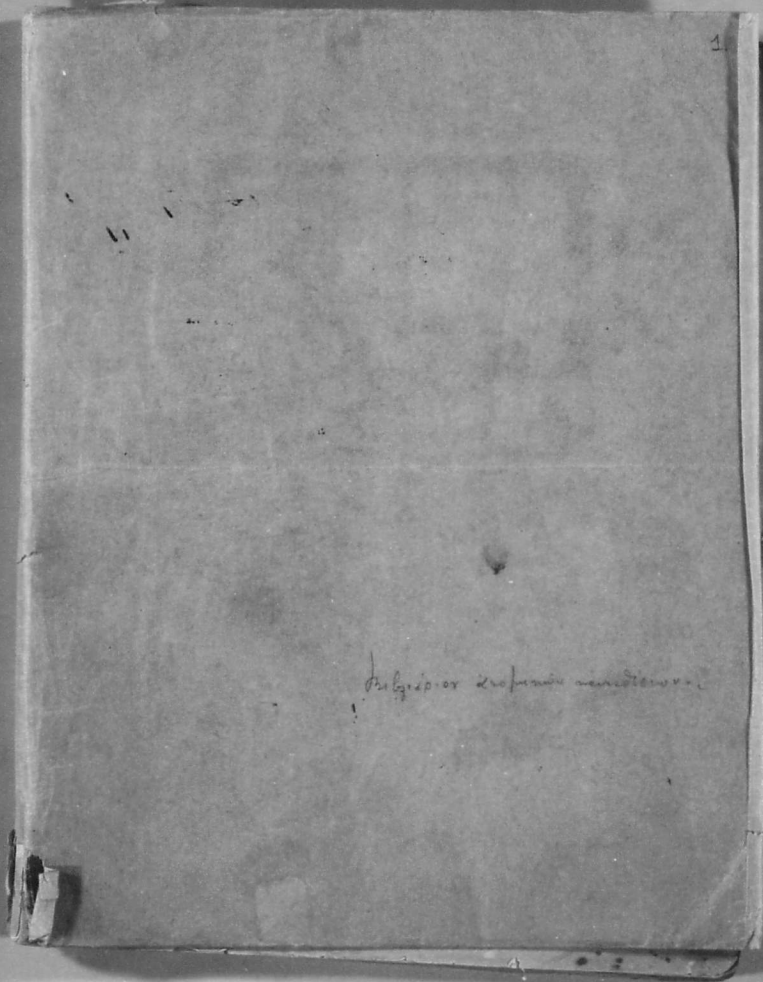

61

Ποιμένα

(αρωματικά έρζωνα)

α)

Библіоп. проф. А. М. Мухоморова.

31
Τόμος Πρώτος.

Ο ΟΝΕΙΡΟΠΟΛΟΣ

Με τοῦ νοῦ τῆς φτεροῦγες πετάει
Στῶν ὄνειρων τῆ χώρα γλυκῆ
Καί με θάμβος ἐκεῖ ἀντικρύζει
Τῆ οὐρανόσφαιρας τὸν κόσμον χαρᾶ . . .

Καὶ ἐλόχρυσά κτίζει παλάτια
Στοῦ αἰθέρος, μαζὶ τῆς, τὰ πλάτεια,
Τῆς ἀγάπης τρυγᾷ τὸν καρπὸ . . .

Ἄχ! κιαυτὸς θὰ ξυπνήσῃ, τὶ κρίμα!
Θὰ βρεθῆ ζωντανὸς μέσ' σὸ μνήμα
Μὲς τὸν κόσμον αὐτὸν τὸν πικρὸ.
Διη. Ἐλευθεριάδης

Ἔπος "Περίληψη"
Ἀθήναι 11.10.1907

Ἐλευθεριάδης

Ψάρα της Βιοσυρτίας, 11 Παρισίων 15 Δεκεμβρίου 1904.

Ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει τοῦ φίλου Ροβέρτου εἰς Ἀθήνας.

Ρ ἴον τὸ κύμα μπερὸν εὐ παγαίνει
Ο πως οἱ δαιτῆρ τὴν γῆν Πικραδεύσου.
Β αίνει γοργός ὁ ἀτμός, καὶ γλυκαίνει
Ε σρος ζιφυρος τὴν ψυχάν σου.
Ρ ἴον τὸ κύμα, μπερὸν εὐ παγαίνει
Τ ὦσα εἰ; μὲρτ εὐώδη Ἡλίου,
Ο μως καὶ ἔβρα, καρλῆν πῶ; εὐρακίνει
Σ ὅλα τῇ κτίσει ἡ γῆ τῆ; πατρίου!

Θύμην Μάρτιος 1904.

Ἐπὶ τῇ ἀφίξει του.

Ρ εδινός σου φωνίζετ Ἠλῶς γῆν
[εὐδαίμονίς,
Ο που ὑπὸ οὐρανοῦ; ὠρεῖσος φῶνεται
[μυροίνης κλάδους,
Β ἴμα ἔχεις κερν ἕνα, κελδς τίπους
[εὐτυχίας,
Ε ἴ ἀγῆρτοι βιοῦνε παλλευκοὶ εἰ
[Περθε-ῶ-ες.
Ρ ἴον κύμα εἰ κολῆει, καὶ οἱ φέρει
[τίσω πάλι
Τ ὦρα σῶ; θερμῶ; ἀγαθῶς εἶλε,
[ρίλων πικρολεπῶν,
Ο μως πάντα ἐνθυμῆσου τῆ; πατρί-
[δης μα; τὴ ἀλλῆ
Σ ὅτιρτ γλοκὰ γοργίος Ἀκροπό-
[δεις ἀκαλλήττων
Ψάρα Παρισίων, 15 Δεκεμβρίου 1904.

Ψάρα της Διασποράς, 6 εβρ 1804.

9. 5

Στὸν Κοιτωιῶτη.

Ἐβίβασί σου Χριστὲ Κοιτωιῶτη
ποῦ ἔρθεο τὸν γήινον σαρμᾶ.
Ἐστράλλωνε καὶ τὸν ἴσχυον
ἱερτ. Δοκ: τὸν κορμὸν καὶ ἑσᾶ.
Διμ. Κοθ

Ψάρα της Διασποράς, 14 Μαρτίου 1804.

ΤΗ Α...Κ...:

Κλίνα γόνου 'μπρός στο κάλλος
μὰ μπροστά στην ἀρετὴ
κλίνα γόνου κ' ἡ καρδιά μου
κλίνα γόνου κ' ἡ ψυχὴ !
Θεσσαλονίκη Διμ. Κοθ.

Φύλλον (α. διασποράς), Σέβαστοι 9' Σεπτεμβρίου 1904.

ΥΜΝΟΣ

Στὸν μελίρριτον ποιητὴν Ι. Κανισταν.ινιδη.

Μὲ τὸ χλωρὸ τὸ δάφνιο κλωνίρι
Ζητῶ νὰ στεφάνω' ω και ἐγὼ
τὸ μέταπο σου τὸ πλατύ, που χαρι
οἶν τὸ μεγάλο τρυφτεὶ οὐρανό.

Ζητῶ κι ἐγὼ εὐὲ νὰ στεφινέσω
ἐσένα που στεφάνω' ὁ Θεός,
δάφνη κι ἐγὼ σ' εὐὲ Ζητῶ νὰ δώσω
μὰ τὴν ἀφίνω εἰς τὰ πόδια σου ἐμπρός.

Τῆς λύρας σου τὴν κρυσταλλένιο στήχο
μὲ τῆς καρδίης τοῦς χτύπους μου σχετῶ
τὸ πᾶν σου, μόνο μ' ἀρμονίας ἦχο
ἢ μὲ ἰδέα θεῖα παριστῶ.

Και μὲ τῆς δάφνης τὸ χλωρὸ κλωνάρι
τὸ μέταπό σου στεφάνω' ω και ἐγὼ,

Και' ἔχωρῶ στο' πᾶ σου θῆναι χαρὲ
ὅτι τοῖς μαζῶν μου ἐκείνη σὺ μὲν!

ΑΙΜ. ΚΟΥ

3
Μακεδονίας Κέρυβη 20/11 31 Δεκεμβρίου 1904.

7. 9

Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἐπισημασθε τὸν Ἑθνομάρ-
τυρα Πλάτων Ἑλλητῶν

Ἡ γῆ αὐτῆ, ὦ Ἥρωα, ποὺ σὺ γέ-
νηται [ἐν κοίτιδα

αὐτῆ ποὺ σ' ἐστράφηκα μὲ στήφανον
[τιμῆς

Αὐτὴ αἰ στήθια ἀδολκὸ μὲν τρίφει
[μὲν ἑλπίδα

πῶς θὰ σπαράξῃ ἄπονα βροχάρους κατὰ
[γῆς

Γιὰ μὲν φανίδα αἵματος, ποὺ χέθη
[κρῶ σῆμα

ποτάματα, λήμνη αἵματος ἀτίμων θὰ χυθῇ
Καὶ μέλα' αἶμα ὀδύνη θὰ βάρουν
[μακρομένα

τὰ μαύρα των τὰ ὄνειρα, τοῦ γένους
[τῶν ἀνοή

Καὶ σὺ κ' ἐν τῷ αἵματι, τὸ μέγα
[πνεῦμά σου

ἀτίλειστο! κ' ἀπῆλθες ἀπὸ τῆς γῆς
[σκατῆ

Ἡ δοξὴ πάλ' ἀκράτητος σοῦ γράφει
[τ' ὄνομά σου

μὲ γράμματ' ὀλοφύροντα σὲ καθενὸς καρδίᾳ

Κοιμήσου' μὲ τὸ πνεῦμα σου τρυφῶν
[ἐν τρυφῇ

στὴν ποσειδῆος πατρίδος μας, τοῦ Γένους
[τὰ παιδί

Νὰ δίδῃ νοῦν καὶ δόξαμι, σ' ἐκείνους
[τ' ἀγαπάει

γιὰ νὰ πατήσουν πάντοτε τὴν Σλαβί-
[αὴ Ὀχιά.

8. 11

4 Μαυροπούλης, Ηπειρος, 31 Ουλαβρίου 1914.

ΑΚΡΟΣΤΟΙΧΙΣ

Παύλε Μιλὰ, γλυκὸ παιδί 'πὴ μὲν
[να μας παρτίδα]

Ἀπόστολε Θεοφιλία, σ' ἀδελφάνη
[χωρα]

Ἦλιο πικρὸ τραβῶς

Λιοντάρη ἦσαν στὴν κωδίτῃ, κι' αὐ-
[τὴν εἶχε ἀσπίδα]

Οὐτὸν μὰς προσάκουε ἀπ' τῶν κί-
[σφαλῶν τὴ μπόρα]

Σιγά! φεὶ δὴν μιλᾷς

Μιλὰ! ἢ γὰρ ὅπου κούτῃ σοῦ ἔγινε
[κοιτίδα]

Ἐδῶ ποῦ σὶ στερένωσε μὲ στέφανο
[τιμῆς]

Ἀμνάζοντα τὰ αἵματα Βουλγαρῶν ἢ
[πατρίδα]

Ἄγι! γὰρ σὲνα, Ἦρωκ, δὲ γύρη
[κατὰ γὰρ]

Σιφὸν δόξας νὰ γινῆ γὰρ σὲνα καὶ
[γὰρ μὰς]

(Θεσσαλονίκη 24 8/βρίου) ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΚΟΥ

4 *Ἐπιγραφή ἀποστολῆς, ἐκ Βελου 9 Σεπτεμβρίου 1865.*

9. 13

ΕΚ ΤΩΝ ἈΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΔΥΚΑΥΓΟΥΣ

Ἄσμα. VI

Τώρα ποῦ ἢ φέσι θάλλει,
 καὶ ψάλλουν τὰ πουλιὰ,
 κ' ἦλθε τὸ χελιδόνι
 μακρὰ πτη' ξενιτιχί,
 Τώρα ποῦ ὁ αἰθέρας
 ὁ γαλανὸς γελᾷ,
 ἔλα κοντὰ μου κόρη,
 καὶ πῖσ' μου μυστικά...
 Θίλεις ὄρητ' ἐπιγούλα
 γὰ στέμμα σου λαμπρὸ
 θίλεις αὐτὰ τὰ νέφη
 μονόσ' νυμφικὸ;
 Θίλεις αὐτὸ τὸ κρμε
 ποῦ γλυκοκελαδέτ'
 καθρέφτης ζήλευτός σου
 καὶ πέρα νὰ γενῆ;
 Θίλεις διαμάντη πάλι
 τὸ ἄστρο τὸ λαμπρὸ
 τὴ πούτ' σου χρυσίζε
 ἢ τὸν ἀγερνὸ;

 Ὅχι! δὲν θίλεις τίποτ',
 τὸ λέγει ἡ ματιὰ,
 πῖσ', θίλεις τὴ καρδιά μας
 νὰ κάνωμε φωλιχά,
 Τὰ στήτ' μου νὰ εἶνε
 τὸ κράτος σου αὐτὸ,
 φαρδύ, πλατὺ, μεγάλο,
 ὡσαν τὸν εὐρανὸ,

Ἰβέρου ἑξ ἑξαμεθῆ, ἑξαμεθῆ 17 ἑξαμεθῆ 1906.

Ἡ
παραμονὴ τοῦ Μαρθαίου

Νεκρώθηκε τὸ ἔθνος ! . .
Οἱ οὐρανοὶ σαπίνουσι ! . . .
Τ' ἀστέρια κρημαδύνονται
σὺν αἰγῶν πρῶτον
Τῆς νύχτας, τῆς βασιλείας
τὸ δρόμο νὰ φωτίσουσι
Ποῦ φθάσει ἡλόφρασι,
γλυκερὰ, μὲ σουσοῦν μεγάλη
'Απ' ἄστρα καὶ Ἀγερνοῦς
καὶ Πούλιαι καὶ φεγγάρι
'Ολόφρασι, ἔλα νάλλα.

×
Γὰ νὰ καθῆται ἐπὶ λαμπρὰ
τὸ θρόνο, μὲ καμάρι.
Μὲ τὰ παλάτι τ' ἄρμου,
ποῦ τὴν αἰγὴ θὰ σβύσουσι,
Τὸ πλ. κοίμαται,
σὺν πᾶσι τὸ σῶμα ἡσυχάζει
'Ο ἄνθρωπος κοίμαται ! . . .

×
'Η Τύχη μόνον ἄγρουνε
ἄπᾶσι ἐπὶν αἰθέραι,
Βουδῆ, ἐπὶ χερσὶ τῆς κρατῆ
ἡλόφρασι στερᾶται
Ποῦ τὸ πλεῖον ἡ οὐρανός,
τ' ἀπείρου τὰ στοιχεῖα,
Καὶ ἡ Ἀθανασία ! . . .

11. 17

Πίχνει ματιά τας φλογερή
στών Μαραθῶνα πύρα,
Βλέπει θροάσσει τὴν αὐγὴ,
στών κόσμο νὰ ζυγώνη,
Καὶ τ' εὐλαΐα τας τὰ φρερά
αὖν τὸ πούλι ἀπλώνει.

Κατὰ τὴ γῆ τὴ θεσπὴ
τῆ: Ἄστιας; μας κἀνει,
'Ἰσως γλυκύτερο φιλί
καὶ πᾶσι νὰ τῆ: δόση! . . .
Τὴ βλίπ' ἡ Δόξα 'πὸ ψυλάει,
στὴ γῆ νὰ καταβαίνει
Καὶ νὰ κρατῆ τ' ἀθάνατο
σὸ χίρι: τὸ δεξι τας,
Κὶ δλόδροσο στεφάνι.

×
Μελαγχολί καὶ σείπτεται
ἐκεὶ ἀκουσθίμην
Στὴ Πούλι τὴ κνώρημα,
καὶ λέγει μοναχὴ τας,
«Σὲ ποῖο κεφαλι αὐριο
ἡ τύχη θὰ τὸ βάνη,
» Ἄρᾳ γε τίνος μέτωπο
μ' αὐτὸ θὰ στεφανώσῃ ;
Μεσοκτιπὸν τὸ Ἀπριλίου 1906.

ΔΙΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

12.19

4 "Πέδη Προσφύγ" Βελιγρά 3 Μαρτίου 1905.

*Εκ τῶν Ἀσμάτων τοῦ Λουκαίουδ:ε
 *Α:μ IV

 Ἄριστα λοιπὸν χρῶμαινος τὰ ἔθνη τὰ θροῦντα
 πρὶν τὰ ἔθλων σὲ κλαθῆ τὸ λάλημα τοῦ παύση
 Πρὶν τῆς μερσίον: μερσῶσιν τὶ φύλλα τὰ ἄρματα
 πρὶν ἢ καρδίᾳ σου νεκρωθῆ, καὶ ἡ ψυχὴ σου κλείσῃ
 *Π: πιστεύσέ με, ἦ χαρὰ παρήχεται καὶ ὀφθαί
 σὲν φύλας ποῦ ἐρώπησι, καὶ σὲ χυτὸν ποῦ ἔριτι. .
 4905 ΑΙΜ. ΚΟΓ

ΑΡΧΟΝΣ

21

Εφ' όσον ή διαγωγή ή Περίοδος 17 Μαρτίου 1905.

Εκ των Αρκάτων του Λυκαυγοῦς
Α' μ. XX

Μή τά εύμορρά σου χείλη
έχων κέρη μή μέλοδες,
καί μή βραχίονα χάρτην
άπ' τά βράθη σου πιστά,
Καί εις όκειρα μύζω μου
εις τά στήθη μου κωλοῦσαι,
καί μή έβλαπτε μή παθος,
ώ! πεθίνα, τρυφερά,
μή ήπατα: Ήγ' αλλορά

II

Αί ήμέραι του Μαιου
έχουν φύγη βοσκέρη,
καί τρωά των χείλεσ' ω
τή φωνήν έχω κ' νεκρή,
Καί τά φύλλα τά κωταζω
για να πέρτουν χερμά.
αχ' τά βόλια όκειρα μου
νεκρωμένα εις τή γή
μή λυομένασ' σκληρή

ΑΙΜ. ΚΟΤ

Παρό όλη βροχή, κίμα

#####

ΑΓΩΝ Ξ Σ

24. 23

3
Πάρος 14, 23
 1805

11, 10, 1905

Δ! καρδιά μου τώρα
 ψάλλε του, έχωναι,
 του Θεού τα δάρα,
 Ψάλλε τῆς ψυχῆς μου
 τὴν ἀγνή ιδίαν,
 κί' ἔμπροσθε με Μόσσα,
 σ' αὐτουμένων τῆ θεία.
 Τί νὰ πρωτοψάλλω,
 ποῖόν νὰ ἐξομῆσω
 ποῖόν καὶ νὰ θαυμάσω,
 ποῖόν καὶ νὰ ἀρήσω,
 "Οἱοὶ ἔχουν κτίση
 κί' ἔλοι ἔχουν δείξει.
 ποῦ τὸν νοῦν τ' ἀνθρώπου
 τεύχεται νὰ φρίξῃ.
 Πρόδοξο μεγάλη!
 ἢ χάρι μὲ πνίγει
 κ' ἡ ψυχὴ μου ἔλοι,
 μὲ χάρι τοῦς θίγει
 Σώματα καὶ στήθη
 ὁ ἄγων κρατοῦναι
 νοῦν καρτὴ καὶ σῶμα
 μοχλῶς καλλόνει.
 Καὶ ὁ νοῦς τὰ ἦθη
 τὰ ἐκμαρῶναι
 καὶ τ' ὤριον σῶμα
 νοῦν ἐξωραίζει,
 Καὶ γὰρ ὁ νοῦς μας
 ἔδρα: ἐξυψώνει
 καὶ τ' ἀνδρῶν στήθος,
 μας ἐπεμαρτίζει.
 Νεσραὶ καρδία!
 σώματα εἰς θεία,
 ποῦ γοργὰ ἐπὶ στήθη
 τοῦς παλμοῦς σκορπίζτε,
 εὐχόμεθα βεβαιῶς σας
 πάντα νὰ φιλῶτε
 τὴν ἀνθοσπαρίαν
 τοῦτον ἡλιακῶν...
 Τί νὰ πρωτοψάλλω,
 τί νὰ ἐξομῆσω
 ποῖόν νὰ θαυμάσω
 ποῖόν καὶ νὰ ἀρήσω
 ἔλοι ἔχουν κίμαι,
 κί' ἔλοι ἔχουν δείξει
 ποῦ τοῦ νοῦ τ' ἀνθρώπου
 τεύχεται νὰ φρίξῃ
 AIM. EPP. KOY.

Παροί 19 Δεκεμβρίου 1946
26 Απριλίου 1946

Από τον Τάγμα 23 Απριλίου 1946

Επ' τη θανάτω του αγαπητού μου φίλου
ΚΩΣΤΑ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ

15. 25

'Εταν πουλητό κελάρωμα: ή ζωή σου
 Πόσο ακαθάροτο: ~~ακαθάροτο κελάρωμα~~
 Ρίξε ακόμα μια ματιά σ'η γη σου,
 Καθώς ή 'Ηλιος ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως}
 Που χύνει λάμψη μία περί σβουβή
 Και πορεύεται ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως}
 Στι γλυκά σ'η φά: ύπνοχει τάρμα,
 Άνθος και δάκρυ, μεγαθύνη κι άχρηστα,
 και ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως} ~~αυτοπροσώπως~~ ^{αυτοπροσώπως}
 είνε τ'η: γ'η: με: τό λ'θανάτο!
 Πάρε τ'η: δολαίαι: μακίαι: σου τό θρήνο:
 τόν στεναγμό μας δλων μ'η έρπαιαι,
 Τό δάκρυ μου τό φλογερο που χύνω,
 λιγάκι φ'η: του 'Ηλιου να κρατ'ήσαι:
 σ'η: του ταρου σου τ'η: άχρη: νυχτ'η: !...
 Μά π'η: τ'η: σ'η: σκοτεινό σου δάμα:
 τ'η: πετρωθή γ'η: παντ' ή άκοή σου,
 παρ' τ'η: άθ'η: μου αυτ'η: σ'η: γ'η: μου,
 να τ'η: συνοδεία σ'η: σ'η: σου,
 σ'η: καπν'η: να γίνωκε μ' ή δ'η: !...
 Άκουσε δ'η: σ'η: μου: είσαι μετ' η: μου,
 έπαινα σ'η: ψυχ'η: μου: γ'η: να μακίαιαι,
 καμμ'η: φ'η: στον δ'η: σου: ή: μετ' η: μου
 ή: λ'η: μου για πάντα θ'η: πεδ'η: μου,
 δίπλα, με χ'η: μου: ή: μου:

'Εταν πουλητό κελάρωμα ταύλιος' ή
 ζωή σου,
 από τ'η: άόμο τό π'η: σου Π'η:
 σ'η: τ'η: άγ'η: σου
 σ'η: π'η: σου τ'η: μου:

αίχ: του Μ'η: τ'η: έρπαιαι: βαθ'η: μου
 τ'η: χ'η: του, τ'η: σου: τ'η: μου:

Τώρα αιδ'η: γ'η: σου: ή: σου:

αυτοί σου δ'η: μου: και εις
 μου: σου: ή: σου:

Τι ή: ή: σου, καπ'η: σου,
 σ'η: σου σου: ή: σου:

ή: σου, ή: σου:

σ'η: σου:

ΑΙΜ. ΚΟΥ

16. 27

9
Ρωμαί " Γ. Λορέν.
2 τόμων 1808

Τεύχος ἐξ ἀσματίων πατριωτικῶν
Μακεδονικῶν,
μὲ γενικὸν πρόσημα καὶ ρυθμικὰ τραγῳδία
ἀπὸ τῶν Αἰμίλων Ἐλευθεριάδων.

9 "Μεγάλη Σοφία", 11 Μάρτι 1905.

17. 29

ΓΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

(Απόκασμα)

Ἡ ψυχὴ ποῦ περὶ ὅσον αἰθέρα
ἢ καρδίᾳ ποῦ χτυπᾷ δυνατὰ
Τὸ ρυάκι ποῦ τρέχει 'κεῖ ἴτερα,
τὸ πουλί, ποῦ ὅσα ἔφη περὶ
'Ὅλα λέγουν: ὅε τοῦτο τὸ χῶμα
ποῦ τοῦ Κροῦμου ἔμπροστί' ἢ γεννᾷ
ὅε ν' ἄρθῃ μὴ ἡμέρα ἀκόμα,
ποῦ θά ὄῃ καὶ αὐτὸ 'λευτεριά!

♦
Μακεδόνας! παιδιὰ τῶν ἀνδρείων,
πεταχτήτε ὀρθοὶ στὴ στιγμή,
θυμηθεῖτε 'Αλεξάνδρου τὸν βίον,
μὴ ξεχνάτε πατρίδα θερμὴ.
Τὸ σπᾶσι, μὲ τὸ ἓνα τὸ χέρι,
καὶ μὲ τ' ἄλλο ψυλὰ τὸ σταυρὸ.
Φτιδέστε τ' ἓνα, τοῦ ἄλλου τὸ ταῖρι
καὶ σπαράχετε μ' αὐτὰ τὸν ἔχθρο.

♦
Εἰν' οἱ Βουλγαροὶ, Ζῆκοι, σπαράζουν,
εἶναι κτήνη, μὲ δίχως καρδίᾳ.
Καὶ ὅσα στήθη τῶν μέγα φωνάζουν
ψῶρα μαύρη, μὲ φεῖδι μ' ὄχι!
Κἀθ' ἀσπρὸν, ἢ ζωὴ τῶν θά μείνη,
πᾶν πικρὸν, τὴ χαρὰ τῶν κινεῖ.
Καὶ στεφάνι τῶν δόξης θά γείνη,
τ' ἀτιμὰ τῶν τῶ ἔργα μαζύ.
Μακεδονία 1905

Αἰμώλιος Ἐλευθεριάδης

4 "Αποαι" 11 18 Σεπτεμβρίου 1906 Αθήναι.

18, 31

ΑΠΕΛΠΗΣΙΑ

Τώρα τ'άνθη που φεύγουν, που οδύνουν
Και τ' άνθρα ξυρά π' απομένουν,
Και τ' άνθρα γοργά που αήθουν
Τη ψυχή των, και φεύγουν μακριά...
Τώρα 'δω που ο πάγος ζυγώνει,
Και ή φύσις πικρά που στενάζει,
Σαβανώσου και σὺ με τὸ χιόνι
Τοῦ καιροῦ· ὦ! πτωχά μου καρδιά!

Χθὲς γελούδες ἄδερφ', θυμολοῦν
Τώρα κλαίετε, πονεῖτε, αποθήρετε...
Μαδ' τὴ λάτρη τυλίξου, κοιμήσου,
Τῆς σιγῆς τοῦ γλαυκοῦ οὐρανοῦ.
Μὴ σιωπῆ ἂν τὸ χεῖμα γέλασον,
'Ἐστὶ τώρα τὴ στήθια θρηνοῦνε,
'Ἄλλὰ τώρα οἱ πόνοι εὐ φέγγουν
'Ὅ! ψυχά μου καὶ! πῆτα κ' ἄλλου!

Τῆς ζωῆς τὸ πικρὸ τὸ φαρμάκι,
Στῆς ψυχῆς μου τὴ φέλλα ἂν πᾶγε.
Πᾶν τοῦ πόνου τὸ μαῦρο σαράκι
Τὴ καρδιά μου βροχίσει ἀριχτό.
'Ὅσο ἄλλοτε νὰ σκεπῆς (παιδίον,
Τόσο πᾶγο ἀπᾶντα μόνον
'Ὅσο γέλιο νὰ δρέξῃς ποθούσα,
Τόσο ἄδερφ' εὐρήκα πικρό!

'Ἄλλὰ τώρα τὰ ἄνθη που οδύνουν,
Και τὰ δένδρα ξυρά π' απομένουν,
Και τ' άνθρα γοργά που αήθουν
Τη ψυχή των, και φεύγουν μακριά.
'Ἄλλὰ τώρα που ο πάγος ζυγώνει
Κ' ή άγάπη που ο πάγος ζυγώνει
Στου καρπού σαβανώσου τὸ χιόνι
'Ὅ! καρδιά μου, πτωχά μου καρδιά.

Μακρυβίτς 1898 ΑΙΜΙΑ· ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΝΣ

Ἡ ἔργον, 22 / X / 1905 Ἰδρυται.

19. 33

ΕΝΑΣ ΜΑΚΕΔΩΝ ΠΟΙΗΤΗΣ

Ο Κ. Α. Ε.

Ένας νεαρότατος, μάλλον παιδί
παρά ἄνδρας, Ένας ἀνήσυχος και ἀ-
νυπόμονος χαρακτήρ μια φύσις,

προόφως βλαστάνουσα. τὸ στόμα του
εὐωδιάζει ἀκόμη ἀπὸ γάλα και ἓνα
νέφος χαϊδεύτων ἀποτελεῖ τὴν ὑπό-
στασιν του, εἰς τὸ βάθος τῶν ὁποίων
ἀδιαχώριστος ξεπροβάλλει ὁ σοβαρὸς
ἄνθρωπος, σκοτοδινῶν εἰς τὴν γοργό-
τητα και τὸ θράσος τῆς ἐκδηλου-
μένης ζωῆς. Οἱ φίλοι του, τὸν ὀνο-
μάσαμεν Δόν-Ζουάν τῆς Θεσσαλονί-
κης, και δὲν ἀπετύχαμεν εἰς τὸν χα-
ρακτηρισμόν. Ἀναμιγνύεται εἰς ὅλα
και δι' ὅλα θέλει νὰ ἔχη γνώμην κυ-
ριαρχοῦσαν. Πολλάκις πέφτει ἔξω,
ἀλλὰ και εἰς τὰ νεανικά του σφάλ-
ματα διακρίνεις τὴν ἀνδρικὴν τάσιν.
Τὸ τρελλότερόν του ὄνειρον εἶνε ἡ
πατρίς, και ἂν ὡς Δόν-Ζουάν, κινηγῆ
τὸν ἔρωτο, ὁ ἔρωσ τῆς πατρίδος τὸν
δαμάζει περισσότερο. Ὁ ἔρωσ τὸν
ὄθησεν και πρὸς τὴν ποίησιν και ἔ-
γραψε πατριωτικώτατα ποιήματα, ἐμ-
πνευσμένα ἐκ τῶν τελευταίων γεγο-
νότων τῆς πατρίδος του. Τὰ ποιή-
ματά του εἶνε γεμάτα ἰσχυροτάτων
μεταφορῶν και εἰκόνων ἐν ταῖς λε-
πτομερείαις, ἐν τῇ ὁλότῃ, ὅμως πα-
ρουσιάζουν τι τὸ σχολαστικόν, διότι
συμπληροῦνται πολλάκις λαμπραὶ
εἰκόνες διὰ ψυχρῶν λέξεων. Ἐπειδὴ
ὅμως ἡ ποίησις του εἶνε ἡ πρώτη ἐξ
ὅσων γνωρίζω ἀεὶ και ἀληθινὴ Μα-
κεδονικὴ παραγωγή, ὁ εἰλήθερος
θὰ ἐνδιατρήσῃ περισσότερο, διότι ἀ-
ναλύεται εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα ἡ ἀ-
γνότης τῆς ψυχῆς και τὸ μεγαλεῖον
τῆς Μακεδονίας. Τὸ συνιστᾷ μόνον
προκαταβολικῶς δε Πύρρος εἶνα προ-
σοικειωθῆ τὸ ἔθος και τὸ λεκτικόν

τῆς Μακεδονικῆς γλώσσης καὶ γράφῃ
 ἐν τῷ ἰδιώματι τούτῳ, δὲν ἐννοῶ τῶν
 καθ' αὐτὸ ἐπιχορηγῶν καὶ προϊστο-
 ρικῶν, τὸ κακῶς λεγόμενον Βουλγα-
 ρικῶν, ὅν δὲ τὸ ἀρχαίτερον τῆς Ἑλ-
 ληνικῆς γλώσσης ἀλλὰ τὸ ἴδιωμα τὸ
 Μακεδονικῶν, τὸ νεόπλαστον ἐκ τῆς
 Γενικῆς γλώσσης τοῦ ἔθνους. Ὁ
 Δὸν-Ζουάν ἀναφαίνεται εἰς τὸν πρό-
 λογόν του, εἰς τὸ παράγραφον τῆς
 ἀποδόσεως τῆς εὐνοίας:

Δὲν θέλω δάφνας Παγνασοῦ γλυκαῖς,
 [καὶ μυρωμένας,
 οὔτε ἐλάφ' πανώρηα, οἱ Ὀλύμπου ποῦ
 [φτιρῶναι,
 Οὔτε μυρτὴς ἀλλότροσε, μαζὶ σφιχτο-
 [πλεμμένας,
 μὸ φτάνουν τὰ ἀπόφυλλα ποῦ ὁ βοδὸν
 [σαρόναι.
 Δὲν θέλω ὁ ἄμοιρος λαμπρὸ, σὶν Ἑλι-
 [κάνα δῶμα,
 τοῦ φτάνει ξύλινος στανερὸς, καὶ γῆς ὀ-
 λίγο χῶμα.

Ἡ «Προσευχὴ Παιδός» δὲν ἔχει
 τὴν δύναμιν τῶν εἰκόνων ἄλλων τοῦ
 ποιημάτων, ἀλλ' εἶνε τὸ αἶσθημα τῆς
 πατρίδος ἐν ἀγνότητι ἀγία ἀποκρυ-
 σταλλωμένον:

Προσευχὴ παιδός.

Τὴς λέξεις ταύτας τὰς ἀγνάς μου,
 ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς ψυχῆς μου
 ὦ! Πλαστοεργί, θεομῶς ἐπέφρα,
 θεομῆς καρδίας Προσευχῆς μου.
 Ἄφου τὰ πάντα προσαρμύζεις
 εἰς ἀρμονίας τὴν ἀγάλην —
 Κάμε ὡς πρῶτον τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ πάλιν, λοχηρῶν, μεγάλην!
 ὦ! πρόσδεξον τὴν αἰτησίαν μου
 ἀπὸ τὰ βῆθη μου, ὡς αἶσαν
 Εἰς τ' ὄργανόν τὴν ἡουλίαν,
 ἀπὸ τοῦ στήθους μου τὴν λαύραν.
 Ἄφου τὰ πάντα βανκαλλίζεις,
 εἰς τοῦ ἑλέου τὴν κοιτίδα —
 Πῆρον κ' ἐν βλέμμα εὐοπλαγγίας,
 εἰς τὴν Ἑλλάδα μας πατρίδα.

Ἄλλο δὲν σοῦ ἔγω, ὦ! πάτερ!
τὰ πάντα κόσμου, ματαιότης.
Πλὴν ἐν παρακαλῶ ἀδόμη
γονυπετής, ἀγνή Θεότης.
Ἄφου τὴν κτίαν διεκθόνεις
εἰς τὴν ἀρμονικὴν ὁδόντης,
Κάμε μεγάλην τὴν Ἑλλάδα
μ' ἐμὲ, γενναῖον πρόμαχόν της.
Μάρτιος 12 1905.

(Ἔσται συνέχεια)

4 Πύρρον, Λόγιον 29/12/2005

22.39

ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝ. ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ὑπὸ Γ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΟΓΛΟΥ

(Γράφεται ἵνα ἐκκαθαίρη)

Ο ΜΑΚΕΔΩΝ ΠΟΙΗΤΗΣ κ. Α. Ε.

(συνέχεια)

Ἡ κατωτέρω εἰκὼν τοῦ εἰς τὸν «Μο-
ραίτην» ποιηματος τοῦ εἶνε πάλιν ἰσχυρῶς,
ἰδίως ἢ τελευταία παρὰ γράφοι :

Τοῦ πλοῦτου Μισοφύγαρον πάλιν,
καὶ τὸ ἴλιον του φῶς ἀχρῶς.
Τὸ σκεπάζει οὐρανὸν ἀγκύλη,
τριωνμία τριγύρω βαρῶν...
Ματωμένα κορμὰ σκορπισμένα
κατὰ γῆς, τὰ φωνίζεθαι θαμβῶ.
Καὶ μὴ μαῦρα φρεσὶ ἀπλωμένα,
προχωροῦσι τῶν θυμάτων στοιχειῶ.

Χαρακτηριστικὰ εἶνε καὶ ταῦτα :
Μὲ τὸ μᾶτ' ὁ κομῆτης γορμένον,
μὲ τὸ χεῖρ σὴν κάμ' ἀπλωτό,
Καταρτεῖ μὲ ψωμὶ φορτωμένο,
τὸν πατέρα παιδῶν, μὲ καθῶ.
Βῆμ' ἀκούει, τὴν κίμων κραταίει,
σῶμα βλέπει, ὀσμὴ καὶ κτυπῆ.
Καὶ ἀπὸ τὸ ἀπαράξῃ, πεταίει,
στοὺς συντρόφους τὰ πῆ μὲ χαρὰ :

Τὸ κατωτέρω τοῦ θανάτου ἀναπαύσῃ
τὸν Ἑλληνα.

Μὰ καὶ Ἑλλῆν ἰδοῦ τον ὀσμῆν
μὲ σπαθί, μὲ ταντῆν εὐθῆς,
Καὶ ἢ γῆ, τὸν αἰθέρα ρωταίει
μήπως εἶνε ὁ γῆρας ἀστραπῆς...
Καὶ τὰ φρεσὶ τὰ χεῖρ σὴν μῆμα
καθαρίζε τὰ μέρη ἰδοῦ,
Σὴν θαλάσσης τ' ἀτμόμυτο κῆμα
ποῦ πασπεύει πελάγον βυθῶ.

Κ' ἡ ψυχὴ ποῦ περὶ στόν ἀδέρω,
 κ' ἡ καρδιὰ ποῦ χτυπᾷ δυνατὰ,
 Καὶ τὸ κῆμα ποῦ σπάζει 'εἰς πέρα,
 καὶ τ' ἀηδόνι, ποῦ πάνω περὶ
 Ὅλα λέγουν; οἱ τοῦτο τὸ χῶμα,
 ποῦ τοῦ Κροῦμου ρημιά; ἡ γενιά,
 Θὶ πᾶσθ' ἡμεῖρα ἀκόμα
 ποῦ πᾶσθ' ἡμεῖρα ἀκόμα
 τὸ ἀμέσως ἐπόμενον δὲν στερεῖται ποιη-
 τικότητος:

Γλυκὲ μου φίλε οὐδ' ὀφθαλμοί,
 ἀν' ἄλλων ἀπ' τὸ τοῦφρα,

ποιός τ' ὄλκιζε τὸ ἐρεπὸ
 νὰ πνίξῃ τὸ λοντάρι,
 Τὴν ἀστραπὴ τὸ σύγνερο,
 τὸν Ὀλυμπο παρῆκει
 Νὰ τὸν χαλάσῃ ὁ βορρῆας;
 ποιός τὸλκιζε νὰ πάσῃ,
 Ὁ σφραγὸς τὸν οὐρανὸ;
 τὸ βόλι τὸν ἀδέρω
 Νὰ τὸν κερμῆση κατὰ γῆς,
 νὰ σφύση τὴν ἡμέρα; ...
 Ποιός τὸλκιζεν ἄλλοίμενο! ...
 σενάζομε μακρὰ σου
 Ὁ Πλάστης πῆρε τὴν πνοή,
 τὸ χῶμα τὸ κορμὸ σου,
 Τὸ μαῖτρο βόλι ἀπλάγῃ
 ἐπῆρε τὴ ζωὴ σου
 κ' ἡ δόξα τ' ὄνομά σου! ...
 Τὸ ἐπόμενον ἔχει κάποια μοναδικὴν
 πρωτοτυπίαν:

Ξανά στόν Ἥλιο σὰ ψηλά
 τῆς γῆς τὸ μαῖτρο χῶμα
 Πῶς ἔπρε τ' ἀνθούς τῆ ὀροσά,
 τὸ μνημα τὴν ἑλιδα.
 Γιατὶ βαθεῖά μου ἀναίτη
 γιατί ἤφρες φίλε, πάλι
 τὰ σύγνερα, τὸν οὐρανὸ,
 τὰ δόση, τὰ βουά σου,
 ταῖς λαγκοδαίς σου, μέσα μου
 σὶ φτερωτὴ μου ἀγκάλῃ
 Ἡφρες τὴ φλόγα τῆ φριχτῆ
 τῆς μάχης, τῆ χαρά σου,
 Τὸ κῆμα τοῦ Φαλήρου μας
 ποῦ φνιθρίζει πέρα
 Γλυκὸ τραγοῦδι παλαιό,
 ποῦνα τραγοῦδι νέο! ...
 Ἡφρες βαθεῖά μου, τῆς ζωῆς
 τὸ πέλαγος τ' ὄρατο
 μ' ἑλευθερῆς ἀέρα!

Αι τελευταία σιγμαί του Μωραΐτη είνε
πολύ συγκινητικά, δίδει τὰ δπλα εἰς τὸν
Φραγκόπουλον :

Πάρε τὰ δπλα μου τὰ τιμημένα
ποῦ τὰ εὐλόγησε μάχης φωνιά,
Μέσα στὸν πόλεμο ποῦν' βαρυσμένα
μ' αἶμα δόξαυρο ἀπ' τὸ φρονιά.

Ἦσαν τὸ ταῖρι μου, τὸ φυλαχτὸ μου,
μ' αὐτὰ μεγάλασα, πάγια ἐστὶ,
Θέλω στὰ χέρι σου τὸ βροντερό μου,
πάνω στὸ μῆμά μου νὰ κελαιδῆ.

Θέλω στὰ χέρι σου ναί ! στὸν ἐχθρό μας
φλόγα νὰ γείνουνε, χάρος, φωτιά,
Νὰ σιφρανόσουνε τὸ ζηλευτό μας
χῶμα, μ' ἄλλοροσα δάφνης κλαριά !

Παῖδί μου, πάρετα' σάντη τῆ γῆ μου
τῶν Μακεδόναν μας, ποῦ ξεφυχῶ,
Μεῖνε ἀσάλευτο· παρ' τὴν ἐσχί μου
ποῦ θά σοῦ στίκεται γιὰ φυλαχτὸ !..

Φίλα τα γρήγορα π' Ἕλλον ἀγῶνα
μοδινχαν τοῦτα κληρονομιά,
Εἰς' ἀγασμένα· σ' αὐτὰ τὰ χροῖτα
* ἰδῶ θὰ φέρουνε Ἐλευτεριά.

7 Πύρρον 3 (X1) 205 Λόγια. 25. 45

ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝ. ΠΟΙΗΣΕΩΣ

ὑπό Γ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΟΓΛΟΥ

(Γράφεται ἵνα ἐκκαθαίρη)

Ο ΜΑΚΕΔΩΝ ΠΟΙΗΤΗΣ κ. Α. Ε.

(συνέχεια)

Ὁ Μακεδὼν ποιητὴς ἐξακολουθεῖ
παραίτητο νὰ ψάλλῃ τὸν Μωραΐτην
διὰ τὸν ἔφη, ἔνθα διαπρέπουσιν διὰ
τὴν πρωτοτυπίαν τῶν οἱ στίχοι 5—
8. 16—20, 66—70.

Ὁ Μωραΐτης ἔπλενε

τὸ μάτι τοῦ νεκρῶθηκε,
τὸ στόμα τοῦ δὲν κραινεῖ.
Καὶ ἡ νυχτιά τοῦ ἔφτανε
μὲ χάρις, ποῦ δροσίζει,
θυμιατῆρό τοῦ ἔγεινε,
ὁποῦ τὸν θυμιατίζει . . .

Καὶ ἔμπρός τοῦ στέκεται

ἄχρὸ βουδὸ καὶ δακρυσιμένο
τὸ ἔρμιο τὸ κλεψτόπουλο
ἐκεῖ μελαλίτισμένο,

Καὶ μόνο τὸ τρεμοῦλισμα

πᾶς τὰ χεῖλια τοῦ προδίνει,
πᾶς τὸ φαρμάκι τῆς ζωῆς
ἀκόμα καταπίνει.

Ἐάν μὴ λαμπάδα σὲ νεκρὸ

θαμβὴ τοῦ σιγοκαίει,
ποῦ ψιττίζει σιγανά,
ποῦ στάζει σὰν νὰ κλαίῃ!

Ψυχοπατέρα φάναξ

μπροστά σου διὲς γυρμένο
τὸ δόλιο ψυχοπαίδι σου,
φαρμάκι ποτισιμένο.

Σὴκος πατέρα, δεῖξέ με

τὴ φλογερό σου ὄψι,
ποῦ ἦταν ἀπαράλλακτι
σὰν τοῦ σπαθιοῦ τὴν κόψι.

Κι' ἔλα ξανά νὰ τρέξουμε

σὰν τὸν βορρεῖά μὲ βία,
σὰν σίφωνας ὅτιους ἀπιστοὺς,
ἀπάνω στὰ θηρία.

Μά δὲν ἀκούεις, πέτορες! . . .
 τ' ἀδέλφια πολεμάνε
 ἔμπροστά μας ἄγιο παρὰ καί,
 σὺν ἀστραπαῖς ὀρμάνε,
 Καὶ τὸν ἔχτρο σπαράζουνε
 γιὰ τὴ γλυκεῖα πατρίδα,
 καὶ χύνουν φῶς ἀλόγλυκο,
 σ' αὐτὴ μας τὴ σκοτίδα—
 Κι' ἐμεῖς ποὺ τρέχαμε ἔμπροστά—
 οἱ πρώτοι ἀφρισμένοι,
 βρισκόμασθε ἴστεροὶ ἐδῶ,
 Κι' ἐσένα ποὺ μοὺ βάφτισες
 μεσ' τῆς φωτιάς τὰ μέρη
 ποὺ μ' ἔδειξες τὸν τύρρανο
 μετὰ τὸ πλατὺ μαχαίρι.
 Ποὺ μὲ ἔδωσες τὸν οὐρανό,
 ποὺ μ' ἔκανες λεοντάρι
 ἀπὸ ἀφτέρωτο πτηνό,
 μέσ' τοῦ βουνοῦ τὴ χάρι—
 Ποὺ τὴ ζωὴ σου μ' ἔδωκες
 τὸ θάρρος σου, τὸ φῶς σου,
 ἐγὼ ἐν δάκρυ μοναχί,
 καὶ χῶμα ἀπὸ σοῦ δώσω!
 Σκάφτει, πετὰ τὴ μαύρη γῆ
 τὰ σπλάγγνα τῆς τῆ σχίζει.
 κάμνει κρεβάτι μαλακό,
 μετὰ δάφνας τὸ στολίζει,
 Καὶ σὺν μητέρα σιγανὰ,
 τὸν κλέφτη κατεβάζει,
 καὶ τὰ δικά του ἄρματα,
 σὺν πλάτῃ του τὰ βάζει.
 Τὸ μνημα κτίσθηκε μικρὰ!
 τὸ δακρυσμένο βλέμμα
 ("Ἐπεται συνέχεια")

Πίστρον, 1937, 10/11/1905.

27. 49

**ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
ΤΗΣ ΝΕΩΤΕΡΑΣ ΕΛΛΗΝ. ΠΟΙΗΣΕΩΣ**

ὑπὸ Γ. ΚΑΤΖΗΓΙΑΝΝΑΚΟΓΛΟΥ

(Γράφεται ἕνα ἑκατάκιον)

Ο ΜΑΚΕΔΩΝ ΠΟΙΗΤΗΣ

κ. Αἰμιλίος Ἐλευθεριάδης

(συνέχεια)

τοῦ γιου τοῦ στήθηκε ἐκεῖ
σὺν νῦταν ἕνα στέμμα.
Καὶ τὸ σπᾶθι τοῦ ἄμοιρον
ψυχολατέρα πέρνει,
καὶ τὸ τουφέκι τοῦ γοργᾶ,
στὸν ὤμο τοῦ τὸ φέρνει.
Καὶ ὀχνεὶ βῆμα ἐν ἔμπροσθα,
καὶ πίσω μὴ ματῖά του,
ἔμπρός του μένει ἡ τιμὴ . . .
μὰ ὀπίσω ἡ καρδιά του.
Κι' ὀρμάει μέσ' τὸν πόλεμο
θέλει νὰ ναουρήσῃ
μὲ τ' ὄπλο του, τὸν κλέφτη του,
νὰ τὸν ἀποκοιμήσῃ
Ποῦ ἔχει στρώμα τοῦ τῆ γῆ,
ταῖς δάφνας προσκεφάλι,
καὶ κατοικία θεϊκή,
τοῦ γιου τοῦ τὴν ἀγκάλῃ.
Ἰσχυροτάτης ἐμπνεύσεως ποίημα
εἶνε ἡ «μάχη», καθ' ἣν φονεῖται καὶ
ὁ Φραγκόπουλος· αἱ εἰκόνας τοῦ ποιή-
ματος καὶ αἱ περιγραφῆαι μυρρίζουν
αἶμα καὶ στάζουν πῦρ.

Ἡ μάχη

Ἡ νύχτα πλακώνει
ἡ μάχη, κορώνει,
Ἄνάσσει ἡ φύσις,
καὶ τρέμει κι' ὁ κόσμος καὶ κτίσις
μὲ λαῦρα φριχτά.

Πετοῦν νυχτοπούλια·
κλεφτῶν καρσούλια
Σφουρίζουν ὀρμᾶνε,
σὺν ὄρακοι στὴ μάχη κυλάνε
κι' οἱ κλέφταις γοργᾶ.

Τὰ ἄστρα καλπάζουν
καὶ σπύθαις τινάζουν
Βαρῆν πεταλλὰ των,
ὀρθώνουν τὴ χίτη, τ' αὐτιά των,
στοὺς ἦχους σπαθῶν.

Γοργὰ βοοῶλινε
καὶ μέσα κυλιάνε
Στὸν πόλεμο τώρα,
χιλιᾶδες βαρβάρων τὴν ὥρα,
μὲ βλέμμα θολόν.

Καὶ πίσω των φέρνουν
σταῖς σέλλαις ποὺ γέρνουν
'Αντάρα καὶ λαῦρα,
κ' ἐγείρει μὲ βία ἢ αὔρα
βαρὺ βογγητό!

Κ' οἱ κλέφτες ρυάζουν,
ὄρμουνε, σπαράζουν,
Καὶ πίσω των πέρα
καὶ σύγνεφα σέρνουν μ' αἰθέρα,
μαζὴ μ' οὐρανό!

Κ' ὄχρὸ τὸ φεγγάρι,
δὲν λάμπει μὲ χάρι,
Θαρρεῖς πῶς μαλώνουν
ἢ γῆ κι' οὐρανός καὶ σκοτώνουν
τὴν πλάσι φριχτά!

Καὶ σφίγγονται ὄλοι,
μὲ βία τὸ βόλι
Στὰ σπλάγχνα των βίχουν,
τὰ δόντια των τρίβουνε, δείχνουν
μὲ λύσσα, γοργά.

Καὶ ἐξαφνα κατὶ
ἀστράφτει κομμάτι
Μαζὴ μ' ἓνα χέρι
καὶ σπῖθα τὸ λῆς τὸ μαχαίρι,
τὴ μάχη, φωτιά.
Κι' ὄρμουνε μὲ λαῦρα
σὺν κύματα μαύρα
Γιὰ φῆρὸ ποὺ βαστοῦνε,
καπνὸ ποὺ τὰ ὄπλα σκορποῦνε
σὺν Ἄδου θεριά!

Κι' ὁ χάρος π' ἀράζει
τὴ μάζα σπαράζει,
Καὶ λῆς νὰ κοχλάει
ἠφαιστειο, αἶμα ποὺ βγάζει
γιὰ λάβα θεριμύ.

Βαρέα τρικυμία
 με λύσσα με βία,
 Που έχει φριχτή της
 του όπλου τη λάμψη άστραπή της,
 που φεύγει γοργή.

Κι' ό Σπύρος όρμάει
 και σπάθην κρατάει.
 Σάν άγριο λιοντάρι,
 και σφάζει γεμάτος καμάρι
 δεκάδας έχθρούς.

Πλακώνουν κοντά του,
 δεξιά του, αερά του,
 Έχθροι λυσσασμένοι,
 κ' ίσχυάνε σαυτόν φλογισμένοι
 με μίους άφρούς!

Κι' αυτός τούς σκορπίζει
 τά δόντια του τρίζει,
 Και φεύγουν πετώνε
 οι άθλιοι κάτω, μακρά βοβολάνε
 με φόβου φωνή.

Κ' οι κλέφταις νικήσαν
 τη ράχη κρατήσαν,
 Κ' εκεί που γελούνε
 τόν ήχο τουφέκι άκούνε
 σιμά τους βαρύ.

Κι' ό Σπύρος στενάζει,
 και πέφτει, σπαράζει,
 Τό αιμά του βγαίνει
 στη γή καρφωμένος 'πομένει
 τί κριμα! νεκρός! . . .

Κ' οι κλέφταις τόν πέρνουν,
 στο δάσος τόν φέρνουν,
 Τη γή σχίζουν, σκάψτουν,

κοντά στον Μιχάλη τὸν θάψουν
πού μένει βουδός.

Τὸν αὐτὸν πατριωτισμὸν μὲ ἀλι-
γωτέραν ὁμῶς ἀξίαν ἔχουν τὰ ἄλλα
τοῦ ποιήματα, ὑπάρχουν ὁμῶς μερι-
κοὶ στοῖχοι οἱ ὁποῖοι εἶνε κυριολεκτι-
κῶς θαυμάσιοι ὡς λ. χ. ὁ ἐξῆς :

Καὶ μένει μόνος μέσ' τῆ γῆ ὅπου τὸν
μὲ σκέπασμα τὸν οὐρανό, ὅπου ἀ-
[χτίδες στρώνει...]

Ὁ ἐπόμενος εἶνε δυνάμει Βικτω-
ρος Οὐγγῶ :
Τὸ ὄπλον πού γυαλίζει, ὅπου λυγαί
[σὰν ὀχιά.

Τὸ γὰρ τῶν ἀρτίων Μερῶν τῶν Τύχων

4 Περσός

4 Μαΐου 1966 Λόζαν.

31. 57

Ο ΑΝΤΑΡΤΗΣ

Στὸν Ἠλίαν Α. Μπουζιζάνη

Ἦσαν λεβέντες ξακουστὸς τῆς δοξασμένης Σπάρτης !
ἔιχε τὸν γέρον Ὀλυμπο, τὸν γίγαντα καρδιά του,
τὸ ἀστροπελέκι χέρι του, τὸ ἀπειρο ματιά του...
Κ' ἦλθεν ἐδῶ στὸ τόπο μας, ἀδελφία Μακεδόνες,
Κ' ἐγένικεν ἀντάρτης !

Μετ' ὅσα καρδιά τοῦ Βούλγαρου τὸν θάνατο φυτεύει...
Τῆς λευτεριάς τὸ φέσημα σκοορπᾷ 'στὸ πέρασμά του
Κ' ἡ γῆ μας ποῦ κοιμώτανε ξηπνᾷ στὸ πάτημά του
Κι' ἀντρεξιωμένη τὸ σπαθὶ στὴ μέση της τὸ ζώνει
Κι' ὄρμᾳ στὴ μάχη, στὴ φωτιά—τὸ Σλαβο θανατώνει !

Μὰ ἦλθεν ὅρα θλιβερὰ, μαύρη, φαρμακομένη,
Ποῦ βόλι τὸν ἐπλήρωσε 'στὸ στήθια τὰ πλατεῖά του,
Πάνω 'στὴ μάχη τὴ φοιχτὴ κι' ἐδόλωσ' ἡ ματιά του...
Ἐγὼ! ἀπὸ τὸν κατὰ γῆς κ' ἡ λαγκαδιὰς ἀσπάζαν... *... και ζαν*
Καὶ τὰ πικρὰ τὰ χεῖλια του πνευματικὸ ἐκράταν... *... και ζαν*

Σιγὰ σιμῶνει ὁ παπῆς ἀγάλα προχωρώντας
Τὴν ἅγια Μεγαλαβιά στὰ χεῖρια του κρατώντας...
Κ' ἐκείνος σὺν τὸν ἐννοιοῦσε σιμὰ του νὰ ἰσχύνη
Τὴ θολωμένη του ματιὰ ἀπάνω του στυλῶνει...
« Ἐλα παπὰ μου, φάναζε, ὀργήγορα κοντὰ μου
» Ν' ἀκούσης ὅσα θὰ σοῦ πῶ γιὰ νὰ μὲ συγχωρήσης
» Καὶ νὰ με κρινῶνθης,
» Τὸ αἶμά μου βουσκοπᾷ ~~κατὰ τὸ στήθια~~ καρδιά μου !
Σιμὰ του ἦλθεν ὁ παπῆς σκύφτει τὸν χαιρετᾷ,
Καὶ τὸν ξεμολογᾷ...
— Μὰν εὐχαίσεις ; ~~ἢ~~ φρόνους ~~καὶ~~ *... και ζαν* ; ...

Ποτέ μου ἡ καρδιά μου
Δὲν σκέθθηκε τέτοιο κακό. Ἡ φλογερὴ ματιὰ μου
Δὲν φρόνισε τοῦ γέστονα ποτέ ! τὴν εὐτυχία...
— Καμιά φορά, σὺν ἄνθρωπος, ἀπὸ τὴ δυστυχία
Τὸν Πλαστὴ μὴ βλαστήμισες ;

Ἐγὼ ! νὰ βλαστήμισω
Τὸν Πλαστοεργὸ ποῦ μ' ἔδωκε πατρίδα τὴ μεγάλη
Τὴ δοξασμένη Ἑλλάδα μου, ποῦ σὺν αὐτὴν καμμία
Ἐστὸ ἀπειρο δὲν βρίσκεται, οὔτε στὸν κόσμο ἄλλῃ !
Τὸν Πλαστοεργὸ ποῦ μ' ἔδωκε νεότη, ζοῆ, ἀνδρεία
Ἐγὼ νὰ βλαστήμισω ;
— Μὴν βλαστήμισες ; ~~ἢ~~ ψεύστηκες ~~καὶ~~ *... και ζαν* ;
Ποτέ ! οὔτε τὸ ἐνα

Όστε τὸ ἄλλο ἔκανα... ^{οὐκ ἔκανα καὶ τὸ}
~~Ὅποιος περιέβαλε τὸ κεφάλι τὸν ἀσκήτο~~ ^{Μὴ ἀποβάλλετε καὶ τὰ;}
~~Ναὶ! φέρεται τὸν θεὸ του!~~

- Μὴ σκοτώσῃς ;... Ἄν σκότωσα ! Τὸ χέρι μου ἀκόμα

Ἄπὸ τὸ αἷμα πώχιστα δὲς ! εἰνεβαγμένο !...
Αὐτό, παπὰ μου, ποὺ τῆρας τὸ τίμιον τὸ χῶμα
Μ' αἷμα ζεστό δόξαυρον ναί ! τῶχιν ποτισμένο
Τὸ αἷμα ζῶρα πώχιστα, στ' ἀστραφτερό σπαθί μου
Ἄκόμα βίετο, ἀχνίσει αἷμα... ^{ἢ ! Νῆαυε}

Τί ἔκανες ;... Δὲν σκέφθηκες πῶς εἶνε ἁμαρτία
Φρικτὴ νὰ σφάξῃς ἄνθρωπον ;... Παιδί μου, αἰωνία
Σὲ περιμένει κόλασι ! Μετάνιωσε πρὶν οὐσίας...
Νὰ μετανοήσω καὶ γιὰτί ;... πῆς μου πατὰ νὰ ζήσης
Ἡ ἁμαρτία ἔκανα ;... Γιατί, θά μὲ κολάσῃ
Ὁ παντοδύναμος Θεός ;... ^{ἢ μὲν ἢ μὲν}

Γιατί, παιδί μου, ἄνθρωπον ἀπὸ εἴς εἰς ἔσχες !...
Ὁ Βούλγαρος εἶν' ἄνθρωπος ;... ^{ἢ μὲν ἢ μὲν}
~~Ἦναι εἶνε ἄνθρωπος, τὴν ἴσιν!~~

Εἶνε ἄγιά εἶν' ἔρπετό !... ^{ἢ μὲν ἢ μὲν}
Τὸ φέρεται νὰ σκοτώσωμε ;... ^{ἢ μὲν ἢ μὲν}
~~Χαρά ναί ! ἔστυχτα~~

Ὅποιον σπαράξῃ τὴν ἄγιά !...
Λοιπὸν ἐμένα ζῶρα, Μὲ τὸ πλατὺ σπαθί μου
Ποὺ ~~ἐπέβαλε~~ ^{ἔχει} ἐπίβουλος μὲ λαύρα,
Ποὺ τοὺς Βουλγάρους θέρισα, τὰ ἔρπετά τὰ μαύρα,
Σὰν θεριστὴς τὰ στάχυα, πῶδοκα τὴ ζωὴ μου,
Τὸ αἷμά μου, τὴ νεότητά μου, τὰ πάντα τὴ χαρὰ μου,
Γιὰ πίστι γὰ πατρίδα, πῆς μου ^{ἢ μὲν} παπὰ μου,
Θά μὲ κολάσῃ ὁ Θεός ;

Γλυκό, γλυκό, παιδί μου
Θά σ' εὐλογήσῃ ὁ Θεός... Τὴ πατρικὴ εὐχή μου
Σοὺ δίνω τῆς καρδοῦλας μου. Αὐτὴ θά σ' ὀδηγήσῃ
Στοῦ παραδείσου τὴ μεριά... Νῆσαι εὐλογημένο !...
Τὸν Βούλγαρον τὸν δαίμονα τὸν τρισκαταραγμένο
Ποὺ θέλει τὴ πατρίδα μας, τὴ πίστι μας νὰ οὐδύνῃ,
Νὰ τὸν σκοτώσῃς τέκνο μου, δὲν εἶνε ἁμαρτία...
Εἶνε μεγάλη, μάθε το, σὸν κόσμον εὐεργεσία
Ποὺ ἀνταμείβει ὁ Θεός... Καρὸ λοιπὸν μὴ γίνῃς
Μετᾶλαβε, παιδάκι μου πρὶν τύχῃ καὶ ἑβάνης...

Αἰματός

Εν Μυκεδονίᾳ.

Νῆαυε

33. 61
Ύμνος Λέιραι 22 Ιουλίου 1906.

ΣΚΙΑΙ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Τῷ Μακεδόνα ποιητῷ Α. Ελευθεριάδου)

Τί, σκότος τριγύρω, τί, φέχρα, τί χιόνι,
Τί, κόλασις μαύρη, βαρεῖά μᾶ, πλακώρει,
Τί, χάρος, τῆ δόλια πατρίδι ὀργάνει
Καί γέννημα σπέρνει κορμιά ἀδελφάδων
Ποῦ, τρέχουμε τώρα σ' ἡ τόση! σκοιίδα...
Ποῦ, ἴδ' αὖτ' ἐμὴν; Στὸ μῆμα κλυδοῦ με;
Θεὶ μου, λυτῆρον τῆ δόλια πατρίδα.
Τὴν ἔρημ' Ἑλλάδα ἀπλογγίζου Θεὶ.

Ὡ ἔρημ' Πατρίδα ματιά σου, μᾶ, μόνο.
Σὺ δὲ μαυρῶσον κόσμο ποῦ τρέχε σ' ἡθῶσαι
Τὸ πλάσμα Σου διέτω, μὲ λαῦρα τῆ κτίσει
Ποῦ αὖτ' ἐμὴν, μὲ χεῖρ σκλήρῳ!
Ἰδί τα κ' εἰμίνα ποῦ κλαῖνε κ' αἶνε τίτρα.
Μικρὰ ἔσαι τὰ δόλια, γυμνά, πενησομίνα...
Τὸ μαῖτρο μαχαίρι τοῦ Σλαῦνον, μᾶ μ' ἔρα
Στὴ γῆ τ' ἄρ' ἀρίσται, πατέρα, ὄρφανά!...

Μαχαίρι καὶ βόλι, φρονιά καὶ φαρμάκι,
Τῆ γῆ μας θεμίζου, κ' ἡ γῆ μας σπαράζει,
Τ' ἄλλοι βιχμένο σ' ἡν ἄερη, σκαρδαίρει,
Καὶ τ' ἔλαο μου ἔρα γυμναίξει φριχτά!
Ποῦ τρέχουμε τώρα σ' ἡ τόση σκοιίδα!...
Εἶ, οὐ γῆ ἐπὶ οὐλο τριγύρω μου σάξει,
Θεὶ μου, λυτῆρον, τῆ δόλια πατρίδα.
Τὴν ἔρημ' Ἑλλάδα ἀπλογγίζου Θεὶ!...
Μακεδονία 12 XI 1905 ἑσπέραι.

Αγία Τριάδα, Θεοσημερινή Εβδομάδα 16 Σεπτεμβρίου 1906
2. ορθόξην δημοσίαν.

Και ε' εως διαρκείων

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟΝ

Τώρα τ' άδη που φεύγουν, που σβόνουν,
Και τα δέντρα ξερά π' άπομένουν,
Και τ' άπρόμα γοργά που άφίνου
Τη φωνή τους και φεύγουν μακριά,
Τώρα παιά που γεμίζουν ζυγανί,
Και θλιμμένη η φύση στανάζει,
Σαββανώσου και -ό μη τό χρίν
Τού καιρού.. "Ω! φωνή μου καρδιά!

Χόηλο γλούσια άκούε, θυμήσου!
Τώρα κλαίει, πουσίε, υποφέσει...
Τη χαρά σου δέν θε έρχε σταν κόσμο,
Στη στιγμή θα τή βρει τ' άβραου!
Μή στιγμή ά· στα νάλη έφραση
Τη: θλιμμένης μου νύχτης τό γάδιο
Είπα ή μόρτα κι αύτο: νά πεθανή! ...
Πετα, πέτα ψυχή μου κι' άλλού!

Τη ζωής τό π κρό τό φασμάκι
Στη ψυχή μου τα ρούλα δέν πήγα.
Πάνη σου πουου τό μαύρο σάρκι
Την καρδιά μου σπαραξί φριχτό! ...
Όσο θαλας κι' άν έσ-ερα γυρω
Τόσο παγο ήθελα μόνα...
Τόσο άκου εύσημα κα πάνα!
Όσο γέλιο ποθύσα γλυκό!

Αλλά τώρα τ' άδη που σβόνουν,
Και τα δέντρα ξερά π' άπομένουν,
Και τ' άπρόμα γοργά που άφίνου
Τη φωνή τους και φεύγουν μακριά,
Τώρα παιά που γεμίζουν στανάζει,
Και θλιμμένη άκουζε ή φύση,
Στου καιρού σαββανώσου -ό χρίν
"Ω! καρδιά μου, φωνή μου καρδιά!

Θύμα Διμίτριος Έλευθεριάδης

"Ανδρα Βωστώνη", Περίοδος 21 Σεπτεμβρ. 1906.

ΑΣΜΑΤΙΟΝ

Ελευθερία

ὦ! ἑσθὲ μου, τὸ θυμὸν;
Ἦσαν νόστιμα τοῦ Μαιῶ
Ποῦ σ' ἐντίκρουα νὰ παύσῃ
Μὴ τὸ κῆρα τοῦ γυαλοῦ...
Ἔργου καὶ τὸ φηγγέρι,
Καὶ τὸ κῆρα τοῦ ἀγροῦ
Ἐδάδαίς μὴ χάρη.

Τοῦ θουνοῦ τὸ ἀγέραι
Σπέρμα μίς' ὅσα μιλιά σου
Ἄνοιξτε γλυκὴ τραγούδι
Ἄγνωστο γὰρ τὴν καρδίᾳ σου,
Παῦ σὶ μαγαφὶ καρδίᾳ σου,
Καὶ τοῦ ἔθαι' ἔνα, ἔνα,
Τὰ κρημνίνα θυμῶ μου,
Τοπομῖνα ὅτῃ καρδίᾳ μου.

Μίς' ὅτου ἔρωτα γυμνῶ
Τὴν δόξαμην ἀγαλῶ,
Ἐφύγασαι εἴ' ἢ φῶσι
Πῶς εἶπὶ ὅτ' ἐπὶ περιπέτῃ...
Ἡ καρδίᾳ μου στολὴ μὲν
Ἡ ἀποδοῦναι κρημνίνα
Ἐπὶ κρημνῶν ἀγρία
Ἐλευθερία μᾶλλον σὶ σίνα...

ὦ! ἑσθὲ μου, τὸ θυμὸν;
Ἦσαν νόστιμα τοῦ Μαιῶ
Ποῦ σ' ἐντίκρουα νὰ παύσῃ
Μὴ τὸ κῆρα τοῦ γυαλοῦ...
Ἔργου καὶ τὸ φηγγέρι
Καὶ τὸ κῆρα τοῦ ἀγροῦ
Ἐδάδαίς μὴ χάρη.

Διμήλιος Ἐλευθεριάδης

76 67
"2 Θησίοι Καραγιάννη, Κ. Ευδίου
1987.

Ἐλοι Περθενώνα.

Τὸ μεγάλο μακάριο
μουσεστήδ Δ. Μάλλε

Ἦ προσκόνημα τοῦ κόσμου, καὶ βοήθ' ἀγνὴ σοφίας,
Στὴν μητέρα μας Ἑλλάδα ὃ Θεοῦ φίλο φίλ!
Ναί! ξενίτης μὲ τὴν αἰγυλία τῆς χροῆς Ἐλευθερίας
Ἀπὸ τῆς σκληρίας τῆ νύχτα τῆ βαρειά, τῆ σκοτεινῆ.

Ναί, τὸ νοιώθω!... ὅπως πρῶτα ἀπαρτηρία ἢ καρδιά σου
καὶ στὰ μαύρα τοῦτα χρόνια ἐπαχὴς παλιὴ θεοῦ,
ποὺ τὴ λῶσε ἐκατοῦσες στὴν διόλεση ἀγαλιά σου
μέσ' ἑτὰ ὀλόχρονα παλάτι μιά, ἀθάνατης ἀγῆς...

Ναί! τὸ βλέπω, Περθενὼν μου, τὴ ζωὴ ξανὴ ἀγαντεύεις,
καὶ ἑτὰ στήθειά σου φοιτᾷται κάθε πόθος μας κρυφός...
μὲ τοῦ χρόνου τῆς φερουῆς στοὺς αἰῶνας ταξιδεύεις
καὶ τοὺς φέγγεις, τοὺς διαμῶνεις μὲ τὸ ἀθάνατό σου φῶς.

Περθενὼν μου! ἀντιγράφω μέσ' ἑτὰς πέτρας σου τῆς κρίσης
νὰ γέλι, νὰ λαμπυρῆ τὸ Θεοῦ μας ἡ ἐγγὺ...
Πάντα ἀσάλευτος θά στερῆς ἑτὸν κερῶν τῆς τροπῆς,
ὡς ἀσάλευτη θά στερῆ τῶν Ἑλλήνων ἡ ψυχή!...

[Ἐκ Μασεδονίας]

ΑἰΜΑΤΑΙΟΣ ΕΛΥΘΕΡΙΑΣ

4

38.

71

Ἐπιγραφή τῶν θύμων μου . . .
Ἄγρα / Ἐλευθερία. 1866.

ΑΙΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

[Ὁ νεαρός Μακεδὼν ποιητής.—Τὰ ποιήματά του.—Ἡ
δρασίς του]

(Προσωπογραφία)

Ὁ Αἴμ. Ἐλευθεριάδης εἶνε μίᾳ συμπάθῃ καὶ ἐλαστικῇ
ἐκ τοῦ δούλου Ἑλληνισμοῦ φυσιογνωμία, μίᾳ ὑπερῆς εὐγε-
νίᾳ, ζωσκ καὶ τρεφομένη μὲ τὸ ὄνειρον τῆς Ἐλευθερίας, ἐν
ἀπὸ τὰ ἐλευκτότερα καὶ εὐγενέστερα καὶ πατριωτικώτερα τέ-
κνα τῆς δούλης Μακεδονίας μας. Μόλις εἰκοστικῆς μὲ σπιν-
θηροβολοῦντος ὀρθολογίου, εἰς τοὺς ὁποίους ὅλη ἡ αἰγλή
τῆς πατριωτικῆς ψυχῆς του ἀντικατοπτρίζεται, ὁ Αἴμ. Ἐ-
λευθεριάδης δύναται νὰ καταταχθῇ συγχρόνως εἰς τὴν γο-
ρεῖαν τῶν ἐξοχωτέρων ποιητῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Εἰς
τὰ ποιήματά του διακρίμπει ὅλον τὸ ζεῖθωρον πῦρ τοῦ πα-
τριωτισμοῦ, τὸ ὅποτον ὑποκίει εἰς τὴν νεκρὴν καρδίαν του
καὶ τὸ ὅποτον διὰ δαιμονίων στίχων προσπαθεῖ νὰ μεταδώτῃ
εἰς τοὺς δούλους ἀδελφοὺς μας. Ἰπὸ τὴν ἐποφὴν ταύτην οὐκ
ὀλίγον ὁ Ἐλευθεριάδης συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνεξίτητον
τοῦ ἔθνικοῦ φρονήματος. Πλὴν τῶν πατριωτικῶν ποιημά-
των του, τὰ ὅποια δεκαεπταετίας μόλις ἐδημοσίευσεν καὶ εἰς
τὰ ὅποια διακρίνει καλῶς τὸ ἔξοχον talent αὐτοῦ, ἔχει γράψῃ
τὴν Μακεδονιάδα εἰς 24 ραψωδίας, ἔργον ὑπὸ πλεον ἐποφὴν
ἔξοχον. Εἰς στίχους σπεκτακτικοῦς, εἰς εἰκόνας ζωηροτάτας
καὶ μὲ ἔμπνευσιν ὄντως Σαξζπέρειον περιγράφει εἰς τὰ βλάσκη
τῆς ἀίματοκυλισμένης Μακεδονίας μας. Ἐκεῖ δὲ τοῦ ἡ Μοῦσας
του τὰς ἀποτροπαιωτέρας καὶ φριμωδοτέρας τῶν κληθῶν
ψάλλει, ἐκπαῖ συγχρόνως εἰς ροβερὸν ἐκδικηθῶν, τὴν ὁποῖαν
θέτει εἰς τὸ στόμα ἐνὸς τῶν θυμάτων τῶν ἀγρίων δολοφόνων.

.....
«Σκέψ' τοῦ κρυφοβγαίνετε ἔπὸ μνήμα τέτοιαν ὄρα
Σὺν τῆν ἰδέᾳ αὐλῆς μὲ θολωμένο βλέμμα
Καὶ τρεφομένη μὲ καύμ' σ' αὐτῆν τὴν ἔρημ χώρα
Ζητώντας γὰρ νὰ πάρετε τίσιω ξανά τὸ αἷμα
Ὅπου σὰς ἐδέξ' ὁ φονιάς, ψυχῆς ἀματημένης

Ὁ ἦθος ποῦ σὰς ἐστελεῖ τώρα ἐδῶ κοντά μου
 Χαθῆτε μὲ στὴν δόξα μου καρδοῦλα φτερωμένες
 Καὶ χύσατε 'στὰ σπλάγχχνα μου 'στὰ μαύρα σωδικά μου
 Γιὰ τὸν φοιτᾶ μας Βούλγαρο, τὸ μῖσος σας μὲ βία
 Τὴν λαῖρα, τὴν μαβία!
 Τὴν ἄγρια μου ἐδέχισι νὰ κάμουν περὶ μεγάλη
 Περὶ τρομερὴ ἀκόμα
 Νὰ κάμουν Λάμα φτερωτὴ ποῦ νάχη γιὰ κεφάλι
 Χρῶν ὀχρῶν τὲς κεφαλές. Τὴν κόλασι γιὰ στόμα!
 Ὁ σκορπισμένα κίεσαλα ἐδῶ κι' ἐκεῖ στὴν ἄκρη
 Προγόνων Μακεδόνων μου! Στὸ χῶμα αὐτὸ Σεῖς μόνο
 Ἐμείναι' ἀπ' τὴν δόξα τους. Ἐρείπει' ἀπ' τὸν χρόνον
 Χίνω γιὰ σὰς ἐν δάκρυ. . .
 Ὡ δότε μου τὴν χάριν σας γοργὰ τὴν περασμένη
 Τὴν φτερωτὴ τὴν νεότη σας στὴν μάχη βαφτισμένη.
 Τὴν φωτεινὴ ψυχὴ σας
 Νὰ ἰδῶ ὁ κόσμος ὁ πικρὸς πῶς εἶμαι ναι! παιδί σας!

Ὁ Δίμ. Ἐλευθεριάδης σκοπεῖ προτίτοι νὰ συνδυάσῃ, ὡς ὁ
 Βάχγκερ, τὴν ποίησιν μὲ τὴν μουσικὴν διὰ τοῦτο τὰ περισ-
 σότερα αὐτοῦ ἔπη εἶνε γραμμῆναι εἰς μουσικόν, ὅπως εἶπεν,
 ἁρμονικόν. . . Ἐν γένει ἂν κρίνη τις ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐρ-
 γων του, λαμπρὸν προκινῶνται τὸ μέλλον εἰς τὴν συμπλοκὴν
 ποιητῆν, ὅστις εἰς τοιαύτην νεκρὴν ἡλικίαν ἐγράφε τόσα ἀρι-
 στοτεργήματα, δεκτὰ οὐδ' αὐτὸς ὁ Βαλκωρίτης, ἕταν ἦτο νέος.
 Ὁ Δίμ. Ἐλευθεριάδης ὑπὸ τὴν ἐποφὴν ταύτην εἶνε κατὰ πολὺ
 τοῦ Βαλκωρίτου ὑπέρτερος. Ἐντὸς ὀλίγου πρὶναιετι νὰ ἐλ-
 θωσιν εἰς τὴν τὰ νέκ αὐτοῦ ποιήματα αἰ σικαὶ καὶ ὄνειρα
 ἔργων ὑπὸ πᾶσαν ἐποφὴν ἄριστον. — Ἡ Ἐφημερὶς τῶν Οἰκο-
 γενειῶν θεωρεῖται ἰδικιτέρως εὐτυχῆς, διότι μεταξὺ τῶν
 ἐξόγων συνεργατῶν της ἔλαβε τὴν τιμὴν νὰ συμπαραριθμηθῇ
 καὶ τὸν Δίμ. Ἐλευθεριάδην, τοῦ ὁποῦ τὰ ἔξοχα ποιήματα
 θέλωσι κοσμηθῆ τὰς στήλας της.

28
Συναγωγή της Ορθόδοξης
Αθήνας / Σεπτέμβριον 1906

no. 75

ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ

[Έστ' ἐπὶ θανάτῳ τοῦ περιηγητοῦ μου
"Αθανασίου Ζάννα"]

Νάσσο, καὶ σὺ μὲς ἔφυγες στὸν οὐρανὸν 'κεῖ πέρα
καὶ σὺ λοιπὸν ἐκίττωες τὰ κάτασπρα φερά σου
καὶ πέταξες 'ὄσον δειροὶ 'ὄσιν γαλανὸν αἰθέρα
γὰρ νὰ 'βῃ τὸν παρῴδειο ἢ πᾶναγνη καρδιά σου;
καὶ σὺ λοιπὸν ἐπίδεξες γὰρ τ' οὐρανοῦ τὰ μέγαρα
'Ἐκεῖ π' ἀνάβ' ὁ Αὔγερινος καὶ λαμπυρίζ' ἡ Πούλια
Νὰ δρῶντες ἀνάθη (ζαλευτὰ μετ' ἀσημάρα τὰ χεῖρα
Κρίνα, ζουμπουλίνα, γαστριά, ῥόδα, μυρτοῦλα, γιούλια
Νὰ στέψης τὴν καρδοῦλά σου ἄγνην ὅσιν τὴν ἀχτίδα
Βασίλισσαν τῆς παρθενιάς μετ' πόθο μετ' ἐλπίδα; . . .

Νάσσο, καὶ σὺ μὲς ἔφυγες; . . . Χίλιες φορές μου εἶδα
τοὺς πόθους μου νὰ σβένθουνε μαζί μετ' τὴν χαρὰ μου
Χίλιες φορές ἀντίκρισα καὶ δνεμα καὶ ἐλπίδα
Ποῦ 'ὄσιν ἀξέφρατα κουλιά φελιδάσαν στὴν καρδιά μου
Νὰ σπαρταροῦν τὰ δόστυχα . . . σκληρὰ νὰ ξεφυχθῶσιν
καὶ νεκρωμένα καὶ ἔρημα τὰ στάθια μου ν' ἀφήσιν
Μὰ τόσο δὲν ἐπόνεσα ὅσον στὸν χωρὶσμό σου! . . .
Τότε, ὦ ναί! δὲν ἔκλαψα. . . Τὸ φλογερό μου δίκρυ
Τώρα κελῆ μονάχο του 'ὄσου τόλῳ σου τὴν ἀκρον
Ζητώντας μέσ' το σταθίος σου ν' ἀράξῃ τὸ ψυχρό σου!

Νάσσο, καὶ σὺ ἐπίδεξες γὰρ τοῦρανοῦ τὰ μέρη;
Ἐ' ἐπιλένεσαν τὰ σόννελα, τὰ στίβια, τὸ φεγγάρι
Τώρα ὅσιν τ' ἀλάροσο καὶ μωραμένο ἀγέρη
Παῖξτε γλυκὰ στὸ πύλαγος; Τώρα ποῦ ὅλο χάρι
τ' ἀπέδον φάλλια ντροπαλά; . . . Ποῦ ἡ ἔδωκε ἀνεύμενη
Γέρνει κρυφὰ 'στὴν ἀγκαλιά τοῦ ἀπειροῦ ἐρωτευμένα;
Ἄν σκέψῃσες 'στὸν οὐρανὸν πῶς σβένθουν πᾶς περνοῦνε
'Ὅλα τοῦ Πλάστου τ' ἀγαθὰ βαρεὰ, ξεφουραμένα
'Ἄπ' τὰ φτωχὰ καρδοῦλά μας ἂν δὲν τὰ σινωδεῖν
Τίς μᾶνας τὸ χωρὶσμό, τίς μᾶνας ἡ σιχούλα
Ποῦ τρυφερὰ τὰ σταθιά μας 'ὄσιν δειροὶ χαλδεῖται
Ἐδὼ σῆρα ἀνοσιγίατικα, ὄσιν Ἀπριλοῦ ἀγούλα; . . .
Ἄν σκέψῃσες 'στὸν οὐρανὸν πῶς μόνο θ' ἀπαντήσῃς;
'Ἀστροεγγυὰ καὶ ἀνατολῆς, καὶ δύσεος καὶ ἀχτίδες
καὶ Πούλιες καὶ Αὔγερινός; . . . πῶς ὅπου κ' ἂν γυρίσῃς
Ἐὰ 'ὄσιν ἀστέρι νὰ κελῆ, νὰ σβῆ, νὰ λαμπυρίζῃ
καὶ νεκρωμένους οὐρανοὺς 'ὄσιν πόθους τῆς ψυχῆς μας;
Ἐὰ 'ὄσιν ψυχρὸ τὸ ἀπειρο, ὄσιν πόθους τῆς ζωῆς μας. . .
Εἶπε πικρὰ ἡ ἀλήθεια; Κατὰ ἐξὸς 'στὰ γῆ μας
'Ὅ ἐρωτας καὶ τὸ φῶς καὶ ἀδελφωμένα μένου
Τῆς νεύσεος τὸ χωρὶσμό ἀλόγικα ἀνάβει
Ζοῦνε δνεύματα, χιρῆς, καὶ πόθοι καὶ ἐλπίδες
Ἐπὶν οὐρανὸν πεθαίνου

41 77

420406
Τώρα που η μάχη Μάνα μας αιματοκυλίμενη
Κυττά του Σλαβου το σπαθι να στείρι την καρδιά της
Και κράζει εις βοήθειαν τα σκόρπια τα παιδιά της
Τώρα και σύ μές εφυγες για το γαλάζιο οθρανό ; . . .
Το δάκρυ μου άργουκλή βουδο άπ' τη ματιά μου
Στην ποσεινή σου ένδουμα: την πολυαγαπημένη
Στο χωρισμό μας το σκληρό σπαρδάσει η καρδιά μου
Και ψυδριζει με καθό : Σύρε παιδί μου στο καλό ! . . .
Μακεδονία 7/VIII/1906 Αιγ. Ήλευθεριάδης

nr. 79

ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΩΝ

ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ

ΔΙΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΔΟΥ

Τὸ αἷμα τρέχει ποταμός, ὅσῃ ἔρση γῆ ἀσπίς
καὶ καθαρά κεντάουρα, τὸ μαῖορ κάτω χῶμα
πῶς πίνει τὴ ζωὴν!

1905.

43. 81

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ.

Δὴν θῆλω δάφνας Παρνασσῶ γλυκίας, καὶ μυρωμέναις,
οὔτε ἰληκὲ πανόρητα, στ' Ὀλύμπου ποῦ φυτρώναι,
Οὔτε μυρτιάς ἐλάδρους, μαζὶ σφρηγοπλιμέναις,
μοῦ φτάνουνε τὰ ἀπόφυλλα ποῦ ὁ βορρῆϊκός σπρώναι.
Δὴν θῆλω ὁ ἄμοιρος λαμπρὸν, ὅσων Ἐλικῶνα δῶμα,
τοῦ φτάνει ἔθλινος σταυρὸς, καὶ γῆς ἄλλο γῆμα.

Μάιος 1904.

ΑΙΜ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΑΙΔΟΣ

Τὰς λέξεις ταύτας τὰς ἀγάς μου,
 ἀπὸ τῆς βέθης τῆς ψυχῆς μου
 ὦ! Πλακουργέ, θερμῶς ἐκφῶ,
 θερμῆς καρδίας Προσευχῆς μου.
 Ἄρου τὰ πάντα προσαρμόζει
 εἰς ἁρμονίας τὴν ἀγάλην —
 Κάμε ὡς πρῶτον τὴν Ἑλλάδα,
 καὶ πάλιν, ἰσχυράν, μεγάλην!

ὦ! πρόθεζον τὴν αἰτησίην μου
 ἀπὸ τῆς βέθης μου, ὡς αἴραν
 εἰς τ' οὐρανοῦ τὴν ἠσυχίαν,
 ἀπὸ τοῦ στίθους μου τὴν λαύραν.
 Ἄρου τὰ πάντα βαυκαλλίζεις,
 εἰς τοῦ θείου τὴν κοιτίδα —
 Ρῖψον κ' ἐν βλέμμα εὐσπλαγγίας,
 εἰς τὴν Ἑλλάδα μας πατρίδα.

Ἄλλο δὲν σοῦ ζητῶ, ὦ! πατήρ!
 τὰ πάντα κόσμου, ματαιότης.
 Πλὴν ἐν παρακαλῶ ἀκόμη
 γονυπετής, ἀγῆ Θεότης.
 Ἄρου τὴν κρίσιν διουδύνεις
 εἰς τὴν ἁρμονικὴν ὁδόντης,
 Κάμε μεγάλην τὴν Ἑλλάδα
 κ' ἐμὲ, γονυαῖον πρόμαχόν της.

— 4 —

ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
(τῷ Πανελληνίῳ).

Ἡ φυγή σου περὶ ὅσον αἰθέρα,
ἡ καρδία σου χτυπᾷ δυνατῶς
Τὸ βούκι σου τρέχει 'κεῖ πέρα,
τὸ πουλί, πού σὲ δὴν περὶ —
Ὅλα λέγουν: σὲ τοῦτο τὸ χῶμα
πού τοῦ Κρούμου βηματίζεις ἡ γενεά,
Θεὶ ν' ἀρθῇ μὲς ἡμέρα ἀέμα,
πού θὰ δῆ καὶ αὐτὸ 'λευτεριά!

Δίετε δίετε, τὸ σύμπαν βολεῖ
ἀπ' τὸ δάκρυ πού γίνεις ἡ γῆ.
Μίσε' τὸ αἷμα τῆ δόλιχα κυλάει,
χρὶ δόλιο, κακοῦργο, βράδυ.
Καὶ βυγμῖνα παρτιοῦνται μπροστά μας,
τῶν προγόνων αὐτῶν τὰ 'λερά . . .
Καὶ καθίνας, ἰδοὺ! συμφορὰ μας,
μὴ τὸ ποδι, γελῶντες, σκοντῶ!

Καὶ μὴ χεῖρ ξηρὴ, λαβωμένο,
ἡ πατρίς τὰ κοττῶ μὴ καυμά.
Καὶ σὲ ξιρὸς της, κάτω, σπασμένο,
γίνεις δάκρυ ἡ δόλιχα, μικρό.
Κ' ἡ νοχτιὰ τῆ πλάκωνει μὴ λάφρα,
τὸ φριγγάρι ἰθαίνας θολό,
Καὶ σὲ αὐτῆς της τῆ φέρνει ἡ αἴφρα,
τῶν σπαγγιῶν τὸ φριγγτὸ βογγητό!

46 87

- 5 -

Τοῦ πτωχοῦ Μισοφύγαρου πάλι,
καὶ τὸ ἴλιγο τοῦ φῶς ὠχρεῖ.
Τὸ σκεπάζει σφηνῶν ἀγκάλη,
τριωμία τριγύρω βαρεῖά . . .
Ματωμένα κορμικὰ σκορπισμένα
κατὰ γῆς, τὰ φωτίζει θαμβό,
Καὶ μὴ μαῦρα φρερὰ ἀπλωμένα,
προχωρεῖ τῶν θυμάτων στοιγιό.

Μακεδόνες ! παιδιὰ τῶν ἀνδρείων,
πεταχτήτε ὄρθοι στὴ στιγμή,
Θυμωθεῖτε Ἀλεξάνδρου τὸν βίον,
μὴ ξεχνᾶτε πατρίδα θερμῆ.
Τὸ σπαθί, μὴ τὸ ἓνα τὸ χέρι,
καὶ μὴ τ' ἄλλο, ψηλά τὸ σταυρό.
Φημέστε τ' ὄνα, τοῦ ἔλλου τὸ ταίρι,
καὶ σπαράχετε μ' αὐτὰ, τὸν ἰχθρό.

Εἴν' οἱ Βούλγαροι λύκοι, σπαράζουν,
εἶνε κτήνη, μὴ δίχως καρδιά,
Καὶ στὰ στήθια των μύσα, φωνιάζου,
φώρα μαύρη, μὴ φεῖδιχα, μ' ὄχη!
Πᾶν κισχρόν, ἢ ζωὴ των θά μείνη,
πᾶν μικρόν, τὴ χαρὰ των κινεῖ.
Καὶ στεφάνι των δόξης θά γείνη,
τ' ἔπιμά των τὰ ἔργα μαζή.

Παλληκάρια, ἔμπρός ! μὴ φοβασθε,
κ' εἶνε τοῦτοι, μόν' ἔγκος πολὺς.
Παλληκάρια, ἔμπρός ! μὴ κοιμηθεῖ,
νοῦ δὲν ἔχου, χτυπάτε εὐδός.

— 6 —

Τὸ σπᾶθί, μὴ τὸ ἓνα τὸ χέρι,
καὶ μὴ τ' ἄλλο, ψυχὰ, τὸ σταυρὸ.
Φυλάσσετε τ' ὄνα, τοῦ ἔλλου τὸ ταίρι,
καὶ σπαράχτε μ' αὐτὸ τὸν ἰχθύο . . . !

II

Μὴ τὸ ματ' ὁ κομῆτας γορμῖνο,
μὴ τὸ χέρι στῆ κάμ' ἀπλωτό,
Καρτερεὶ μὴ ψωμί φορτωμένο,
τὸν πατέρα παιδιῶν, μὴ καυμῶ.
Βῆμ' ἀκούει, τὴν κάμαν κρατάει,
σῶμα βλέπει, ὄρμα καὶ χτυπᾶ,
Καὶ ἀφροῦ τὸ σπαράζει, πετάει,
στοὺς συντρόφους νὰ πῆ μὴ χαρὰ :

«Τῶν Ἑλλήνων τὸ γένος θὰ σβύσῃ,
δὶν θὰ μείνῃ Ἑλλήνων κανεῖς . . .
Πλὴν ὁ Ἕλληνας, ἂν μόνον φρονησῇ
δὶν θὰ μείνῃ ἀτίμων οὐδεὶς!
Κρὸ φορητὰς φανερὰ τὸ κυρήσσει,
ἔσοι μείνουσ' ἐπὶ πίστι στερρὰ,
Τὸ κεφάλι των πέρα θὰ στήσῃ,
θὰ βημάζῃ, θὰ κάψῃ φριχτὰ . . . !

Φεμάλτερον κ' ἐν βλίσει μπροστά του,
νὰ σπαράξῃ θανάτου σπακεμούς,
Δὴν πονᾷ, δὶν χτυπᾷ, ἢ καρδιά του,
ἔνε Ἕλληνας ! σοῦ λέγει . . . ἀκούεις ; . . .

υβ. 91

- 7 -

Και ἐπὶ σκότος, οἱ πέτραις κρυμμένος,
ἢ οἱ τοίχοι γυμνός κρυφά,
Καρτερεῖ τὸν Ρωμῶν λυσακαμένους
νὰ τοῦ κλέψῃ τὸ αἷμα σκληρὰ!

Γέροντες νέους, παιδάκια τὰ σφάζουν,
καὶ γερόντισσας τόσας σπαταῖς.
"Ὅτι βροῦνε μπροστὰ τῶν ἡμετέρων,
εἰς τῆς κόλασης λάβριαις φριχταῖς. . . !
"Ὅτι κἀμνον, ἢ λύρα μου φλοῖ
δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ψάλλῃ ἡ φτωγῆ.
Μούχῃ τῶρα κικλίσαι τ' ἀχιλί,
καὶ τὸ μάτι θαλώσει πολύ. . .

Μὰ κὶς "Ἑλλῆν ἰδοὺ τὸν ὄρμαί
μὴ σπαθί, μὴ τουφεκί εὐθὺς,
Καὶ ἡ γῆ, τὸν αἰθέρα βωταί
μήπως εἶνε ὁ γυρὸς ἀστρακῆς. . . .
Καὶ τὰ φεῖδρα τὰ γάνει ἐπὶ μνημα
καθαρίζαι τὰ μέρη ἰδῶ
Σὲν θαλάσσης τ' ἀτρόμητο κύμα
ποῦ παστρεύει πιλῶγου βυθῶ.

Κ' ἡ ψυχὴ ποῦ πετᾷ ἐπὶν αἰθέρα,
κ' ἡ καρδίκα ποῦ χτυπᾷ θανάτῃ,
Καὶ τὸ κύμα ποῦ σπάζει 'καὶ πέρα,
καὶ τ' ἀηδόνι, ποῦ πάνω πετᾷ —
"Ὅλα λέγουσιν; εἰ τοῦτο τὸ χῶμα,
ποῦ τοῦ Κροῦμου ἡμετέρ' ἡ γενεῆ,
Θεὶ νῆλοῦ μὴκ ἡμέρα ἀκόμα
ποῦ θεὸς διῆ καὶ αὐτὸ λευτεριά.

Ἄντιφωτος 1904

ΜΙΧΑΑΛΗΣ ΜΩΡΑΪΤΗΣ

Κ Α Ι

ΣΠΥΡΟΣ ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

(ὁ ὀ κλέφτης καὶ τὸ ψυχολογίδι του)

Τῆς φωνῆ τοῦ γλυκεριώτου μου φίλου καὶ ἀνδρείου ἀλαργήτου

Καπετὰν ΜΙΧΑΗΛ ΜΩΡΑΪΤΗ

Προσφώνημα :

Θαῖρὸ πῶς εἶνε φέμματα, δὲν τὸ χωρεῖ ὁ νοῦς μου
πῶς πῶτις τὸ αἷμά σου τῆς γῆς αὐτὰ τὰ μέρη,
Καὶ ἡ καρδιά μου σπαρταρᾷ, καὶ οὖν τοὺς λογιμούς μου,
ὅταν σὲ μάτην τῆς 'μπροστά ἢ φήμη σιγοφέρῃ
Νεκρὸ κορμί παμφάγατο, σὲ λάκκο πεταμμένο,
σὲ ἔρην ἀρημμένο ! . . .
Γλυκὶ μου φίλε οὐδέσθησε, σὲν λάμψ' ἀπ' τὸ τουφέκι ! . . .
ποῖς τ' ὠλιζε τὸ ἔρπετό νὰ πιῆζ' τὸ λοντάρι,
Τὴν ἀστραπή τὸ σύγνερο, τὸν Ὀλυμπο παρέμει
νὰ τὴν χαλᾶσῃ ὁ βοῖζιμας ; ποῖς τὼλιζε νὰ πᾶρῃ
Ὁ οὐρανὸς τὸν οὐρανὸ ; τὸ βολὶ τὸν αἰθέρα
νὰ τὴν κρμνήσῃ κατὰ γῆς, νὰ σβύσῃ τὴν ἡμέρα ; . . .
Ποῖς τ' ὠλιζεν' ἄλλοίμονο ! . . . στενάζομα μακρὰ σου,
ὁ Πλάστης 'πῆρε τὴν πνοή, τὸ χῶμα τὸ κορμί σου,
Τὸ μαῦρο βολὶ ἀπλάγηκα ἱσῆρε τὴ ζωὴ σου
κ' ἡ δόξα τ' ὄνομά σου ! . . .
'Ὅχι ! δὲν εἶν' ἀλόθεια ! δὲν τὸ πιστεύω ἀκόμα
πῶς ἔφυγες στὸν οὐρανὸ πῶς πῆγε ἡ ἀχτίδα

Ξανά στὸν Ἥλιο στὰ ψηλά· τῆς γῆς τὸ μαύρο χῶμα
 πῶς ἴπαι τ' ἀνθούς τῆ δροσιά, τὸ μνήμα τὴν ἰλιθία.
 Γιατὶ βαθειά μου ἀναΐζει· γιατί· ἦρες φιλῆ, πάλι
 τὰ σύγνερα, τὸν οὐρανὸ, τὰ δάση, τὰ βουνά σου,
 Ταῖς λαγκαθιάς σου, μέσα μου· στὴ φτερωτή μου ἀγκάλη
 ἦρες τὴ φλόγα τὴ φριχτὴ τῆς μάχης, τὴ χερὰ σου,
 Τὸ κῆμα τοῦ Φαλήρου μας ποῦ ψιθυρίζει ἴερα
 γλυκὸ τραγοῦδι παλαιό, ποῦ τραγοῦδι νέο! . . .
 ἦρες βαθειά μου, τῆς ζωῆς τὸ πέλαγος τ' ὠραίο
 μ' ἑλευτερίζ ἀέρα!

I

Σπύρο μου, πᾶσι με· Τὴ κεφαλή μου
 κράτα στὸ γόνα σου, στὴν ἀγκαλιὰ . . .
 Βάστα με, 'χάθηκα, φεύγ' ἢ πνοή μου,
 σβύνουν τὰ μάτια μου, παύ' ἢ μιλιέ! . . .

Βόλι μ' ἰθρίσει· μέσα, βαθειά μου
 εἶρνε ὀπίσω του χᾶρο σαληρό,
 Μοῦ δίνει τάφο μου, τὴ λαγκαθιά μου,
 ποῦ τάφος τύχαινε ἔχτροῦ σωρό!

Παύει τὸ μέτρημα, κρῖα πομένει
 μέσα μου ἀσπλαγγνα καὶ ἡ καρδιά,
 Ποῦ τόσο σήμαινε ἀντρείσιμῆν
 τὴ κάθε νίκη μας, μὲ τὰ θεριά.

Καὶ τώρα σβύνεται τὸ ταίρ' αὐτό μου,
 βραχὲ ἀκούεται ὅσιν τὴν ἠχώ,
 Ἐγινε σήμαντρο τὸ νεκρικό μου,
 π' οὔταν ἡ σάλπιγξ μου τόσον καιρό!

Κι' αὐτὸ τὸ μάτι μου τὸ δόλιο τάρκ,
π' οὐχὶ τὸ ἀπειρο μῆσα βαθιῆ,
Κ' ἴσγαζεν ἄλλοτε χόμα τὴν ὥρα
ἀετροπιλάμα μύρια, βαρσιῆ.

Τώρα θολώνεται! . . . χαιρε παιδί μου,
βήχει μὲ λάμψη του μόνο στερνῆ,
Βλέπει τὰς βέχαις του . . . θῶλ' ἡ ψυχὴ μου
φῶς νὰ τῆς μίνουσι μῆσα στὴ γῆ! . . .

Πᾶρε τὰ ὄπλα μου τὰ τιμημένα,
ποὶ τὰ εὐλόγησι μάχης φωτιῆ,
Μῆσα στὸν πόλεμο πύ' βαρτισμένα
μ' αἶμα ὀλόμαυρο ἀπ' τὸ φονιά.

Ἦσαν τὸ ταίρι μου, τὸ φυλαχτό μου,
μ' αὐτὰ μεγάλωσα, πᾶρτα ἴσῳ,
Θῶλω στὰ χέρια σου τὸ βροντερό μου,
'πάνω στὸ μνημά μου νὰ κίλαιδῶ.

Θῶλω στὰ χέρια σου ναί! στὸν ἔχτρο μας
φλόγα νὰ γίνουσι, χάρος, φωτιῆ,
Νὰ στεφανώουσι τὸ ζῆλευτό μας
χῶμα, μ' ὀλόβροσα δάφνης κλαριῆ!

Παιδί μου, πᾶρτα' σαυτὴ τὴ γῆ μου
τῶν Μικεδόνων μας, ποὺ εἰψυχῶ,
Μαῖνε ἀσάλευτο' πᾶρ' τὴν αὐχὴ μου
ποῦ θὰ σοῦ εἰσέταται γὰρ φυλαχτό! . . .

Φῶλα τα γρήγορα' π' ἄλλον ἀγῶνα
μοδτυχαν τοῦτα κληρονομιά,
Εἴν' ἀγασμένα' σ' αὐτὰ τὰ χρόνια
κ' ἰδῶ θὰ φέρουσι Ἐλευτεριά.

- 11 -

Πάρε τα, 'σβύστηκα' φεύγ' ή νουή μου,
νά την ιδόλωσι και ή ματιά.
Παιδί μου φλα με, πάρ' τήν εύχή μου,
γύρε στά στήθη μου . . . εχ' . . . εχε γυιά! . .

II

'Ο Μωραϊτης 'πίθανε' ετή γή γυρμένος μένει,
τό μάτι του νεκρόθηκε, τό στόμα του δέν κραινεί.
Και ή νυχτιέ που έρτανε με χέραι, που δροσίζει,
θυμιατρώ του έγινε, όπου τόν θυμιατρίζει . . .
Και 'μπρός του στέκει ό χερσ βουδδ και δακρυομένο
τό έρμα του κλειτόπουλο εκεί μελαινισμένο,
Και μόνο τό τριμούλικμα 'πτά χείλια του προδίνει,
πώς τό φαρμάκι τής ζωής άκόμα κτακταίνει.
Εάν μεκ λαμπαδά σε νεκρό θυμώ που σιγοκαίει,
που ψιττίζει σιγαλά, που στάζει εάν νά κλαίει!
Ύψυγοπατέρα φώναζε* 'μπροστά σου δικς γυρμένο
τό δόλο φογεπαίδι σου, φαρμάκι ποτισμένο.
Σήκω πατέρα, δείξε με τή φλογερή σου ύψη,
που ήταν άπαράλλακτη εάν του σπαθού τή κόψη,
Κι' ελα ζανά νά τρέξουμε εάν τόν βορραξέ με βία,
εάν σίφουνας 'οτούς άπιστους, άπάντα στά θηρία.
Μά δέν άκούεις, νάταξες! . . . τ' άλλωρα πολεμει
'μπροστά μας 'άγο παρκ' και, εάν άστραπαίς όρμει,
Και τόν έχερσ σπαράζουσε γικ τή γλυκαία πατρίδα,
και γένουν φως άλλόγλυκο, σ' αυτή μας τή σκοτίδα—
Κι' έμεις που τρέχαμε 'μπροστά, οι πρώτοι, άραιομένοι,
βρισκόμασθε 'στέρνοι ιδώ, οι μαύροι, νεκρωμένοι! . .
Κι' ίσένα που μου βάρφτισε μέσ' τής φωτιές τή μέρη,
που μ' ίδεις τόν τύρανο με τό πλατό μαχαίρι,
Που μ' ίδεις τόν ουρανό, που μ' έκνευς λιοντάρι
άπό άπτόρωτο πτηνό, μέσ' του βουου τή χάρη —

— 12 —

Πού τή ζωή σου μ' ἴδωκας, τὸ θάρρος σου, τὸ φῶς σου,
 ἰγὼ ἐν δάκρυ μοναχῆ, καὶ χῶμα θεοῦ δόσω !
 Σκάρται, περὶ τὴ μνήρη γῆ· τὰ σπλάγγνα τῆς τῆ στήθαι·
 κάμνει κριβδῶτι μαλακῶ, μὴ δάφνας τὸ στολίζει,
 Καὶ σὰν μητέρα σιγανῆ, τὸν κλέρτη κατεβάζει,
 καὶ τὰ δικὰ του ἄρματα, 'στὸ κλάϊ του τὰ βάζει.
 Τὸ μῆμα κτίσθηκε πικρὰ ! τὸ θαυρομένο βλέμμα
 τοῦ γιοῦ του στήθηκε ἴκαὶ σὰν νάταν ἓνα στέμμα.
 Καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ ἔμοιρου ψυχοπατέρα πέρνει,
 καὶ τὸ τουφέκι του γοργά, στὸν ὤμῳ του τὸ φέρνει.
 Καὶ ρίχνει βῆμα ἐν 'μπροστά, καὶ πίσω μὴ ματιὰ του,
 ἔμπρός του μένει ἡ τιμὴ . . . μὰ ὅπως ἡ καρδιά του.
 Κι' ὄρμαί μὲς τὸν πόλεμο· θάλει νὰ ναουρίζῃ
 μὴ τ' ἔωλο του, τὸν κλέρτη του, νὰ τὸν ἀποκαιμίζῃ
 Πού ἔχει στρωμά του τὴ γῆ, ταῖς δάφνας προσκεφάλι,
 καὶ κατοικία θεική, τοῦ γιοῦ του τὴν ἀγάλη !

III

Ἡ Μάχη.

Ἡ νύχτα πλακώνει ἢ μάχη κοράνει, Ἄνάφται ἡ φύσις, καὶ τρέμει κ' ὁ κόσμος καὶ μὴ λαθρα φρυγτά.	Τὰ ἔτη καλπάζου καὶ σπύλαις τινάζου Βαρεὶ μεταλλά των, ὀρθώνου τὴ χήτη, τ' αὐτιά [κτίσις] στοὺς ἤχους σπαθῶν. [των,
Πιτοῦν νυχτοπούλια· κλεφτῶν καρπούλια Σφαιρίζου ὄρμας, εὖν ὄρμας· στή μάχη κυλάνε κ' οἱ κλέρται γοργά.	Γοργὰ βοδολάνε καὶ μέσα κυλάνε Στὸν πόλεμο τέρας, χιλιάδες βαρβέρων τὴν ὄρα μὴ βλέμμα θολόν.

Και πίσω των φέρουν
σταίς σθλαίς ποῦ γένουν
'Αντέρα και λαῦρα,
κ' ἑγείρει μὲ βία ἡ αὔρα
βαρὺ βογγητό!

Κ' οἱ κλέφταις ἐμάζου,
ὄρμουσι, σπαράζου,
Και πίσω των πέρα
και σύγνερα σέρουν μ' αἰθέρα
μαζὴ μ' οὐρανό!

Κι' ὄχρὸ τὸ φεγγάρι,
δὴν λάμπει μὲ γέρι,
Θαυρεῖς οὐκ μαλλώνου
ἢ γῆ κρούανός και σκοτώνου
τὴ πλάσι φριχτά!

Και σφίγγονται δλοι,
μὲ βία τὸ βόλι
Στὰ ἐπιλέγγυα των βίχουσι,
τὴ δόντια των τρέχουσι, δει-
μὲ λύσσα, γοργά. [χνου]

Και ἕλαρα κἄτι
ἀστράφει κομμάτι
Μαζὴ μ' ἕνα χέρι,
και σπῆθα τὸ λῆς τὸ μαχαίρι,
τὴ μάχη, φωτιά.

Κι' ὄρμουσι μὲ λαῦρα
τῶν κόματα μαῦρα
Γιὰ φρό ποῦ βαστοῦνε,
καπνὸ ποῦ τὰ ὄπλα σκοποῦνε
σὲν Ἄδου θεριά!

Κι' ὁ γέρος π' ἀράζει
τὴ μάζα σπαράζει,
Και λῆς νὰ κοχλάζῃ
'Ηραίστατο, αἶμα ποῦ βγάζει
γὰ λᾶβα θεριά.

Βαρικ τρικυμία
μὲ λύσσα μὲ βία,
[Ποῦ ἔχει φριχτὴ της
τοῦ σπῆλου τὴ λάμπει ἀστραπή
ποῦ φούγει γοργή. [της,

Κι' ὁ Σπίρος ὄρμαει
και σπάθην κρατάει
Σὲν ἄγριο λιοντάρι,
και σπάζει γιμάτος καμάρι
δικάδας ἑθρούς.

Πλακάνου κοντά του,
δεξιά του, ζερβά του,
'Εχθροὶ λυσοκαμένοι,
'Ισχυρὰ αὐτὸν φλογισμένοι
μὲ μίσους ἄφροῦς!

Κι' αὐτὸς τοὺς σκορπίζει
τὰ δόντια του τρίζει,
Και φεύγουν πετᾶνε
οἱ ἄθλιοι κάτω, μακρὰ ροβο-
μι φέβου φωνή.

Κι' ὁ Σπύρος στενάζει,
καὶ πέρτει, σπαράζει,
Τὸ αἷμά του βγαίνει
τῆ γῆ καρφωμένος 'πομένει
εἰ κρῖμα ! νεκρός ! . . .

Κ' οἱ κλέφταις νικήσαν
τῆ βέχη κρατήσαν,
Κ' ἰκεὶ ποὺ γελούνε
τὸν ἦχο τουρφεὶ ἀκούνε
σιμὰ τους βαρῦ.

Κ' οἱ κλέφταις τὸν πέρνου,
τὸ δάσος τὸν φέρνου,
Τῆ γῆ σχίζου, σκάρτου,
κοντὰ στὸν Μιγάλη τὸν θάφ-
ποὺ μένει βουδός. [του]

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟΝ.

Καίεται ἰδὼ βαθεῖα σ' αὐτὸ τὸ μνήμα
δύο ἀετοί, σὺν τῆς 'Ελευθερίας τὸ κύμα ! . . .
Π' ὤκλειον μένω στῆ θερμῇ καρδίᾳ των
πατρῶν αἰθέρια, Θεό ! . . .
Μοσχοβολοῦν αἱ δάφνες τους, τὰ ἱα,
τριγύρω τους, ἰδὼ ὅπου ἀνθίζου,
καὶ μὲ τὴν αὔρα σιγανὰ μὲς ψιθυρίζου
Τὸ ὄνειρό τους, τῆ χαρὰ, τοὺς λογισμούς τους
μὲ μίαν λέξι φλογερή, «Μακεδονία !»

56. 107

== 15 ==

ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ

τοῦ Ἑλλήνος Ἐλευθερωτοῦ τῆς Μακεδονίας,

Τῷ ἡρώτατῳ μοι φίλῳ, ἱεζῶν, καὶ γενναίῳ νεαρῷ ἄνδρι

ΜΙΜΙΚΩ, Ζ...

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Ἔχεις Ὀλυμπον τὸν τοῦν σου, καὶ λιγυτάρι τὴ καρδιά σου,
ἀντραπαῖς φρεναῖς τὰ χέρια, καὶ δουλοῦθια τὴ θωριά σου.

Μίση σ' αὐτῶν τῶν τόπων
τὴ ματωμένη γῆ,
Μ' ἀγρήγορο τὸ βῆμα
βαδίζω μὴ ὀρμή.
Καὶ μὴ λαχτάρα κρέζω
βαθεῖα ἀπ' τὴ καρδιά,
Χαῖρε Μακεδονία
καὶ χαῖρ' Ἐλευθεριά! . .

Ἀδελφια, δὲν μὴ σκιάζουν
τὰ βόλβια τὰ πικρά
Ποῦ βίχτουν δολοφόντοι
κρυφά, φαρμακερὰ
Γ' αὐτὸ στὴ γῆ σας ἔμπαίνω
μὴ πόθο, μὴ καῖμῳ,
Σὲν τίμιο μνημεῖο
τὴν γλυκοχαίρετά! . .

Οἱ Ῥωσσοικοὶ οἱ δόλοι
σὲν δίχτυο πλεχτό,
Μεῦ κάνουν μ' ἀπῆδα
γοργὰ νὰ τὸ σκουντῶ . . .
Καὶ μὴ καῖμῳ τὰ χεῖλη
τονίζου ἄτῃ καρδίᾳ,
Αὐτὸ τὸ φῶμα μόνο
ὦ! χαῖρε Ἐλευθεριά!

Τριγύρω μου κῆν βλέπω
χωριὰ, πατρῶν σωρούς,
Καὶ γύρω ἂν ἀκούω
θιμμάτων τὸς λυγμούς . . .
Δὲν σταματῶ διόλου
τὸ βῆμά μου γοργῶ,
Γιατὶ στὰ στήθια κλείω
πατρίδα, καὶ Θεὸ! . .

Στὸν δρόμο μου κίβν βλέπω
σραγιμένων ὄφρανά,
Ν' ἀνοίγουν δακρυσιμένα
τὰ χέρια νησιὰ . . .
Τὸ μάτι μου δὶν κλαίει
μὲ ἡ καρδιά πονεῖ,
Κι' ὄραϊζεται τὸ αἷμα
φονιάδων γιὰ τὰ πιῶ.

Ἐμπρός καὶ οἷς εἰ ἄλλοι
οἱ τόσοὶ ἀδελφοί,
Στὸν ὄμο τὸ σπαθί
σὲ πλάγι τὸ σπαθί.
Τὸ ὄλον σας, φορτοῦνα,
ἀντάρα, κεραυνός,
Καὶ ἡ θερμὴ ψυχὴ σας,
λιοντάρι, καὶ ἀνθός.

Ἡ σάλπιγγ', ἡ καρδιά σας,
κ' ἡ γῆ σας σκληρογυῆς.
Ἐμπρός παιδιὰ τὸ βῆμα,
στοὺς κήπου: τῆς τιμῆς.
Καὶ δάσκατε γιὰ δῶρο
σὲν βάρβαρο αὐτό.
Στῆθος, μὲ στήθος ὄμοι,
τὸν χάρο, τὸν χαμό!

Ὁ ἀγῶνας δέστε, φθάνει,
τῶν πάππων μας, φριχτός,
Τὸ σύμπαν τὸν ἀγγέλλει,
τὸν στέλλει ὁ Θεός.
Γι' αὐτό, ἔμπρός τὸ βῆμα
σὲ γῆ μεσ' τῆ φωτιῆς.
Καὶ κρέζατε μὲ λαῖρα,
ὦ! χαῖρ' Ἐλευτεριά.

Μακεδονία Δεκεμβρίου 1904

ΔΥΣΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΗ

1821 — 1908

Τῷ εὐλαβεῖ μοι φίλῳ καὶ ἐμβραθεῖ ἀνδρὶ

ΑΘΑΝΑΣΙΩ ΑΝ. . .

Ἀντρεπωμένος ἀπεθ' ὁ Ἥρωας καὶ πέρα,
ποῦ σέφρα κοίτεται βαθεῖα στὴ γῆ καὶ οἰκολιώνει,
Μὴ τὸ σπαθί 'σὲ πλάγι του, τοῦ Μάρτη μὲν ἡμέρα,
καὶ τὰ σκολιὰ στὰ πόδια του πατῶντάς σα νεκρόναι!

— 17 —

Μαύραις τρουάραις τούς σκορπὸς τὸ φλογερὸ τουφέκι,
 ποὺ τούς χερρίζει θάνατο τούς ἀπιστοὺς, καὶ φρίκη,
 Καὶ τὸ σπαθὶ του, ἀστραπή, φορτωτὴν, ἀστραπαλέκι,
 λίκυλ, θορίο, ἔλεντρα, λιοντάρι, θεία δίκη! . . .
 Πόσαις ἡμέραις γύρω του, σιμά του, πεταχτήκαν,
 μ' αἷμα βαρὸ πλημμυριστό, μὲ δόξα στολιμέναις
 Καὶ μὲς' τὸ νοῦ του φέρινε, βαθιὰ του ποὺ ταφήκαν,
 στιγμαῖς γλυκαῖς οὐράνιαις, στιγμαῖς εὐτυχομέναις!
 Βλέπει ἕκαστ' Ἐλευτέρη τῆ δόλια του πατρίδα,
 ὅπου δεμένη στίναζε τόσον καιρὸ στὸ μνημα,
 Βλέπει ζανὰ ἀλόγικην αἰθέριαν ἄχτιδα,
 νὰ χύνη στὴν Ἑλλάδα μας, τῆς χαρμονῆς τὸ χῆμα.
 Βλέπει ζανὰ νὰ ἔρχεται ἡ χαραυγὴ στὴ γῆ του,
 καὶ ἡ θροισὴ ἢ πρῶνὴ μὲ εὐωδίας νὰ φτάνη,
 Κ' εἶνε ἡ μόνη του χαρὰ, κ' ἡ μόνη ἀμοιβή του,
 γὰρ νὰ τερῆ τὸ χῶμά του, τόσαις χαραῖς νὰ βάνη!
 Μὰ ἦλθε μὲ μικρὴ στιγμῆ, γεμάτη φαρμακάδα,
 ὅταν σκορπεῖτο ἀτρέμητα, στοὺς ἀπιστοὺς τῆ φρίκη,
 Ποῦ στὰ χορτάρια ἔπιση, μὲ λαῦρα μὲ πικράδα
 μὲ τούς δικούς του ἀκουγὰς νὰ φέλλουε τῆ νίκη! . . .
 Καὶ ἡ ψυχὴ του ἀπειτῆ σ' ἄλλους ψυχὴν νὰ δώση,
 τριδύναμην, ὀρθάνοιχτη, νεκροὺς νὰ ἀντρεῖωση! . . .

II

Μέσα σ' ταπέκοσμο ἕκαστ', στὸν οὐρατὸ βαλμένο,
 ἕκαστ' ἀνθίζουε τὰ ἄνθη, τὰ ἀκτέρια . . .
 Βλέπουνε διὰς αἱ ψυχαῖς νὰ φτάνη βουρκομένο
 σύγχερο ἕνα γρήγορο, ἀπὸ τῆς γῆς τὰ μέρη . . .
 Τρέχουνε διὰς, ἀπιστοῦ, σιμά του πῆγαν, φτάνουν,
 καὶ βλέπουνε μέσα, φλογερὸ ἀρματωλὸ νὰ στίκει . . .

Παραμερίζουν τὰ στοιχιά, τ' ἀστέρια σβύνουν, πάνουν.
'μπροστά σ' αὐτὸν τὸν Ἥλιο, ποὺ προχωρᾷ παρῆκει...
Λαίμαργα γίνουσι ὄλεος τῶν, καὶ τὸν βωτοῦν μὲ λαῦρα,
ἢν ἡ πατρίδα ἢ γλυκειά, τοῦ σὺμπαντος μητέρα,
'Ἐλθῆκε ἀπ' τῆ σκλαβιά, 'πὲς σίθερα τὰ μαῦρα,
κίεν βλέπει πάλι τῆ ζωῆ, μὲ φῶς καὶ μὲ ἡμέρα . . .
κί' αὐτὸς ταῖς ἀπαντάει :

- « Ἀπὸ τῆ μάγῃ! ὀλοθερμος ἰδοῦ ἀπάνω φτάνω,
» φτερεὶ ὁ χέρος μ' εὐκταὶ σὲ στήθι μου νὰ βάνω
» Καὶ νὰ ἱρθῶ σὲ τὸ πουλί, σὲ κόσμο μακρομένο.
» τῆς νίκης φέρων τὴ πνοή, καὶ κλάνω μυρισμένο.
» Παιδιά!—σὴ γῆ τ' ἀδελφί μας τὰ σίθερα τὰ σπίνουσι,
» καὶ 'πάνω σταῖς θαρραῖας μας, δάφνας σωροῦς μὰς βέ-
» Παιδιά! χαρῆτε ψέλλατα, ἡ λαιτερὰ ζυγῶναι (νον...
» καὶ τῆ σκλαβιά σὲ μνήμα τῆς γοργῆ τῆ παραχῶναι,
» ἡ λάμα γέμου σπάρταρ βογγᾶ, ψυχρομαχίαι ! »

III

Βαρὴ νυχτῶναι, καὶ ἡ γῆ σὲ φέρτερό της 'μπαίναι,
καὶ ἕνα μνήμα ὄργιγροα τὰ κλλητέρια σείρτου
'Ὅπου σὲν στόμα ἄγριο, ὀρθάνοιχτο 'πομέναι
καὶ ἕνα λιοντόκερδον θαρρῶναι σπίνουσι.
Καὶ τὸ τουρέκι, τὸ σπαθί, σὲ πλάι του τὰ βένουσι,
καὶ πάλι σὲν ἀγῶνά των, τὸν δοξασιμένον πάνουσι.

Καὶ μένει μόνος μὲς τῆ γῆ ὅπου τὸν σαβδανῶναι,
μὲ ἐκπασμα τὸν οὐρανῶ, ὅπου ἀχτίδες στράναι . . .
Καὶ μὲ τὰ χρόνια τὰ πικρὰ γιὰ μόνον σὺντροπὸ του,
κοντὰ του γιὰ τὸ ἀπειρον, καὶ γιὰ τὸν ἔκυτό του
'Ὅπου τοῦ κλέφτου τ' ἔνομα κάθε στιγμῆ, τί κρῖμα !
τῆ στέχτη του, τῆ δόξα του, κί' αὐτό του παρὶ τὸ μνήμα !!

Και μία δάφνη, μιά ελγή, στὸν τάφο τὸ δικό του,
Ισώτρωσαν τρισεμίγισταις γὰρ φροντωτὸ σταυρὸ του . . .
Και τὸν σκεπάζουν ἄρθρα, μ' ἀμάραντο κλωνάρι
γεμάτο πόθο και ζωῆ, και μ' οὐρανοῦ τῆ χάρη . . .
Καθένας σὲν κ' ἐκείνοι θὰ θλίει νὰ πεινάσει,
ἄμα ἢ Δάφνη κ' ἢ ελγή γὰ πάντα θὰ τοῦ μένει !

V

Χρόνια 'πὸ τότε φύγαν, πέρασαν σὲν μιά 'μέρα,
πέρασαν σὲν τὸ σύγνερο ἰπάνω στὸν αἰθέρα,
Σὲν τὸ ψαυλὶ ποῦ ἔρχεται, και πίσω ποῦ γυρνάει,
σὲν τὸν ἀνθὸ τῆς ἀνοιξῆς ποῦ σβύνει, ποῦ πετάει.
Κ' ἦλθαν ἔλλα μὲ καυμό, στὸν κόσμο φτερωμένα,
ἔσω θαρρεῖς πῶς εἶν' αὐτά, ξανά τοῦ 'κοσμίνα.

'Ἦλθαν ἔλλα: ἔσοχαί μ' ἰνδομακία μία,
ἐκείναι μὲ ἠρωϊσμά, και τοῦται μὲ ἀνδρεία,
'Ἐκείναι σπάνουν σίδηρα, μὲ λαῖρα φτερωμένα,
κ' αὐταί, κρικιλλαῖς λαίμαργα, 'πὸ χέρια 'ματωμένα.
'Ἐκείναι διαμαντόπετρα, κὶ αὐταί μαργαριτέρι,
ἢ μία ἄνθος μ' εὐωδιά, κ' ἢ ἔλλα μὲ τῆ χάρη !

Κὶ ἀρχίνησαν ἢ κλεφτουρικὴ ξανά νὰ ζωντανεύει,
κὶ ἔσω ἀκούει τύρρανο, τρέχει, ὄρμη, γυραύει . . .
Κὶ ἀρχίνησαν τὰ κλέφτικα λημέρια ν' ἀντηχοῦνε
ἀπὸ τραγοῦδιχα 'λεπτερικε, ποῦ ἀπὸ τότε ζοῦνε.
Και σὲν νὰ ἴνοιωσι κ' ἢ γῆ, αὐτὴ μας, ἢ δεμένη,
στὴ πάτωμά των σπαρταρῶ — ζωντὴ ἀντρεπωμένη !

61. 1/2

Θαρρεί πώς βλέπει φλογερὸ Βλαχάβα, καὶ Τζαβέλλα,
Κατοικωνναίους ζηλευτοὺς μὲ ἄσπρη φρουτανέλλα,
Κωλοκοτρώνη, ροβίρον, καὶ τόσα παλληκάρια
ποῦ εἶχανε τὴ μάνα μας, τ' ἀτρόμητα λιοντάρια.
Κι ἀνατριχιάζει, σπικταρὰ πού βλέπει τὰ παιδιὰ της,
καὶ τὰ χαρίζει δύναμι, τὸ νοῦ καὶ τὴ καρδιά της!

Κι' ἀνοίγει τὰ μνημόρρα της σὲν κούνιας πού 'μοιάζουν,
βαθιὰ στὰ μαῦρα σπλάγγνα της, ὅ πού γλυκὰ φωνιά-
Και βγάζει ἄλλα τέκνα της, ὅ πού κοιμούντ' ἀκόμα ζουν,
ἀπ' τοὺς καιροὺς πού φόγανε, τοῦ θίλου μας ἀγῶνα . . .
Και ἀδελφῶναι γκαρδιακὰ, πα δὲκ τρισζυλιμμένα
τῆς σήμερον γλυκύτατα, καὶ τοῦ εἰκοσίνου! . . .

Πέρνει τὰ ἔπλα καὶ τῶν θεῶ, τὰ σπικταρὰ μαχαίρια,
κι' ἀνώνει μὲ δαρνάλιαρν, μὲ λαίμαργα τὰ χ'όρια.
Τὸ καρποφύλλι τ' ἀκουμιά στὸ φλογερὸ τουφέκι,
καὶ τοὺς τρεφ' ἔλους μαζὶ στὸ μίσον τῶν πού στίκαι
Σὲν νὰ τοὺς λίγει μὲ καῦμό: παιδιὰ μου διαλεγμένα
«τὸ 'κοσίνου ἔρτασι, νῆσθε εὐλογημένα».

« Κίσεις πού εἰκοτασθε νεκρά τόσον κειρὸ βαθιὰ μου.
» πᾶρνει τώρα τὴ ζωὴ ἀπ' τὴ θερμὴ καρδιά μου
» Καὶ ζήσατε γιὰ πόντοισι στὰ στήθη τ' ἀντραιωμένα
» τοῦ κλέφτου μας τῆς σήμερον, παιδιὰ τοῦ 'κοσίνου—
» Δικλῆν πού θύχη τὴ καρδιά, τὸ θάρρος τὴν ἀνδρείααν,
» δικλῆν τῆς μένας του εὐχῆν, τοῦ γένους του, 'Αγίαν! ..

Μακεδονία 'Εστία 14 Μαΐου 1905.

ΤΟ ΠΑΛΑΙΜΑΙ

Τῷ καλῷ μοι φίλῳ καὶ θαυμασίῳ νεαρῷ ἀνδρὶ

Κω ΙΩΑΝΝΗ AM. . .

Σιγά, σιγά, τριμάμνα τ' ἀστέρη' ἀχνίζου, σβύνου,
καὶ ἡ νογτικὴ ψυχροκαχῆ' τὴν θάρτει ἢ αὐγούλα
Μίστα ἴσά τόσα κέλλη της, ποῦ φῶτα γύρω χύνου, . . .
τὸν θάνατο πνίγ' ἢ ζωὴ βαθεῖα μέσ' τῆ δροσοῦλα
Τὴν πρῶνὴ τοῦ οὐρανοῦ — μὲ στὴ χερὰ τῆ τόση!
καὶ μέσ' τῆ τόση ἔμμορριά, ἡ 'μέρα φανερώσει
Θερίο πικρὸ, τῆ μάνα μας π' ὄρμα νὰ θανατώση
καὶ τρίχ' ἀπάνω της φριχτό, καὶ γύρω φαρμακόνει!
Κι' αὐτὴ, δειμένη σπαρταρῆ' — σὸ πλάγι της τῆς μένου
δρὸ τρία τένα της σιμά' μ' ἀνήσυχο τὸ μάτι
Τῆ μαύρη λάμνα τῆ πικρῆ γερὰ τῆ περιμένου,
ποῦ χύνεται ἀπάνω τους σὰν μαγιασμένο ἔτι.
Τρίξου, βογγοῦν τὰ ὄπλα των' τ' ἀστραφτικὰ μαχαίρια
μπαίνουν βαθεῖα στὰ στήθια της, κ' αἰματωμένα βγαίνουν,
Ὁρμοῦνε, σφίγγονται, πετοῦν, ἀχνίζουσι τὰ χέρια,
καὶ αἰ πλεγαῖς των ἄγρια σὰν στόμα Ἄδου χαίνου!
Φωτὰ τὰ μάτι' ἀνάβουσι: τὸ στόμα των ἀπρίλει,
καὶ ἡ παλάμη κλείεται ποῦ μέσα της βασιάζει
Ὅλο τὸ ἔχτι τῆς καρθίας, τὸ δαίλο ποῦ τυχαλίζει
ὄπου λυγαῖ σὰν ὄγκια, καὶ θάνατο σκορπάει . . .
Φουσομανάει τὸ θερρό: γολὴ καὶ αἶμα χύνει,
καὶ ῥοβολῶντας, βογγητικὰ σὰν ταῖς βρονταῖς ἀρίνει,
Μὲ ξαναφέρ' ἀπάνω των: τὸ χῶμα ῥίχνει, σκάφτει,
καὶ τρέμου κέμποι καὶ βουνά, κ' ἡ γῆ σπαράζ' ἀνάφτει!

Πίνακας των Περιεχομένων.

1	Ἐπί τῶν ἀναγραφῶν καὶ ἐπιγραφῶν τῶν ἐπιτομῶν Πατριῶν καὶ ἁγίων ἁγίων	3.
2	Ἐπί τῶν ἐπιτομῶν - τῶν ἁγίων ἁγίων	" 5
3	Ἐπί τῶν ἐπιτομῶν καὶ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 7
4	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 9
5	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 11
6	Ἐπί τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ VV	" 13
7	H Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 15 ff.
8	Ἐπί τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ VI	" 19.
9	Ἐπί τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ XX	" 21
10	Ἐπιτομὴ	" 23
11	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ K. Ἐπιτομὴ	" 25
12	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 27.
13	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 29
14	Ἐπιτομὴ	" 31
15	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 33-35
16	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 37-38
17	Ἐπιτομὴ καὶ ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν	" 61
18	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 63
19	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 65
20	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 67
21	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 69
22	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, (ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων)	" 71-72
23	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 75 ff.
24	Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων, ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων	" 79-81

Ἐπιτομὴ τῶν ἐπιτομῶν τῶν ἁγίων ἁγίων

β)

Ουίλα Δωμάτιο 31 9ος
Χημικόν Οργανισμόν

ΑΠΟ ΤΑ ΑΣΜΑΤΙΑ

ΠΟΘΟΣ

Ἡ νύχτα προβάλει δροσάτη,
Τὸ κύμα σκορπᾷ εὐωδία,
Ψηλά στούβανου τὴν ἀγκάλῃ
Τ' ὄραϊο φεγγάρι πετά.
Τ' ἀπὸνι στὸ ὄατος κρυμμένο
Ἀγάπης τραγοῦδι λαλεῖ.
Τ' ἀδῶν σου χεῖρῃ φιλεῖ
Τ' ἀγέρι τρελλό, μυρωμένο.

Ἄς ἴμουν τῆς Ποιῆας ἀχτίδα,
Ἄγνη σὰν ἀγγέλου ματιᾶ,
Μὴ μόνι στιγμή νὰ χροιάσω
Γιακὰ τὰ σγουρά σου μαλλιά!..
Ἄς ἴμουν τὸ ἄνθος σου μένει
Στ' ἀφῶτα σου στίβη ἡμέ.
Ἄθῶν μικροῖλα ξανθῆ,
Ποῦ σβένει σιγά, ποῦ πεθαίνει!..

Θεοάννη - Μάρος

Αἰμίλιος Ἐλευθεριάδης

65

Στ' ἄλῳ 3 Νοεμβρίου 1944
ἔγινε συζήτηση

ΤΟ ΜΥΝΗΜΑ

Ἐκοίτετο στὸν πόνο τὸ κρεββάτι,
Τῆ σπάραιε βαρεῖα ὁ πυρετός
Ἡ δύστηνη θοῶδ εἶχε τὸ μάτι
Κι' ἀνέμιζε βαθειά της ὁ χαμός...

Ἐκίδονταν ἐκεῖ ὀλόγυρά της
Ἀμύλητες, βουβές, δύο-τρεις γρηές,
Κάτι σκυφτὲς περιμεναν σιμά της
Ποῦ τῶδειγαν μονάχα μὲ ματιές.

Κ' ἔφαρνα ἤλθε μῆνυμα θλιμμένο
Πικρὸ φαρμάκι, ὄχι! τί συμφορά,
Πῶς σβύστηκε σκληρὰ τ' ἀγαπημένο,
Τὸ μόνο της παιδί στὴ ξενιτεῖα...

Τ' ἀκούσαν ἡ γρηές, κ' εἶπαν, «σοπᾶτε»
Κρυφὰ ἢ μὴ τῆς ἄλλης μὲ καυμό,
ἌΝά μὴ τῆς ποῦμε τίποτα, κυτῆτε...
«Σὲ λίγο θὰ τὸ βρῆ στὸν οὐρανό!»

Αἰμ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ΘΕΣ)ΝΙΚΗ - ΜΑΙΟΣ 1927
ΤΟΜΟΣ Α' ΤΕΥΧΟΣ Α'

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΑΛΤΣΑΣ

Με την έναρξη της λειτουργίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης δόθηκε άφορη σέ κολλός να γράψουν, πώς καμιά πνευματική κίνηση δεν άφισε να εκδηλώνεται άκόμα στη Μακεδονία και γενικότερα στις Νέες Χώρες. Κάποιος 'Αθηναίος μάλιστα, προσέθεσε, πώς στη Θεσσαλονίκη κυριαρχεί άπ' άφου ο' άκρο ό σωματισμός, κι έν δημοσιεύεται κβτι έδω κι' έκει δεν άφκει να φάσση όστι τό ένα χλίστον της περιφέρειας του Χεσπα.

Η «Μακεδονική Τέχνη» κάνει την εμφάνισή της ν' άποδείξη τό έναντιον. Έρχεται να όσση μιá έκλογή άπ' τη χαρούμενη άνθιση της Νεομακεδονικής Τέχνης που συντελείται πραγματικάκι είλικρινά στη Βόρεια 'Ελλάδα κι' έλπιζει με τις σπόντονες προσπάθειές της και τη συμπάθεια των συνδρομητών της, ν' άποβή ό γενικός οδηγός της Μακεδονικής άναγεννήσεως.

Ό κ. Δημήτριος Ριάδης, τόνόποιον συμπληρώνει μεταδ' των πρότονων έκλεκτων συνεργατών της, είναι ποιητής-δραματουργός άπ' τους όλίγους που έχει να παρουσιάση όχι ή Μακεδονία, αλλά και ή 'Ελλάδα όλόκληρη. Στο άσπείρευστο και ύπερογο άνάβρασμο της σκέψης του ένανει τό προτέρημα ένός άκατανίκητου για μις θελήτηρου. Το καλλιτεχνικό του «πιστεύω» είναι αυτό που είναι οι μεγαλύτεροι ποιηταί.

Τά τραγούδια της Φορμαβούλας που τυπώνουμε παρακάτω μαγεύουν με την άφορη φόρμα τους και τη ταυτελένια χάρη τους. Βρίσκει κανείς σ' αυτά μιá λιτότητα, μιá μελαγχολία, μιá στοιχότητα και μιá ματορία άληθινή. Μιά μελέτη, μιá κοινό πλαταιά μονάρα μελέτη θα μπορούσε να δείξη τους άπείλευτους θρασυφούς της ποιήσεως και της μουσικότητας που περιλαμβάνουν τά τραγούδια αυτά. Η σκέψη άλλως τε του ποιητή άναβρίσκει διάφανη κι' ή γλώσσα που μεταχειρίζεται φαίνεται καθαρά άπληκτική για κάθε πρωτότεχνημα.

Κ. Σ.

Πιηγιόν Ριάδης

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΦΙΡΜΑΒΟΥΛΑΣ

Είδα ένα όνειρον άλλόστο!
Ένα άστρι σά νάβειλα ν' άδράξω...
Μ' άτανε τ' όνειρο άπέραντο,
Κ' έστ' όλο έκόντα να φτάσω!

Κι' έν πάλε, μέσα έδω στη φουχτιά μου
Δεν έννοιωσα, σά μιá καρδιά, τ' άστέρη,
Φταίγ' ή ψυχή μου, όπου δάιλιασε,
Φταίγει, που μ' όστρεψε τό χέρι.

Κι' άπό τό ψήλωμα τ' άφάνταστο,
Τού όνειρου έγω ό νικημένος,
Έλεσα ποι' τό φοδοχάρισμα,
'Αδικαστοκοιμένος...

ΚΕΡΑΤΖΗΑΞΕ 1

Ποιούτ' ἀρνίθια κρᾶζουν, κ' ἐκείνης τοῖς αἰσθητικῶς
 βγαίν' οὐ Φιδίτ' βγαίν' οὐ Πουναῖος βγαίν'
 Οὐ κινῶ Χρήστος τῆς Καλῆς.

Τοὺν ἕνα, στὰ Βασιλικὰ ὁ γήμιος τοὺν πτυχῶν
 Τοὺν ἄλλον μέσ' στὴ Ζαγαριῆδα, μὰ τοὺν τρίτ'
 Κακῆ τοὺν βροχῶν ὥρα κ' χτυπάτ'
 Ὅς ἀπ' τῆς Πόρτες κ' ἰδρωκοπιέτ'
 Κι σὰν τοῦ Ἀβακουμένου πνίγεται ἡ φουνήτ'.

Χαίνεται κ' ἡ Σαλονικὴ μακρὰ, κ' ἡ στράτ' ἀ-
 τέλειωτη, κ' οὐτὶ ἀπόψη φτάνου κ' οὐτὶ αἰθίου...
 Κι' ὅταν θὰ φράξου, τί λουγὰ θάξου μινταῖα...
 Κι' ὅταν θὰ φράξου κ' τοὺν πᾶ, μὴν κἀθισα, μόν'
 Τρέχα, κ' οἱ θέλ' ἀμείσως!... Τί ἄλλου θάσῃ οὐ
 Καλὸς τῆς σὰν ἑλθῆ, ἀπ' ἕναν τάφου ἔξω;
 Γιατί ὡς τοῦ θάχ' πιδάν' κ' θὰ τ'ν ἔχ'ν παραχῶς!....

ΓΡΑΜΜΑ

Ἡ Φιρμαθοῦλα μᾶς παρέτῃσε
 Κι ἐλὲν ἡ καρδιά μας μαίση...
 Ἀπὸ νοῦς μέσα στὴ θέμη τῆς
 Πάσχῃεν, εἶνα ναύση.
 Διὰ τὴν ἀλλάξῃ ἐγὼ
 φάλαγγ' ἡ φέρῃσε τὸ νερὶκὸ φουσιάνι.
 Ἡ ἐπειτα, τὸ κεφάλι μου σφιχτόδεσα
 με τὸ λαδί τῆς μοῖρας μου τουλιάνι...

ΠΑΕΜΟΣ

Πίσσα σκοτάδ' ἡ νύχτα.
 Τὸ δάσο βογγολογῆ.
 Παραμερίζοντας τὰ σὶννερα,
 Ἡ ἀστραπὴ φλογολογῆ.

Πίσσα τάφος, ἡ νύχτα.
 Μὴ τρομάρα σὲ τρογυρνῆ.
 Τίποτες τὸν πόνο δὲν τὸν σπαῖσαι.
 Ὁ πικραμένος ἀπερνᾷ...

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Μετὰ τὸ σιδερένιο τῆς σκοτεινῆς κάστρου,
 Θῆνη μου ἡ καρδιὰν ἐστίχῃσε
 Καθὼς ἡ νύχτα τ' ἄστρο.
 Κι ὁ ὄμιλος μου σὲ τ' ἀστρῆ...

Δὲν κλαίγω ἐγὼ τῆς λυγρῆς ποῦ πάησε,
 Τῆς χρυσοβραχιονάτη...
 Δὲν κλαίγω ἐγὼ τῆς ὠμορφῆς ποῦ πάησε
 Καὶ γυρισμὸ δὲν ἔχει...

Κλαίγω μονάχα τὴν καρδιά τῆς μέσα στὸ σκοτάδι!
 Κλαίγω μονάχα τὴν καρδιά τῆς ὅπου ὄσῃσε,
 Σὺν ἔμπαινε στὸν Ἄδῃ,
 Κ' ἐκόσπιζε τὸ κόκκινο τὸ γαῖμα τῆς,
 Στὴ δοῦρα τῆς χιονάτη...

1) Ἀρωματίες, (2) Ποιήτρια Κασσάνδρας, (3) Ἀβακουμένος, ἄβρα.

ΠΡΩΤΟ ΧΤΕΝΙΣΜΑ

Μιά γάστρα στο παράθυρο
Μέ χίτασπρο λελούδι,
Και μιά φωνή σάν απ' ἀηδόνι...
Κι' ἀλόχουσα μακρὰ μαλλιά,
Π' ἀγοσαλείει χέρι άσπρο σάν τὸ χιόνι.

Χτενίσου, Ἀδῆ, πίνου σὰ κρίνα,
Σάν ἡ γολιάντρα σκάνει και τὸ χελιδόνι...

ΤΟ ΚΑΔΡΟ ΤΗΣ

Κίμα και σάγχο κι' ἀγριολούλουδο!
Κ' ἔρημ, τὸ θίξικό της, πέτρα...
Κ' ἡ μοιρά της, ἀπὸ τὸν ἥλιο ἀλάγγα.

—Ψυχὴ του;—“Ὀχι.
Σάρκα του, κι ἄς ψυχομαχῆ!

Κι ὁ ἄλλος, τρυφερά, τρυφερά απ' τὴν
κόρη:

Κίμα μου, σάτγχο μου κι' ἀγριολούλουδο:
—Νά με,
νιφίε... Τῆς ψυχῆ; νιφίε!..

Κ' εἶμαι ἐγὼ, ἐκεῖνο π' ὄνειρέφτης
Τὸ μαῖτρο δεντρολίβανο
Μέσ' στὸ στερνόκαλοκαργιμάτικό σου γόμα.

Κ' εἶσαι μου σὺ, τὸ στρώμα
Τὸ ἐρωτικό, ποὺ ἡ θύμησί μου ἔχει γίρει.

Και σὺ 'σαι πάλε, ὁ θαμπός μου τῆς
ζωῆς

Κι' ὁ θαρμένος μου καθρέφτης...

Νεραντζιά μουσβολοῦσε,
Βασιλόπουλο περνοῦσε.

"Ἦγαισε, τὸ φίλησε,
Και τὸ γλυκομίλησε,

Βασιλόπουλο, τοῦ λέει,
Κι' ἄν μ' ἀπόνεσε,
Βασιλόπουλο, τοῦ λέει,
Μ' ἀλημονήσε!

Ἄν σ' ἀπότση,
Κι' οὔτε σ' ἀλημονήσε.

"Ἀπὸ ἴσσο πέρασα,
Σιῆθηκα, ξεπότισσα...

Νεραντζιά μουσβολοῦσε,
Βασιλόπουλο περνοῦσε...

Σείστησε σωρίστησε,
"Ἐορίσε, μαράθησε...

"Ἄλλοι μου! Ἄν ἀπέλαφα
Ἐντυχημένη ζήση...
Λαδί μαυροκαπνίζοντας
"Ἐξ' ἡ ζωῆ μας σβήση...

Στὸ περγάλι κίθουμαι,
Τὰ καρφίρα γλέπω...

Μαῦρό μου καρφί,
Ποῦ τραβάς;...

Κόκανο μου καρφίρα,
Ποῦ πετάς;

—Πάω ἐγὼ γιὰ τὴν Κασσάντρα,
— Γιά τὴν "Ἄθνη, ἐγὼ.

—Κ' ἐγὼ πάλε, γιὰ τὴν Κύπρο ἔσανῶ.

Σκόρπισε, βορραῖ μου, ἄχαρη καρδιά,
Πάνου σὲ πελάη και σὲ ξενητεία!

—Πάρτε με μαζή!..
Δὲ μοῦ μνησκει σάτι, μήτ' ἀγάπη περὰ
Δὲ μοῦ μνησκει ἄλλο ἐξὸ πνοῆ!

Πάρτε με μαζή!..

"Ἡ κόρη πῆσε τ' ὄμορφο τὸ μονοπάτι,
"Ὁ, που ελογέρας βάρεμα κι' ἀστροφεγγές,
"Ὁ, που λογιῶν λογιῶν ἀνθῶν οἱ εἰσοδιές,
Τ' ἀξενιητο κρεβάτι...

"Ἐρημ τὸ περιβόλι της
και σιωπηλὸ σάν τῆρος.

Μῆτε νερεῖα κελαιδεῖ,
μῆτε ποδιὰ φέλινα.

Μόνου, και μέσα, μὰ ψυχὴ
ἀδόσητη πετάει,

Και τ' ἄλλα τρανατάφυλλα,
λαβωματιές της, χάσκων...

Νύφη σὰ ντυνότανε κι' ἀχιζ' ἡ χαρά,
—δίκυρο και κερὰ—

Στὸ ἀγνάντεμά του λιγοθύμησε...

Και στὸν ἀη Γιώργη σάν ἐπάταγε,
Σείστησε μὲ μιά,
Κ' ἔπεσε στὴς πλάκες και σπατάρισε...

Τρία χελιδονάκια,
Και τρεῖς παπαρουνίτσες.

—Τουλάχιστο πέτε μας κῆτι, σεῖς, σουλιὰ!

—Κ' ἐμᾶς, ἐμᾶς,
Γιατὶ δὲ μᾶς μιλιῖς,
Τ' ἀγορὸ τὰ λουλουδάκια;

Κυτὰς τὶς κόκκινές μας τὶς ποδίτσες,
Τὴ ξένουαστή μας τὴ θωριά;

Κύττα τὴ τόρα και τὴ μαύρη μας καρδιά
Τὴ μαύρη τὴν καρδιά πόχουνε ὅλες οἱ
παπαρουνίτσες!..

Κ' ἴσα τραβᾷ σὸ τῆρι του
Κατὰ τὸ θέλημά του.
Κλείσανε τὰ ματιά σου,
Σκοπᾷ τὸ λάλημά του...

"Αχ! πὼς μπορεῖ
Καὶ βγαίν' αὐτὴ ἡ γῆ
Τριαντάφυλλον ἀκόμα!
Καὶ τὰ ὄφιοτριαντάφυλλα φροντίζουν μ'
ἓνα στόμα:

Δὲν εἴμαστε λουλούδια παιά!
Ψυχὴ της, αἶμα, σάρκα της, μύρια καὶ-
μοὶ καὶ πῆδη,
Εἴμαστ' ἡμεῖς, ἡ εὐδοκίᾳ,
Ἐμεῖς, τὸ κόκκινο τὸ χρωῖμα...

**Ραντιεῖς με ὑσώπω καὶ καθαρισ-
θήσομαι**
**Πλουτεῖς με καὶ ὑπερ χιόνα λευκα-
θήσομαι.**

Τοῦ τάρου τῆ μαυρία
Ξεπλένης μὲ τὰ ὀλόχονα μαλλιά σου,
Καὶ φέγγεις μέσ' στὸν τάρου σά καντήλα.

**Ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίαςιν καὶ
εὐφροσύνην**
Ἀγαλλιάσονται δεσφά τεσπενωμένα.

Χαίρεται ἡ γῆ της ἐμμορφιάς τὸ θέλημα
Κ' ἀναγαλλιάζουν τὸν αἰῶνον
Τὰ κορνιαχτῶ, σὰ ζόκκαλα τῶν πεθαμ-
μένων.

Μ' ἀπ' τὸ πολὺ, τ' ἀστεϊρευτά μας
πλάσμα,
Στὸν ἥλιο, λουλούδο θά βγῆ ζωντανεῖ-
μένων,
Καὶ τοῦ κρηιοῦ θ' ἄχη θεωριά καὶ τὸν
δικόν μας πόνου.

ΤΡΙΣΤΕΓΙΟ

Τ' ὄνειρό σου ἄς εἶναι τ' ἄνθη τοῦ
κίμπου,
Ποῦ σοῦ φέρονε ἔδω, τὸ γάλα τοῦτο,
Τὰ κασιτανά μου μαλλιά τοῦ σούζω
κότσι

Καὶ τῆς φλογέρας ὁ σκοπός.
Κ' ἔσχομαι μὲ ψυχὴ γυμνήτη
Ἀπάνω στῆ θυσία της, μέσα
Σ' τῆς αἰγῆς τὸ γλακόσυρο,
Μενεξεδένιο καὶ ῥόδινο θρήνο.

Τὸ φέρεμα τοῦτο δὲν εἶναι πένθιμο,
Ἄσπρο, κ' ὄλο εὐδοκίᾳς τοῦ ἀγαποῦσε,
Σὰ πρωτοῖδοθήκαμε, τὸ φοροῦσα.

Καὶ τοῦτος πάλι, δὲν εἶναι πόνου τοῦ
βαροῦνε
Τὰ λαγοῦτα, τὰ λαλούμενα, σκοπός,
Εἶναι τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγάπης μας...

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ

Φεγγασοκρόσωση βραδνᾷ
Κι ἀηδονολαλοῦσα,
Ἄπὸ τὸ χέρι σὲ κρατᾷ
Μέσ' στὰ μακρόλαμα,
Τ' ἄχνά της τ' ἀστρολουλούδα.
Κι ὁ κᾶθε ἀνθός της
Θ' ἄχη κ' ἀπὸ μιά
Κόκκινη σταλαματιά,
Ἄπ' τὸ δικό σου αἶμα...

ΜΑΚΑΡΙΑ...

Ἄγγελοι μουξίονε τ' ἀγοῦ τὰ κρινα
Κι ἄμαρτωλὲς οἱ καταροῦνες οἱ καμα-
ρωτέ-

Ἄς λάχουνε, παρηγοριά σου, μέσ' στὸ
χιτμί σου αὐτέξ,
Ἄφοῦ διάφανο νερό, ψυχὴ, ζήτου
ἐκεῖνα

Καὶ δὲ φυτρώουον κηόλας ὁ, πὼδ νᾶναι
κ' ὅτε ζᾶνται.

Χαροῦτε,, τὸ λοιπὸ, αὐτέξ, λαχχοριετᾷ
καὶ δὲν τᾶξ

Ξαναβροῦσαις ἄλλο, ἀκόμα κ' ἂν τὰ
Σωθικά σου σφᾷ, ἀγίαρευτη λαβροματιά
Κ' εἶναι βαρὸ τὸ καρδιοχτύπι σου
Κι ἀνήλιαγη τῆς ζήσης σου ἡ θεωριά!

"Ὅσο χεῖς χιτμί τὴν ἀπόλαση, διάβαιν'
ἀφέντης
Μέσ' στὸν καιμῶν σου τὸ χωράφι καὶ
τῆς λῆτας σου...

Νύχτα! πλανήτερα νύχτα!
Παῖξαις μὲ τῆ ζωῆ μου σὰ βαστά ἡ ἀγάπη
Στὰ χέρια της, τῆ φλογεφῆ μου ἀνικαρία..
Μ' ἄμα! Ἀπόλλωνας!... Χοῦλιαξε πόθε
μου κ' ἄλιχτα!

Και τώρα, δλόρθη μέσ' στη θύμησί μου εκεί σὲ βάνω,
Μέσ' στ' ἀγοκάθαινα χρυσάνθεμα στὸ χιόνι ἀπάνω.
Τὸ μορφοῦλί τῆς ζωῆς μου νὰ μού λές...
Κ' ἐσὺ, καρδιά μου, ἀσχόντισσα κα' ἀφέντρα, τί χαλνάζ,
Καὶ μοῖρασαι καὶ κλαίς,
Ποῦ εἶναι τὸ αἶμα τῆ σφοδρὰ τὴ μάταια δὲ σφαλιχὰς...
κ' ἀλλὰ τὰ μάλα δὲν μύριάζ...

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Ἄχουν τ' ἀκόοντα τῶν παντῶν
Καὶ τῶν σκαγιῶν τὰ μελωδίσματα.
Ἄχουνε τ' ἀξεδιόλεγα
Τ' ἀφοῦ τὰ ψυθουρίσματα.

Αἰώνιο χωρισμοῦ τραγοῦδι...

Κῆμα σὲ κῆμα,
Μήγνα σὲ μήγνα,
ἢ Ἀφίνα θάλασσας ἀφῆλες ἀφίνα

Πέλαος Ἰωντανέμματα.
Θαλλοῦσες κοτῆρες!

Αἰώνιο χωρισμοῦ τραγοῦδι..

Ἴδὲ ματιὰ μαῖδε νέμματα.
Ἴδὲ ὀδυσμὸς μαῖδε μίλημα.
Μοῖρα,

Ἴδὲ ματιὰ μαῖδε βῆμα..

Αἰώνιο χωρισμοῦ τραγοῦδι...

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Να δὲ ζωὴ δάκαρε, εὐλαχίαν σὲ ἐπίσημα!
Να δὲ δὲ εὐλαχίαν φίλοι - σὲ ἀγαπᾶ μου μελίσσα
Τῶσα λουλούδια ἔδω σὸν φέροντα, πτώμα ὄρατο,
Καὶ, χεῖρ μέσ' σὲ χεῖρ, ἀγνωροὶ τὸ κατὰ τοῦ.
Θά φτύνομε τὰ μαῖουρα κητάρια σὲ εὐ
Μ' ἄλλη ψυχὴ μ' ἄλλη καρδιά, μὲ σῶμα νέο...
Καὶ, στὸ ἐξῆς ἂς εἶναι ἡ ζωὴ μου,

Πτώμα ὄρατο,
Γιὰ μένα, ἡ λαχτάρα τοῦ ἀμείλιχτον,
Τοῦ ἀμείλιχτον καὶ τοῦ ἀμείλιχτον.

Μόνος μετ' τῆ ψυχῆ μου!..

ΑΙΜ. ΠΙΛΩΣ.

*Νομολογία πῶσο
κί εἶναι ζήτημα
ἀπὸ μὲ ἤρατο*

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Ο κ. Παύλος Νιρβάνας—Πέτρος Αποστολίδης με τὸ ἀληθινὸ του ὄνομα—γεννήθηκε στὴ Μαριούπολι τῆς Ρωσίας, στὴ 1856 ἀπὸ γονεὺς Ἑλλῆνες. Σὴ ἡλικία μόνον 5 ἢ 6 χρόνων ἦλθε με τοὺς γονεῖς του στὴν Ἑλλάδα καὶ ἔκτοτε μένει μόνιμα στὴν Παιδεία. Ἀπὸ τὴν περὶ μικρῆ παιδικῆ του ἡλικία εὐχε τρεφίχθη ἀπὸ τὴ γλύκα τῶν γραμμάτων. Μὲ τὴ βοήθεια τῆς ἡλικίας καὶ τῆς πατρικῆς ἐφθασε σὸ νὰ διακρίνηται καὶ νὰ γίνῃ ἕνας ἀδιαφιλονίκητος μαῖτρο στὴν τέχνη τοῦ σκεπτικισμοῦ καὶ τοῦ γράφειν.

Ἦτοτε ἀπὸ λοιπὰς γυμνασιακῆς σπουδῆς ἀγκάλιασε τὴν ἐπιστήμη τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν λίγων χρόνων ποὺ πέρασε σὸ Πανεπιστήμιον τῶν Ἀθηνῶν ἀσχολήθηκε συγχρόνως καὶ μετὰ τῆς ἱατρικῆς σπουδῆς του καὶ τῆς φιλολογικῆς. Ὅλες του ἡ εὐκαιρίες ἀφιερῶθηκαν σὸ νὰ ἐμορφώσωνται καὶ νὰ πλουτίσων τὸ πνεῦμα του μετὰ τῆς ἀμορφῆς τῆς ποιήσεως καὶ γενικῶς τῆς φιλολογίας.

Μία διατριβὴ πρῶτης τάξεως ποὺ τὸν ἀξίωσε τὸ ἀνταρτήριον τῆς ἑταιρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ προσέφερε τὸν τίτλον τοῦ γιαιτροῦ σὸ Βασιλικὸ Ναυτικὸ καὶ κατὰ τὴν ἐξέδοσιν τῆς ἰατρικῆς του, κατὰ τὴν διάρκειαν θαυμασίων ταξείδιον σ' ὅλον τὸν κόσμον, προέ-

Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Δὲν θὰ κουρασθῶ ποτὲ νὰ κλαίω τὰ βάσανα τῶν λουλουδιῶν εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν, ἔπου βασιλεύει ὁ ἄδικος, ὁ ἄπονος καὶ ὁ ἀκαλιόητος Ἄνθρωπος. Ἰδὸ π. χ. μὴ ἡμέρα, ἡ σημερινή, τὴν ὁποῖαν τιλοροροβὸν Ἐορτὴν τῶν Ἀθίνων! Ἄλλὰ εἰν εὐχομαι εἰς κανένα πλῆθυσιν νὰ ἐφορτῶ ποτὲ τῷ, ἔπως ἐφορτῶσιν τὰ ἄνθη. Δὲν ἔνωσθ μόνον τὴν μεγάλην κρεουργίαν, ἡ ὁποία τελεῖται, ἀπὸ τὴν νόκτα τῆς Πρωτομαγιάς εἰς τοὺς κήπους καὶ τοὺς ἀγρούς. Ἐπὶ τέλους, καὶ νὰ πεθάνῃ κανεὶς εἰνε εὐχάριστον, ἔταν προσφῆρ τὴν ζωὴν του εἰς τὸν ὁμιλὸν τῆς ἀγάπης. Ποῖος ἔμως θὰ εἴρη ἀρκετοὺς λόγους νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ὕβριν

κρηε τὴν Ἑλληνικὴν φιλολογίαν μετὰ ἔργα ποὺ θεωροῦνται δικαίως ἄριστοεργήματα. Χίλις σὺς τόσας ἐντυπώσεις ποὺ ἔζησαν καὶ ἐπέζησαν μέσα σὺς περὶ ταχίας συνθήμας τῆς ζωῆς, πρέπει νὰ γενθῶμε τὸ τόσο διαπερατικὸ θέλητρο τῆς ἐκλεκτῆς αἰσθητικότητος τοῦ συγγραφέως.

Ἀπὸ τὴν περὶ ἔσχατη, ὡς τὴν περὶ μεγαλοεργὴ ἐκδήλωση τῆς φύσεως, τίποτε δὲν ἐφευγεί τὴν σπάνια οὐδεβῆκεια τοῦ παρατηρητοῦ αὐτοῦ μαῖτρο, καὶ ἡ ψυχὴ του ποὺ ἔχει νὰ δονῆται κάτω ἀπὸ τὰ κινήματα τοῦ αἰωνίου πόνου, ποὺ ἀδιακοπὰ ἐπαυλαβάνεται, τραγουδᾷ μετὰ θαυροῦς σκοποῦς τὴν ἀγένεια τῶν ἀποκλήρων.

Τὸ χέρι καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Νιρβάνου ἐμειναν πάντα στενά ἐνωμένα σὸ ἔργο τῆς ἀνθρωπότητος, στὴν ὁποῖαν ἀφιερῶθηκε ἀπὸ τὰ νεανικά του χρόνια. Ἡ ἐκλεκτὴ ψυχὴ του ἀκτινοβολεῖ ἕνα φῶς γλυκὸ καὶ ἐνεργητικὸ σὸν κόσμον αὐτὸν, τὸν ταγαμένον ἀπ' ὅλες τῆς ἐφευροῖς τοῦ ἐγωισμοῦ καὶ τοῦ μίσους. Ἀνάμεσα σὺς διάφορας μορφῆς τῆς ἔξοτανῆς ζωῆς τῶν ὄντων, ὁ Νιρβάνας ἐδουλοῦται τὴ γλώσσα τοῦ ἀσφοῦτου. Αὐτὴ εἶναι ἡ φωνὴ ποὺ ἰσχύεται ἀπ' τὰ μυστηριώδη βάθη τῆς φύσεως, ποὺ μᾶς κινεὶ νὰ τὴν ἀκούμε σὴ συνεργασίαν του ποὺ μᾶς δίνει παρακάτω:

τοῦ ταῖρου, τὴν προσβολὴν τοῦ σκέρδου, τὴν ἀίματιν τῶν ἀναθεματισμένων τοῦ κακοχωνεμένου ρετανάτου, ποὺ ὀφίσταται σημερὸν ἡ μεγαλειτέρα ἀριστοκρατία τῆς ζωῆς, ἡ ἀριστοκρατία τοῦ φυσικοῦ βασιλείου!

Εἶνε τῷ ὄντι μίγα δυστύχημα, εἰν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἀνεφερατικῶς ἀγαποῦν τὰ ἄνθη ἢ προσποιεῖνται εἰν τὰ ἀγαποῦν. Καὶ φαντάζονται τὴν ἀπελπισίαν τοῦ ῥέου, ποὺ εἶνε ὑποχρεωμένον νὰ ὀφίσταται τόσους ἐνεργητικῶς ἐρωτας καὶ τόσας ἀναρὰς ἐκδηλώσεις περιπεθεῖας, ἀπὸ τὴν στιγμήν τῆς γεννήσεως του ἔως τὴν στιγμήν τοῦ θανάτου του. Καὶ ἡ ὀρωιτέρα γυναίκα, ἐπὶ τέλους, ἔχει

τὸ μέσον ὡς ἀμυνθὴ κατὰ τῆς ἀπερ-
λικῆς ἀθανάτου τῶν θαυμασίων τῆς
Ἡμεροεπίστασης καὶ βίβη καὶ ἐ-
νοχλητικῆν εἰς τὴν θέσιν του καὶ νὰ
μοιράσῃ τὰς μουσικὰς τῆς εὐνοίας κατὰ
δοῦλην, Ἄλλὰ ἕνα τριαντάφυλλο: Ἡ
τύχη του εἶνε χειρότερα ἀπὸ τὴν τύχην
τῆς δημοσίας γυναίκας. Ἐνὸς βασιλεῦς
ἡμεροεπίστα καὶ τὸ φέρει εἰς τὰ χεῖλη του,
ἀλλὰ καὶ ἕνας χαμάλης νὰ τοῦ τρίψῃ βυ-
βαῖως εἰς τὰ ρουθόνια του.

Καὶ ἂν ᾖσαν μόνον τὰ ἔργα τῆς
Πρωτομαγιά! Ἄλλὰ ἡ Μοῖρα τῶν λου-
λουδιῶν εἶναι μία φρικτὴ Μοῖρα ἐξ ὅ-
των χρόνων. Τὶ ἀπαισιώτερον π. χ. ἀπὸ
τὴν χυδαῖότητα τῶν ἀνθρώπων, ποῦ στο-
λίζουσι μὲ ἀνήθη τὰ πιώματα τῶν νεκρῶν
των. Ποῖαν οὐκ ἔστιν ἡμεροεπίστα νὰ ἔχῃ πο-
τὴ ζωὴν μὲ τὴν ἀποσύνθεσιν, ἡ ἔροσά μὲ
τὴν σακρίαν, τὸ χρομα μὲ τὸν θάνατον,
ἡ ποιησις μὲ τὸ μόνωσιμα; Καὶ ἄλλοτε ἐξ-
ήγησα τὴν ἀπολύτρωσιν τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ
τὰς νεκρωσίμους ὑπηρεσίας των, ἐν ὄνο-
ματι τῆς δικαιοσύνης, ἐν ὄνοματι τῆς
ἡλικίας, ἐν ὄνοματι τῆς καλαιδέστιας.
Καὶ εἶχα προσπαθῆσαι: νὰ πείσω τοὺς
νεκρούς, ὅτι θὰ ἡμεροεπίστα νὰ καταβαί-
νουν ἀνεξαρτήτως εἰς τὸν τάφον τους,
χωρὶς τὴν εἰσροίαν τῶν λουλουδιῶν.
Οὐκ ἔστιν κανεὶς ἐν μὲ ἤκουεν ἔρωσις,
ἀλλὰ καὶ μία εὐγενὴς μου φίλη μ' εἰθε-
βόλησεν, ὡς τὸν ἔργατον τῶν ἀνασθη-
των, ἀπὸ τὸ ἔθος τῆς στήλης μίας Ἀ-
θηναϊκῆς ἐφημερίδος.

Ἄν μοι ἔμενε πλέον παρὰ νὰ σιωπήσω.
Ἐκίστε ὅμως ἔπαυσα νὰ παρακολουθῶ
κηδείας: καὶ νὰ εἴχωμαι προσκληθεὶς
γόνυον. Καὶ εἶνε χωρὶς λόγων! Διότι
δαμηγνῆδὸν κατὴν τῆρα νὰ γέσω τὴν ἀσθη-
σιν τῆς γλώσσης τῶν ἀνθρώπων. Αἱ κηδεί-
αι μὲ ἐκαμῖναν τὴν ἐντύπωσιν μίας μα-
καβρίου παρῶντος γαμηλιῶν πομπῶν, καὶ
οἱ γέμοι, ὅπου ἡ ἀναπνοὴ τῶν λουλου-
διῶν ἀνεμυγνῆτο, μὲτα εἰς τὴν κλειστὴν
χώρον, μὲ τὸ θμῆμα τοῦ λειψωμένου
μοῦ ἐνθῆμιαν τρομακτικὰ τὸν θάνατον.
Καὶ δικαί ὅλα αὐτὰ; Διότι ἀπελύστικα
οἱ ἀνθρώποι ἐπιμένουν ὡς ἀναμυγνῆδον
τὰ σύμβολα τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου,
τῆς γαρᾶς καὶ τοῦ πένθους, μ' ἕνα τῶ-
νον ὑπερτίτης ἀκκαλοθρησίας. Ἄλλὰ τὸ
ῥῶτον, κύριε, ἐγενήθη χεῖρα τὴν ἀσθη-

καὶ ὁ ἀποθνήσκων σήμερον τὸ ῥῶτον. Καὶ
εἰς τὸ εἰσότημα αὐτοῦ τῆς μικρᾶ; καὶ
ἐντόπου ζωῆς του εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ
ζῆσιν, νὰ ρουφήξῃ φῶς, νὰ ριπῆθῃ ἀπὸ
τὰς ἀβύσσους, νὰ μεθύσῃ ἀπὸ ἔρωτα καὶ νὰ
αἰσθανθῇ τὰ ἴδιον: τῆς μητρότητος,
ὅλα ἐξ αὐτῆς μέσα εἰς ἕλιγας ὄρας. Πο-
τε σοῦ δίδει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ σταλῆς
νὰ συνοδῶσιν τὸ νεκρὸν σου, ἐνὸς κακῶ-
κινῆται ἀπὸ ἐρωτικὴν φλόγα;

Καί, ὡς νὰ μὴν ἔφθανεν ἡ αἰωνία πα-
ρεγγήγησις καὶ ἡ αἰωνία θανατοσύνη, ἀθε-
οπισθὴ καὶ ἡ Πρωτομαγιά, εἶτά νὰ
συγκεντρωθῇ εἰς μίαν ἡμέραν ἐλὴ ἡ ἀδι-
κία τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ἄνθος. Καὶ
ἐν ὑπέρχει σήμερον κρασοπότηρον εἰς
ἐξοχικὴν ταβέρναν, ποῦ νὰ μὴν διατάξῃ,
ἐν μέσῳ τσίρων καὶ σκόρδων, τὴν τρα-
γωδίαν τῶν κορμῶντων ῥόδων. Δὲν ὑπάρχει
σῆθος γαλακτοφόρου ἀγέλαδος, ποῦ νὰ
μὴν ὑπάρξῃ τὴν ὄψαν τῶν κήπων. Δὲν
ὑπάρχει οὐνοσημῶν ῥόδων καὶ ἔρωτι-
κῶν χυδαῖότητας πρὸς τὸ ἄλλο, γιοῦδι
τῆς λουλουδιῶντος παρθεσίας. Τὶ μέγα
εὐστυχίωμα, εἴθ' ἔστι. Ἐν ὅλοι οἱ ἀνθρώ-
ποι ἀνεξαρτήτως ἀγαπῶν τὰ ἄνθη καὶ
ὅτι ἐν ἀδύναται κανεὶς καὶ ν' ἀγκυρῶσιν
καὶ πᾶσι ἄλλο εἰς τὸν κόσμον ἀδύνη.
Ἡ σοφία καὶ προνοητικὴ φύσις, εἶμαι
ἐπίστα, εἰς εἰς τὴν στιγμὴν τῆς θημι-
ουργίας ἐλατῶσιν σπουδαστάτα ὅτι ἔχει
τὸν τρομακτικὸν κίνδυνον τῆς χυδαῖας ἀδύ-
της ἀγάπης. Καὶ ἔβλεπον ὡς ὅτι τὸν τ' ἀγά-
θια εἰς τὰ ῥῶτα. Ἄλλὰ ἡ ἐν ὑπέρχεισι
φρίναται τὴν ἐνάμην τοῦ ἀνθρώπου ἡ
ἐπίστασιν εἰς τὴν εὐγένειαν τῆς φύσεως
του. Διαφορετικὰ θὰ ὅπιλλε καὶ ῥόδον
μὲ ἕνα τοῦλάχιστον μυζαλλιστόλον.

ΠΑΥΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

Λαογραφίαι και Ύδρογραφίαι Σερβίας

Ἡ ἱστορική καὶ λαογραφική ἐν γένει ἔρευνα τῆς Μακεδονίας καὶ θύρατος ἡ δὲλος καὶ ἀπερχομένη τῶν ἑλλήνων ἱστοριογράφων καὶ λογογράφων Ἡθῆ, ἔθνη, μορφῆ, τόποι, ἐθνικισμοί, παραδόσεις, θρησκ. δογματὰ, προλήψεις, σύμβολα, ἰδανικά, ἀκόμη δὲ καὶ τὰ κατὰ τοιοῦτο γλωσσικά ἰδιώματα, ὅλη ἡ ζῶη τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν βουδῶν, ὅπου ἔβλεπον τοὺς ἀσυνείδητους καὶ ἀμελεῖς τὸ Πάγκα τῆς ἀναστάσεως, ἡ ἀνυπὸ ψυχῆ ὅλα αἱ ἐκδηλώσεις τῆς βασιτασμένης τῶσαν αἰώωναν, πρέπει ν' ἀποκρυσταλλωθῶν ὡς μνημεῖα πολιτισμοῦ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας. Καὶ τόσον μᾶλλον, καθόσον ὁ νεώτερος ἑλληνικός πολιτισμός, ὁ ἰατρικός ἀπογραφισμός εἰς τὸ Ν. Χόρος, δὲ μεταβλήσονται τὴν φωνητικὴν καὶ τὴν ἔκφραση τῆς χθῆς. Ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιτεχνολογίας ἢ «Μακεδονική Τεχνολογία» ἀποκρυσταλλωθῶν ὡς μνημεῖα πολιτισμοῦ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας. Καὶ τόσον μᾶλλον, καθόσον ὁ νεώτερος ἑλληνικός πολιτισμός, ὁ ἰατρικός ἀπογραφισμός εἰς τὸ Ν. Χόρος, δὲ μεταβλήσονται τὴν φωνητικὴν καὶ τὴν ἔκφραση τῆς χθῆς. Ἐκ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐπιτεχνολογίας ἢ «Μακεδονική Τεχνολογία» ἀποκρυσταλλωθῶν ὡς μνημεῖα πολιτισμοῦ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας.

Μία περιήγος καὶ ἐνδιαφέρουσα μορφή ἐκ τοῦ κύκλου τῶν κατὰ τὴν ἐπιτεχνολογία εἰσὶν καὶ ἡ Καπετὰν Περιστέρα. Ἀντὶ αὐτῆς βιογραφικῆς σηματοδότησης ἐπιτεχνολογίας νὰ παραθεσώμεν τὴν καλύτερον ὁδὸν καὶ παρατηρητικὴν περιήγος τοῦ κ. Σπύρου Μελά, ἢν προ πολλῶν ἐτῶν ἔγραψε κατὰ τὴν ἀνά τὴν Μακεδονίαν περιήγος τῶν.

Γιὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Σπύρου Μελά δὲ ἀσχοληθόμε ἐπὶ προσωπῆς πύχου.

Ἡ ΚΑΠΕΤΑΝ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ

Ὅταν τὰ γεγονότα τοῦ δημοσποικιακοῦ πολέμου ἐπρωσέβλεπον τὴν γινώσκουσαν ἀνταρτικὴν δόξιν τῆς τότε κοινῆς Ἑλλάδος, οἱ βράχοι τῆς Σιατῆς ἔδοσαν ἀνυπὸ εἰς πολλοὺς ἀνδρείους ἀποκρυσταλλωθῶν, ὡς ὁ καπετὰν Λεωνίδας, ὁ Νταβέλης, ὁ Σπανός κ' ἔγιναν μέγιστος πολέμων ἡρωϊκῶν ἀποκρυσταλλωθῶν τῶν ἑλλήνων ἀποκρυσταλλωθῶν τοῦρα καὶ ἀλβανικῶν ἀποκρυσταλλωθῶν.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολλοὶ νέοι Σιατισταί, ἡλεκτροδόμενοι ἀπὸ τὴν λεβεντιὰν τῶν ἀνταρτικῶν, ἀρῆσαν τὴν τοσπάνικην ἀγγλίτσαν ἢ τὸ τσάπ, ἔφεραν τὰ ὅπλα κ' ἔφεραν εἰς τὴν Μακεδονίαν βουδῶν, διὰ νὰ συνεχίσουν τὴν θείαν ἐποικίαν τοῦ Εἰκοσιένου. Μεταξὺ τῶν νέων αὐτῶν ἕνα; κάποιος Κράϊας, ἀπεκρυσταλλωθῶν ἀπὸ τὴν Γεράνειαν, ἡκολούθησε τὸν καπετὰν Σπανὸν κ' ἐποικίησε μαζί του

ἡρωϊκῶτα ἐναντίον τῶν Τουρκικῶν ἀποκρυσταλλωθῶν τῆς Λαψίτας, τῶν Γουβενδῶν καὶ τῆς Βερροίας. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ ἀρχηγοῦ ὅμως, ὅταν τὸ σῶμα διασπασθῆ κ' ἐμορφώθη εἰς μικρὰ σωματῶν, αἱ ὁποῖα δὲν περιεφρόνουν πολέμους καὶ τὴν ἀπλήν ληστείαν, ὁ Κράϊας αὐτὸς εὐρέθη καπετάνιος ἐπὶ κεφαλῆς δέκα ἕως δεκαπέντε παλληκαριῶν. Κατὰ τὴν βροχεράς καὶ ἀσέληνος νύκτας, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἑσπέραν, οἱ γερωνότεροι ἀπὸ τοὺς Σιατισταίς ἐνθυμοῦνται ἀκόμη τὸν γενναῖον ἀπαιτητικὸν ποῦ γλυπτοῖσε μαζί μετὰ τὸ σῶμα τοῦ μέχρι τοῦ πατρικοῦ σπαιτοῦ τοῦ εἰς τὴν Γεράνειαν διὰ νὰ ἀναπαυθῆ καὶ νὰ εὐγῆ πάλιν τὴν αὐτὴν εἰς ἀναζήτησιν κινδύων, περικελευθῶν, ληρῶν καὶ δόξης.

Ἡ Περιστέρα ἦτο ἀδελφὴ τοῦ Κράϊας. Καὶ εἴτε διότι τὴν ἐρασανεῖσαν οἱ Τουρ-

και ως συγγενή ἀνάστρον. Εἶτε διότι συνέλαβε σφοδρὸν ἐρωτικὸν πάθος πρὸς κάποιον ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν; τοῦ ἀδελφοῦ της, ἐφόρσε τὴν στολὴν καὶ τὰ ἄματα τοῦ ἀνάστρον καὶ μίαν νύκτα ἠκολούθησε τὸ σῶμα εἰς τὰ βουνά. Ἄλλ' ὡς Ἄμαζόνος τὸ ἄστρον της ἐμυσσηρήσεν ὅταν ὁ ἀδελφὸς της, συλληφθεὶς μετὰ προδοσίαν ἐνὸς χωρικοῦ, ἐθανατώθη ἀπὸ τοῦ Τούρκου, οἱ ὁποῖοι ἐξέσχιον εἰς Λοῦδας τὸ δέμα του. Ἡ Περιστέρα ἐγινε λέλινα. Ἀνέλαβεν αὐτὴ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Σώματος καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐτιμώρησε μὲ τὸν παραδειγματικώτερον τῶν θανάτων τὸν προδότην καὶ τοὺς φρονεῖς τοῦ ἀδελφοῦ της. Ἐπὶ ἕξι μῆνας κτείναν κατὰ Τούρκου στρατιωτικῶς δὲν ἠμποροῦσε νὰ κομῆται ἦσυχος. Ἀπιστῶτος γενναία, πολυμήχανος καὶ ἀποφασιστικῆ ἐπιχειροκράτεια τὴν ἐπαρχίαν εἰς ἅκρια ἐκατοντάδων χιλιομέτρων, ἡ κόρη αὐτῆ, πρὸς τὴν ἄπειαν, ἐπὶ τέλους ἠγαγασθῆναι νὰ συνθηκολογήσῃ μίᾳ ὀλόκληρος αὐτοκρατορία. Τῆς ἔδωσαν ἀμνηστίαν ὑπὸ τὸν ἄρον νὰ κἀθετα φρόνιμα εἰς τὸ ἔξῃ.

Ἔτσι, μίαν παραμονὴν εἰκοστῆς πέμπτῃς Μαρτίου ἐνός τυροβολισμῶς ἀφαιθεῖς εἰς τὴν ἄγορᾶν εἰδοποιῆ ὅτι κἀκεῖ ἐκατακτον συμβαίνει. Ὅσοι ἐπρόβλεψαν γὰ βγῶν στὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ τὸν τὴν εἶδαν μὲ τὸ ὄπλον ἀκόμη καπιζῶν εἰς τὸ χεῖρ. Τὴν συνώδευσεν Τούρκος στρατιώτης ὁ ὁποῖος τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἔβλεπε χριστιανῶν.

— Δὲ μοῦ δίδεις τὸ ντουφέκι σου, καθήμεν; τοῦ εἶπεν εἰπῆ.

— Τι τὸ θέλεις;

— Νὰ σ' εἶω μὰ στὸν ἀέρα νὰ μᾶθῃ ἡ Σιάτιστα πὸς ἦσθα.

Μετ' ὀλίγον μ' ἓνα σάλλον ἡ ἡρώς ἐπέρασεν τὸ κατόφιλον τῆς Μητροπόλεως κ' εὐρέθη ὡς νὰ ἔπεσον ἐξ οὐρανοῦ πρὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Ἀγαθαγγέλου, ὁ ὁποῖος τὴν ἠλόγησε, καὶ ποτὲ δὲν θὰ λημονήσουν οἱ Σιατιστεῖς τὸν θαννῆσιμον λόγον καὶ ἐξεφώνησε τὴν ἄλληλ ἡμέραν ἐπὶ παρουσίᾳ της καὶ πρὸς τιμὴν της εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὁ ἐνθουσιώδης ἐκείνος ἱερέρης.

Ἐκτοτε ἡ καπετὴν Περιστέρα ἐζούσεν ἦσυχά εἰς τὸ σπίτια της. Μόνον τοῦ ἀγαποῦσε νὰ στολιῇ τὸ γενναῖον της στήθος μὲ χρυσὰ γιορτινὰ καὶ ὀρματιές ἀπὸ φλουριὰ καὶ νὰ διασχίῃ τὴν πόλιν κατὰ τὰς ἐπισήμες ἡμέρας, ὡς ὄραμα λεβεντίας, ὡς μὴ πρόκληρος πρὸς τὰ παλληκάρια, ὡς ἄφρωνος ἄλλ' εὐχάριστος ὑπόμνησις τοῦ ἡρωικοῦ ἰδεώδους.

Ἄτὰ δὲν ἄρεσαν ἄλλοι εἰς τοὺς τοῦρκους καὶ ἀπεφάσιον νὰ τὴν ἐξοντώσουν. Ἀλφηνήδιος, στρατιώται περιεκύκλωσαν τὸ σπίτι της. Ἄλλ' ὅταν ἐμπήσαν ἐπὶ τέλους καὶ ἐπέρασαν κατὰ σειράν τὰ δομῆτια ἓνα πρὸς ἓνα, δὲν εἴσβησαν ψυχῆν. Ἡ καπετὴν Περιστέρα τοὺς εἶχε μαρσῆθῆ καὶ εἶχε περῆσαι ἐν τῷ μεταξύ πολὺ μακρῶν. Ἀπὸ μάνδρας εἰς μάνδραν ἐρῆσεν τηδόντας ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἀπὸ καὶ, γνήγορη σὺν ἑαρκίδι, εὐρέθη καὶ πάλιν εἰς Θεσσαλίαν, ὅπου εἶλεθ τὰ πεζότερον τέλος: Ὑπανδρεύθη.

Τὴν στιγμὴν ποῦ ἦκουσα τὴν ἱστορίαν της, εἶχα ἐμπρὸς μου μίαν φωτογραφίαν της. Ἐβλεπα καὶ δὲν ἐχόρτανα τὸ κλοδεμένο κ' ἐγγραμμον σῶμα της, τὸ ὁποῖον ἐφάνταζε περισσότερο μέσα εἰς τὸν κομψὸν εὐζωνικὸν ντουλαμιάν, τὸ πλούσιον στήθος της, τὸν καταρράκτιν τῶν μαύρων μαλλίων, ποῦ ἐπερταῖν λυτὰ πρὸς τοὺς τυρονετοὺς ὄμους, καὶ τέλος, κἀκεῖ ἀπ' τὸ στρεβὸ χρυσοσκέντητο φρεσῆ, τὸ ἀδοτηθὸν πρόσωπον μὲ τὰ μαύρα ζωηρότατα μάτια. Τὴν λυγρὴν μέσην ἔκωνε τὸ σπαθὶ καὶ μὲ τὸ δεξιὸ χεῖρ κρατοῖσε τὸ ντουφέκι, ἐπάνω εἰς τὸ ὁποῖον ἐστηρίχτο μὲ ἀφέλειαν καὶ χέρον, καθὼς μίᾳ κυρτῆ εἰς τὸ ὀμπρελλίνον της. Τίποτε δὲν μ' ἐξάφηνεν. Ὅπως ὅλα τὰ φυσικὰ, δηλαδὴ τὰ τέλεια πλάσματα, ἡ καπετὴν Περιστέρα ἦσαν γεννημένη γι' αὐτὰ ποῦ ἔκανε. Κρίμα μόνον ποῦ δὲν ἀπέθανε ὅταν ἦσαν καιρός, ὅστε νὰ μὴν καθαρῆσθ σήμερον πατρίτες εἰς κανένα σπίτι τῆς Λαοσύης, μὲ χέμα ὀκνὰ καὶ τρέμοντα καὶ πικρὰ νοσταλγίαν εἰς τὴν γερουτικὴν της καρδίαν.

ΣΗΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

**ΤΟ ΔΙΗΓΗΜΑ
ΓΙΑΤΙ ΛΥΠΑΣΑΙ**

"Όταν άφίσανε τόν Κοίωμα άπ' τή φυλακή, έβανε νότια. Και τού φάνηκε παράξενο, πώς τόν βγάλανε τίποτα όφρα, και γιατί. Άλλά χωρίς να ρωτήσει, χωρίς τίποτα να πει, έφραγε και πήρε τό δρόμο τής πόλης.

"Ο ούρανός εΐταν καθαρός, γεμάτος άστρα Φωσθοειδής όμοιος άνεμος ψυχρός, που τόν έκανε νά τρέμει.

Στήν πόλη, όταν έφτασε, είδε σκοτεινούς τούς δρόμους, κατασοτέιτους. Άλλά τά καταστήματα εΐταν άνοιχτά, φωτισμένα με μικρό φως. Και στους σκοτεινούς δρόμους, πλήθος ανθρώπων γύριζε σιωπηλό ή όταν μιλούσε θά μιλούσε σιγά, αβγόβρα.

— Μά γιατί κάνουν έτσι, γιατί εΐνε σκοτεινά σκέπτηκε και θέλησε να ρωτήσει.

— Άλλά με μιάς;
— Τι με μέλλει! Δέν πώς καλύτερα νά βρω καμιά μεριά νά τό πάρω! εΐπε.

Στό νοή του ήθελε μιά σπηλιά, πούχε μί νει κίποτε, όλόκληρη μέρι.

Και περνώντας τούς δρόμους τούς σκοτεινούς, και χωρίς να δίνει προσοχή στο πλήθος που γύριζε, έφτασε σε μιά φυλή και έρημιά παραλία. Έκει κοντά βρισκόταν ή σπηλιά.

Στάθηκε όμοιος, άτυχος. Γιατί βρήκε τή σπηλιά νάχει πόρτα τώρα, και πόρτα γερή και κλεισμένη καλά.

— Μπά, έκανε, και τις σπηλιές κλείνουν άκομα τώρα; Έ, πάλι καλά, άλλο!

Και ζήτησε ένα μέρος κατάλληλο γιά νά πλαγιασει. Και βρήκε.

Άλλά γιατί, άν και φωσθοειδής ό άνεμος, ποίκιανε τή θάλασσα νά χτυπά άφορημένη, στό βράχι, δέν άκουγόταν ή βουή της, ούτε ό κρότος τών κινήτων της...

— Τι σε μέλλει; εΐπε στον έαυτό του και γύρισε και κοίταξε τά άστρα που σάλευαν, καιζανε τις άκτινες τους...

Εύανως. Εΐδε πάλι, τίσιέρα νά λάμπουν. Αισθάθηκε εύχαριστήση που βρισκόταν έξω και άπέκνευσε τόν ψυχρό άέρα με ήδονή.

Σκέπτηκε όμοιος, πώς πάλι θά πήγαινε νά δουλέψει στα κατάβραση τής γης, γιά νά βγάλει τό ψωμί του, και μελαγχόλης.

Πρόσωπα πολλά ήθθανε στο νοή του, άλλα άγαπητά και άλλα άντασθητικά. Άραγε και οι φίλοι του θ'άτανε έξω, ή θά τούς κάρτοσαν άκόμα μέσα, και στο νοή του ήθελε

και ή μέρι που τούς είχαν πιάσει... Όλοι δειμένοι και δυό, δυό πύγαιναν και ό κόσμος άλλος τους έκοίταζε περίεργος και άλλος γελοσός και τούς περιγελοσός. Και γιατί αυτό; Γιατί κι'αυτοί είχανε ζητήσει νά παίρνουν περισσότερο άέρα καθαρό, και νά βλέπουν λίγο ήλιο...

Σηκώθηκε νά πάη στη πόλη. Δέν είχε όρεξη νά κοιμηθεί. Ίσως και νά πλησίαζε νά ημεροψύει.

Καθώς έφραγε πλησίασε στα βραχιά τά ψηλά, κέρασε νά δει τήν θάλασσα Τρομάει. Νερό δέν είδε νά χτυπά στα βράχια, άλλα μόνο χαμηλά, χαμηλά, σε τρομαρό βάθος, κάτι νά λάμπει ή νά γυαλίζει...

— Μπα, με τέτοιε, αυτό εΐπε.

Καίτη τή στιγμή ταράχθηκε περισσότερο Διέκρινε ή ματιά του δυό όλοια νά περνούν κάτω, στα βάθη, και πίσω ένα άμαξι μακρό.

— Μά τίνε αυτό; Βρή παράξενο... έκανε. Νόμιμος πώς άντασθεύταν. Άλλά σε λίγο, άφρο έμεινε άκίνητος κοιτάζοντας τό άμαξι και τά όλοια, που χανόνταν στο σκοτάδι, εΐπε στον έαυτό του.

— Τι σε μέλλει!.. Δέν τραβίς γιά μέσα... Και προσώρησε γιά τήν πόλη.

Τώρα όμοιος, όταν έφτασε είδε, όπου περνούσε, έρημιά μεγάλη, και τά σκίτια νάχουν άνοιχτά τά παράβραση και τις πόρτες.

— Μά τι συμβαίνει; έλεγε.

Μά βουή έσπρηκτική, ήθελε σταύτια του, βουή λαού.

— Μπά, εΐπε, κάτι συμβαίνει!

Και προσώρησε νά πάη στο μέρος που έρχόταν ή βουή!

Όύτε φως, ούτε φροσάκι τώρα, άπ' όπου περνούσε. Σκοτεινά όλα, κατασκοτέινα. Κατ'σθανόνταν κρυό δικταστικόν.

Τή βουή δυνάμενη, και αύτις προχωρούσε πού γύρισε.

Άλλά κρημίνοντας εΐτα λίγο έλειψε νά συγκροτηθί με κίποτον, που βγήκε τρέχοντας από ένα θρομάκι.

Τά μάτια του Κοίωμα συνηθισμένα άπ' τά σκοτεινά όκόγια, που τόν είχανε κλειρίνο, άπ' τις τρέπες που δούλευε, τόν γνωρίσανε εύθός!

— Ό Μαλάς, φώναζε.

— Βρή ό Κοίωμα!... Άκίνητος κείνος

Βήρες και σὺ! Καὶ πότε ἀφῆσαν;

—Χιὲς τὸ βράδυ...
—Βράδυ... Ἄ! ἄ!... Μὰ δὲν ἔβρεις;
ὅτι βράδυ καὶ μὲν δὲν ὑπάρχουν τόρα...
Κι' ὅλο βράδυ εἶνε;

—Ὁ Κούρμας τὸν κῆταξε μὲ προσοχή.
—Ὅ! τοῦτ' ἄρα εἰσέταται, σκέφτηκε, μέσ'
στὰ μουντρούμα, ποὺ τὸν ἔβλεπε κλέψαι.

—Τι μὲ κοιτάξεις έτσι; τὸν εὐώρησε ὁ Μα-
λῆς; Δὲν ἔβρεις τίποτα, βλέπω, νομίζεις ὅτι
τίχασα, ἔ; Καὶ δὲν μοῦ λές, μοσέ, γιατί μὰς
βγάλανε; Γιουθὸ μὰς ἀφῆσανε. Τοῦς ἔχει
πᾶσι νὰ! Ὁ ἥλιος δὲν τὸ ἔβρεις ὅτι ἔβρισσε,
ἔβασε τὸ φῶς του ἑσπρινὰ καὶ τὰ νῶτ' τρα-
βιγγῆσανε, λιγοστῆσανε, τῆς θάλασσας.

Τόρα λένε πᾶς ὅτι βάλουν τεχνιὰ ἀφῆ-
ματα νὰ κόνουν ὅτι ἔκανε ὁ ἥλιος!... Μὰ γὰ
ἀκοῦ! Ὁ λαὸς ὅλος εἶνε μαζεμένους ἔξω ἀπ'
τὴν πόλη καὶ περιμένει ἀπ' τὸν σφωμένον
ἥλιο νὰ φανῇ!... Καὶ ὅσα τὸν δεῖ θὰ κινή
παράκληση νὰ τοῦτ' ἔπειθε πάλι τὸ φῶς του...
—Ὁ Κούρμας εἶχε ἔλασθη.

—Μὰ τ' εἶνε αὐτὰ!...
—Ναί, ναί!...
Μὰ βουή μεγάλη, τρομερὴ ὑψόθηρε κατῆ
τῆ στιγμή!...

—Ὁ Μαλῆς στρέφθηκε στὴν ἀνατολή!...
—Νά, νά, κῆταξε!... Νά ὁ ἥλιος!...
φώναξε στὸ φίλο του.

—Ἔνας ὄγκος κόκκινος, πυρρομένος καὶ σκο-
τεινὸς σὲ πολλὲς μικρὲς μορφὲς καὶ ποῦ
ἔδω καὶ καὶ μικρὲς λάμψεις κατοῦσε. εἰ-
χε φανεῖ.

—Νάτος!...
—Ὁ Κούρμας τὸν κῆταξε σιωπηλός.

—Πάρε καὶ μετ' στὴν παράκληση, πάρε νὰ
παρκαλέσουμε... τοῦ εἶπε ὁ σύντροφός του
κ' ἔκανε τὴν ποσυχόρηση.

—Ποῦ, ποῦ νὰ πάμε, εἰπας; φάτησε ὁ
Κούρμας, ἔν καὶ ἔβασσε καλά.

—Ἐκεῖ ποῦ ὅλος ὁ λαὸς θὰ παρακαλέσῃ.

—Τι λές; τί λές; Γιὰ τρελλὸ μὲ πῆρες!...
Τι θέλω γὰρ νὰ παρακαλέσω μαζί τους; Τι
θέλω ἔγω γὰρ; Καὶ σὺ!... Γιατὶ θὰ πᾶς ἐσὺ;
Τὸν ἔβρες τὸν ἥλιο. ποῦ γάβρησε, σὺ, τὸν ἄ-
πόλαμπος διόλου, ποῦ θὰ πᾶς νὰ παρακαλέσεις
Ποῦ νὰ μὴν ἔλθῃ! Καλύτερα ἔτσι, χίλις
φορὲς!...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΙΡΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΤΑ ΜΑΓΔΑΛΑ

—'Απ' τὸ Ἐβγγέλιο κατὰ τὸν Ἰωάνη.

Τὸν Μ. καὶ Α. Αὐδῆν

1

Μάγδαλα! Πόλῃ γλυκά, λίαναιε τὴν ἀφῆ-
μία σου στὴν ἄκρη τῆς λίμνης, ποῦ τραγοῦθεῖ.

Οἱ θυγατέρες καὶ τὰ παιδιά τῶν ἀνδρῶν
τρέχουν ἀπὸ τὸν Κάριθλο κ' ἀπὸ τὸ Λίβανο
κ' ἀπὸ τὸ Ἐριων κ' ἀπὸ τὸ Γαλαὰ κ'
ἀπὸ τὸ Σαρὸν κ' ἀπὸ τὸ Ἰαζαρή καὶ τὸ
Ραμί.

Κατεβαίνουν τὲς πλαγὰς τῶν κοιλῶν
λουμα σὲ γὰρ νὰ πνέουν τοὺς πόνους των
στὰ καθάριον γλυκόπικτον τῶν ἡδονῶν, ποῦ
προσφέρεται.

Ἢ ἀπὸ καρδιὰς καὶ φρονικόθεντα ζῶνῃ
σοὺ σὲ κρῖβει ἀπὸ τὰ μάτια, ποῦ δὲν ἔβρισαν
καθόλου ὕψιστον. Τὸ μέταπὸ σου ὑψώνη-
ται ἀπεψῆσανε πρὸς τὸ γαλάζιο τοῦ οὐρα-
νοῦ σου.

Εἶσαι ἡμορφῆ, ὦ βασιλίσσα τῆς μικρῆς
θάλασσας; τὰ μαλλιά σου εἶναι ὄσση, ποῦ
ἐπιπλωσκονται ἡδονικά στὰ βαθιά τῶν
κοιλῶν.

Καὶ κοντὰ σου δὲν σφίσταται ναυτικὸν
καθόλου τὸν θάνατο, γιατί εἶσαι τὸ δέν-
τρο τῆς ζωῆς μέσα στὸν κῆπο τῆς εἰρήνης.

2

Κοντὰ σου οἱ ἀνθρώποι εἶναι ἀγαθοὶ καὶ
δὲν ἔχουν τὸ μῖσος. Μὴ σὰ τὰ τέκνα σου
δὲν ἔπαχον ὅτι πλοῦτοι, ὅτι πτωχοὶ,
ὅτι παπῆδες ὑπερηφανοὶ, ὅτι ἀμαρτωλοὶ,
καλοισήμενοι.

Οἱ ἀνθρώποι τῶν Μαγδαλῶν δὲ μαζεύουν
μὲ στασιμὴ θρηνασὸς, ἄλλα βάζουν στὸν
ἴδιο τοπο ὅλοι τὰ πλοῦτη τους κ' εἶν' εὐτυ-
χεμένοι, ποῦ ἀγαπιόονται μετὰ τὸν βασιλεῖα.

Ὁ Μάγδαλα, δέντρο τῆς ζωῆς μέσα στὸν
κῆπο τῆς εἰρήνης, δὲ μαντεῖα πάντα ὁ μα-
θητῆς μὲς μυστικῆς ἀνθρωποκτονίας, Κι'
ὅταν ἐποφῆρουν οἱ ἀνθρώποι θὰ σὰς σκέψ-
ονται καὶ θὰ σὰς ἀναητοῦν.

3

Κι' ἐν τὰ Μάγδαλα εἶναι ἡ πῶ γλυκεῖα
μέσ' αὐτὴ πόλεις, ἡ Μαρία εἶνε ἡ ὁμορφότε-
ρη ἀντίμαστος οὐτὲς γυναῖκες τῶν Μαγδαλῶν.

Ἔναι μελαχροινὴ μὲ ὄμορφη, ὅπως οἱ
πένας τοῦ Ἰησοῦ,
εἶναι μελαχροινὴ γιατί τὴν κῆταξαν ὁ
ἥλιος.

εἶναι ὄμορφη σὺν τῇ θεοσὶ καὶ σὺν τῇ
νύχτῃ ἡδονικῇ,

τὰ δόντια τῆς εἶναι σὺν ἑῖα κοκάδι ἀνά-
δων, ποῦ βγαίνουν δυο, δυο ἀπ' τὸ λουτροῦ
τοῦς.

τὸ μῆτροῦλό τῆς εἶναι σὺν ῥόδο σκαρμένο

κότου άά' τις πυλώσεις του πέλαου της, το χαμόγελό της είναι σάν ένα ποταμό, που καταβαίνει άπ' τό βουνά, σά μιά πηγή σέ κοιλάδα, είναι άσπρη, είναι ευχάριστη, είναι άχτινώβηλη και γλυιά.

Πλανώμενος μέσα στες όθες, τόν είδε μιά μέρα μέσα στο φώς και τή θέσαν της άσμετικής μοναξιάς της. Βάδιζε πολύν καιρό ός πού νά κουράσει το φιλογομένο του σώμα. Πλανώμενος τρεφόμενος με καρπούς και πένιους άπό πηλές θροιστές.

Κ' ή αφήρητη έγείρε το φορημένο άπό δρόματα μετόχι της προς τόν δυστυχή Στήν όχη και ξανά ή του μορφή είλε μιά μεταίστερη, που δέν ύπήρχε σ' όποιον έκείνους, που ός τότε άπέφραξε, μιάν άμορφη, που δέν είχάν οι θεοί τών Έθνείων.

Κ' ή κουρασμένη της καρδιά γοητεύθηκε. 'Ο Ήρωδης έμύλησεν έτσι:

«'Ο γυναικα τών Μαγδάλων, έχρησαι άπό μαρτυρίας έπίσημες, όπου ή καρδιά μου κουράστηκεν άσμετικώς. Πιράστε δίχως νά μή δίητε.

Κ' ή Μαρία άπάντησε: «'Ελάτε σεις, που έσπασατε τά Μαγδάλα δέν έχάθουν τή θλίψη, αλλά τή γαυρέσουν Γιατί μέσα σ' αυτά τά τεύχη κανείς δέν πρόπει νά ύποψηση

«Το πρόσωπο σας δέν είναι καθόλου χαμομένο για τίς πολλές άγρυπνίες της έψη μου σ' ότε ή εύφραστη ύαση σας για τά οφθαλμάτα τών Προφητών. Έλάτε σιά Μαγδάλα, που βρολίεσαι ή μεγάλη χαρά τών έσσηρων πολιτείων».

Κ' ο Ήρωδης πήρε σιά Μαγδάλα.

CHARLES BAUDELAIRE: ΜΕΘΑΤΕ

Πόθεις πάντα γίνουι κανείς μεθυσμένος. Έδώ είναι τό πόν. Είναι τό μονόν τήρημα Για νά μή νοιάζεται τό φυχτό βάρος του Χρόνου που σκντρίφει τους όμοις σας και σίς κάνει νά σκντρίτε προς τή γή, κρησει νά μεθάτε άδάκαπα.

«Αλλά με τί; — Μή σκεπτι, με ποίηση, με άρετή, κατά τό γούστο σας, Αλλά μεθάτε!

Και άν κάποτε σιά σκαλιά κανενός μεγάρου στο πρώινο χόρτο τών άγρών ή στη σκυφραστή μοναξιά της κήμας σας, άν κάποτε έσπασατε, και τό μεθίσει σας έχη έλαττοόσι ή έσθρανασε, ρωτήστε τόν άνεμο, το κίημα, το άστρί, το πουλί τό ρολόι, ότι φεύγει, ό τι στανάει, ό τι, τρέχει ό τι τραγοόει, ό τι μιά, σκεπτατε τί όσα είναι.

Και ό άνεμος, τό κίημα, τό άστρί, τό πουλί, τό ρολόι, θά σίς άπαντήσουν:

—Είναι ώρα για νά μεθώσεται Για νά μήν είστε οι μαρτυρημένοι σκαλοποι του κινού μεθάτε! Μεθάτε άδάκαπα! Άπό σκεπτή, άπό ποίηση, άπό άρετή, κατά τό γούστο σας!

Μετάφρ. Α. ΒΕΚΙΑΡΕΑΝ

ΠΕΖΟΙ ΡΥΘΜΟΙ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΙ

Καλογεράκι νάμωρνα στή rue de van-

glad. Άπ' τήν πλατιά πάρτα τών μαύρων δευτερίων νά βγαίνα γοργό, σκντό και σκντό δέ όρα τραγουδιέμεν άπό βωλόγι παλιό.

Σήμωμεν νά είμαι δέ ράδο μεταξού, κλειδωμένο με ζώνη πλατιά.

Τήν άκρα του δρόμου νά παγαίνα τήν ώρα που πρηνού έκείνες που με κντάρουν και δέν πρόπει νά τής κντάρω, οι γυναικες.

«Αλλά σίς με τό ζαρκάδινο πάτμα που μες έπιδέχεται τήν τρελλή μοναξιά του έρσοπού.

Πάντα πρδόντες ν' άγαπηθούν και νά ληθηνόθουν.

«Όλες λυγρές και προδοσία. Όμοις έγω με τή ζώνη σόγυτή γέρω

δού κορυι τό λυγρό δάν κολλόνα της Sainte - Chapelle νά γαμωλώνα τά μάτια. Και νά μιν τό ήρω πάς είναι όσφια, γιατί δέν πρόπει νά τής ήρω άν όίλω νά λείω θωστή τήν προεζυή μου.

Και τό λυγώμα του νέου κορμού μου μέτα δού ράδο νά μιν τό νοούλο - γιατί δέν πρόπει ποτέ νά τό μάθο πάς είμαι σκντόπρεπο και λυγρό δαν τό κοτύοι.

Και όποτε διαβάτες που περιγυλόν τόν Άγιον Σπαστιανό της νιότης μου χτυπιέμεν άσ' τά έξω της άρετής νά μπορώ ν' άπαντήσω:

«Γιατί δέν κντάρτε τήν καρδιά σας και τό αίμα της που σταλάζει στή λάσπη του δρόμου τ' άϊτέρι.

Κ' άπό μαύρο δευτερίο δέ τριόδαθη έκκλίσια κι' άπό έκκλίσια δέ πρδωμένη διδλωθικά νά παγαίνα, γοργό, σκντό και σκντό.

Ave Mari !

ZAN. A. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΤΡΙΠΗΥΧΑ

Στις 12 'Απριλίου προτάσθηκε στο «Πάνθεον» ή 40ετησίς του παλαιάρχου δημοσίου κ. Φ. 'Απέργη. Ήμύλησεν ό κ. Κώστας Σκαλοπιά για τήν ιστορία του Μακεδονικού θεάτρου και αΙ άίδες 'Αθανασία Ζαχαράδου και Μαρ. Οικονόμου έπαιξαν στο πρώο ήρω τών Αιστ, Σοπίν και Γκεντιό.

—Στήν αίθουσα του Α. Πύργου ή Διεσ Διαμματοπούλου έκθέσει περί τους 60 πίνακας, Σχετική κριτική θά γράψη ό ειδικός συνεργάτης μας στο επόμωμο τεύχος.

που πρέπει να βασιλεύει πάνω στους ανθρώπους . . .
— Καίμηνε Γιώργη ανάφελα κάθεται και απάνει το κεφάλι σου. Δεν είναι πράματα για μέε αστά!

— Πώς τόπος; Και τότες γιατί τόχα τόπος;
— Άρθεμε στο κόσμο μόνο για τη δουλειά και για να επικρατήσουμε φαρμάκια; «Έχει κάτω απ' τον ήλιο λίγο τσιπο για μέε!» Αυτό μου τόνεσε ο παρασιτικός άνθρωπος. Σίνεργος μόυσε, μη ξεχνάς πώς τά δυνατά σου χείρα κρατεί την εύτυχία, την δική σου και των παιδιών σου. Και τά χείρα σου είναι άξια. Μ' αυτά μπορείς να παιλαίγης και να βρής το δικό σου! Από τότες καρδιά μου μαίρε στη καρδιά. Θά χρημωστό λαίμο κανανός απ' αυτούς και θά πιά τό αίμα του, έτσι κι όπως αυτοί πίνουν τό δικό μας και των παιδιών μου!

*
— Ο Στέργιος οοξάλιτε κι' όλας.
— Ο Γιώργος ξαναέγυρε στο χαντάκι και πάλι τό τοίχω του όζου, μακρού, προς τό όργηματο χωράφι.
— Είμαστε τζα! Έκαμε γίνοντας προς τά πέρα θαρρό πώς δεν νοιώσαμε τό μαχαίρι που έφτασε τό κόκκαλο . . .
Κι' έτσι με περιφρόνηση τόν αντίροπό και έτσι καθώς ήταν άπιστός κωμικήθη κι' αυτός, ενώ ο ήλιος του χείρασε τά κοουελιο του.

*
Χώματα πέσανε μέε' τό χαντάκι και όόρυθος από ποδοβολητό άλόγου άμοσύνησε πάνω από τους κομμιμένους σκαρτιάδες. Σπυκήσανε με μιά ζάλη. Ένας άντρας έσκυβε από πάνω κιντάρώντας τους με άγριο βλέμμα.
— Πληρόσκυλλα, φάναξεν, ακόμα μου κομμάσει!
— Και κλώσταση δυνατά τά φαχιά του Γιώργη.

Βρέθηκε μονομάς όλόρθος.
— Κι' ουκείσες δεν σας πλερώσε για να κομμάσει! Θά σας διαξώ.
— Ο Στέργιος κάπως γίρεψε να δικαιολογήθη. Τό κόμμα, η δουλειά, η κοίραση, άνθρώπος ήταν τέλος πάντων κι' αυτοί. Η όσαρια τους δεν ήταν κομμιμένα από αιδος. Και τά βόδια έχουν τό δικαίωμα να ξεκονομαζώνται, τό άφεντικό έχει ποσο δουλεύουσι οι σκαρτιάδες. Δουλειά για βρεθεματό.
— Ο Τοφιλικός πάταξε μιά τρυαίτα βρεισιά — Θά σας διαξεί ξαναμιά.
— Ποιός μαρέ κι' από ποιός; Η γή είναι δική μας! οφείλαξεν ό Γιώργης.

— Την κακή ψυχή σου μέρας Είπωσε μολογίτικο, άτιμος, παλινόσκυλλο...
— Δεν έχει δουλειά. Νά μου άδειάσει τίς καρλές; γιατί θά βάνω φρενά να σας κάφω μέση με τά κμαστάθρικά σας!
— Ο Γιώργης έκανε ένα κίνημα. Ο Τοφιλικός σήκουσε τό καρτωτόη του και τούθωσε μιά στο σβέγκο. Έγινε οσοτό θεαρό. ΑΙ, μιά αυτό ήτανε πάνω από την δύναμή του, Η δυνάμειόργητανε έκει μπροστά του, τόν κλειστούσε, τόν έβριζε, τόν κτωκόουσε, τόν έριχνε αυτόν και τά παιδιά του στους

πάντε όρμούς. Κι' όλα αυτά για μιάν ώρα ύκνο, για λίγη άνάπαυση που δέλησε να δώσει στο κουρασμένο του κορμ. Κόκινες αστραπές πέφσαν μέε' απ' τό σκετιναομένο μυαλό του. Κάπου ήταν τό δικηνο κι' έπρεπε να τό βρή. Τά χείρα του δυνατά έμπετηναν τό τσιπο στη γή και δοούλεων για την εύτυχία του άλλου. Δεν θά μπορούσε τόχα μ' αυτά να βρή τό δικηνο του όπως τόπος ο παρασιτικός έκείνος διαβαρόμας άνθρώπος, που τόν έπεκάλωσε σνέτροφο; Χείραξε λυσοαιμένος κι' άμαξεί από τόν λαμό τόν Τοφιλικό. Ήταν δυνατός άντρας κι' έκείνος, Έχουσε τά χοντρά του δάκτυλα μέε' τά μαλλιά του σκαρτιά και του άμαξεί πίσω τό κεφάλι με δύναμη που θάρρει ναβείς πώς θα του βεκολλούσε τό κετό απ' τό κεφάλι του. Α, με δεν θά άρθε να κινήθη έτσι. Μιά και κρατούσε τόν έρωθό θά τελείωνε μιά και καλή μαζή του. Αλλάς θά πλάνησε για λογαριασμό όλων των τοιφλικόων και έργοδοτών. Ένας για όλους. Νά γίνει μάθημα! Έτσι! Λγομομαζώντας έξοφίσε τά χείρα του απ' τό λαμό του άνταπίλου του και γυρίζοντας μ' άπότομη στροφή δάγκωσε μ' όλη του τη δύναμη τό μπράτσο του τοιφλικού. Έκείνος με τό έλευθέρο χεί του ματαίωσε καρτωμάτως άλύτηρα στις κλίτες στο κεφάλι του σκαρτιά. Ένωουσε να ζαλλίεται, οι δυνάμεις του χάνονταν, λίγο και θάπερτε. Τό αίμα κατακυλούσε απ' τό πληγμένο του κεφάλι και τούμπαινε στα μάτια.

Σε μιά στιγμή απαλλάχτηκε απ' τό σφίξιο του τοιφλικού και σκορπίστηκε στη γή Πέφτοντας άντελήφθη δίπλα του τό τσιπο. τα μεγάλα έπαικμένα δόντια του αστραπταν κάτω από τό ήλιο. Τά σπατά του βούξαν και τά μάτια του ήταν γεμάτα αίμα Μ' ένα άγριο τίνναγμα βρέθηκε όλόρθος πάλι και τό δυνατό έργαλείο άνεβροκατέβαινε κι' έσκυβε τό στήθος του τοιφλικού. Και τό αίμα του άργούδη κούτρε τόπος τό νύσκαφο χωράφι.

Σάν τόν είδε να κοιτάει στα πόδια του γίρεψε κι' έφριξε μιά ματιά στα χείρακια που απλώνονταν άσάφιστα γύρω από τό χωράκι κ' έλεε στο Στέργιο:
— Όλα αυτά ήταν δικά του. Τώρα του φτάνουντό μέτρα γής. Σκάψε και ό ίδιον.

1 ΝΙΚΟΣ ΦΑΡΔΗΣ
ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ :
ΘΕΑΤΡΟΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΘΕΑΜΑ
« Η Θεοσιλομένη άκίτημος κίνηση, έκίηση, κληθισμό και γενικός έίκαμε τη μορφή Έθνοκρατικής μεγαλοσησίας. Δεν καθόρισσε όμοσ άκίμα, ν' άποκτηση Θεάτρο. Πταίει τό Κράτος, ό Δήμος, Άδιόροφο. Θά βρεθί έξω απ' τη κωμωδία άκίτημος που θά άπατηθώ απ' αυτούς πράγματα τόσο σπουδαία, ειδικάς δι θνοίς και μέλιτα θνοίς οικονομικής, για τόν τίχρη, Έγούσον δεν μπορούσε να κτισονθή άκίμα η έκφραση των κωμωδία άκίτημων πόων του κοινού όσαν, άλλος

τι, άλλη κριτική μου είναι άπειρη. Γιατί, αν είχε δημοσιευθεί κοινόν πραγματικό θεατρόφιλον, θα εκαιετο για την ιδιοτητα του θεατρον και θα είχε μόνο τον δημο- ονομαστικόν, με μόνη την κωνσταντή της προσωπο- κούτης του επίδραση μία εστία και ελλη- κική εστία για την καλλιτεχνική κίνηση στο τοπο μας, ώστε να μην τα κερμηνή να- νεις όλα απ' την πρωτοβουλία και την αντί- γεια του Κιάνου και του Δημόν.

Το κοινόν δέν άγάπησε άκοντα το θεατρον. Άρατι σήμερα άπλος μόνον το Θέσις α' Και η διαφορά έδω είναι μεγάλη. Ίδιας τάξεα το κολωνακι που η Θεσσαλονίκη πα- ρουσιάζει κάποια θεατρική κίνηση. Ο θεα- τής δέν κερνάει στο θεατρον για το σκευθι, να κινή, να ζήσει καλλιτεχνικές σφαι- ρικές. Ήγεται άπλος, για να παύσει την όρα του. Η όρα πέφτει άνωθεν και αποδίδεται να κερμάει, να σκοτωθί η κλη- ρία της βροδαίς, χωρίς την ερωτική πνευ- ματική κόπωση. Κ' όπως το κολωνακι ζε- χνεται στις άφροδισιαστικές και στα θεατρα το κερμάνα χωνεται στους κινηματογράφους χωρίς να ουσίτη τη ζωή του με πρόγγραμ- μα όρισμένο.

Η πραγματική αυτή κατάσταση, που μας δείχτει, ότι δέν εδωμοσιευθή άκοντα κοινόν θεατρόφιλον, δικαιολογεί ίσως και την καθυ- στήρηση της ιδρύσεως του θεατρον.

Ν' απλοιοδοούμε; Η άπεια οία είναι έν- νοια έννη προς τον ελληνικόν εγκόσμιον, μο- λοντι μοναχοι μας κινούμε το κώδε τι για να δημοσιεύσουμε απλοιοδικές καταστάσεις. Όταν ο θεατής κερνάει στο θεατρον με τα νόθηρα φρονις και άνηθια κινώματος, άτα- ρεμενος άλλως να διακοσμήσει τους άπλους άφροδισια δέν μπορούμε να κερμάουμε άπ- αίων κερμηνιστικά κέρματα. Βολικώτερη, λοιπόν, βρισκόμε την έλπίδα. Η Θεσσαλο- νίκη έχει καλύτερα άνθρωποις με όδη κριτική παρατήρηση και προσεκτική σάφην. Σ' άπλους ό' άνακτινόμενοι κάποια προσπα- θεια στο να παραστήσουν κείνα και τους άλ- λους με άποδοδισιατε καλλιηρότερον μέσο στην εκτίμηση και την άγάπη του θεατρον και θεατρον με τη συνθήκη όδων' άποδοδι- ζουμε σε μεγαλίτερη όργη για το θεατρον και την θεατρική Τέχνη.

Θα βροδών πολλοί που θα γιλώσουν κερμηνά για μια τόσο άπεριόληθη άξίωση. Άλλοι θα είπουν: άνονη η προσπαθεια μέσα στη ση- μερινή ιδιοτητα, τον πνευματικό μαρμαρό και την ήδική κέρση. Είναι άφροδισια να κεί- σης τον κώδεα μας το θεατρον είναι τέχνη και έχει άμηση όχση με τη ζωή, άποδοδι- ζορο δέ άκοντα να του ερωτησόμε, ότι σ' αυτό εκδηλώνεται και σ' αυτό όφείλει η Έθνηση φωνή. Η άπεια είναι ή δειξίται και το γέιστο του κερμηνιστικόν κωνοδ δέν συμβιβίζονται καθόλου με την αισθητική. Άλλ' αυτο δέν σφαιρείται πός κέρμα να στανκτινόμε έπί του μετρου. Χρονόβεται κώδε, προσπαθεια, άφροδισια, άποδοδισια και έλπίδα στο μέλλον.

ΚΟΣΤΑΣ ΕΚΑΛΤΕΑΣ

Macedonia Travels

- Τα κωδ των γόν ηθην και Εθιμα

Άπο μια έπιμελημένη και διαλεχτή συλ- λογή Μακεδονικών τραγουδιών παρατίθεται τα κατά τον τόπον συνηθόμενα άσματα, έπί τους Έλληνοβλάχους, ίδια, της περιμετρίας Βλαχίας.

- Στις Προξενιές:

Σι παρακιά, μου Μάννα,
μή μ' άραβονιάξες κ'όμα
κ'όμα τούτον το κερμάνα,
όσου κ' άρθ' του κολωνακι
να μη έισθ' οι πόνοι δίοι,
να διαλέξω και να πάγω
μια φιλή λιχνη στο μούδι,
όδη λαμπάδα που την πέλι.

- Όταν κερμηνόμε την Νύφη στις βροδαίς:

Μι διαβίλων με λαλον:
άιντι, συνηθόμενοι,
για να πάμε για νερό.

- Σίγρι, δέν έρχομαι,
γιατι μ' άραβονιάσαν
ίμπεροχίς την Κυριακή,
δουλειά μ' έδωκεν
παρσάδ, κερμηνοκέ.

- Όταν κερμηνόμε το γαμπρό:

Άρ, όση Έσφις,
όση άγία γιατι
κέρμα μη σούλιο.

Γουαρι μ', τι μαννα σ' έκασι
κ' έλε δούρου όδη το γάλο;

- Η Μάννα που με έκασι
χρυσή κοιλιά φουροδισια
άνατι κ' άρχοντιόπουλο
σ' έκα χροδ λίγην 2
ή πάμπι σίγρι το νερό
κ' ή χήνα του σκαπάνι.

- Όταν κερμηνόμε η Νύφη:

Πάρσο με, Μπαράμε
πέδη' τα κερμηνισια μου.
Σίγρισε με, Μπαρά με,
με τη χρυσή τη σκέπη μου

- Όταν φωνόμε οι συγγενείς της νύφης:

- Ημεις τάρα θα φέρουμε,
μου Σερπιθίδα,
να μη μας το κερμάνα

Είπα κέρμα κ' άστράπια
"Όσο να κέρ το χούγια σου.

- "Όσο να κέρ το χούγια μου
ήμεις δέν του κερμάνα
κ' αν μας κέρμε" τον κ'όρο,
πάλι δέν τον κερμάνα

'Από τὰ «Θρακικά μου»

Ι. Λιάππη

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ

Μ ΤΡΕΛΛΗ ΜΗΤΕΡΑ

Τραβώντας τὸν ἀγνωστὸ δρόμο τῆς προσηγορίας κατὰ τὴν τραγικὴν ἔξοδο τῆς παραρτηρῆς Θράκης, ἐγκαταστάθηκε στὴν πλὴν μας κ' ὁ Πατριὸς Γεροκόστας, μὲ τὴν γυναῖκα του τὴν Ζαχάρω καὶ μὲ τὰ τέσσαρα μικρὰ του παιδιά.

Συβάρησε κ' αὐτὸς, ἔσως τόσο ἀλλοι, σ' ἕνα ὑγρὸ κ' ἀνήλιτο ὑπόγειο δωμάτιο, σὺν τῆς πόρτας τὸ γραπτὸ ἀποπαίδι.

Ὁ Γεροκόστας, ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους νεοκυκλῆρας τῆς Πάτρας τῆς Ἀν. Θράκης, ἀκολουθῶν μὲ μεγάλου πόνου, ἀριλῆτος καὶ σκυθρωπὸς τῇ μεγάλῃ αὐτῆς δυστυχίᾳ τραγωδίας, φροντίζοντας, ὅσο μπορούσε περισσότερο, νὰ ἐλατρώσῃ τὰ βάρη τῆς δυστυχισμένης οικογενείας του.

Τὸ πικρὸ ὄμμα καὶ μαθρὸ τῆς προσφυγιάς φωμί, ὁ θάνατος τοῦ μικρότερου παιδιοῦ του, ἕνος ἀγοριοῦ δέκα χρόνων, ποὺ δὲν μπόρεσε οὐτε γιάτρου νὰ καλέσῃ στὴν ἐφαρκίαν τοῦ ἀρρώστου, οἱ κόποι, αἱ στερήσεις καὶ τὰ βόσανα ἐρίσαν στὸ κρεββάτι τὸν ἀτυχο καὶ δυστυχισμένον πατέρα καὶ οὐζυγο. Παρ' ὅλη θρησκ. τὴν στοργὴ καὶ τὴν ἀκρα περιποίηση, τόσον τῆς φτωχῆς καθήκουρας γυναικίσκας του ὅσο καὶ τὸν μικρὸν του παιδιόν, δὲν μπόρεσε ν' ἀντίξῃ καὶ ὑπέκυψε στὸ μοῖρο τοῦ Ἐρωκόστας, γὰρ ὁ φάσμα ἴσως πέντε ἔτησε τὴν ἀμείρη γυναῖκα του, τὸ μόνο στὸν κόσμο στῆραμα τῶν τριῶν του παιδιῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ μεγαλύτερο ἦτο μὲλις δέκα ἐπὶ χρόνια.

Ὅταν ἡ δυστυχισμένη μητέρα ἐγύρισε στὸ σπῆτι ἀπ' τὸ νεκροταφεῖο, ὅπου γιὰ τελευταία φορὰ συνόδευσε τὸν σύντροφόν τῆς στὴν τελευταία του κατοικία, ἀντίκρισε τὴν παῖνα τῶν παιδιῶν τῆς, πρὸ παντὸς τῶν μικροτέρων, τὰ ὅποια ἄρχισαν νὰ φωνάζουν «Παινοῦμε μανά! θέλωμε φωμί!... θὰ μὰς φέρῃ φωμί ὁ πατέρας!...»

Ὁ πόνος λύγιζε τὴν χαροκαμένην μητέρα! Ἡ στερῆς κ' ἡ παῖνα ταυ παιδιῶν τῆς τὴν γνάστισαν... Ἄν γινώριζε ἡ ἀμειρη, πὺς νὰ θεραπεύσῃ τὸν πόνον τῶν ἀτυχῶν παιδιῶν τῆς καὶ τὴν στερῆσιν τοῦ ἀτροφισμῶς τῆς, τοῦ Γεροκόστας.

Παῖδ', ἀλλοστε, θάβεις ὀλίγα λεπτὰ στὴ δυστυχίᾳ αὐτῆς Μητέρας. Γιὰ ν' ἀγοράσῃ λίγο φωμί γιὰ τὰ ἄφρανά τῆς, ποὺ πεινάσαν;

Ποῖος θὰ γύρισε νὰ ἱδῇ τὴν τραγωδία, ποὺ παίζονταν στὸ ὑγρὸ κ' ἀνήλιτο ἐκεῖνο δωμάτιο;

Ποῖος θ' ἄλλαγε τὸ σπληγνικὸν του χέρι, γιὰ νὰ ἐλατρώσῃ τὸν πόνον τῆς ἀμειρης ἐκείνης Μητέρας, ποὺ εἰστάς ν' ἀπλόωνε τὸ χέρι, γιὰ νὰ ὑπενόησεν γιὰ τὰ πεινασμένα τῆς παιδιά;

Ὅλοι περὶν ἀπὸ μπροστὸς τῆς ἀδιδάκτους καὶ βιαστικοῦ, μὴ θέλοντας ν'

ἀντικρούουν τὴ μεγάλη αὐτῆ δυστυχία. Εἶνε παραρτηρῆ Πρωτοχρονιά! Περνοὺν ἔτσι ἀσυχνήτοι ἀπ' τὸ φτωχικὸ τῆς δυστυχῆς μητέρας κελὸν, ὅπου εἰπαίνονταν μία ἀπ' τὰς φρικτότερας τραγωδίας.

«Παινοῦμε μανά! Θὰ μὰς φέρῃ φωμί ὁ πατέρας!»

Ἄν μπόρεσε πλεῖα ν' ἀντίξῃ στὸν πόνον τῶν παιδιῶν τῆς ἡ ἀμειρη μητέρα καὶ ἄρχισε ὤσο, γιὰ νάβῃ μὲ κάθε τρόπο φωμί γιὰ τὰ παιδιά τῆς.

Ἦταν μεζάνυχτα καὶ δὲν εἶχε ἀκόμα γυρίσει στὸ σπῆτι τῆς ἡ χαροκαμένην μητέρα.

Ὅσο χτυποῦσαν οἱ καρμπάνες τῆς Πρωτοχρονιάς.

Στὸ σκοτάδι τῶν ὁρῶνων ἔτραχαν ἀκόμη ἡ δυστυχισμένην μητέρα, γιὰ νάβῃ ἔνακομήτι φωμί γιὰ τὰμοῖρα παιδιάτῆς.

Ποῖα πόρτα ὄμως νὰ χτυπήσῃ ἡ ἀλλοτε ἀρχοντομαθῆμένην μητέρα;

Σὰ ποῖον νὰ πῇ τὸν πόνον τῆς; Ὅλοι στὸ δίδω τῆς περνοῦν ἀδιαφοροί!

Καὶ τὰ κακόμοῖρα παιδιά ἀποκοιμήθησαν στὸ σπῆτι περιμένοντας φωμί...

Ἀρὰ μάλιστα ἐπὶ τόσους ὄρες παράδερνε ἡ Μητέρα, γύρισε στὸ σπῆτι μὲ τὸ δάκρυ τοῦ πόνου στὴν καρδίαν, χωρὶς ἔμμελτος γυρίσει τὰς τρελλὰς καὶ τὴν Μάλις ἡ Μητέρα ἀντίκρισε τὰ πολυπικραμένα παιδιά τῆς, ἄρχισε νὰ γελῆν ἕνα γέλιο γευστικὸ, ἕνα γέλιο περιεργὸ ἕνα γέλιο... τρελλό.

Εἶχε πλεῖα τρελλαθῆ ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν.

Τὰ παιδιά ἐξύπνησαν τρομαγμένα ἀπ' τὰς φωνὰς τῆς ἀσυνήθους.

«Μὰς ἔφερες φωμί Μητέρα...»

Ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τόσο νευρικά, ποὺ οἱ γειτόνοι ἀνακατατόθησαν κ' ἔτρεξαν γιὰ νὰ ἴδωσιν. τι συμβαίνει.

Μόλις ἀντίκρισαν τὴν τρελλὴν μητέρα τὴν πῆραν καὶ τὴν ὀδήγησαν στὸ νοσοκομεῖο γιὰ νὰ νοσηλευθῇ.

Ἐβωκαν φωμί στὰ μικρὰ παιδιά καὶ ἀφρόντισαν νὰ τὰ ἡσυχάσωσιν.

Οἱ ἄρρωστοὶ ὄμως θέλουσιν ἡσυχία. Οἱ γιάτροι καὶ οἱ νοσοκόμοι δὲν μπόρεσαν ν' ἀνθήσουν στὰς φωνὰς τῆς χαροκαμένης Μητέρας κ' ὀδήγησαν πίσω στὸ φτωχικὸ τῆς σπῆτι τὴν τρελλὴν Μητέρα.

Ἄν γινώριση ἡ δυστυχῆ Μητέρα τ' ἀμοῖρα τὰ παιδιά τῆς ποὺ τόσα χύσαν δάκρυα στὴν ἡμέραν τῆς.

Κ' ἂν ἐκεῖνα ξεφώνιζαν «μητέρα... μητέρα...» αὐτὴ γελῶσε κ' ἐκλαγε, χωρὶς νὰ μπορῇ νὰ διακρίνῃ τὰ κακόμοῖρα παιδιά τῆς.

Ἦταν πλέον τρελλή! Ἄρχισε νὰ χορεύει καὶ νὰ γελῆν ἕνα γέλιο περισσότερο καὶ παρατεταμένον.

Τὴ νύχτῃ ἡ τρελλὴν μητέρα ἠθέλησε

Προσέτις σήμερα τὸς μοῖρας τῶν συμπολιτῶν. Θὰ ἴδῃτε, ὅτι ὁλοκροῦς εἶναι σκεπτικοὶ καὶ κατανοητικοί. Ποῦ εἶναι ἡ χαρὰ τῶν μὲ τὴν ἴσῳιν ἐπερμένην τὴν πρωτοχρονιά! Ἐξηφανισθὲ ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῶν καὶ ἄφρα τὴν θάνα τῆς στὴν κεραμειαν. Θὰ ἔλεγε κανεὶς, ὅτι ὁλος αὐτὸς ὁ κόσμος δὲν ἐσπῆκε τὴν χαρομένην πρωτοχρονιά, ἀλλ' ὅτι τὸ ἡμερολόγιον τοῦ δείχνει ντυσοῦβατο.

Ἄλλο ἐφέρεται σὺν χρόνον καθ' ὃν ἐπεκράτησε συνήθεια νὰ ἐορτάζεται ἡ ὑποδοχὴ καὶ προεὐαγγελιστῆς τῆς πρωτοχρονιάς. Ὅλος ὁ κόσμος ἐπεσφῆνεται παῖδοντας χαριὰ. Θέλουσιν λέγει, γιὰ τὴν «καλὴν χρονον» νὰ δοσιώσωσιν τὴν τῶν τῶν. Καὶ φωνάζει ἡ πύχθ δὲν ἡμπορεῖ νὰ φανῇ ἐνὸς τῆς εἰς ὅλους. Ἀπ' ἐναντίας οἱ ἐνοῦσῶμενοι τῆς εἰναιπολὸ ὄλλοις. Ὅλος ὁ ἄλλος κόσμος ἰταὶ θύμα τῆς. Σὲ μὴ νύκτα ἐπυνοῦσῶσιν αἰσῶσις ἡ κρίσινη τράπεζα ἡ ἀρρωστία καὶ ἀχρόνογη κατεβροῦσῶσιν ὀλοκλήρας περιουσίας.

Σήμερα καὶ τὸ σπουδαιότερο γειτόν, καὶ πολιτικὴς ἀμείρη φρεσὴ, τὰ περνοῦσε τελεσθε ἐπισημασθέντος. Ὅλοι, ἀδούχοι καὶ βενναῖκοι, δὲν ὀλοῦσιν πα ἡ γιὰ τὴν τρέπουλα. Γιὰ τὴν γυνίνα ποῦ τοὺς παρακολοῦσῶσιν καὶ γιὰ τὰ κέρδη ποῦ θὰ εἶχαν ἔάν δὲν ἐγίταε ἔκαστος ποῦ ἔγινε. Καὶ γὰρ πολλοὶς ἡ πρωτοχρονιά θὰ μείνη ἀληθινότητι γυῖτι ποῖος ἔχει πόσον καιρὸ θὰ πλῆρουσαν γιὰ νὰ ἐφορήσωσιν τ. ἔξοδα τῆς ὑποδοχῆς τῆς.

Ἐς τοσο κί εἶναι δὲν μοῖρα δὲν ἀπορητὴ τὸν παρασῶ τῆς χαροκαμένης κατὰ τὴν παρκομένη τῆς πρωτοχρονιάς. Ἐπίκουρον ἀνθεσῶσιν ποῦ πραγματικῶν ἀπεθάνονται τὰ χαρὴν. Καὶ ὅμως ἐπυνοῦσῶσιν ἐπένοια στήν τρέπουλα τὴν παραρτηρῆ τοῦ Ἀγ-Βουλῆ. Εἶσαι δὲ καὶ ἄλλοι ποῦ ὄρκοσιν τὴν «καλὴν χρονον» καὶ τὴν ἡμέραν τῆς.

Ἄν ὑπάραξαι ὅτι ποῦ σάν χροῖς τὸ βρέθον ἐποῖσῃσιν τρέπουλα καὶ δὲν ἐπέσῃσιν ἡ Βασίλειση. Καὶ ὅσο περνοῖ οἱ καινοῖς χρόνος τοσο πολλοὶ ἀπὸ τοὺς κυνηροῦς τῆς Βασιλείσῃσιν εἰσῶσιν ἀπὸ τὴν καρδίαν τοὺς ἡ πῆτι τῶν νὰ ἦτο σάν ἐκείνη «ποῦ ἔφρα» ὁ ἀνοῦχος.

Γι' αὐτὸ ὁλος ὁ κόσμος σήμερα φαίνεται δεισῶσιν καὶ μετανιωμένος γιὰ τὴν ἀνοησίαν ποῦ ἔκανε τὴν χρονον τῆς νύχτας. Αὐτὸ ὄμως δὲν θὰ τὸν ἡμεροῖση τοῦ χρόνον νὰ τὴν ἐπυνοῦσῶσιν ἔτσι γιὰ τὴν «καλὴν χρονον».

ΝΙΚ. ΚΑΜΜ.

νὰ πνῆξῃ τὰ παιδιά τῆς... Καὶ τὰ κακόμοῖρα παιδιά, ὀδηγούμενα ἀπὸ ἕνα γείτονα ποῦ τρέφε στές φωνὰς τοὺς, σῆκωσαν τὰ χέρια τοὺς, γιὰ νὰ θέσωσιν τὰ χέρια τῆς ἀμειρης μανωλάς τῶν.

Ἄ! εἶνε σκληρὸ, πολὺ σκληρὸ, ἔταν τ' ἄθωο χέρι ἕνος παιδιοῦ σπῆνεται: γιὰ νὰ θέσῃ τὸ χέρι τῆς μάνος του, ἔστο καὶ ἔταν τοῦτο ἐγκληματικόν...

Τὴν ἄλλην μέρα ἡ τρελλὴν μητέρα ὀδηγήθησε στὸ Φρενοκομεῖο καὶ τὰ κακόμοῖρα ἐκείνην παιδιά θέμισαν στὸς πῆτι τὸ βροῦμο, χωρὶς κανεῖνα στήραμα καὶ χωρὶς τὴν ἀπαρητῆ τῶς μητεροῦλα.

Ἄν θὰ βρεθῆ ἄραγε, κανεῖνα εὐ-σπλαχνικὸν χέρι γιὰ νὰ προστατίσῃ τ' ἀμοῖρα κ' ἀπροσπάτετα αὐτὰ παιδιά, ποὺ γυρίζον ἀκόρη στοὺς ἄρρωστοὺς τῆς Θεσσαλονίκης;

Ι. ΛΙΑΠΠΗΣ

Κριτικά Σημειώματα

ΕΝΑΣ ΤΟΜΟΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΩΝ

Έφθασε στα χέρια μου ένας μικρός τόμος διηγημάτων. Κοιτών ηρω το εξώφυλλον, και έχωροποιήτε τα μάτια ένα γρασίδι και φίλιον όνομα: Τό όνομα τού συγγραφέως του κ. Ν. Φαρόδη

Δέν ήμουν προετοιμασμένος διά την έκλήψην. Είπε πολλοί πού εργαζόνται τωρίς νά είδωσάποιον κινένα. Έως από σύστημα και ίσως από συστολήν. Έπίπαινο στην έκλήψην μου, άφρηα κάθε σχετική έγγραφον και άρχισα νά διαβάζω τά διηγήματα πού μου ήλδαν έτσι άπροόδιστα.

Κι' εβόρκα ότι τά διηγήματα αυτά έχουν πρωτοτυπία πολλήν. Δέν είνε ή συνηθισμένη μεθωμένη, τυρβερωδιατικός λογοτεχνία, με τού διαφόρους «μαπα-

μπάδες και τούς διαφόρους ψεύτικους λαϊκούς τύπους με τός άπροσορισθούς σκιάς τών όποιων μιά έχουν καταχίσει οι πλείστοι τών νεώτερων συγγραφέων. Και ή πρωτοτυπία των Έγραφα τούλάχιστον, είνε την έκλογήν τών θεμάτων είνε την προτίθειαν όπως μιά εμφανίση κάτι τού ενδιαφέροντος και αξιολόγου.

Άλλως τε ο συγγραφέας δέν άποπειράται νά μιά παρουσιάση τύπους. Μία άπόπειρα είνε τώον δύσκολος, τά διηγήματά του είνε άναλλόσις ώρισμένων ψυχικών καταστάσεων. Και είνε κατά τού πλείστον αί ψυχικά αυτά καταστάσεις σπάνια.

Ό συγγραφέας άποβλέπει με κάποιαν αυταρκακίαν είνε τού σπάνιον. Κυρωσσοφιν πάθη βίαια, τά όποία εκείθενται κατά τρόπον όστε νά προσβάλλουν και νά θύουν την άδικτην έπιποθήσαν. Η έκδοκίσις πού εκτελείται με σασίμων παρφορνας, ή έξεγερσις τού σπλάχνου πού σκοτώνει τόν κύριον, οι άνοικια έρωτες είνε άδελφού προς την άδελφήν ή άπίστοντία ενός λυσοδύκτου την στυ-

γήν πού μανθάνει ότι άγνωστος πατέρας του, τίν άφρη μερικά έκτομμύρια, ίδου πάθη, θύμοι και γεγονότια, νά εκτίθενται με κάθε λεπτομέρειαν και σαφήνταν. Και γι' αυτό, πολλοί θα εβροθουν πού θα θεωρήσουν ώς άκομην και έξεζητημένον τού σύγγραμμα.

Πρέπει νά όμολογήσωμεν ότι είνε πολλά σημεία ξεφανύται, έξεφανύεται, μία γραμμή τραγικήτης, μία ούσια ζωής ή όποία πρέπει νά εβροσκειται είνε τού βάθος τού κάθε διηγήματος. Πολλές φορές άνοιεί ή άφήγησις, από την έπαρτήσιν τής χαλαράς προχειρότητας. Συχνά έπίσις προκαλεί την δυσφορίαν ή άπόπειρα πού, σκηνοθεσίαν ή άνάγκη τής έντυπώσεως, εν είδος θλίβερα; δεξιοτεχνίας, διά νά προκληθή με μέσα έντελώ; έξωτερικά ή συγκρίσεις τού Κοινού. Γενικός όμω; τά διηγήματα είνε στερεά, περιέχουν σωματικά στοιχεία συγκινήσεως και ή άφήγησις των είνε γοργή, χωρίς πολλές άνταράς παρεκβάσεις.

Και διά τόν κ. Φαρόδη, τόν όποιον ένθωμομια από τού 1916, διε εκλογώρησεν είνε την δημοσιογραφίαν και Έγραφε με κάλόντο, άλλα και με άδεξότητα άνεκδήγητον διάφορα περιεργα κατασκευάσματα, τού καθόρθωτα είνε τερσίτιον. Και είνε τυπικόν διά τόν κύριον, τών διανοουμένων Θεσσαλονίκης. Και καταδεικνύει άκόμη τού σημειον, μέχρι τού όποιου ήμπορει νά φθάση κανείς με την μελέτην, την έπιμέλειαν και τόν ένθουσιασμόν. Διότι ύπάρχουν είνε την Έλλάδα τόσοι και τόσοι, πού περιούσαν ώς εκαλοιο κατά την έποχην εκείνην και οι όποιοι, καταποντισθεντες είνε την άμέλειαν και την άγραμματοσύνην των δέν είνε είνε θέσει νά σύρουν δύο γραμμές σύμμερον.

**

Ό άποσοληθώ ειδικώτερος είνε τού πρώτον διήγημα! «Τό μάτι τού έχθρου μου».

Ό ήρωας, είνε άνθρωπος με τόν συνήθη χαρακτήρα τού σαγιά. Ένας φίλος του, τού είνε καταστρέψη την εβτυχίαν. Έν τούτοις έξακολουθούσαν νά έχουν σχέσεις και παρουσιάζονται με όλα τά φαινόμενα τού φιλικού δεσμού. Άλλά όταν ίσχυρός αυτός ο καταστροφείς τής εβτυχίας δέν ήτο εύκολον νά σταθή κανείς άντιμέτωπος και νά τόν πολεμήση. Γι' αυτό και ο άλλος τόν έκανε τόν φίλον έως όσον εβρη την κατάλληλη στιγμή γιά νά τόν εκδοκίση, τού μισος έναντίον του ήταν άκοιμητος. Και μιά μέρα κινώ; ήταν μόνον τού εκτετέθη άπίστομα, δολοσπονικά και τού έβγαλε τού μάτι τού μοναδικού πού είνε, με ένα εργαλείον λδικής του έβρυξώσεως.

Τό διήγημα αυτό είνε δυνατόν, μο-

Έμπλεκτοί στίχοι

ΑΠΟ ΤΙΣ "ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΕΣ ΜΕΛΑΥΧΟΝΕΣ."

Τό στοιχειώμενο παραθύρι θά στέκει άκόμα σφαλιγτό; Τό στοιχειώμενο παραθύρι, πού ένα κεφάλι όνειρευτό

επρόβαλλε γιά νά σκορπίσει με γοητεία κάθε άτιμ, έπρόβαλλε γιά νά σκορπίσει από τά μάτια, από τά χείλη!

Τώρα κλειώμενο καθρεφτίζει τά κίτρινα πού πέφτουν φύλλα, τώρα κλειώμενο καθρεφτίζει κάποια θανάτου άνατροχίλα,

πού άπ' τά δέντρα ώς τού πρόσωπό μου άλώθηκε ο' όλη τή φύση, πού άπ' τά δέντρα ώς τού πρόσωπό μου μίαν άγόνια έχει σκορπίσει!....

Με; στου συντριβανού τούς θρήνους τούς στεναγμούς; σου ξεδιάνωνο; Με τού συντριβανού τούς θρήνους τού δειλινού τήν πίνρα πίνω!

Τά κασιανά σου τά μαλλίνα μ' ώχρό ροδόφυλλα ή Δύση τά κασιανά σου τά μαλλίνα, ένώ έβρυνε, είνε ραντίσει.

Και μικροστάλαξαν τού χαίρε άπόσπερον ρυθμοί—θυσίαν—και μικροστάλαξαν τού χαίρε μέσα στη ελιβερή ψυχή σου,

όταν βαρυστόγη είνε κλάψει —ό βράδυ πού δε θάρσει πιά!— όταν βαρυστόγη είνε κλάψει κάτω άπ' την πένημον ίαυ!

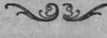
A. ΜΙΣΙΡΑΟΓΛΟΥ

λοντί είνε κάποιος άποκροστική ή περιγραφή όκου ο' ήρωας; έκδικακία στην αικμή τού εργαλιου του τού βγαλμένο μάτι τού έχθρου; του. Είνε μιά άφήγησις δραματική πού έχει ώς βάση την λαϊκήν όρσην «τοιβγαλε τού μάτι». Και είνε άκόμη έν είδος άμαρτωλό εναγγελίου τής εκδοκίσεως.

Όχι όμω; φανερά και παλληκαρία, άλλα άπαλά διά νά επιτύχη καλλιτεχνία ή έκδοκίσις, άλλα και διότι πολλοί όλίγοι είνε ίκανοί ν' άντιμετωπήσουν τούς ισχυρούς άντιπάλους των.

Και ο συγγραφέας; έχει δίκαιον.

Π. Ο.

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΕΙΣ ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟΝ

ΡΟΖΕ ΣΑΛΑΥΝΤΕΝ

Πρό όλιγον έναν ήρξαμε την εσπαιρίαν να επισκεφθώ τόν άυλον τών φρενοκομείων τού φίλου μ' υ Ιατρού Μοναρχέου, τού όποιου εδρεύετο εις παραλιακήν θέσην, πλησίον εις την καρπολαίαν Λά Φλότε της νήσου Ρέ.

Αν είπα ποτέ μου επισκεψθί φρενοκομείον και ήθελα να ήδολογήσω ότι αυτή ήταν ή πρώτη και ή τελευταία φορά. Από όσα άλλως τε διά διαγρηθό παρέρω, θα γίνη εύκόλος αντίκριτον διατί ωρ ισθήν να μνη ήναπαικίωσ ποτέ μου εις φρενοκομείον.

Ένα όμοιο ήναρξάμην άρσοι άπέρβηλο, μη άπό τού άρρωσίων «Κόλην», τού όποιον έκείνη την στιγμήν ανατείλει Λά Ροσέη και της νήσου Ρέ. Έξήτερα όμως να μου δείξουν τόν όμοιον, και άρσοι έπισκεπτήρα επί είσεσι λαταί, ήρξατο εις τού όυλον τών φρενοκομείων.

Οι έπισκεπται θα ήσαν σπανιότατα εις τού όυλον έκείνο, τού όποιον έρχνέτο εις τής έκείτης τού ώνα αναό. Δια τούτο ό θυρωρός έράνη πολύ περιποιητικός και έσπευσε να μέ όδηγή ης τού μικρού σαλόν της κερύθης. Έξήφρονται μέλωστα να κινή άμέως γνωστή εις τόν Ιατρόν την άρξην μου, όστις όμως, έπαθ ήτο άπεροχλημένος από έκείνην την στιγμήν μέ ένα τούλην, μηό έξήγηση συγγρηγήν καί με παρεκάλει να τόν περιμένω όλίνα λαταί.

Εκείθην κοντά εις μικρό τραπέζι, έβλεπα εις τού όποιον έσφραγιστο μελωσί βιβλίον και ίσχυον περιόχια. Δια να ποιήση ή άρση μου άρχισα να διαβάζω τά «Επιστημονικά Χρονικά». Διακόσμη όμως από την εμφάνισιν ενός κοινού κερύου, μελαχολούτο, ό όποιος μέ ήρωόηρον.

— Έπιθυμείτε τά ίδια κενάνα, κίριε; — Μαλωτα, άπληρητα, περιμένα τόν Ιατρόν Μοναρχέου.

— Ο Ιατρός είναι πολύ άπεροχλημένος αυτήν την στιγμήν και όέν μπισνω να μένη έλευθέρως; κίριε από μία όρα, Μήκος θέλετε να επισκεψήτε έν τώ μεταξύ τού όυλου;

— Άρξήτερα όα αυτό θα μέ ήγερταίσι πολύ και ήγρηκα μεξί άπό τού μικρού σαλόν.

— Είναι ένα άπό τούς έσωτερικούς Ιατρού; τού όυλου, μου έξήγητον ό συνοχός μου. Ηξερω κατá βάθος την μέθοδον τού όύλου; Μοναρχέου και είαι ό κοινός σ' συγγρηγή την.

— Ο ήρωόημος; από τόν έξώτερον ούτον Ιατρού, έκπεσθην να πλέον ήνδισφροντα διαπερατα τού όύλου. Οι περιστασείρα άπείκτι είται άνωθεν έλευθέρως και ήτο έκπεριμελέων να περιστασιών εις τού μενέλο παύω, τού όποιον είχε δικεινέτης είδικώς πρόσ χών τον ό όουτορ Μοναρχέου.

— Εύχαρη, μη ό είναι έξαρη ή έσωτερικός Ιατρός, έκδοτέων με τόν διατελούν του ένα άνδρου τον ό όποιος έκούθη εις κάποιο κωθισμα, αυτός έδει είναι ένας από τούς πλέον έπικνηθόνους τρέλους τού όυλου.

— Άλλήτως; περιτήρησι και όέν τού φ' (νενα).

— Μέ τούς; τρέλλος; τά φανόμενα συή-

θως άπατοίν. Είχαμεν είδα μίαν νίαν, της όποιας ή καλωσύνη και ή ευαίθετα ήσαν ύπο εύρηματικά. Όλιγον κατ' όλιγον είχε κατωθώσει να γίνη μία από τούς προνομίουχου τού όυλου. Έξή λαυρή ή τρέλλή αυτή ήκώροσε να προηγευθί, μίαν ήμέραν ένα μαχαίρη, και έκοψε τόν λαμόν δύο συντρόφων των.

— Αν είναι έπικνηθόνου, ήρώτησα, να άρνετε τόνην έλευθέρην εις τούς τρέλλους; — Αυτό είναι τό συστημά μας είδα.

Προσπαθώμεν κίριε να μεταμορφώμεθα τούς τρέλλους σών να ήσαν γνωστικοί. Έτσι να έλα από αυτός καταρθώνων άρσοι, τά συγνά να επανείρουν τα λογίων των. Ένωείται όα πολλήτα; κίριε μου κατάχρησιν της έλευθέριας των, κατά τό πλείον όν όμας φέρονται καλή.

Ένα σωματικόμεν. έρθίσασμεν εις τό άκρίσιον όμον τού παύου. Έκείνητα τότε τό φλόγι μου και είλα; — Μοφ φανείτα ότι είναι όμοι να γρηόσημα κίριε. Ο γιωτός βέριαυ θα μέ περιμένη.

— Ό όμοι, όέν πιστεύω να είναι άκόμη έλευθέρως. Έχρονε κίριε ν' άνεβώηται στην τράφιον, από την όποιαν ή θεα είται πενοσισατική.

Εισήλθονε τότε εις περίτερον με τρία πατοίματα, τού όποιου ή όραφή έσχημάτιζε μεγάλην ταρτίσαν. Άνεβήκαμε μαζί εις έλευθέρως σκάλας και άρσοι ό συνοχός μ υ ήρξατο να έλαλα έλάλα μεξί την πόρτη, έπιοχρησάμεν εις τού άκρον της ταρτίσας.

— Έκείθς μας έξείνεντο άπελευθέρως; ό Άτλαντικός Ίσπανός, μέ όλ ν του την μεγαλοκρίσιον. Μισέρον διασφραξω αί άρσοι της Βανόιας και νοτιότερον ή άρξίσιτης και γρηαμακίετης παραλία της Λά Παλις.

— Όμοια θεά, είλα εις τόν συνοχός μου.

— Ναί, όμοιωτέρα όμως είνα από την όύλην κίριε μου.

Αμυθούθημεν τότε πρόσ τό μέρος έκεινο.

— Έξήφαντά, την στιγμήν από έβρισκόμεθα εις τό μέσον της τράφιως; ό έσωτερικός; ή έσωτερικός; — Είσοθε νωρηφροντα; — Τόν έκίταζα έκλήρητος; και άπήγησα μέ χαρωγέλο.

— Ναί, όπανδρωθερακα από ενός έτους. Γιατί όμας μου έκαμια αυτήν την τρώτην;

— Μή γελάτε. Μιλω σοφάρα. Και άγαπίετε την γυναίκα σας;

— Η ίδωαί άπληρητα, νομίζω ότι έπρόκειτο περί άστοχίτητος. Και βέριαυ την άγαπα.

— Ά, την άγαπάτε! Έχετε λοιπόν καρδιά;

— Σας παρεκάλε, μη γελάτε, έπανείληρον ό συνοχλήτης μου. Πίστε μου, είκαρούς κίριε είνα αί άρξίβεις άσασίσιες της καρδιάς σας;

Μ' έκίταζε κατá πρόσωπον, και τό μισόν του μάτια τά όπια ήσαν προσκαλωμένα εις τά όύα μου. Έλαμπεν καρήνα. Ήγνώσκα ά είσασι την τρομικακήν περιστασιότητα; ό συνοχός μου ήτο τ φ ε λ ο ς !

Μότι άνελήφθην εις κοίαν κώσισμον θέσιν εύφροσύνην, ήγνια άμέσως κίριε μου και πρόσ στιγμήν μου έστάθη άδύθανον να κίρια έσοι και την έλαγίστην άσίστην.

Κατάρθωσα όμως να άνάστηρα την ψυ-

χουσίαν μου, άνέν άμείβωτα όύλου τού φίλου ό τρέλλος με είχε χορηγίσει εις την εκόρσιον έκείνην, διά να μου έκίταξη. Όμας είλα και προηγουμένως, ήτο ένας κοινός άνδρκατικός, ήμουν λοιπόν δυνατώτερος του. Πρός στιγμήν έσκαρθη να όρησισο ένωσίον του και να τόν καταρθώ. Άν όμας ήσαν άπληρητός;

Τό καλύτερον λοιπόν ήτο να χρησιμοποίησα την πανουργίαν, να μεταχρησθώ εν συνόχιστοι σπαστήρημα.

— Άγαπίτε μου φίλε, είλα κίριε είσο κίριε να μου χορηγίσετε άσασίσιες δι' αυτό που σ'α; χουσί μου. Άκούσετε να σας πώ. Αν άγαπίηρα ποτέ μου κίριε, όέν έχω λοιπόν καρδιά. Τό έρωτα και σας όμοι, ότι είνα έπικνηθός άνάγνη να έχη κίριε καρδιά, να να έξησι. Αλλά είται άπόκωτος λογίων, να έν είνα είτα; Και ένωείται, πιστεύω, ότι όέν έχω καρδίαν όρεξην να μένω αιώνας νεκρός. Π' αυτό έκίτη την άπόρσιον να κάμω δική μου την καρδιά σου...

— Απεναντίας, είμαι βέριαυ, ότι ήρωόησειτε να μου χορηγίσετε άσασίσιες δι' αυτό που σ'α; χουσί μου. Άκούσετε να σας πώ. Αν άγαπίηρα ποτέ μου κίριε, όέν έχω λοιπόν καρδιά. Τό έρωτα και σας όμοι, ότι είνα έπικνηθός άνάγνη να έχη κίριε καρδιά, να να έξησι. Αλλά είται άπόκωτος λογίων, να έν είνα είτα; Και ένωείται, πιστεύω, ότι όέν έχω καρδίαν όρεξην να μένω αιώνας νεκρός. Π' αυτό έκίτη την άπόρσιον να κάμω δική μου την καρδιά σου...

— Απεναντίας, είμαι βέριαυ, ότι ήρωόησειτε να μου χορηγίσετε άσασίσιες δι' αυτό που σ'α; χουσί μου. Άκούσετε να σας πώ. Αν άγαπίηρα ποτέ μου κίριε, όέν έχω λοιπόν καρδιά. Τό έρωτα και σας όμοι, ότι είνα έπικνηθός άνάγνη να έχη κίριε καρδιά, να να έξησι. Αλλά είται άπόκωτος λογίων, να έν είνα είτα; Και ένωείται, πιστεύω, ότι όέν έχω καρδίαν όρεξην να μένω αιώνας νεκρός. Π' αυτό έκίτη την άπόρσιον να κάμω δική μου την καρδιά σου...

Ο τρέλλος έκαυσε τά όύα μου και έβγαλεν από την κώλην του ένα μισόλο.

— Ηξερω τώρα τί μου έπικαλλέτερο και έρωτα τούτρωσ μου μη κατá γρητή άπέκασιν.

— Είσατε ό άνδρκατός που μου χρεώσεται, έκατέλωθε ό τρέλλος.

Προσπαθήρα τότε να διατηρήσω ήρωον την φωνήν μου και τού είλα; — Νομίζω ότι κίριε κίριε λίθος. Η ίδωαί σας, τό παρεδόχημα, είται έπίσπετος, θα ήταν όμας κομωθώρον, κίριε την γρητήν μου, να είδικήκατε έναν άνδρκατό γρό, ήμι, ' έγω έλαμπενονα να σ'α; καί τό ά πάσχω πρόσ πολλών έτών από κάποιο έθεσάριον καρδιακών νόσημα...

— Τι μέ μίλλε, μέ δείκωνεν, ήτο όύλο την καρδιά σας και διά την άποκίσιμα. Σας έσε α έδα, ό' αυτή την ταρτίση, γιά να μη μέ άπεροχλητην κίριε. Έκείθς λοιπόν. Άδύθε την κωλοστήτην, να έξείκαλωθε κατá γρητήν.

Αν έχωσα την διασίγησιν τού πνεύματός μου και ήρξατα ψυχραμίως την κίριε μου. Εδρω όμοιον μόνος μου, με ένα τρέλλον άκίριε μου, όπληρημένον με μισαίσι και άπορησισμένον με σοσισίω. Και άν έρξατο έξησιν βοήθειαν, κίριε όέν θα μέ ήκουε. Νά φωνο κίριε μου ήτο άδύνατο. Ούτε ήτο δυνατόν να φράσω εις τό λευκό της ταρτίσας και να αρθώ κίριε. Από ήθος τρώων κίριε κίριε. Αν πάρα κίριε έρωταός. Αν ήρωόησιστε έ ίτην, να περιμένα ούκον από ένα τρέλλον. Ήμουν λοιπόν κορηλοκίριε χουσί μου...

— Έξήφαντά όμήρημα, όα στη μη κώλη τού σκεπασμού μου είνα ένα μετωπίδι, μέ χαρωφόνισμο, τό όποιον είτα άπό άστα περισηγισμένον από ένα φραδοκίριε μου; Λά Ροσέη διά να τό παραδώσει; κίριε μου φίλον μου όδωσατέρον εις τού Σάν Μαρτίνο τού Ρέ, τόν όπατον έρωταίσι να έσωσθησι.

— Πήν όδωρήθησ εις την έγγισίσιον είκα τούς εις τόν τρέλλον, έχω να σ'α; χουσίσι μου κίριε. Θα ήθελα να ήρωα ένα μη

Πρωτοχρονιάτικα Διηγήματα

ΓΙΑΝΝΗ ΖΗΡΑ

ΤΟ ΑΤΙΜΗΤΟ ΔΩΡΟ

Δέν ήταν παρά πάντα από είκοσι χρονών η Λέλα. Ανέγχετη από κάθε λύπη και στεναχώρια ζωός μια ζωή ήσυχη κι ήμερημη μέσα στο λουλοδόλιχο σπίτι της, διαμωρη από το πρώτο ροδόσκαμα σε φρόνο οικείο. Τα χρυσοξάνθα μαλλιά κλεισίαναν ιδιαίρικά το θόλοσπορο προσώπου της, κόνιαντας το να μοιάζει με εικόνα μεγαλομύτηρος, απ' αυτές που φαντάζουν μεγαλόπρεπα στες έοκλυσες. Στι μεγάλα καταγάλανα μάτια της καθρεπτιζόταν κατακάθαρος, δ'υλοξένιος οφθαλμός.

Ήταν πραγματικά ένας σωστός Άγγλος που μονάχη στους ούρανους έπαρέκονταν να βρισκαται.

Οι γονείς της, καλοκάγαθοι άνθρωποι, δέ μπορούσαν να κρηφούν τη χαρά τους για την πανόρα δημοφιλία της Λέλας, που όσο μεγαλωνε τόσο και φρεγοβολούσε.

Έξω μίντες τώρα την είχαν άρραβωνιάσει με το Νίκο, ύψιστο πραγματικά παιδικάκι που λέει κι ήταν φτιαγμένο ελατήριος για τη Λέλα.

Ο Νίκος έβλεπε μέσα μέσα όλο μίντες τώρα στο στρατό περιμένοντας όρα την ώρα την άσπιδος του.

Την απανσία που αυτή η Λέλα δέ την πολυεταίωσε γιατί κάθε μήνα έπερε ο καλός της, τη τριήμερη άδελφία κι έοριζόνταν στην άγκαλιά της.

Με τι λαχτάρα δάω; περιέμενε τα Χριστούγεννα! Τότε βλέπει της, όποσθέθηκε ο Νίκος πως θα γίνονταν οι γάμοι τους.

Είπε δάω; παρατηρημένο πως άλλα οι άνθρωποι οκρίφονται κι άλλα διατίλει ο Γερμανός.

Από μίντες πριν απ' τες μεγάλες γιορτάδες ο Νίκος είδοκούςθε την καλή του πως φέρνει για το μέτωπο, σε μια βοηθητική διαμωρη και κανένα φόρο δέν είχε γιατ ήταν έξοραφισμένος.

Σάν κερανόξ της ήλθε της Λέλας, η είδηση αυτή και το γραμματί της Έπεσε άδελιά της από τα χέρια. Από τότε η λύπη κι ο πόνος ήταν πάντα ζωγραφισμένος στο προσώπο της, με κανένα δέ μιλούσε, δ'ότιος δέν την χωράνε, τα άρραβωνία γέλωτα που άντεκρούσαν έλλυσε στο σπίτι της Έπασαν και τή αυγετό τραγούδι της, καθύλας με τ' άηδονικό το λήθημα, δέν ξανακούσθηκε απύ.

Κάθε άπόρρηδο που δ' ήσας Έπερε σιγά—σιγά στα γάγαρα νερά της, θάλλωσας κι η φρέν γέωω σκεπαζόταν με γουλιένια διάφανα πέλα, η Λέλα κίονοντας ένα ζήτημο μονοκίτι για να μη βλέπει άνθρωποι μάτι πήγαυε στον Ατ-Γιάννη, που ήταν άπόμερο Έσκλησι, κι άναβε στη μεγαλόχαρη από να κερι παρακαλιόντας την να δίνη ζωή στον άγαπημένο της.

Από δόλοχρησι μίντες πέρασαν και καμιά είδηση από το Νίκο χίλια δυό άσχημα όνειρατα έβλεπε κάθε βράδυ στον ύπνο της η Λέλα και τράνταξε στο κρεβάτι της από τοδωμο.

Ήλθον και τα Χριστούγεννα και κανένα νέο.

Ο πόνος κατέτρωγε τώρα τη δύστυχη Λέλα και μαραινόναν 'μέρα με την ήμερα από το λουλοδίσι δαν το λείψη το νερό.

Οι γονείς της ήταν άπαρηγόρητοι. Εμίστρενε πρωτογγόνια.

Η Λέλα σκεπόθηκε κερδο; πάντα άργό γιατί η φορηδός κι άπαιστος σέφης δέν την άφησαν δίλη τη νόξα να κλειστο τα μάτια της και μόνο τις πρωτιές, όρες την έπερε δ' όνοτος.

Δέν είχε προκράσει καλή-καλή ν' άποκλεισώ το νεκρίο της κι' ένας άπότομος χτύπος την έδραψιλε.

Τι χαρά. Ήταν δ' γραμματοκομιστής. Μια ίδια της, είχε περάσει από το ποσλό που άραφάσε τη γραμμάτη σάτη, μόνι όδης και να από το Νίκο και η σέφη αυτή της έβαλε κρεβά στο πόδια και στη σηγιά βρέθηκε στην κόρτα.

Άφου της, είπε δ' γραμματοκομιστής της συνηθισμένες εγές για το κοινοόργιο χρομό, της έδωκε ένα δεματάκι σωστημένο. Το άρραβει και με χαρή άνεκραστη φρονίζοντας διασεκλήζει τρία-τρία τα σκαλοπάτια.

Έλάτε, τρεγάτε, Μισιά και Μπαμπά η καρδιά της κόνιαντε να έσκολήσει από τους δ' ναιούς χτύπους. Το δέμα ήταν από τον καλό της!

Τρινηροσμένη από τους γονείς έσκέζει το περιτύλιγμα και φάνηκε ένα κομψό δέλωτο σός κουτάκι.

Η χαρή της φάνει στο κατακόρηφο, τα μάτια γεμίζον δάκρυα και το κομψό της τρέμα από συγκίνηση.

Ήταν πραγματικά από το Νίκο, ένφο πριν δέν είχε πεκοίθησι έλειθη δ' χαρακίτηρας του γραμματίος δέν έμαυλε και τόσο.

Το κουτάκι έγραφε απ' Έξω Γιά την άγαπημένη μου Λέλας.

Η άγωνία της μεγαλώνει πιο πολύ. Τ' άνοιγει με βία και βλέπει ένα κομψό τιμολόγι τωλάμενο με κάτασπορο μαμπάκι δίπλα του ήταν μια σημείωση που έλεγε.

« Είπα: το πολυτιμότερο δώρο που έχω να σου κάμω για το καινούργιο χρομό, δάωο άληθινά

βγαλμένο απ' τη καρδιά μου. Είναι ή σφαίρα που μουβγαλαν στο Νοσοκομείο οι λαοί δίπλα άπό τη καρδιά μου, που παρ' όλιγο θα μ' έστελενε στον Άδη. ΝΙΚΟΣ

Γονάτισε τότε η Λέλα κι Έκαμε μια θερμή προσοχή στο Μεγαλόδωμο και φέρνοντας με τα τρεμμένα χέρια της τη σφαίρα στα όφθα της, χέλη τη φίλησε εβλαβικά ψυθιφτόντας με βαθιά συγκίνηση:

— Άληθινά « Ατίμητο Δώρο » είν' αυτό.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΤΥΠΟΙ

« Η Γαλλία ύπανάρεταται από σερκίβειαν, ή Άγγλία από συνθήβαιν, ή Γερμανία από άγαλαν, ή Έλληνες για να σκαποδουθή.

— Η Γαλλία άναται κατό την δόξαμαν του μέλους, ή Άγγλία επί πολυ, ή Γερμανία ίσως, ή Έλληνες αίσιας.

— Η Γαλλία όδηγι την θωγατρία της εις τον χορόν ή Άγγλία εις την έσκληριαν, ή Γερμανία εις το μαγεσόν, ή Έλληνες εις ανείσων γαμβρόν.

— Η Γαλλία έχει πνεύμα ή Άγγλία νομμοσύνη, ή Γερμανία φρεσηση ή Έλληνες νομοκρατισμόν.

— Η Γαλλία τρέκειται με καλοσθηριαν, ή Άγγλία άνευ καλοσθηριαν, ή Γερμανία με αλύπτητα, ή Έλληνες με φιλαρσεκιαν.

— Η Γαλλία φησάει, ή Άγγλία όθαλει ή Γερμανία καλολαγει, ή Έλληνες μελολαγει.

— Η Γαλλία άδου οδόν ή Άγγλία νεύλα, ή Γερμανία μη με άρημεναι, ή Έλληνες μενεβάν.

— Η Γαλλία έχει γλώσσα, ή Άγγλία κεφαλή, ή Γερμανία καρδία, ή Έλληνες ψυχή.

ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ ΤΟΥ

« Άμα δ' Μισούλης κατίβρις με άπότομο κίχημα τη φρεσού του ως τα φρέδια, οι ναύτες τώλανε σημάδι πως θίμοσε.

Το ίδιο και ή γυναίκα του, άμα τον έβλεπε από το παράθυρο ν' άρχειται σιπύ, κανόνιζε πως να του φρεθή κατό τον τρόπο που φρεσούε τη σφαίρα.

« Έλεγε του είναι επί αναβασιλείας (ήτανε Διευθυντής του Ναυτοστάθμιου στον Πόρο) πως ο κήρ Νικόλας ο Μπότσαρης Σπεταιιώτης, γίνεται όλουργός των Ναυτικών.

— Άμα γίνω γω πατριάρχης, γίνεται κι' ο κήρ Νικόλας όλουργός ελε.

« Έβαλε το γραμματικό του να γράφη στην Κυβέρνηση και να ζητησθ πιστώση να πάρουν χορηγέ σκονί.

Κάθε δ' λογιότατος κι' έγραψε κι' άρχισε έτετα να διηβήξη σφβαρός.

— Παροκλήθειαν να μίς χορηγηθή πιστώσας... προς άγοράν καμύλου.

— Όχι γκαμίλα, άδελφέ, σκονί γοντόπο είπα...

Η ΕΚΘΡΟΦΙΑ ΜΟΥ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Δέν διάζει μεγαλύτερη συμφροά λέγει ο ποιητής από τού να συλλογίσαι ημέρες ευτυχίες εις περίοδον δυστυχίας. Είναι όμως γεγονός δι' πολλές φορές ή ανάμνησις παρομένων καλών ημερών μπορεί ν' αποτελέσῃ μοναδική ανακούφισιν σίον καιρό τῆς δυστυχίας.

Πόσοι ἄνθρωποι δυστυχισμένοι και ἔλεινοι δέν ζοῦν και παρηγοριούνται με μιά ἀνάμνησιν μονάχα, ὅπως και τόσοι ἄλλοι πού πεθαίνουν εὐχαριστημένοι μέσα στην ἀθλιότητα γιατί θυμοῦνται πὸς κάποια ἔζησαν κ' αὐτοὶ εὐτυχισμένα! Ἄλλως τὴ ὅπως τὴν πόρην κανεὶς τῆ ζωῆ. Μὲ τὴν ἴδια καλὴ ἀνάμνησιν πού παρηγοῖται κανεὶς σήμερον μπορεί αὐριο νὰ παρηγορηθῆ, μοιολογῆ ἢ δυστυχία του μεγαλῶνι ὀλοῖον. Ἐπὶ τέλος εἶναι και ζήτημα ἰδιοσυγκρασίας τὸ νὰ ἔλθῃται κανεὶς ἢ νὰ παρηγορηθῆ με τὴς καλὴς ἀνάμνησιν του στοὺς δύσκολους καιρούς.

Ὅταν κοιτεῖται τὸ μεσοπαιχία τῆς τελευταίας μέρας τῆς χρονίας και ἡ φτωχὴ οἰκογένεια μαζωμένη ὀλόγυρα σὸ τραπεζὶ περιμένει τὰ σπουδαίγματα τῶν βασιρῶν πού θὰ σημαίνουν τὸ ἀνοίγμα τοῦ καινοῦ χρόνου, χίλιες δυὸ χρονοὶ ἀναμνήσεις πλημμυρίζουν τὸν καθένα. Ὁ πατέρας με σκεμμένο τὸ κεφάλι ἀναμνηστικὸς τοὺς λίγους κόμπους πού ἔμειναν σίον σάγγυ τοῦ κομπολογίου του και βεβησμένος σὴν ἀνάμνησιν τῆς παλιῆς καλῆς ἐποχῆς, δέν ἀντιλαμβάνεται διὰ ἡ λάμπα τοῦ πετρελαίου ἔσβησε γιὰ μιά στιγμή, πὸς ἦταν ἀκριβὸς μεσάνυχτα. Καὶ μόνον ὅταν ἕστερ ἀπὸ λίγο ἀκίωσθησαν τὰ χαριόδυνα σφουρίγματα και ἡ λάμπα ξαναέδωκε τὸ φῶς τῆς, ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος ἀνασφαισε τὸ κεφάλι του και κύτταξε ὀλόγυρά του. Ἡ ἀγαπημένη του γυναίκα ἀγκαλιεὶ τὴς δυὸ ἀπὸ τῆς κόρες τῆς; και ὁ γιός με τὴ μικρότερη ἀδερφή του τὸν πληροῖσαν με δυστυχίω, ζῆλοντας τὴ χάριν του. Ἐκεῖνος ἐβριζε μιά ματιὰ στὴς λίγες φλούδες και τὰ κοκκοῦσια μανταρινίων πού ἦταν πεταμένα σὴν ἄκρη τοῦ τραπέζιου

και πνίγοντας τὸ παραπόνο του εἶπαν ἄλλῃ:

— Πὸλὸ φτωχὴ πρωτοχρονιά θὰ κάμουν ἐφέτος τὰ παιδιά μας, γυναίκα. Ὅσο ἀπὸ τὰ λίγα μανταρινία πού ἔφηρα, δέν εἶχα τίποτε ἄλλο νὰ τοὺς δώσω..

Ἡ γυναίκα του καταλαβαίνοντας τὸν πόνο πού πνίγονταν στὰ στήθεα του και ἀπὸ φόβο μήπως ἔσπασῆ σὲ κλάμμα, τὸν κύτταξε ἐπιληπτικὰ.

— Γιατὶ παραπονίσαι με τὴν κακοτυχία. Απομόνησε πὸς τόσα χρόνια μᾶς; ἔφερνε; και τοῦ πολιοῦ τὸ γάλα και κανένα σπῆρη γρήγορα τὴς μεγάλης μέρας καλύτερο ἀπὸ τὸ δικό μας; Μήπως εἶσαι κανένας ἀκαμάτης ἢ κακὸς πατέρας πού δὲ συλλογίζεται τὸ σπῆρη τοῦ; Ἐγὼς τῆ σαρὰ σου ἀπὸ μιά ἀναποδία τῆς τὴς χῆς. Αὐτὸ δὲ θὰ πῆ πὸς πρῆκει νὰ κλάις γιὰ τὴ σημερινή μας φτώχεια. Ἰσα ἴσα πρέπει νὰ παρηγορηθῆ με τῆς ἀναμνήσεως σου και πὸς ἔλες πὸς δέν γιὰς στέφθηκε τίποτα ἐξ αἰτίας σου.

Καὶ γυρίζοντας ἀπὸ παιδιὰ τῆς ἡ ἔξα γυναίκα ἄρχισε νὰ τοὺς διηγῆται γιὰ τῆς περασμένης πρωτοχρονίας. Πὸς ὁ πατέρας φορωμένος με δυὸρα χτυποῦσε τὴν πόρτα τοῦ σπησιῶ, και τὰ παιδιά μικρὰ—μικρὰ ἀκόμη τὸν ἐφορτῶσαν ἀπὸ τὰ δέματα και τοῦ ἐβραῖν νὰ κόψῃ τὴ ζωστή βασιλόπαιτα. Πὸς ἕστερα ἀπὸ τὸ τραπέζι ἀνοίγει ἕνα ἕνα τὰ δέματα και ἐμοῖραξε τὰ δυὸρα σ' ὄλους κρατώντας γιὰ τὸν ἑαυτὸ του τὴν εὐχαρίστησιν και βλέπει τὴν οἰκογένειάν του εὐτυχημένη. Καὶ πόσες πόσες ἀκόμη ἀναμνήσεις...

Τὰ παιδιά, σὴν ἀναπόλησιν τῆς περασμένης αὐτῆς εὐτυχίας πλημμύθησαν πὸς δέν ἔχουν ἀπὸ βροδὶς βασιλόπαιτα, και πέφτοντας σὴν ἀγκαλιὰ τοῦ μπαμπὰ τοῦ τοῦ φιλοῦσαν ὀλα μαζῶν... ὁ δυστυχισμένος ἄνθρωπος ἔσκαμε ἔτσι σὴ φτώχεια του τὴν περὶ εὐτυχημένη πρωτοχρονιά τῆς ζωῆ; του μονάχα με τῆς γλυτῆς ἀναμνήσεως τοῦ περασμένου καλοῦ καιροῦ...

Ο ΔΙΟΠΤΡΟΦΟΡΟΣ

Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα κατέβαλον τὰς συνδρομὰς των διὰ τῆς «Ἐποχῆς» κατωθ.

Προβανάκης Δημητ. Κυριακῆς Γεωρ. Λακωνικῆς Θεοδ. Παναγιώτου Ἀν. Στανιάντης Γ. Δις Φωκῶ Στ. Γεῖνον Δαρμάνθης Χρ. Κουμπουρίδης Ἐμ. Παπαδοπούλου Βασ. Στανιολῆ; Α. μ. Δασκαλικῆς Κ. Ζήγος Α. Τσιούγκρης Βασ. Τσιουμάδος Α. Φωταζοῦλης Κ. Ζαχαριάδης Παναγιώτῆλίου Παροικολογίου Κρημαῖου Καρυγιαννίδης Χρ. Ἀλβανὸς Κορδέσης Παλακῶστα Γ. Κωνσταντῆς

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

— Ὁ θῆσος Γουῆδου
 Ἀπὸ τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα εἰς τὸ θέατρον «Πάνθεον» παίζει ὁ θῆσος τοῦ ἐκλεκτοῦ διασάρου κ. Γουῆδου. Ὁ θῆσος κατηγορημένως ἀπὸ ἐκλεκτὰ στοιχεῖα τοῦ ἐλαττοῦ μουσικοῦ θεάτρου ἀπέκτυψε τὰς συμπαιθείας τῆς κοινωνίας μας, δι' αὐτὸ και κάθε βράδυ τὸ θέατρον νεμῆς ἀσφυκτικὰ.

Εἰς τὸν θῆσον συμμετέχουν και γνωστοὶ ἠθοποιοὶ ὅπως οἱ κ. Χρυσόχορος, Σὺλλας Κερέσσος, Δακτύποιλος και αἱ κ. Πιέρρη, Κοντοῖτα, Πέτρος, Σίλβα και ἄλλοι.

Ὁ χορευτῆς εἰς τὸν θῆσον προσελήθη ὁ συμπαιθεὶς ἠθοποιὸς κ. Αἰλῶς Κύρου γνωστὸς εἰς τὴν πόλιν μας, ἀπὸ ἐτῶν.

Ὁ θῆσος θὰ παραμῆνι εἰς τὴν πόλιν μας ἕνα μῆνα.

— «Ζίππεο»

Εἰς τὸ καρναῖο τοῦ Ζαππεῖου τὸ τρίο «Μαρίτς» ἠρξαμῆθα. Οἱ ἀποτελούντες τὸ Νούμερον δυὸ ἀκροβάται και μιά χορευτρία με τὰ γυμναστικά των ἀποσποῦν τὸν θαυμαστὸν και τὰ χειροκροτήματα τῶν θεατῶν. Οἱ Θεσσαλονικεῖς διὰ πρῶτην φορά θαυμάζουν ἕνα τέτοια εἶδος Νούμερον.

— Τὰ Καλοτύκια

Δυὸ μικρὰς και χαριτωμένες παιδοῦλες σκοπεῖζον κάθε βράδυ σὴν κινηματογράφου τοῦ Δ. Πέργου τὴν εὐθυμίαν με τὰ ἔξυπνα τραγουδάκια των και τοὺς χορούς των.

Καὶ τὰ νούμερα, ἔτσι ἕξ ὀνομάζομε τὰ τραγουδάκια, εἶναι παρμένα ἀπὸ ἐπιθεωρητῆς και ὑπερέττες και τὰ ἀποδίδουν τόσο τέλεια.

Μετὰ πρόδοος

Κατὰ τὴν ἔν Ἰσπανία γενομένην φωτογραφικὴν ἐκθεσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος φωτογράφοι 38 κρατῶν μεταξὺ τῶν βραβευθεισῶν καλλιτεχνικῶν φωτογραφῶν ἦσαν και αἱ φωτογραφία «γυμνά» τῶν φωτογράφων τῆς πόλεως μας κ. κ. Λιόντα και Μαυρίδη.

Ἡ ἔξαιρετικὴ αὐτῆ τιμῆ ἦις ἐγένετο πρὸς τοὺς δύο καλλιτέχνας ἀνταγωνικὰ και εἰς τὴν πόλιν μας. Τοὺς δύο βραβευθέντας φωτογράφους συγχαιροῦμε θερμὰ.

— Οἱ κινηματογράφοι

Τὸ πρόγραμμα τῶν κινηματογράφων τῆς παρελθούσης ἐβδομάδος ἦτο κατὰ τὸ ὀπίνιον.

Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ κινηματογράφοι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν κινηματογράφων Λιοντῶνα παρουσίασαν ἔργα ἐκτίκτου ἐνδιαφέροντος.

Έτος Αοβ

Θεσσαλονίκη 30 Δεκεμβρίου 1928

Αριθ. Φύλλου 4

Χειρόγραφο δημοσίευσται και μη δέν αποσφραγισται

ΕΠΟΧΗ

Τρεις Συνδρομούν

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 2

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
Εκιδόμενη κατ' εμάδες Συντακτών τών Εφημερίδων Θεσσαλονίκης

Εσωτερικού έτηρια Δρ. 100
» εξωτερικού » 50
Εξωτερικού έτηρια Δολ. 8

Διευθυντής ΑΝΤ. Α. ΚΟΣΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

Γραφεία οδός Ασκητών 53

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ

ΝΙΚ. ΦΑΡΑΣ

ΤΟ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

«Όσα τό φεγγάρ ελάμει ώς ποτέ. Και ή νύχτα ήταν γλυκιά. Μισσηροφιμάτα ά-
κούγονταν άνάμεσα από τα βελανιδιάνα
φύλλα τών τερφινών. Τά κίτρινα μυρμη-
κια δείχνονταν μικρά τροματά παράδειση
σταφυλιών.

Σκέψ. καίθενα. Μακρονόι ήτοι άκούγον-
ταν Οργανομαϊκές καθυστερημέναι τερ-
γούδιες, που δακρυλιόσαν μέ βραχιή
φωνή τών έρχομά του κινουόρου χρονοί.

Ένα ζευγάρι βήκε στή βεράντα.

— Πάγωτα κανείς έχει μέσο, είπεν ή
δεοκονία.

— Ένα ντουμάλι!

— Κάνω τιν άνάμεσα άπ' τά κροτάλια
τούς περιστοιχισμένους, που διακρίνονταν οάν-
ταίς μέσ' τά σινεργά του κινουόρου.

— Όραία δουλειά!... Δέν μ' άνθουσιού-
ζει τό χαρτί.

— Δέν κινουόται λοιπόν στήν τύχη;

— Όχι. Και ούτι.

— Έγώ πιστένω στό... περπατών.

— Ως... οσο δ κινιέται στα χυμιά...

— Και στήν άνάγκη!

— Κινιέται και διά διά;

— Δέν κινιέται γιά τό κινιέσθ.

— Δέν κινιέται, διι κινιού πρόκει να
κροτάλη κανεί. Μονον εκεί μινιέται να ίσορ-
ροπήση στή ζωή...

— Όσοι ή ζωόταρα είναι... πινιέται.

— Και τα κροτάλια κινιέται... κατό; άν
είη ύποκειη πρόωκησθ, οά...

— Σάν;

— Περ... ού!

— Σωλιδουότασε τήν σκέψη σας. Δέν
είη' έπί έκείνα που δά ού; ολεάντω, οτι
δέν μινιού σέ μ' ά δσοκινιέται με μινιό γα.

— Έτσι. Οτι έλαμει Σάν τά κροτά
τού κ. Γινιούρι.

μινιό της; σέ κροτάλιο της; τζουμπούρας.
Πρόσθεσε καλύτερα μ' είδη τη σιλουέτα μιά;
γονιάς; που δέν κινουόσε να ξεχωρίση τα
χαρακτηριστικά της. Λίγο κίση και δεξιά ά-
πό τό άρρεθροναστικό της.

— Πουά εινε αθήη φάηρας,

— Η γυνίκα μου!

— Α!

— Αθήη κινιέται τόν οάλο της τύχη, έκε!

— Ο συνο δέ έλλησίωσαν περισσότερο τήν
καπέλα που προσπαθούσε να μη στήν έννοια
δίων απέναν των πραγμάτων.

— Σίφειτε... έλέγετε... είπτε μιά άθύσα...
ή φωνή σας δέν ήται άνόκη διαβαρή... δέν
πρόλαβαν να οά; διαβαρήσαν... Έκείνη ή
τη αϊκη όμοιος εινε κινουόραμένη. Τήν συ-
νήθισεν δ άρρεθροναστικός σας σέ εικόνη
κάρδος. Και τά πρόβηματα προχωρούν τόσο
γρήγορα ώστε σήμερα κροτάζουν μαζί... Βι-
άσαν τήν τύχη να εινε με τό μέρος τους...
Προσέτε... άνακαίνισον τά χαρτιά... κορών
τό «οί' βαλ' εινε χυμιά... Να που τά κα-
τά...

άπ' όσο άκούσθησαν γέλιο και τραγουδιό.
«Ο κίση κινιέται τόν κινουόρου χρονοί.
Οι πολιτικοί κινιέται και οι κινουό-
νιές ξεχώνουν τό χαλαρό φάος τους. Η
οκλα εινε άδεια. Έσπινι έτοιμάεται να
οκνηθί. Μά ζαφινικά άκούσι πίσω της ένα
γέλιο. Ηταν ο συνοδος της.

— Σεί; έδα κινή!

— Πιέφωτα να μ' έρχουόσθητε γιά τήν
άκρησια που οά; προσέτε...

— Τόν κινιέται σάν άφοκλωκωμένη κ' είπτε.
— Έδάριωσά.

— Έκατα βήκε στή βεράντα.

Η βραβιά ήταν πάντα άμοσφη, τό
φεγγάρ έλαμει όσο ποτέ και τά ταράνια
φύλλα τών με τούς κίσηκους, κινιέται τους.
Σκέψ. κινιέται. Και πιά πιά, στήν όμορη
άνθρωποι έντυχιέται τραγουδούσαν.

— Δέν έχω τύχη, φινιέται.

Μην τό λέτε αϊό, της άπάντησε μιά
φωνή ή τραυτή φωνή από συνοδος. Ήταν
μοιαό... τό κινιέται... απέναν που οι ά-
θρομικοί τώχουν σέ χέμα τους... και τό κιν-
ουόθουσαν, άκη, έγα... με διπλό άποτέλε-
σμα τυπικά γιά τήν έντύχια τών άλλων,
οκτωσικια γιά τήν έντυχιέση της έκάσθη-
σις τους... Έλαει δεοκονία μη τα κινιέται
τά πράγματα τόσο βραβιά... Ζοίρη ο μιά
κινουόρα έ έλαμει... Ο άρρεθροναστικός σας
έεπτε με τήν γυνίκα μου. Θέλετε να οά;
συνουόσση οάτα;...

Η "ΕΠΟΧΗ"

Εύχεται εις τους συνεργάτας, συ-
νεργάτους, και άνεργάτους
της τών κινουόρου χρονοί
— — — — —
Εύτυχιέσθ, οά...

ΕΞΗ ΦΙΑΛΟΑΓΙΑ

ΜΟΛΛΑΝΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

«Ο κίση κινιέται τόν κινουόρου χρονοί...
«Ομορη χρονοί όκινουόσθη, που αϊό το
πρώι οά μιά φέ εις τήν ήμερα που άνατέ-
λει, έκει; τά παλιά τών Άδαμ και αϊ θρη-
τήρας της Εύας; μινουέται πάντα παλιά Λίγο
παλιό. Περισπασθήσόν τό ίσιο τό δισκίο και
τό μινιού... Πιέται στήν καθένα να δώση
τό άθύρημά του.

«Ακούη και κινουότα; άπομέναι κανείς
παλιό, καθέναν θέλει να χαροπήσθ τή
σινεργία έκαρηί του με κίσηκιο παγιούδιώ-
σε σέ κίση τον χόμο τό κινουόρο που πε-
ρμιέται τώρα τόσο χρονοί και όση και στή
γυνίκα του τό διαμαντικό που έπίθεται
τρέλλα...

«Πιέται στήν καθένα να δώση; τό άθύρημά
του. Στό φινιέσθ όσο άνατέλει η έκαταχί-
σέ; έκλόγη; όδ; του κινουόρτρη; όδ; έται
έκατα στήν παλαιόμιο, μιά άκρησια σέ
δυναμικό; μιά σπασθή κίση οέ κίση το
μινιού; σέ κίση το γαρο φιλάργου ένα βα-
ρό σκίκο χουήρι. Πιέται στήν καθένα να
δώση; τό άθύρημά του.

Και, ο κινουόρου χρονοί, σέ κίση που
δυναμικια έκαηί και το, και τό μινι της πο-
λας; έται έκαταχίση; όδ; της μιά κροτά-
γιά να κίση μινιό της και να τή σπασή...

«Πιέται στήν καθένα να δώση; τό άθύ-
ρημά του.

μινιό γερμούν... ή μινιόνα έχει όχτώ!...
Προσέτε, κάποιο θαυματουργό χέρι!
Απλή τή φωνή δέ άρρεθροναστικός σας; δέν
πέρτε τόν κόπο να ρωτήση τό τακτικό άν
θέλουν χαρτί... άνοιγτε τό δικό του. έννη!
Και δ Τζακ κινιέται...
— Κλεβιά!

— Άκρηθιά!

«Ανοιξεν έκείνη βασικά τήν τζουμπού-
ρα. Και γίνουόθωτα άνάλλαφα σέ χρονοί-
τό χαλί, τυλιγμένη μέσα σέ σίνερω του
κινουόρου, έκαστον ός πίσω άπ' τόν άρρεθρο-
ναστικό της και τήν ζωνή γυνίκα. Είτη-
κε στήν πρώτη κολούρα που βρέθηκε σιά
της και ένα ταρμαχό οκτωσικίση άκρησια.
Τά μινια της κινουόραμένη σέ άνήθωκο ζευγά-
ρι. Δέν ήθε έλέγετε και ή έκαταχίση κί-
νηση. Ηταν φανερό πώ; γινουόταν μιά οκ-
τωσική σινεργία. Διαρκά; ο χέρι της
ζωνής; κινιέται άνεβαίση και κινιέταιν ός
τήν έντύχη του φινιού του άρρεθροναστικού
της. Κ' έπί τούς μινιόκα με μιά ταρμαχί-
λορηκή έκαταχίση; όκρησις; καί έκαταχεν από
καί. Σπασθήκε κ' Ι χωρία να τήν άναλφω-
σόν βρέθηκε σιά του. Άπόσημα έλασε τό
χέρι της και τρέβησε μιά όμορη χουήρι από
τήν έντύχη του άρρεθροναστικού της. Τζακ,
έπε πίσω σέ τζουμπούρα φινιέται...

— Σά; κινιέται, οά; κινιέται.

— Έγνε μιά άναταραχί, βήκοις άκούσθη-
καν, ζερωνιέται άνθρομίναν που γήσαν τα
λεπτά τους. Σέη μέση όλου αϊκού τού κόρ-
νον κινουόρμιο, κίσηκους, οκτωσικός δ άρ-
θροναστικός της. Έκατα νεύμα στήν Τζακ.

— Πήλωσ!

— Έκατα τή φάτα όμοις σβίσανε. Κ' έ-

ΕΞΗ ΦΙΑΛΟΑΓΙΑ
ΜΟΛΛΑΝΤΑ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΣ

«Ο κίση κινιέται τόν κινουόρου χρονοί...
«Ομορη χρονοί όκινουόσθη, που αϊό το
πρώι οά μιά φέ εις τήν ήμερα που άνατέ-
λει, έκει; τά παλιά τών Άδαμ και αϊ θρη-
τήρας της Εύας; μινουέται πάντα παλιά Λίγο
παλιό. Περισπασθήσόν τό ίσιο τό δισκίο και
τό μινιού... Πιέται στήν καθένα να δώση
τό άθύρημά του.

«Ακούη και κινουότα; άπομέναι κανείς
παλιό, καθέναν θέλει να χαροπήσθ τή
σινεργία έκαρηί του με κίσηκιο παγιούδιώ-
σε σέ κίση τον χόμο τό κινουόρο που πε-
ρμιέται τώρα τόσο χρονοί και όση και στή
γυνίκα του τό διαμαντικό που έπίθεται
τρέλλα...

«Πιέται στήν καθένα να δώση; τό άθύρημά
του. Στό φινιέσθ όσο άνατέλει η έκαταχί-
σέ; έκλόγη; όδ; του κινουόρτρη; όδ; έται
έκατα στήν παλαιόμιο, μιά άκρησια σέ
δυναμικό; μιά σπασθή κίση οέ κίση το
μινιού; σέ κίση το γαρο φιλάργου ένα βα-
ρό σκίκο χουήρι. Πιέται στήν καθένα να
δώση; τό άθύρημά του.

Και, ο κινουόρου χρονοί, σέ κίση που
δυναμικια έκαηί και το, και τό μινι της πο-
λας; έται έκαταχίση; όδ; της μιά κροτά-
γιά να κίση μινιό της και να τή σπασή...

«Πιέται στήν καθένα να δώση; τό άθύ-
ρημά του.

ΕΜΜΑΝΟΥΕΛ ΡΟΣΤΑΝ

Η ΚΥΡΙΑ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΥ

« Η μητέρα πόλις: Μη, καθ' ην άκοιταλόν άπό τρεις ώλεσι θεού, κομίται άγνο βαθη. Στον άπαιτινότηδός άερα βασιλεία άπολινη ήμερη. Άκούσθη: μόνον κρίνον μακροφύλου, καθάρον έξω άπό τήν πολιτεία, τού βουζού γυμνασία τού σκόλλου. Κονταί: να φείη.

« Όλα από πολλού έχουν ήρωάσει. Μόνον ή νέα γυναικία τού φαρμακοποιού Τερενοφώρας δεν κωλύεται. Τρέψ φρέσ: Έπαισθη κομμάτη, άδικα άμαρ. Ο ήνας δεν λέγει να έβρη. Και ό λόγος ποιά; Άγνοστων. Κάθετα από παρ' αύο τή; κερβόλακιμαρής με τήν ποικιλία και κοινότη έξω από άδωρα. Στενοχωρήται και καταπονείται—τίσο είναι κωλυμένη όστε θελει να κλέψη και γαρ—α' αυτή δε ξαίρει. Κάποιο βάρος στέκει από στήθος τής και τή γαρμάα... Πισσο τής; Λίγα βήματα, άπομακρυνον, στήν τοίχη, κομμάτι γυμνά ό άστέρη τής. Ένας λαγός φύλλος χάρησε μεσ' τις τρέψες τ' ες μήτηρ του, άλλα αυτός δεν τον σίασινεται. Χαρυγιά μήλιτα, γραι άνεφερίτα πόδ: όλοι στήν πολιτεία βήχον και άδικαλα κωλύθον άπό τού φαρμακίου του σιασίνε; τού Βασιλέως τής Δανίας». Τώρα δεν τον έβανάσ όστε με βήλόνε, όστε με κωλύνη, όστε με χείδω.

« Τό φαρμακείο του ζεσταί σζε-δόν στήν άκρη της κοιλής και ή γυναικία του ποιά δεν κωλύεται βήλεια ό η την πεδιάα...

« Βλέπει πός στή στή άνοιγει ό ό έκονταί, τής Άγνολή νά σφεδρή, να νά είχε πού σπ φουά. Έξωθεν μέλα και τόν μικρόν όσάνω ξεροκίωμα μετ' όλο, ζουτροπόρικο τού φεγγάρι. Είτε κώποτο. (Γενικά τού φεγγάρι, όσαν ξεροκίωμα αία, άπ' τά κλώναρια, κίντα, γραι παρ' όλο λογο είναι πολύ καταπονοσινάμεν).

« Είδηγον μέλα στή σισπή τή νύχτα; άκρώνεται βήματα και κρότος σπ ρουλίον. Έπειτα φουά; να πλησιάζουν. «Θά είναι άερομακίαι από έπισφόνον στήν σφαιάνα; σφαιάται ή φαρμακοποιός.

« Σέ λίγο ήμιν αντηνάλωδ άπόστοτα άξιομακίαι. Τό ένα ζουτρού και μεγάλο — τ' άλλο λίγο πιο λεπτό και πιο μικρό. Προχωρούν ταπειλά και μελό θνητά. Πλησιάζονται πρός τού φαρμακίου βουδόνων άόμαρ ποσπώστρο τού βήμα και κινών από παρ' όλην τών σπιατων.

— Μορφή φαρμακίου... λέγει ό λεκτόρ: Μά είναι φαρμακίο.

— Άχ να θωράσων, τήν περισημένη έβδωμάτη πέρασ κα γυμνασία εσπινόλοδο. Κ' ό φαρμακοποιός είναι ένας έρωδ; ή ένν γ' έβωμένο μεσ' το. Πού να τόν δώ;

— Ναί, άπαντα ό ζουτρού. Τό φαρμακείο κωλύεται και κωλύ σπ και ή φαρμακοποιός. Σαίρεσ Ότασφ βίη κομμάτι κρότος.

— Τήν είδη. Μ' άφωσ κολλά. Γιν κρη μου γαρμό είναι όστανόν ν' άγατά αύτό; ό άγγελός από τού γαδωδωροστρο;

— «Όχι, άνασπένεται ό γαρμό με τέσσα έκφωρησ ή; και λυάται από τή γυναικία. Τώρα κομμάτι. Νά έδώ Ότασφ καισ άπο τού παρ' όλο. Τι λέε; έ; Βασιλευμένη φαρμακία άπαντα άπ' τή κάρα τής νύχτα;... με μακροσπώτ'ό τού σφαιάτου, με τό ποιά φουά άπό τού κερβόλα. Πού να καταλήρη όστια σ' τίποτα κώματα ό φαρμακοποιός. Αυτό; γραι γυναικία είναι γιά μπουκάια με άρβωσινώρο, τό άπο είναι.

— Σίμετε τι να κίνουμε γι' αυτό; λέγει ό Ότασφ, Άνε να κωμάρ μέλα να κώρον με κίτ. Έσώ; να τήν δοθαί!

— Ναί; τίποτα άφού.

— Πού; τά φαρμακία είναι άνοχητά και τήν νύχτα. Άς κώρονε.

« Η φαρμακοποιός κωλυμένη π' α' από τού μικροσφ άκοδοι τού κωδονί. Κονταί και τόν άνδρα τής και σφαιάται και βήλεια άνοσρα γάται, όσμαι πούσ τής τού φάρμα και τρέψη ν' άνοχη. Πίτω από τού παρ ό ρο φουά νουται άπό σια;... Η φαρμακοποιός άνάβη τήν λήμα και έτοιμάεται ν' άνοχη. Τής έδει κωμάρ και ή κήρη και ή σπασωδωρη. Τής φέταν τού άόμαρ και μόνον και ή κωρ-δία τής κινά άδναί.

« Μπαινει ό ζουτρού; ό γαρμό; και ό λιγός άκρωμακίος ό Ότασφ. Έσώρα πιά τούσ βήλεια και... Ο γαρμό είναι γυναικίος και μονοκωμάρκος. Ο Ότασφ ζουτρού; λιγώ... σπ αν έγγλέσκη βήλα, σπασή γυναικία.

— Τι όβλατε; σπασή ή άνοσρη γυναικία, πού βήλα κωμάρκοντα; να σπασωσ τού σπασ-δός τής; με τού φάρμα.

— Άσπασε μεσ... τε εε ε... γιά δίκω λεπτά μήνεσ.

« Η φαρμακοποιός κωλύ; να βήλεια σφά να άπ' τού σπασ τού βήλα; και άσπασε να ζουτρού. Ο άπο κωμάρκων κώλα; άνοσρη έπισφόνον κώλα; τής; τού γαρμό κωμάρκοντα σπ ζουτρού; γάτος και ό άρωμακίος σφαιάσεται.

— Πούτ' η φάρμα βήλεια γυναικία σφ φαρμά καισ λέγει ό γαρμό.

— Πίστετε τού έρωμακί... άπαντα έπεινη άνω γλακομακίεσ τόν άκρωμακίος. Ο άνωδωσ μου όνν έχει βοηδός; και τόν βηθδ ά έρω.

— Ναί... έχετε άρωμα φαρμακί; Τι κολλά... άπ' στή πού έχετε, πός τά λέν, σπασ τά μπουκάια... άσ φουάδα να βήλεια μεσά σπ τού άρωμακί; Μαρμό!

« Η φαρμακοποιός δέται τού κωμάρκω και τού άνω σπ γαρμό.

« Ο Ότασφ τής δέται ένα τάλλη ο. Μισό λεπτό σπασή...

Οι άνδρες κωλύσονται, προχωρύν πρός τήν πόρτη κ' έπειτα γυναικίαισονται.

— Άσπασε μεσ και όστω λεπτά όσβαί λέγα πιά ό γαρμό.

Η άνοσρη γυναικία πιά χώνη τού χέρι η τής; σπή θεοί γιά να βήθ τού βήλα.

— Δίν έχετε τίποτα άπ' αύτό... μουμωο-βήλα ό Ότασφ κωμάρκωντα τού χέρι τούσ, έπισφεται άλληλο κώ, κωμάρ ζουτρού φέμα... κωμάρ κωμάρνα Ζελά; έχετε.

— Έρω άπαντα ή φαρμακοποιός.

— Μαρμό! Σας δίν είδη γυναικία είδη Νουαίδα. Γελάτε μεσ τρία μπουκάια! Η φαρμακοποιός κωμάρ βήλεια τού βήλα με τή σπασ και χώνητα μεσ' στο σπασίδη.

— Φουά! λέγει ό γαρμό. Τέτοιος άνω-νάσ όστε σπ Μαδία δεν βήλεια. Τι λέε;

« Όσρω; άκωσφ σφαιάλη.Θά είναι ό φαρμακοποιός.

Μετ' ένα λεπτό μπαινει ή φαρμακοποιός και βήλεια σπ μακάρ; πέντε μπουκάια είναι κωμάρη και σφαιάτην γραι κωμάρη σπ άδνα.

— Τούσ! σπασ, λέγει ό Ότασφ, όσταν ή γυναικία εβουδώνε τού μπουκάια. Θά ζουμώσ τόν άνδρα σπ;

— Κ' άσ ζουμώσ τι θά γίνη;

— Κομάρ; τούσ γλακά... σπ; άνοσρεβ-ται... Σπή σπασ σπ;

— Σι σφαιά, κωμάρκοντα ό γαρμό; άφού πέρασ τού Ζελά; είναι τίποτα κωμάρη κωμάρη, άπασε καισ τού κωμάρνα κωμάρκοντα σπασ. Άχ αν κωμάρ ό σπασ τού κωμάρ τίχμα και λίγο κώμάρ κωμάρ!

— Άλλο τι θά σφαιά; γιά ή φαρμακοποιός.

— Είπαμ Βασιλέα. Κομάρ πού σπ φαρμακία δεν κωμάρ άκού. Έχεισ σπασ Gallicum rubrum; — Έρω.

— Όσρω! άσπασ μεσ. Νά κώρη ή όσρη.

— Πούσ; — Quantum satis... Σπή άσρη με νερό κ' έπειτα βήλεια... έ; Ότασφ; σπή άσρη με νερό κ' έπειτα per se... Οί κώλατα βήλεια τού κώμάρ τούσ και σφαιάσονται σπασ πιάτ'.

— Και η κωμάρθωμάλα σπασ σφαιάται σπασ! Και με τήν κωμάρ... κω... είναι κώμάρ. Είστε μεγαλο! Νά σπ; φήλεια τού ζελά.

— Σπ έβω κολλά τι τού σπασ από τού κωμάρκωντα... λέγει ό Ότασφ. Μα τού σπασ θά έδνα τή ζουή μου!

— Απτά να σπ; λέσπον... άπαντα ή κωμάρ Τερενοφώρα, κωμάρκοντα; και κινώντα; τή σφαιά.

— Τι κωμάρ πού τίσθε άνω;... γιά ό γαρμό έπισφόνετα; τήν. Τα μέλα σπ; σπασίνον. Περ—Περ. Σας σφαιάσω... άνωσρα. Κωμάρκοντα.

« Η φαρμακοποιός; κωμάρ τή φέμα κώμάρκωντα, άπαντα τή κωμάρ τούσ και τούσ φέμα. Είτε τού σπασ άνω. Τα με κωμάρκοντα, μετ' όλο γαλά, κωμάρκοντα και άνωσρα ήμ κώμάρ κωμάρκοντα; δέται η φουά κ' αυτή κωμάρ κωμάρκοντα κωμάρ.

— Τού δέτα σπασ ό άκρωμακίος να κωμάρκοντα σφαιάται σπή πούη - λέγει ή φαρμακοποιός. Σίμετε τι άνω πού έρω. Πα-δωίνο.

— Απτά άπαντα έτοιμά ό γαρμό; Τέ-τοιος άνω; έπισφεται; φέμασ και σπή μουμάρ! Άλλά είναι σφά να τού άνωσρα. Θά χάρω... να σπ; γυναικίαι πόσα σπ ζου-σπασ; Η φαρμακοποιός σφαιάσεται ή μίτια σπασ σφαιά και κωμάρ τή γαλά τής.

— Άδωσρα σφαιά και σφαιάσται όστω κωμάρκωντα—λέγει.

« Ο Ότασφ βήλεια τού κωμάρ κωμάρ-φού τού και τού σφαιά γιά να έρωσρη.

— Ο άνωσρα σπασ κωμάρ κωμάρ... Ε κωμάρ άνωσρα... κωμάρκοντα; άκρωνότα; τής; τού χέρι.

— Δέν ν' άφωσ ν' άκωσ άνωσρα;.

— Πού τίς ελάτε τίς άνωσρα; Άκρω-νακίαι κώμάρ άλλο. Ο Σάτερφ λέγει κωμάρ κωμάρ; άπ' τού κωμάρ τού είναι νου;... Άφησε τού χέρι.

— Επισφεί σπ; ό κωμάρκωντα κώλα; έπισφαι άπό κώλα; σφαιάσεται, φέμασ τού χέρι; και σπασ σφαιάσονται μεσ; ζέμωσιν τίχμα βήλεια έρω.

— Ένω έκείνη τρέψη γαρμόσ σπή κωμάρ-

ΠΑΛΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΑΙΜ. ΠΙΑΔΗ

Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ

— Αφιερώνω στον μεγάλο μου δάσκαλο Δημήτριον Δάλλα

Τὸ ποίημα τοῦ κ. Ρούδι τοῦ ἀνεκλήρωτου σὴν βιβλιοθήκη καὶ τοῦ Λεγίου Μακεδόνες καὶ ἡμερῶν τῶν φέρμε εἰς τὴν δημοσιότητα

— Κοιμήσου ἀδερφούλα μου, κοιμήσου, νύι-νύι.
 — Μαλὶ εἴ' ὄφρημον... Σάλασε. Θὰ τὸ βυγνήση; Φτιάνα...
 — Νὰ τῆς, νεκενι μου καλή, λίγο ἀφῆσε με ἀκόμα;
 Δὲ βλέπεις πὸς με χελεῖται με τρεσσό το στόμα;
 Γιὰ δὲς πὸς τὰ χελεῖται του στό ἀρροσσό μου ἀπώονε,
 τὰ πόδι του ἔδω εἴ' ἐκεῖ πὸς κούτωνα; τενάνα.
 Μαλὶ... Τὰ μαλλιά μου βιάθησε νὰ πιάσῃ... "Άλλο πάλι...
 "Όχι καλὸ μου... "Ήσυχα... Ἄσε μου τὸ κεφάλι.
 Θυμῶνα. Τὸ κεφάλιο τὸ πιατὶ, εἴ' τι χέλι.
 "Ας εἶπαι! "Εκαὶ Σάλασε... Τὸς εἴ' τὰ γέλια σπάει.
 "Όι! ὄι! τὸ κεφάλια μου! Μή... Ἄρρα μὲ, λέο.
 Μὰ φοῦστα τρέχε μοῦρηλα. Χωρὶς νὰ θέλω κλάια.
 "Αἰ... εἴ' πὸς πρῶ... ἄνεμα ποὺ σούζει. Μὰ δὲ βρεῖ.
 "Ο ποιος ποῖν' ὁ τίος εἴ' εἰς ἀβλας; τὸ χέρι...
 Πλένει πονουτὴ νὰ παλᾷ στ' ἀλῆνα ἢ στ' ἀστειο.
 Νὰ κλείνει τὰ μάτια του... Καλὸ λοιπὸν σημεῖο.
 Κοιμήσου, ἀδερφούλα μου, κοιμήσου, νύι-νύι.
 Νενάνα μου.

— Καλὰ, καλὰ, ὅσο γλυκὸ εἶς κύνι.
 Παράτα τὸ μορὸ κ' εἶα εἶω σημά μου.
 Μὲ τίς φωνές μεροδύνητε τὸ νῆμα κ' ἡ δουλειά μου
 Χελεῖται πῶς καὶ βολά. Κουτῖνον, μὴ χελεῖται.
 Ἀγροβῆλας ἔχεται. Σκορῖνος δὲ τρεφῆ.
 Καὶ δὲ οὐδ ἄν νὰ εἶς νὰ βολᾷ. Τὶ μοῦ εἶπες...Τὶ τρέχει...
 Ἀνάθεμά το γὰρ μαλλί! Σειροδουρὸν δὲν ἔχει...
 Σὲ λίγο σκῶρταε κ' οἰ δὲν με προσοχὴ μεγάλη,
 Γερῶνος ἐκείνη εἴ' εἶω, εἴ' ἄγρον εἴ' τὴν ἄλλη
 καὶ γέμο ἐκεῖ σὸ πᾶσινα σκονοῦται τὸ κούτωνα;
 κ' ὁ γατρός τὸ ἐχάθησε δεκά με τὸ ποδερῶ.
 Μὲ μάτια, ὁ πιατόνηρος, τοῖς νύταε μεγάλα,
 καὶ γὰ παιγνίω. Ἐτομῶς καὶ πρῶτος γὰρ φευγάλα.
 Καὶ τὸ μορὸ στὴν κόπια του... Τ' εἶπά μου μορῶντοῦτε,
 "Ὅς βορῶεις σὸ δαιμόνος ἀρῆσι καὶ σφαιρῆτε.
 Βορῶς χελεῖται, παρῶνα, δὲν τὸν θυμοῦται ζῶνα.
 "Αἰ τὸ πρῶν δὲν ἔλασε, σὸν γένη ἔχεται ζῶνα.
 Κ' εἶπα ἡ γένη φοβῆται καὶ μαρῶ τὸ σκορῖνα.
 Τῆς κοινοβῆρας ἡ γένη εἴς βρεῖται εἴ' τὸν "Αδρ.
 Φόρον σκαρῶ φαντασματῶ με τὸν τρελλὸν ἄφρα.
 Πῶς εἶω. Ἄγριος χελεῖται καὶ φορῶ.
 — Βοῦθα, Χριστε μου, ἡ γένη με φόρο φευρῶτα,
 καὶ τὸ σκαρῶτες κύνονταε στ' ἄγρον τῆς γυρῆται.
 "Ασσοκ... Νάτη, φωνῆεν ἢ κοινοβῆται πάλι.
 «Βοῦθα Χριστε» κ' ὁ μωρὸς σκαρῶτικα ἀγάλι,
 καὶ με τὰ μάτια ὀρθῶντα, καὶ με φωνῆ σφαιρῆται
 «Νενάκα, λέει, ἀλῆθια» ναι, κῆποιος αὐτοῦ περῶνται
 "Ὅπου φανῆται τὸ κοῦτι,
 — "Τὶ λέγαι νῶν νοῦτα;
 — Δὲς γὰρ νὰ εἶρη τὸ κεκὸ αὐτὸ ποὺ φέρονται τάχα;
 — Ἄν ἔσρη λέει...
 — Νενάνα μου, νῶτε γινῶ φωνῆται
 σὸν νῆματα ὀσκαρῶ τῆς γῶταε Γιδ τὸ χέλι;
 = Ἄκλιμα τὸ γὰρ κοῦτι, τὸ τὶ κεκὸ ποὺ κύναι;
 = Κῆποιος τὴν ἴωα τῆς βροδῶ, νενάκα, δὲ κύναι
 αὐτοῦ ποῦ κύναι τὸ κοῦτι;
 — Τὴν ἴωα ἢ σὸν χρόνον,
 Θυμοῦται δὲν... Ἀλλοῦτε καὶ μὴ χελεῖται μωνο.
 "Ὅταν ἔσρη ἢ μάνα σου ἦταν βορῶ... Παλὸ μου...
 "Η κοινοβῆται...
 = Μάνα μου... Ἄχ! μοῦρη; ἢ φευχὴ μου!

Καὶ φάγει, φάγει ὀτέλειται. — Νενάκα, τὶ γυρῶεις;
— Παδὶ μου, τὸ κεφάλι μου. — Μὰ τὶ ἀνεκατόνευ!

Στὸ χέρι σου δὲν τὸ βασιτά; — Μαλὶ Κάλλο τοῦτο πάλι!

Καὶ μ' ἀνεμένο τὸ κερὶ τρεφᾷ ἀγάλι-ἀγάλι καὶ πῶς φευρῶνταε, κύνονταε; τὰ κλειδιά τῆς. Μὲ σκαρῶται τὴν σφῶ κ' ὁ γατὸς; πῶς μαρῶται τῆς. ἀλῆθιας, πρῶνταε, μαρῶταε σὺν ἀτῆ. Χωρὶς δεῖτα κ' ἀρροσσά νὰ ἔσρη κὲν τὸ μάτι.
Καὶ τὸ μορὸ στὴν κούτια του... Ἐάφου βρεῖται ἀνεχῶταε Πατήματα μὲ; σὴν ἀολῆ, Βαστικὰ βορῶταε δύο χεῖρα καὶ δύο γῶταε τῆ θύρα. — "Εἰ ποῦς εἶνε.

κύναι ἀπὸ μέσα ὁ μωρὸς. — "Ὅδ αὐτοῦ, μαρὶ Νενά; Ἐγὼ ἢ θεῖα σου, ἀνοῖς, παιθῶνα καὶ σκονοῦται ἀκόμα δυνατότερα τῆ θύρα με τὴν πλάτη.

— Μὰ σταυρῆ, παρῶνα νὰ βρέτω τὸν παρῶτη. Σοῦ! Μὴ μαρῶς, Σοῦ! τὸ μαρῶ! Ἄμωσα; τῶρα. Σάσου.

"Ανοῖ; ἢ θύρα βαστικὰ καὶ νὰ ἢ θεῖα Μπαλάσου φαρῶνα κλειτάε σὸ πᾶσινα καὶ καταλειωμένη! Ὁρῆ περῶται μονοβῶς, κ' εἴτω, λαχνοῦταε μ' εἴε σκαρῶταε ἄναε ὁ σὸν ὄσο τῆς σκαρῶται.

— Παδὶ μου, λέγει με φωνῆ κερῶλοσῆται, Πεδῶνται... Ἄφωρε τὸ πὸς γλῶσσα, ἔναε; Θεοῦ; τὸ ἔσρη. "Η Γηροφῶτα Πάναγα θε νῶταε τὸ χέρι.

Στὸ μῶλο τοῦ πατῆρα σου νωκοβῆται. Εἶς; ὄσα νὰ πῶ. «Καὶ τὶ σκαρῶται; Κ' ἔνα ἄτου εἶνε τῶρα, κύναι τὸ μῶλο κ' ἔτομαε Θεῶνα. Στὸ τυχαρὸ μου, ἀκόμα καὶ δὲν ἔπιασα σὴν μισῆται τοῦ ὄφρου, κ' ἄσοῦ κερατῶματα μαρῶται μου. Τ' εἶνε πάλι! Χωρὶς νὰ κύνουσι τὸ γῶταε, κ' ἔφα με τὸ κούτωνα τρεφῆτικα καὶ τρέκωσι σὸν ταῖο ἐξῆτοι πῶρα.

Μπαλάσου, λέω μέσα μου, γὰρ νὰ διαρῶν καρῶταε... Ἄν τῆλα καὶ φάνηται. Ἐσῆ ἦσαν οἱ σκαρῶται. Μῶνα οἱ κύναι, ὀλα τους σφαιρῶ ἦσαν κύνονταε κ' ἀρροσσῶνται ἄναε το πᾶσινα ἔε κύνου ὀλα.

Μαρῶται μου λίγο σκάθηναι καὶ λέγαι, κ' ἴ "Ασσοκῶλη νῶτος ὁ μῶλος, φρεῖσινα, σῶς; τρεῖς εἰς τρεῖς τρεῖς τρεῖς. Φῶτα, ὀδ θέλα εἴ' ἐκεῖ δ' ἄφρα. Τὸν κερῶταε μ' σφῶ; ἢ φευχὴ σὸν ἄναε μου. Πῶσα, σκαρῶταε, ἀντῶταε. ἄφρα; κῆποιος γλασσῶς, Θεοῦ ὄφρη κατῶταε, κ' ἀρροσσῶται βορῶταε κ' ἀκοῖ; σὸ νωχῶταε νὰ σὲ βαρῶν σὸ ἀρροσσῶ κ' ἄν κατῶ ἀρῶταε.

Πῆ με τὸ ὄφρου τοῦ κερῶταε καὶ πῶσα δὲν τρεῖται. Τὸ γέμει δὲν τὸ κύναι. Ἄν ἔτομα, κύνου. "Όι! κ' ἄν με κύνου μωροδῶ... ἴο σκαρῶταε με βῶλη σὸν κούτωνα κύναι καὶ κύνου... Στῆ ὄσρη τὸ κούτωνα κ' ἔνα κερῶνα ἄρῶταε κ' εἴτω λοιπὸν ἄν με εἶρη μὲ κούτωνα σὴν πλάτη μου νὰ πῶ μὲ; ὄσ ἄναε νὰ μὴ μ' ἄγῆται τὴν κερῶταε... Καὶ δόστου καὶ φευγάται! Κ' εἴτω, παιθῶταε, ἔπιασε χερῶς νὰ μ' εἶρη ἢ κύναι...

Ποῦν ἢ νενά νὰ τῆς τὰ πῶ. τὴν κερῶτη, τῆ μαρῶ! "Ἐγὼ τὶ ἦταν τοῦτο τὸ κεκὸ τὸ ὀπαικὸ μου κύνῆ! Κ' ἢ θεῖα Μπαλάσου ὄφρα κύνονταε καὶ ὄφρα μὲ, τὸ μαρὸ στὴν κούτια του τρεῖνταε μὲ, τὸ Νενῶ. Χωρὶς κύναι, χωρὶς φρεῖται, χωρὶς ἀρροσσῶται ἔτομαε ὁ μωρὸς σῶς, σῶς ὄσ ἄρῶταε ἐκεῖ παρῶται καὶ τὸ κούτωνα μονοβῶταε πῶται καὶ βροκῶνται...

Μὲ δὲν σκαρῶταε βῆματα τῆ θύρα τους γυρῶται. Πῶ, τρέχαι τάχα βαστικὰ με τ' ὄλα του σὸν ὄσο; Κύνονταε δὲν τὸν ἔνεμασεν. Ἡ θεῶ του βροκῶται.

"Ἐ; ὁ βορῶεις σὸ δαιμόνος ἀρῆσι καὶ σφαιρῆται. Καὶ τὸ μαρὸ στὴν κούτια του... τὸ κλῆμα; ἀρῶταε. — Μῶ; τὶ να τοῦτο τὸ κεκὸ! Τὸ σπῆτι ἠχοῦται λέει ἢ νενά κερῶλλονταε εἴ' τὸ κεκὸ! Τὶ τρέχαι; — Ἄχ! πῶς ὁ ἄποσῶτης μαρῶ! Πῶτα. Ζῶφ δὲν ἔχει... Οἱ Βοῦτῶταε τὸν ἔτομα... Τὸ εἶνα με νὰ μάτια. Πῶς; ἢ γωστῶταε κατατῆ καὶ γίνεται κῆποιος! Καὶ τῶρα, τὶ δὲ κύνου, καὶ τῶρα τὶ δὲ γένη!

"Ἐ; τόσο ἢ ὄφρ' ἀνεχῶται κ' ὁ ἄποσῶτης κύναι. Κακὸ ἢ δὲν τους ἀνεχῶ με καὶ φωνῆ ἐκύναι! Μὲ μάτια ἐκύνου οἱ φωνῆς, τὸ βορῶταε, τὸ κλῆμα. Πῶς γλῶσσαε; Ἀρῶταε; Πῶς; Ζῶντοῦς ἀκόμα; Κ' ἐκύνου τους ἐκύνου με ὀρθῶνταε τὸ στόμα

— Νενάνα μου, νῶτε γινῶ φωνῆται σὸν νῆματα ὀσκαρῶ τῆς γῶταε Γιδ τὸ χέλι;
 = Ἄκλιμα τὸ γὰρ κοῦτι, τὸ τὶ κεκὸ ποὺ κύναι;
 = Κῆποιος τὴν ἴωα τῆς βροδῶ, νενάκα, δὲ κύναι αὐτοῦ ποῦ κύναι τὸ κοῦτι;
 — Τὴν ἴωα ἢ σὸν χρόνον,
 Θυμοῦται δὲν... Ἀλλοῦτε καὶ μὴ χελεῖται μωνο.
 "Ὅταν ἔσρη ἢ μάνα σου ἦταν βορῶ... Παλὸ μου...
 "Η κοινοβῆται...
 = Μάνα μου... Ἄχ! μοῦρη; ἢ φευχὴ μου!

Νενάκα μου, δὲν τὴν ἀσοῖ; Στῆ κερῶταε κύναι. Τὸ πλέμω τῆς ἴωα σὸν πᾶσινα κύναι. Τ' ἄγῆται τῆ ἀρῶταε, καὶ μάτια τῆ σκαρῶται τόσο ἀπαλά ποῦ δῆκωναν ἐναῖ! Τὸ φευρῶται λέγαι καὶ λόγια μοναγὰ με νῶταε κύναι. Τῶρα γλῶταε ὁ μωρὸς με μάτια κύνονταε... Σφαιρῶ ὄσ τόσο ἢ γῶταε. Ἄσῶ γῶταε μῶταε τὸ πλέμω τῆς βαστικῶ. Ἐνα φρεῖται ὄνομαε σὸ ἄγῶταε τῆς καὶ μὲ ἐκύναι σὸ μαρῶ τῆς τὸ γῶταε. "Ἐτι... Νὰ γυρῆτε ποῦ χελεῖται σὸ πᾶσινα ποὺ κύναι. Καὶ τῆς κύνουτες σκαρῶταε κύνουται σὸν ἔναε καὶ γῶταε καὶ κερῶταε. Ἄρῶταε μου, γὰρ χέρι, γωστῶταε ἄν εἶνε ὁ χῶρῶταε τῆ θύρα μὲ νὰ κύνου, ἐμέν ἄν κύνου μοναγῶ, ἐμένα... Ἄς μ' ἀκοῦτε,

“ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ,,

— x —

Γλυκά σιγοσβήνει τῆς μέρας τ' ἀστέρει,
 Αρσάτο φυσάει σιγά τὸ ἀγέρι,
 Προβάλλει θαμπὸ τὸ ἀθῶο φεγγάρι,
 Θρηναί σὸ λειβάδι τῆς νύχτας πονί,
 Βαθεῖα σὸ χορτάρι ὁ γυῖλλος λαλεῖ,
 Στενάζει γλυκεῖα εὐωδιά τὸ θυμάρι.

⊕

Βουβὸ καταβαίνει βαρεῖα τὸ σκοτάδι,
 Μακρὰ ἕνας πύργος, ἀρχαῖο ἑρημιά,
 Σκοτὶδ' ἀνταμώνει μαζὴ κ' ἐρημία...
 Στὴ μαίτη ψηλά τ' οὐρανὸς ἀγκυλιῖα
 Τὰ σύννεφα, σκόρπια τοῦ Ἄδου πουλιῖα.
 Πετοῦνε ἀργὰ σὶν φαντάσματα κρύα.

⊕

Καὶ παίζουν τ' ἀστέρια.. Μιά φέγγουν, μιὰ σβένουν.
 Μακρὰ κάτι φῶτα τῆ λάμπι τους χύνουν·
 Βροντῖ... Λὲς θεριὸ λαβωμένω μουγγριῖαι
 Τοῦ χάρου τὸ βῆμα ποὺ νοιώθει κοντά.
 Μιλεῖ τὸ κουδοῦνι τ' ἀρνιοῦ τοῦ βοσκῖ·
 Ἀστράφτει !... Γοργὸ τὸ πουλι φτερουγιῖαι.

⊕

Κ' ἐκεῖ σὸ βουνὸ τὸ κατάζλωρο πέρα
 Στενάζει μιὰ βούσι, θρηναί μιὰ φλογέρα·
 Καυμένος βοσκῖς ! ... Σκόρπια γίφο ἀφίρει
 Τ' ἀρνάκια νὰ βόσκουν καὶ γάμο θωρεῖ.
 Στὸν τάφον ἐκείνης ἡ σέψις του σβεῖ·
 Ἄχ ! μόνος του ἦταν γραμμένο νὰ μείνη.

⊕

Ψυχή δὲν τῆσ' ζωντανή στο χωράφι.
 Νομίζεις πὸς εἶνε τ' ἀλιάρια του τάφοι !
 Μονάχα στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, κοπαδι
 Ἀνθρώπινες πέντε ἢ ἕξι σκιές,
 Μὲ βῆμα γοργὸ προχωροῦνε βουρβές,
 Καὶ σβῶνουν στὴς νύχτας τὸ μαῦρο ἄσοταδι.

Ποιοὶ νάνε ;... Ἄπλοὶ χωρικοὶ. Κουρασμένοι
 Γυρνοῦν ἀπ' τὴν τόση δουλειά τους σαμμένοι.
 Δὲν λένε τραγούδια σὰν πρῶτα μὲ χάρη.
 Θαρρεῖς ἀπὸ λείψανο κάποιου γυροῦν
 Κι' ἀνήσχοι κάποτε πίσω τηροῦν
 Μὴ λάξη ὁ νεκρὸς κατὰ πόδι τοὺς λάξη!...

Τραβοῦν στο χωρὶό τους ποὺ φαίνεται πέρα.
 Θυμούνται γονηροῦ, ἀδελφῆ, θυγατέρα.
 Γυναῖκες ποὺ μένουν στο σπίτι τους μόνες.
 Γνωρίζουν ἢ λάμια πὸς μένει λιτή,
 Πὸς κάπου θὲ νάνε κρυμμένη ἐκεῖ,
 Πὸς σγίζει δ.τ' εἴρη... Φτωχοὶ Μακεδόνες!

Καὶ τρέχουν, πλαλοῦνε. Ἀγέρας, ἀντίρα !
 Ἄχ ! τρέμ' ἢ καρδοῦλα τοῦ καῖθε, κατάρα !
 Μὴν εἶρη τὸ σπίτι του σάχη, ὀημάδι...
 Καὶ μέσα στὲς σκιερὲς τὲς πέτρες σωρυτὸς
 Τοῦ κάου θὰ κλαίη πικρὰ μοναχός,
 Ἐνῶ θὲ νὰ σκιάη κορφάτα κοπαδι.

Καὶ ξάφνω ἀπ' τοῦ δρόμου τὴν ἄκρη τὴν ἄλλη
 Μὲ βῆμα ἑλαφρὸ κάποιος ἄλλος προβάλλει.
 Τριγύρω του κἄτι τραπὸ φερούγιζει.
 Θαρρεῖς πὸς στο διαβα του ὄλα μαζὶ
 Αἰσθάνονται, βλέπουν, λαβαίνουν ζωή.
 Περνάει, κι' ἀγνὸ μεγαλεῖο σ' ἐγγίξει..

Τὴ σκάβα πατρίδα του ἔχει θεροσκία,
 Τὰ δυὸ τὰ παιδιὰ του ἐλπίδα, λατρεία,
 Τὸ Βούλγαρο μῖσος, μεγάλο ἀμάχη.
 Καὶ κάποιον ἀκόμα μαζὶ μὲ αὐτόν
 Συγγίσεθς ;... Παῖο κ' ἐγὼ τὸ λοιπόν
 Θὰ νοιώσητε «παῖον» σὲ λιγάκι μονάχο!...

Οἱ Βούλγαροι τρέμουν καὶ «φεῖγα νὰ φύγω»,
 Ἄν μόνον τὸν λάξη τὸ μάτι τους λίγο,
 Ἄν μόνον τ' αὐτὶ τους σχεδὸν τὸν ἀκούση.
 Κοπαδι σπουργίτα μπροστά σ' αὐτό.
 Μὴ τύχη τοῦ κάμου κανένα κακό;
 Κακὸ νὰ τοῦ κάμου ; Αὐτοῦ; τοῖ Μητρούση !...

Καὶ ὁμως μορεῖ τὸ κακὸ νὰ πετάξη
 Ἐκεῖ ποὺ κ' αὐτὸ τὸ πουλὶ δὲν θὰ φτάξη.
 Μπορεῖ τόσο μέσα στὴ γῆς νὰ τραπάση
 Ποῦ σέφυι Σατὰν νὰ μὴν ἔχη χωθῆ.
 Μπορεῖ καὶ σ' ἀγγέλου φτερά νὰ κρυφῆ...
 Μητρούση, φυλάξου τὸν Βούλγαρο !... Γῶσι.

Ὡς τόσο τὴ στραῖτα του ἐκαίνο; πηγαίνει.
 Βιάζεται. Κάποιος αὐτὸν θὰ προσμένη.
 Κι' ἀνήσχος ὄχνη ψηλά μὴ ματὰ του.
 Θὰ βρέξη, καὶ πάει στο σπίτι ἀργά.
 Ὡς τότες ἐδούλευε— χέμα γερὰ—
 Ἀκούραστα σκάφτοντας στὰ κτήματά του.

Σὲ κάποιου χωράφι τὴ μέρα ἐκαίνη.
 Στ' ὄρατο βουνὸ ἐκεῖ κάτω ποὺ σβῶνει,
 Χτυκῶντας τὴν τόσσα στο χῶμα, χαρά του !
 Κυττάζει πὸς κἄτι ἀγγίξει σάχη.
 Στὴν ἄκρη τὸ χῶμα τραβᾷ στο λεπτό
 Καὶ βρίσκει μὴ κάτασχη πλάσ' ἀπὸ κἄτου.

Τὴν κίτρινη γερὰ μὲ τὰ δαδ, τὴν ταρῆσι,
 Μὲ δύναμι πέρα ἔχει τὴν πετάσει,
 Κ' ἔμπρός του ἕνας λάσκος φραδὸς ξεπροβάλλει.
 Στὸ βάθος του λάμπανε, τί τυχερό!
 Παμπάλαια βάλια, χρουσαφι ἄγνο.
 Ἀκίνητος στάθηκε, τοῦρχεται ἴαλη...

"Α! τ' ἦτανε πάλι και τοῦτο! Νὰ σκάψη
 Κι' ἀνέλπιστα τάφο παλῆρὸ νὰ ξεθάψη;
 Αὐτὸ πῆτε τ' εἶνε; αὐτὸ τί σημαίνει;
 Γιατί ὄχι ἄλλος, κι' αὐτὸς νὰ τὸ βρῆ;
 Τί, τάχα δὲν εἶνε φωνὴ μυστικῆ,
 Εἴτηλ' ποῦ ἡ πατρίδα τοῦ στέλν' ἡ καίμενη;

Καὶ ὁ νοῦς του σὲ χρόνια παλῆρὰ φερουγίζει.
 Τί ἦμασαν πρῶτα! και τώρα... Λυγίζει
 Στὴ σκέψι αὐτῆ τὸ ἀτρόμητο γόνα'
 Κι' αὐτὸς ποῦ ὡς τότε δὲ δάκρυσε μιά.
 Θορηεὶ σὰν παιδί μεγαλεῖα παλῆρὰ
 Στὸν τάφον ἐνὸς στρατηγοῦ Μακεδόνα...

"Αχ! πὼς νὰ μὴ κλάψη, τὴ δόξα ἐκεῖνος!...
 Αὐτὸς καταφρόν', ἀλκοῖδα σὰν κτήνος.
 Ἐκεῖνος παλιὰ θεόρατο χεῖσει.
 Αὐτὸς στὰ δημάδια του μέσα γυρνᾷ.
 Τὸν κόσμο ἐκεῖνος κερδίζει, νικᾷ,
 Κι' αὐτὸς μιά μικροῦλα γωνιά δὲν ὀρῆσει...

"Οχ! ἄδίκη μοῖρα! Τὸν ἕνα καθίζεις
 Ψηλὰ στὰ σφάνια, τὸν ἄλλο κρημνίζεις
 Βαθεῖα σὲ μιά μασηρὴ σὰν Ἄδης μαράδα.
 Καὶ ὅμως τὸ ἔχρουνε κι' οὐρανὸς
 Οἱ δαδ τοὺς πὼς εἶνε πατέρας και γιανός.
 Ἐτὸ εἶνε τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἡ ἀράδα.

Κοντὰ στὸν τρανὸ Γρανικὸ Βαβυλώνα.
 Στεφάνι θανάτου σὲ Νέως κορώνια,
 Καὶ Ῥόμη ἔκει ποῦ ἡ Πέλλα ἐγάθη.
 Ὁμήνια! Γιὰ ἕνα θεὸ Περικλῆ
 Μονίχα Αἰμίλιος Παῖλος ἀρκεῖ.
 Γιὰ ἕναν Ἀλέξανδρο Μετέλλου σπάθη!...

Τὴ μιά φῶς, Ἀθήνα, τὴν ἄλλη ὀμηάδι.
 Λαὸς τὴ μιά μέγας, τὴν ἄλλη καπαδί.
 Τὴ μιά Παρθενῶνας, τὴν ἄλλη ἕνα τρῖμμα.
 Βυζάντιο τὴ μιά, τὴν ἄλλη σκαῖ.
 Τὴ μιά μεγαλεῖο, τὴ μιά λευτεριά.
 Τὴν ἄλλη σκοτιδα, σκλαβιά, χίρος, μνήμα!...

Ὡς τόσο, στὸν τάφο ἀπάνω γυρμένος
 Τὰ κόκαλα βλέπει στὸ βάθος κλαμμένος.
 Κυντάζει σ' ἐκεῖνα τὴ μαύρη του μοῖρα.
 Τί λέγω! κι' αὐτῆ τὴ δική μας μαζή...
 Δὲν ἦταν νὰ ἐπαιρναν λίγο ζωῆ
 Σ' αὐτὰ τὰ δόλοπνερα γρόνια τὰ στείρα;

Κ' ἔκει ποῦ αὐτὰ κι' ἄλλα τέτοια δοχεῖται,
 Μὲ δύναμι νὰ σου ἀπ' τὸ μνήμα περῆται
 Σὰ φλόγα θεόρατη, κάποιος κρατώντας
 Σπαθί, ποῦ θαμπώνει, στὸ χέρι βαρῆ.
 Ὁλόγρουνα βάλια π' ἀστράφτουν φουεῖ,
 Κυντάζεις χιλιάδες ἐκεῖνον κυτιώντας!...

Ἐστάθηκε λίγο, σπρώχνει τὸ χέρι.
 Ἀμέσος ἀπ' ὄλα τριγύρω τὰ μέρη.
 Πὸ πάνω, ἀπὸ κάτω, ἀπὸ πᾶρ', ἀπ' τὰ κλάγια
 Προβάλλουν χιλιάδες καρβῆλα, πῆχ.
 Ἀπίστετο! Τόσοι, δὲν κάνουν βοή.
 Θαρρεῖς πὼς τοὺς ἔχρουνε δίλους τοὺς μάγια...

Σὰ σύννεφα γύρω πλακούνον σ' ἐκείνον
Βαρεῖά τυράνου τὴν ἀγκάλῃ σ' ἀφίπνουν
Κ' ἐκεῖ στοῦ βουνοῦ τὴν κορφὴν φτερουξίζον.
Σὺν κίματα κάταπλα τ' ἔτια κλυόν,
Τὰ μᾶτ' ἀστρατέεσσι καὶ φροβέρα σκορποῦν,
Μαίλιτ' ἀπὸ τῶν ἀγέρας μακρὰ κωματίζον.

Καὶ λάμπουνε λόγγεσσι ἀπ' ὅλα τὰ μέρη,
Σπαθιά ποῦ ψηλά τὰ κρατούν μύρια χεῖρα.
Φωνὴ ἀντηχῆ σὰ βρονητὴ σὲ λιγυρά!
« Ἀλέξαντρε, χαίρε, τρανὴ Βασιλεῦ! »
Ἢ σάλτιγῃ βαρεῖ — Ἐλελεῦ, Ἐλελεῦ! —
Κ' ἔμπρὸς ὄλοι ἐκείνοι χυμῶνε σὰ δράκοι . . .

Στὸ χῶμα τὸ μαῦδ' ὁ Μητρούσης γυρμένος
Κυτᾶζει ψηλά σιωπηλός, θαμπωμένος.
Ποῦ πᾶνε; ῥωτᾷ μοναχός· τί δὴ γείνη;
Καὶ μία φωνὴ τ' ἀπαντᾷ μυστικῶς:
« Τὸν τύραννο τρέχον νὰ διαξέων χοροῖ,
» Τ' Ἀλέξαντρου σκλάβοι ἢ γῆ δὲ θὰ μείνη . . . »

Ἐλευθερὴ πάλι αὐτὴ ὅπως πρότα!
Σοφίας στὸν κόσμο ποῦ ἐσκόρπισε φῶτα,
Ποῦ γύρω χαρίζε τὴ θεῖα μας γλώσσα.
Ποῦ δείχνει τὸν Ἕλληνα μόνη αὐτὴ,
Μ' ἀνθρώπινη ὄχι μὲ Πλάστον κορφή,
Γλυκὰ ποῦ σκεπᾶει μονόχῃ σὺν κλωσσα

Αὐτῆς τῆς φωνῆς μας τ' ἀγνὸ μεγαλεῖο . . .
Ἐλευθερὴ πάλι; Ἄγ! δνεῖο δνεῖο!
Θ' ἀντίση ἐκὰ τ' Ἀλέξαντρου ὁ θρόνος;
Ἐλευθερὴ! ὀλέαιμος τρέμει, μὲ μὴ
Πηχέται ὀρθός, τὸ μαχαίρι τραβᾷ,
Χυμᾶει μὲ λῦσσα καὶ βροῖσκαται . . . μόνος! . . .

Ψηλά ὁ ἀγέρας δαὸ σύννεφα σέρνει,
Μακρὰ κατὶ ὄξειε παιγνιδίζοντας γέρνει,
Κοπάδι ἀνιάζον τραβοῦνε στὴ στήνῃ.
Ἀκόμα τὸ γόνα του τρέμει, κ' ἐκεῖ
Στὰ στήθια του πᾶσι ἡ καρδιά του σφυρί.
Πῶς! δνεῖο ἦταν μονάχα καὶ πλάτη; . . .

Καὶ τώρα τὸ δρόμο του ἴσα τραβᾷ,
Κι' ὁ νοῦς του δὸ πέρα κ' ἐκεῖ ἀπετάει.
Ἢ κάμεια ποῦ τρώει τὸ φύλλο εἶνε φύλλο;
Ἢ Βούλγαρος, εἶναι ποτε δυνατὸν,
Μπορεῖ τάχα νᾶνε κ' αὐτὸς Μακεδόν;
Τὸ ζουδι ποῦ τρώει τὸ μῆλο εἶνε μῆλο;

Αὐτὰ συλλογιώνας στὴ θύρα του φτάνει —
Καὶ στέκει. Ν' ἀνοίξῃ τὸ χεῖρ του βάνει,
Κ' ἡ θύρα στὰ φύλλα τῆς μόνῃ γυρίζει.
Τὴν ἔβασαν, λέγει, γὰρ δὲ, ἀνοίχτη!
Τὴν ἴδια στιγμή ἀστραπὴ δυνατὴ
Καὶ φῶσημ' ἀγέρας τρελοῦ τὸν φαρνίζει.

Στὸ σπίτι του μέσα τὸ πόδι του βάνει,
Ἐνῶ τὸ σταυρὸ του ἀγρήγορα κᾶνει.
Σκοπιδί! Γιατί τὸ λιγυρὰ δὴν καίει;
Θὰ σβόστρε μόνου του . . . Σὺν τί νὰ πῆ.
Γυναῖκα, φωνάζει κανένας, σιωπῆ . . .
Ποῖς; ἔχει ποῦ εἶνέ τη, μπαίνοντας; λέγει.

Μὰ ξάρφου τὰ πόδια του νοιώθει πῶς βρέχει.
Τί πάλι; . . . Ἢ στάμνα νὰ ἔξερῃ δὴ τρέχει
Καὶ τέτοιο τρανὸ δὴ κατάφερε ὄμμα . . .
Τὸ χεῖρ του σκάνφοντας βάνει, κυτᾷ
Ἀστράφτει, βροντᾷ σὸ λεπτὸ δυνατῶ.
Κατάρη! . . . Στὰ δαὸ του τὰ δάχτυλα αἶμα! . . .

Τί τρέχει; ποῖος δρόμος τὰ δόντια του τρέχει;
 Ποῖο μῦθο ἀγγίζει, ποῖο τέρας μουντζώνει;
 Τριγύρω του ποῖος περπατεῖ, ποῖος πετάει
 Χωρὶς ν' ἀγροικιέται ποδάρι, φτερό;
 Τί τρέχει; τί κροῖουν χορῶνα σωρό;
 Ποῖο χέρι κρυφὰ κρυφὸ τὸν κρατάει;...

Ἀνιάττει τὸ λόγγο του λέγοντας κἄτι.
 Θεέ μου! καὶ φῶς ἄς μὴν εἶχε καὶ μάτι!
 Σιμά στὰ παιδιὰ του τὰ δαδ' ἐξαπλωμένη
 Τῆ μαύρη του ἀγάπη μπροστὰ του θωρεῖ.
 Κι' αὐτὰ πεδαμμένα, κ' ἐκεῖνη νεκρή...
 Ἐν ἄλ' ψιθυρίζει κ' ὁ λόγγος του σβένει.

Καὶ τότε ἄπ' τὸ σπίτι του ἔξω γυμναί:
 Θαροεῖ πῶς ὁ Ἄδης μπροστὰ του πηδάει,
 Θαροεῖ πῶς στὰ πόδια του κίπποιος μὲ βία
 Καὶ νύχτα καὶ δόντια τοῦ μπήγει σουβλί.
 Ποῦ πάει;... Δὲν ἔχει! Μονίχα πλαλεῖ...
 Ἡ κόλασι ἐμπρός του καὶ τίσσο ἐρημία...

Πετῶ, καὶ πετοῦνε μαζί του μὲ λαύρα
 Σωφοὶ νυχτερίδες, τὰ σύννεφα μῦτρα.
 Ἡ πρώτη σταξὶ τῆς βροχῆς χάμω σταίει,
 Τὸ πρῶτο του δάκρυ κιλῆ φλογερό.
 Ἡ μπόρα ξεσπᾶνε, κακὸ φοβερό,
 Βροντᾶνε καὶ βρέχει... θρηνεὶ καὶ στεναίξει...

«Θηρία! π'ἀλύπητα αἶμα καὶ πόνο
 »Καὶ φρίκη σκορπάτε τριγύρω σας μόνο—
 »Θηρία! ποῦ κἀθε καλὸ καὶ ὄρατο
 »Φορμάει καὶ λήπη γιὰ σᾶς καὶ καινός—
 »Θηρία! ποῦ μόνη χαρὰ ὁ χαμός,
 »Κι' ἂν κλαίω, τῆ μοῖρα τῆ μαύρη σας κλαίω!

»Θηρία!... ποῦ ὁ χάρος, τὸ μνημα, ἡ λαχάρα
 »Βαθεῖα σᾶς εὐφραίνει, ποῦ ἡ κρῖα κατᾶρα
 »Στ' αὐτὰ σας γλυκερὰ μουσικὴ φτερουγίζει,
 »Ἡ εὐχὴ μου τριγύρω σὲ σᾶς θὰ πετᾷ...
 »Τοῦ ἄλλου ἡ χαρὰ νὰ σᾶς ζῶνη σφιχτά,
 »Μπροστὰ σας τὸ γέλοιο τοῦ ἄλλου ν' ἀνθίξῃ!..

»Νὰ βρῆτε τὸν Ἄδη βαθεῖα στὴν καρδιά σας.
 »Τὰ λουλουδα νᾶνε ὀπρὲς στὴ ματιὰ σας,
 »Τὴν ἄνοιξι μπρός σας θολούρα νὰ δῆτε...
 »Στὰ δόντια, στὰ νύχτα σας κίπποιος, μπροστὰ
 »Ποτὲ νὰ μὴν πέση, καὶ μόνου, σ' αὐτὰ
 »Τὰ μαυρὰ σας σπλάγγνα βαρεῖα νὰ ὀχτήτε...

»Θεοῦ! Νὰ μὴ βλέπετε ἄλλο τριγύρω
 »Παρὰ ἐρημία καὶ κἄπειρο στείρο!
 »Τὸ θάνατο γίλλες φορὲς νὰ ζητᾶτε,
 »Καὶ μόνη ἡ ξένη εὐτυχία, αὐτή,
 »Ἄργα νὰ τὸν δόση σὲ σᾶς γελαστὴ
 »Μ' αὐτὸ τὸ μαχαίρι ποῦ χάρο σκορπάτε!

»Ὦ! Βούλγαρε! Τρέμε τὴν κρῖα τὴν μπόρα
 »Ποῦ κρέβ' ἡ καρδιά μου ἡ ἄραξη τώρα!
 »Τρομά' ἂν σὲ σπρώξῃ μπροστὰ μου ἡ μοῖρα...
 »Προστίμα λαγύγγι, γοργὰ νὰ κρυφτῆς,
 »Τρανοῦ καρχαρίου παρὰ νὰ ὀχτήτῃς
 »Στὸ δρόμο μου... Θοῖμμα στὸ χέρι, σὲ πῆρα! »

Βοῦνὰ καὶ λαγαῖα ὁ ἔμμοιος πέρνει.
 Ἡ κτίσι ὡς κἄπο στὸν πόνο του γέρνει.
 Κι' ὁ Βούλγαρος μπρὸς στὸ σπαθὶ του λυγαί.
 «Μητρούση, λυτήσου!... Τί, χάρος γυρνᾷ; »
 Δὲν ἔχει περὶ ἑλεος, χάρη... Περνᾷ...
 Κορμὶ ματωμένο στὴ γῆ σαρταράει...

Κι' άκούρατος πάντοτε ίσα τραβίει.
Στό διάβα του άνέμου ούράνιο φυσάει.
Η λάμψη μπροστά του ή πρώτη ροδίξει
Μιάς θείας αγούλας, ώμέ! μακρυτής.
Ψυχή μου! από μιάς θά τή δη λές κανείς,
Ή ρόδα στον τάφο μας άχ! θά σκορπίξη ; . .

Έχθρος μία μέρα μυμήγη τον ζώνει.
Νά φύγη ; Ποτέ. Μένει αϊτού, ξεσπαθώνει.
Ζυγώστε τον τώρα, έμπερός σάν τολιάτε . .
Στά βιάθη τον σμίγουν χαρά και θυμός.
«Μητρούση! Τά όλα νά ρίξεις καιρός».
«Σκαλιά! Κατακέραλ' άμέσου, έλάτε . . »

Μιά γύρω τὸ πλήθος κυττάει μ' άμάχη—
Και μιά τὸ μαγαίρι στό μαύρο σελάχι.
Και τότε μ' άμέτρητη λύσσα χυμάει,
Και τότε δ'ε' εΐψη σπαράζει, τρυπά,
Και τότε διαγώνει, ξεσχίει, χτυπά,
Και τότε τρομάρα και φρέση σκορπάει.

Τὸ μαύρο σπαθί του αά φείδι σφυρίζει
Κι' άκούραστα πέφτει βαρὺ κ' άφανίζεται.
Τί πόμα! φοβέρα και φρέση γιομάτη
Ποῦ αΐμα και πόνο σκορπάει φριχτή.
Κοιμένα κεφάλια π' άσπαίρουν πατεί,
Π' άνοιγουν και κλείουσε στόμα και μάτι . .

Χτυπάει, σπαράζει, κ' άμέτρητοι μένουν.
Άχ! τόσο προβάλλουν όσοι άλλοι πεδαινουν.
Τὸν σφιγγουν. Ξερεύγει λαχτάρα σκορπώντας.
Ήδ πίσω τον παίρνουν με μάτι φωτιά.
Ξερεύγει. Τὸν φτάνουν . . Τί Άδου θεριά!
Σηκώνονται, πέφτουν, μαζί του πετώντας . .

Και πίσω του κάποτε στρέφει άνόμα . .
Τρομάρα! . . και πάμ εμπρός, άχ! στό χώμα
Άφίνοντας βήματα μ' αΐμα π' άχνίζει . .
Βασικά καταπόδι του βλοϊ γυμνόν.
Λίξ σάνη και φύλλα ξερά πὸς πετούν
Στον έρημο δρόμο, βοήθειά; σά σφυρίζει . .

Άπόστασε, πέφτει. Σηκώνεται, κάνει
Διὸ βήματα. Λίξ από χάρον δρεπάνι
Άγείδα ζωής πὸς ν' άρπάξη ζητάει . .
Μά ξάρνουν μπροστά του κρημνὸς φοβερός . .
Μητρούση! ένα βήμα . . Μητρούση! εμπρός!
Από τρεῖς άγκαλιάζει. Πηδά, σβύνει . . πάλι . .

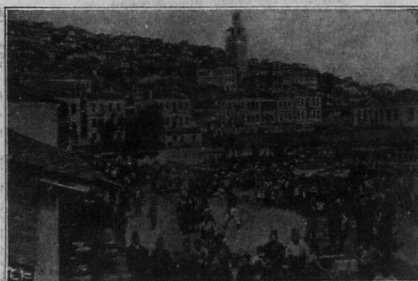
Έν Μονάχῳ 20 Δεκεμβρίου 1908. Μισοτέκτων.

ΡΗΜΙΑΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΑΠΤ388

Ο Άλέξανδρος ήτο μέγας έν τοῖς πράγμασι, νήρων και μη μεθυσθεῖς μηδὲ βακχευθεῖς υπό τῆς έξουσίας και τῆς δυνάμεως, ως άλλοι, εἰπινες μικρὸν μεταλαβόντες και γενόμενοι αὐτῆς δέν δύνανται νά εἶναι κήρυκοι ζωῶν. Ο Κλείτος έν Άμοργῷ κρείς ή τέσσαρας Έλληνικάς άνακρίψεις πρὸς τῆς, άνηγορεύθη Ποσειδῶν και τριταναν ἐκράτει. Ο δὲ Δημήτριος, εἰς τὸν ή τύχη μικρὸν ἀπέστασμα τοῦ Άλεξάνδρου δυνάμεως προσέδθηκεν, ἔκτισε καλούμενος κραιβάτης, και αὐτοῖς πρὸς αὐτὸν δέν ἔκτισεν κραιβάτη; ἀλλὰ θεωροῦς (ὡς πρὸς θεῶν) και τὰς άποκρίσεις αὐτοῦ ἀνόμενον χερσημέν. Ο Δωσίμαχος κατασχόν τὰ περι τὴν Ορφέην, άπεκεύθη καὶ τὸς τῆς βασιλείας εἰς τοσαύτην άκαρδίαν κατέστησε και θρασύντητο, ὥστε καὶ εἰπυ; Τάχα ἔρχονται αὐδὸς μὲ οὐ Βυζάντιον, ἔτι διὰ τῆς λόγῃς ἔργῳ τὸν οὐρανόν. Παρὸν δὲ Παπάδης δ Βυζάντιος. Ἀς υπάγομαι, εἰπε, μήπως τρυπήση διὰ τῆς ἐπιδορυχίδης τὸν οὐρανόν.

(Πλουτάχου).

ΒΕΣΣΙΚΑ

Πάλις κειμένη νοτιανατολικῶς τῶν Σαλατιῶν διασχίζεται ἐπὶ τοῦ Ἁγίου ποταμοῦ. Αἱ ἐκκλησίαι τοῦ ποταμοῦ τοῦτον σκοτεινὸν ἀντὶδρῶναι διὰ γερῶς. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀνήκοντι εἰς 6000, ἐξ ὧν 2000 εἰσι Ὀθωμανοί, αἱ δὲ λοιποὶ Ἑλληνομακεδόνας καὶ Σερματικοί.

ΥΜΝΟΣ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

(Ἄξιμος ἐν Μακεδονίᾳ).

Σὺν τέτοιᾳ ὥρᾳ ἔτ' ἔβον ὁ Παῦλος πληγωμένος
εἰς τὸ νερὸ ἐνὸς ἀϊλακοῦ ἦσαν ἑαυλωμένος.

Γιὰ σφῆς. Δίμω μου πιστέ, ἔτιν ποθητὴ πηγή μου
καὶ φέρε μου κρῖνον νερὸ νὰ πλύνω τὴν πληγὴ μου.

Δὲν κλαίω τῆ λαβοματιά, δὲν κλαίω καὶ τὸ βόλι,
μόν κλαίω ποῦ θ' ἀφήσω κλαῖα τῆ συντροφιά μου διη.

Σταλαγματιά τὸ αἷμά μου, γιὰ σὲ Πατρίς τὸ χῆνο
γιὰ νύχης δόξα καὶ τιμῆ, νὰ λάμπης ἔτιν τὸν κρῖνον.

(Ἐν τῆς ἀνεκδότων συγγραφῆς τοῦ κ. Ἀσλακίου «εἰς τὴν Μακεδονίαν».)

ρον αἰώρην κατεβίβασαν τὸ πῦμα καὶ ἀντικαταστάσαντες ἱερεῖς
καὶ λαμπάδα... διὰ τῶν λογῶν των, μετέφερον αὐτὸ εἰς τὸ νε-
κροταφεῖον σκοποῦντες ἀπὸ θαύματος νὰ μεταβληθῶν εἰς... νεκρο-
θάπτια !! Ἐνταῦθα ὅμως εὐρέθησαν ἀπέναντι ὀλοκλήρου στρα-
τιῶς γυναικῶν, ἡτις ἐγένετο κυρία αὐτοῦ καὶ μετὰ δακρῶν καὶ
ἀνθέων ἐνεταφίσατε τὸν χιονῶδη νεκρὸν τοῦ λογῶος τῆς πόλεως.

Καὶ οὕτως ἐκλείπει τὴν σειράν ἐκείνην τῶν ἠρώων καὶ μαρτύ-
ρων, τοῦ ἡμιθέου Κώτα, τοῦ Ὀλυμπίου Διαμάντη, τοῦ Καμπύ-
λάκη. Καὶ αὐτοὶ μετὰ βίον ὀλοκλήρον κινδύνων καὶ μαχῶν ἀπέ-
θανον τὸν διὰ τοῦ σκηνίου τοῦ μεγάλου πατριάρχου θάνατον τοῦ
ληστοῦ, βυθίζοντας εἰς τὸ πένθος ὀλοκλήρον πόλιν καὶ παρῆγοντες
εὐχάριστον θέαμα εἰς τοὺς ἰθνηκοὺς ἔχθρους. Καταλείπουν μητέρα
καὶ ἀδελφὴν πύτχουσε τοῦλάχιστον ὀπίπετος νὰ συμπεριληφθῆ αὐτὸς
ὁ λεπτοφυῆς κρῖνος μετὰ τῶν δρυτῶν ἐκείνων κλάδων, τὸ δικαί-
ον ἀρνί, μὲ τοὺς γερολύκους τῶν ὄρεων, πύτχουσε νὰ εἶνε αὐτὸς τὸ
ὄστατον ὄμμα γλυκοχαραζούσης αἰγῆς εἰς τὸν δαίμονα τοῦ σκό-
τους, τὸ τελευταῖον ὄμμα τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης εἰς τὸν Ἄσιν
τοῦ σπαραγμοῦ καὶ τῆς ἀδελφοκτονίας.

Ἐν Μοναστηρίῳ κατὰ Σεπτέμβριον 1908.

Γ. ΜΟΔΗΣ

Ὁ Φίλιππος, ἰσχυρῶς ἀνεληφόθησαν πολλοὶ αἰγμύλιοι, ἰσχυρῶς ἀ-
τόξος μὲ τὸν χιτῶνα ἀνεσπρωμένον ἀεριστῶς καθήμενος. Εἰς λοιπὸν εἰς
τῶν πολλοὺ μίμων ἀνεβήκατο: Ἡ μὲ λυπηθῆς, Φίλιππος, δίδει εἰμαι πα-
τριάρχης σου φίλος. Ἐπειδὴ εἰ πρώτῃς ὁ Φίλιππος, πῶθεν, ὃ ἀνθρώπος,
ἔγειρας καὶ πῶς; Θά σοι τὸ εἶπω, ἀπεκρίθη κληρικὸς. Ἀρ' οὐ λοι-
πὸν ἤχη κληρικὸν, καταβίβασον, εἰπερ, εἰλον κατατίσω τὴν χλαμίδα,
δίδει ἀσχημονεῖς σὺ καθεήμενος. Καὶ ὁ Φίλιππος, ἄφρατε αὐτὸν,
εἰπεν, δίδει ἀληθῶς ἦτο εἰς τοὺς καὶ φίλος γὰρ τὰ τὸ ζήτημα.

(Πλουτάρχου).

Ὁ Φίλιππος εἰπεν, εἰ προτιμώτερον εἶναι στρατόπεδον εἰσφῶν
μὲ λίοντα στρατηγὸν ἢ στρατόπεδον λέντων μὲ στρατηγὸν εἰσφῶν.
(Πλουτάρχου)

ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ

(Ιστορικά σημειώσεις).

Ο Δημήτριος Γαυκολάκης ἡ Μητρούσης (1) κατέγματο ἐκ τοῦ πλείονος τῶν Σέρρων βουλγαροφρονῶν χωρίου Χερμόδος. Ἀντὶ σπανιστάτης ψυχικῆς καὶ σωματικῆς δυνάμεως ἐξίστατο μεγίστην ἐπιρροὴν εἰς τὴν περιφέρειαν ἐκείνην. Τὸ μόνον του ἔνειρον ἦτο ἡ πατρίς, καὶ ἐν καὶ ὡς Μακεδὼν ἤμισε τοὺς Βουλγάρους, ὅμως αἱ ἐνέργειαι του ἐστρέφοντο κυρίως πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ ἐπαχθοῦς τῆς σκλαβίας Ἰουγοῦ. Ἐπὸς τὴν ἀναγίνωσιν μιᾶς μεγάλης Μακεδονικῆς καὶ Ἑλληνικῆς πατρίδος. Ἡ ἴδια αὕτη τῶσον εἶχε βιωθῆ ἐν τῇ φυγῇ του κατὰ τὰ τελευταία ἰδίως ἐπὶ τῆς δράσεώς του, ὥστε καθίστα αὐτὸν ἀδιάφορον πρὸς πᾶν ἄλλο περὶ αὐτοῦ συμβαίνον. Ἐπανειλημμένως τὸ Βουλγαρικὸν κομμάτιον ἐπεχείρησε νὰ καταστρέψῃ αὐτὸν ἄλλ' ἀπίτυχον. Ἡμεῖρα τινὰ Βουλγαρικὴ συμμορία πληροφορηθεὶσα τὴν ἀπουσίαν του εἰσέρχεται εἰς τὸ χωρίον του καὶ πολιορκεῖ τὴν οἰκίαν του... Τὴν ἐσπῆραν ἱπανέλιθον αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀγροῦ εὐρίσκει ἄπασαν τὴν οικογενεῖάν του κατακρεουργημένην. Ἡ συμφορὰ ἦτο μείστω. Ἐκερων ὁ Μητρούσης ἐγκαταλείπει αὐτοστυγμὰ τὸν οἶκόν του καὶ ἐν μίσῳ σφοδροτάτης καταγίδος ἔρχεται εἰς τὰ ὄρη. Οὐδὲν πλέον τὸν σκεῖτε μετὰ τοῦ κόσμου τούτου. Ἀφίρσων ἐκ αὐτὸν εἰς τὴν πατρίδα. Φελλῶν μολις Ἑλληνικὰς τινὰς λέξεις σπεύδει εἰς συνάντησιν τοῦ ὄπλαρχοῦ Γραγγῆ καὶ παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ τὸν κατατάξῃ εἰς τὸ σῶμα του. Ὁ Γραγγῆς δέχεται, καὶ ἰδοὺ ὁ Μητρούσης μετὰ τινὰ καιρὸν παύει κέρων πρόσωπον εἰς τὴν φροσὴν ὑπόθεσιν τοῦ Καρατζάκοι, ἰδοὺ πλείστοι τῶν δολοφόνων τῆς οὐλόγου καὶ τῶν τέκνων του ἐκτρέποντο. Μετὰ ταῦτα συγχροτάως σῶμα ἐκ τεισάρων ἀνδρῶν, ὃν δύο συγχωρετὰί του, Γρεβάνης, φίλατος παιδικῆς του

1) Ἰδὲ Μελιά, Ἡμερολόγιον τοῦ Γου, 1908 ἐν σελ. 335 καὶ 474.

φίλος, Θεόδωρος, καὶ δύο ξῆνοι, Νίκος Παναγιώτου(1) καὶ Μιχαήλ, τίθεται ἐπὶ τὰ ἔγνη τοῦ περιήμου ἐπὶ κακουργίᾳ Βουλγάρου ἀρχικομμάτι' Ἀραμπάτζη ἑστῶν πληροφορίας περὶ τῆς διευθύνσεως ἐκείνου εἰσέρχεται μετὰ τοῦ σώματός του τὴν ἐσπῆραν τῆς Παρασκευῆς, 13ης Ἰουλίου 1907, εἰς Σέρρας καὶ καταλείπει εἰς τὸν οἶκον του ἐκ Στεφανίων παπᾶ Θανάση, ἐγγεμέριον τοῦ ναοῦ τῆς Ἐπιταφιστρίας ἐν τῇ συνοικίᾳ Κάτω Καμινίτη. Δυστυχῶς προδίδεται ὑπὸ τοῦ βουλγαροφρονῶς Ντίζκου, τοῦ μετὰ ταῦτα διὰ χειρὸς τοῦ παλληκαριοῦ Νάσου πρὸ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐν Σέρραις ἀποτίσκατος δίκην τοῦ κακουργημάτος του, καὶ περικυλῶνται ὑπὸ ἀπειροπληθοῦς Τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ ἔγλου Τούρκων καὶ Ἀθιγγάνων ὀπλισμένων διὰ μηχανῶν καὶ πιστολιῶν, συρρευσάντων αὐτοῦ ἐξ ὄλων τῶν μερῶν τῆς πόλεως, ὅπως δόξασαι χεῖρα βοήθειας εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ φοβεροῦ Γκιζοῦ. Καλεῖται ἐπανειλημμένως εἰς παράδοσιν τῶν ὀπλων του. Ἡ φωνὴ του ἀντηγεῖ καθαρῶτα καὶ ἀτάραχος. Σκυλλὰ! ἄμισε, κατακίραλα. . . Ἐλάτε! Καὶ πετῶν ἀπὸ τοῦ σωματός του τὸ ἀντημίον του σιγᾶρον ῥίπεται ἐν τῷ μίσῳ τῶν ἑθρῶν. . . Μετ' ὀλίγον ἐπιστρέφει αἰμυστάζων ἄλλὰ γαλήνως ἐντὸς τοῦ περιβάλλου τῆς ἐκκλησίας πλείονος τῶν τεσσάρων αὐτοῦ σωστέρων. Ἀνάπτει δευτέρου σιγᾶρον καθ' ἣν στιγμὴν ὁ ἑθρὸς ἔβη ἐν ἀφῆται. Ἡ θύρα του περιβόλου ἐπιπίπτει μίνοι ἀνοικτῆ, οὐδεὶς ὅμως τολμᾷ νὰ πλησιάσῃ ἐκ τῶν ἑθρῶν. Ἐξείρσως, ἀγνωστον πῶς, πυροβολεῖται ἡ οἰκία τοῦ παπᾶ Θανάση. Τότε ἐν μίσῳ τῶν φλογῶν τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τῶν πανταχῶθεν καταρρέοντων ἐρεπιτίων πίπτει ὁ Θεόδωρος βληθεὶς τὸ μίτωπον ὑπὸ ἑθρῆς σφαίρας. Ἀλλὰ τότε ἐκκυλισσεται μεγάλη συγκινητικωτάτη σκηνή. Οἱ λοιποὶ τεισάρως πρὸς στιγμὴν ἀπομακρύνονται τὸ κρίσιμον τῆς θεσεῖς των γονατίζουσι πρὸ τοῦ πτώματος τοῦ φίλου των καὶ ἀσπαζόμενοι τὰ ἀνευ πνοῆς χεῖλην του ῥίπτουσι αὐτὸν εἰς τὸ πῦρ, ἴνα μὴ τὸ πτώμα του περιπίσῃ εἰς χεῖρας ἀνίτρος. Τὴν αὐτὴν σὺγγη ἔσχε μετ' ὀλίγου καὶ ὁ Μιχαήλ.

Ἢδὲ οἱ Τούρκοι περικυλῶσιν αὐτοῦς πανταχῶθεν. Συνάπτεται ἀληθὴς γυγαντομαχία, καθ' ἣν τρεῖς καὶ μόνον ἀγωνίζονται ἐναντίον μυριάδων. Ἀληθὴς ἱεροστασία τῆς παλληκαρίας ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς πατρίδος! Βαρῆς πληγωμένοι ὁ Γρεβάνης καὶ ὁ Νίκος συλλαμβάνονται ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἀμρότεροι ἔλαβον τὸν

1) Ἰδὲ Μακεδόν, Ἡμερολόγιον τοῦ 1908 ἐν σελ. 362.

δι' αγγόνος μαρτυρικῶν στίβανον ἐν Σέρραϊς τῇ 3ῃ Δεβρίου 1907 ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ. Ὁ δὲ Μητρούσις ; . . . Τὸ πτώμα αὐτοῦ διάκρητον ὑπὸ τῶν ἐχθρικῶν σφαιρῶν παρακρηθὲν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐτάθη τὴν ἐπομένῃν προίαν, ὀλίγον ἂνωτέρω τοῦ τόπου τῆς συμπλοκῆς παρουσιάζετο καὶ μόνου γίγοντος ἱερέως.

Κοιμάται ἤδη τὸν αἰώνιον ὕπνον εἰ μὴ ἱερῆν γωνίᾳ τῆς γλυκυτάτης τοῦ πατρίδος.

Ὅδεις σταυρὸς, ὄδον ἔθηκε ἐπὶ τοῦ τάφου του.

Ἵψηλὰ γόστα καὶ ἄγρια φωτὰ ἐκάλυψαν τὸ μέρος, εἰς τὸ ὅποιον κοιτάται ὁ ἀθάνατος ἦρας.

Ῥιγῶν εἰς τὴν πνοὴν τοῦ ἱεπερινῶ ζεφύρου, καὶ ἡ καρδίᾳ εἰς τὴν θείαν αὐτῶν.

Ἐν Μονάχῳ, 24 Δεκεμβρίου 1908.

ΦΑΙΜΙΛΙΟΣ ΗΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ

ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ

Ημερολόγιον Θεσσαλονίκης 88
1926

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΚΟΥΝΒΑΡ

I

Βέβαια, μάγια και γηϊνές θάφαιρες, Γυόη,
κα' όλα τὰ σαμαρά και τὰ σαντοιά,
όλημερίς βαρούν γιά σένα μορολόι
ή ήμνο, μέσα και γύρω στην Άνταταπόρ,

κα' από μακριά ξεσκίωσαν τόν Κούνβαρ, ποδ χαϊβάλλα
στόν χιτιστρό του, ώλοχρονον έλλάφα,
ήρξαται μέ ζωντανά γέλωτ, μ' άλεφτα παύλα,
ταμπούρα την άποθηλιά να στήση, χρονογράφη.

άγγάνη σου, ή μάχη ή σουτά, κα' αϊνά τ' άσπίται
όπλα βασάνη τὰ μέσα και τ' άλλα αλολιωθάνη
μέ βένη, μέ δικιάται, μέ σαμαρά στα χέσια,
και, φάλλων φάιδως άλαργός, τσιφάνη.

II

Σφαλιγείται ός τόσο ή Άνταταπόρ μπρός στού έλλάφα.
Παύται χιλιδι βασιστό και σέννη παντοιά,
κα' άτ' άσχη ός άσχη μέσα της χιλιγγι πολεμικου χιλιότι,
Ντά, σε, φά—α' ποδ άίμωνε βογγάνα όχητέ—ατ, τ.ε, φά,
σπρωθή ζουραγιά, βουή λαού μελικοσολά,
χ' έπασαν, ός τούζανε πορτιά και αϊόστρων πορφέρα
στό ζέντασμα φουτίς και χρονογράφα του Μεγασέρμα.
Κι ός βράζει ή ήμος τρέ σέννη άπασου τρε, κα' άλελιόδη,
άχτιντες, λαμνικό γαμου, τὰ βέλη ασπών άσπίθη
και, γά! στο γούμα βόχοντας χρονοαλεγμένο σάνταλο,
γλυκόφωτο λάνο στην τρυκερία άστρο,
στις πολυμίστρες τίς φηλέξ,
ποδ άτ
να λάμψη πιά' από φουτίς
ή μάτια, ... Η Γυόη...
Κι' έτσι δέν πάφηρε τó ζόστορ.

ἀγαθόν, ὅστις ὡς «θεῖα μίση» παρμένει τοιοῦτος καὶ δὲν δύνανται γ' ἀλλοτρίῃ ἐπιγγεῖλαι!

Ὁ Ρωμαῖός ἐπινοεῖται ἐπιτηδεύς τὸν τύραννον. Τὸν κολακίζει διὰ τὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὸ καίματι ἀπὸ τοῦ γάλα. Ἀρχίζει τὰ τοῦ ἀγαθοῦ τὰ καλύτερα ἀρνία καὶ τὰ μεγαλύτερα αἰγά.

Πικρὴ τίσις μου, βέλγη μου καὶ ἡ δουλεία τοῦ δουλεύ.

Ὁ φαρμάς θέλει δουλεύει καὶ ὁ ἀπὸ ἀνάγκη.

Ὁ αἰώνιος νόμος τοῦ ἐξαγριεῖσθαι καὶ τῆς ἡθικῆς κολοφορθεύσας καὶ ἰσορροπίας πλέκει τὸν ἴστων τοῦ βραδέως, ἀλλ' ἀσφαλῶς.

Ὁ Ρωμαῖός κατοικεῖ εἰς πάλαιτα καὶ ὁ Ἀγαθός καταπύ τρυφωδότης εἰς τὰς ἐπαρχίας. Ὁ φαρμάς προσεῖ το ἱεράριον, τὴν κεντήλιαν, τὸν κωνικεῖον βίον καὶ γρηῖται τὴν Τουρκίαν μὲ ἐκπαίδευση καὶ διάφορα εὐαγγη καὶ καθήκοντα.

Φθάνει ἡ ὥρα τοῦ Ὁ Ρωμαῖός θέλει νὰ φορέσῃ σαμάρι εἰς τὸν Ἀγαθόν, ὅστις δὲ θέλει νὰ φέρῃ τὴν προβατίναν καὶ τὴν κόταν παρὶ τὴς βλάτα τῶου παρχίας.

Γίνεται ὁ μέγας Πόλεμος καὶ φοροῦμεν τὸ σαμάρι εἰς τὸν Ἀγαθόν, ἀλλ' αἰθνης ἀφηνιάζει ὁστος καὶ τρώγει προβατίναν τε καὶ κόταν.

Τὴς ἔφαγε κορφιβαντών, ἀλλ' ἐστέρησαν δὲ αὐτὸν αἱ πηγαὶ καὶ ἀπὸ δὲν ἡμέρας ἐπὶ τόσους αἰῶνας νὰ σχηματίζῃ κρεῖτος ἔθρονον μὲ τὴν συνδρομὴν τῶν Ρωμαίων, πολλὸ περισσότερο δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ τόσα.

Τὸ σαμάρι δὲ δὲν θὰ τὸ γρηῖται καὶ οἱ Ἕλληνες δάττον ἢ βραδύον θὰ ἐπινοήσονται εἰς τὰς ἀποφθεῖρας τὰς κομμοδοτικὰς τῆς Ἀνατολῆς καὶ οὐδὲν ἐκθεωρεῖται δυναμὸς δύνανται νὰ μεταδῶν τὸ γρηῖτος ταῦτα, ἀνάττων ἐκτός ἀποδοτικῶν ὁπολογομῶν.

Ἢ διήρηται αὐτὴ ἢν ἡροῦται παρὰ ἀποδοτικῶν φιλοσοφῶν μικρασιῶν ἐν Θεσσαλονίχῃ καὶ τῆς ὁποίας δὲν ἡρηνέθη νὰ προσκομῶν τὴν ἀρετὴν φρασολογίαν εἶπε ὁστος προφητικῆ καὶ διδασκαλικῆς.

Οἱ Τούρκοι, ἀνεπίδητα ἄρματα ἐν χροῖ τῆς θείας Προνοίας, ἐστειλαν εἰς Μακεδονίαν καὶ Θράκην τοὺς Μικρασιώτας διὰ νὰ... ἐξελληνίσωσιν ὀλοτῶς αὐτούς! Καὶ συνέστησαν τὸ σμικρῶσιν ὅτι ἡ Μικρασιατικὴ συμφορὰ μὲς δίδασκε ἴσιν, ἀντὶ νὰ πηρῶσιν εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, ἔγραψε νὰ ἰσχυροποιήσωμεν τὰς δύο ταύτας ἐπαρχίας πρῶτον, διότι θὰ ἦτο ἀφροσύνη νὰ μὲνωμεν εἰς Μικρὰν Ἀσίαν καὶ νὰ ἔχωμεν Μακεδονίαν καὶ Θράκην μωσαϊκὰ πληθυσμῶν ἰσάκτων φρονημάτων, δὲ ὅν αἱ γνηθικαὶ καὶ ἀποδοτικαὶ αὐτῶν ἴσται θὰ ἐμαρτύρουν μείζονα ἐπὶ σμικρῶν ἡμῶν.

Ἐν Θεσσαλονίχῃ

ΚΟΣΜΑΣ ΑΓΙΟΠΑΥΛΙΤΗΣ

Σοφοκλῆς

III

Ἡ μάχη παύει πῦρ ἢ γαῖαν, σφραγίσαι οὐ θέλουν
 ἔοι δὲ σὺν ἑνὶ ἄλλος μνηστὴρ ἄντιον.
 Κάτω δὲ τὸ πύγμα ὁ πόλεος Κοῖνβου **Σοφοκλῆς** τὸ θεῖο μέλος,
 πάντα εἰς ποιητικῶς, ἀνέτη, ἀνεσοποιητῆ ἔκστην,
 σὺν αὐτοζωοδο τοῖς ἀνέτας τὴν θεοσοφίαν ἔλλος,
 πρὸς ἡμῶν, ὅλο ἔρωτα εἰς δὲ τοὺς τόποι, καὶ ὅλο πῦγμα.
 Κι' ὡς σταματήσανε τὴ μάχη τὰ πιστὰ τ' ἀσέβητα,
 πῦρ δὲ τὰ πύγμαθα, ἀνέληπον ἴσοι βραχίον.
 Ἴδιο τροχουδιστὸ φρὸς φεγγασί, ἢ φηβανίστρα,
 πᾶνο πὲ λῶρα ποῦ λεγομένην ἀπὸ γέλιου καὶ πρῶτονον,
 κα' ἢ Γῶνη ἀφῆται δὲ μῦσταε καὶ σπῆλαια κάστρα,
 τὸ νοῦθεν καὶ σὺν νύκτε σπομένο ποσοῦσι,
 Ἦ αὐτὰ τῆς εἰρή ἀνεγέγονε πὲ τὰ δύο γένη,
 καὶ τὸν γένον τ' ἄγρο τ' ἀνέβησαν αὐτῶ, γηνοὶ εἶναι σημεῖο.....
 Κι' ὅμως, δὲν πάθηνεν ἢ Γῶνη.

IV

Καὶ τότε φέγγει ὁ βασιλῆς, Φογὴ παλαμαρία!....
 Κι' ἄν πῖσο πῆρε τὸν ἀπῶντο τὸ δαῖμα πᾶλε μῖνος,
 σὺ φῶς, σὺ φῶρα ἀνοήγητῆ, πῆστρα ἢ δολοφῶνα,
 γῆς, διῆς, ποσῶντος τὸν νεκρομῆτα ποῖος,
 ὁ γῆς, αἰρῆς ποῦ ἀνέστηρε, καὶ ὁ δῆος τῶν δῶν,
~~Καὶ τὸ δὲ τῆς ἀνοήγητῆ~~ βραχῶν στή σπῆλαια τῶν ἀδῶν,
 ἀνεγῶνος ποσῶντα ἀπὸ ποσῶν ποῖοσι:
 Ἦ ἀνεγῶντα τοὺς..... ὁ γῆος..... τ' ἄγρο τ' ἄνα.....
 Χάϊος, ὦ, Γῶνη.

ΑΙΜΙΑΙΟΣ ΡΙΑΔΗΣ

ΓΝΩΜΑΙ ΣΟΦΩΝ

"Ὅμοι αἱ γυναῖκες θά ἦσαν τίμαι, ἄν ἦσαν ὅμοι εἰς τῆς, θά
 ἦσαν δὲ ὅμοι εἰς τῆς, ἄν ἦτο δυνάτον νὰ ἔχουν ὅμοι καλοῦς
 ἀνδρας.
 Κυρία Βετόν η
 Ἐάν ὁ ἀνὴρ εἶνε τὸ ἀφαιρέτο ἀνδρῶς τῆς γῆος, ἢ γυνή
 εἶνε ἢ εἰσθδία αὐτοῦ.
 Ἐκ Στάελ

ΑΠΟ ΤΑΣ ΠΑΛΙΑΣ ΜΟΥ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΠΟΣΤ-ΡΕΣΤΑΝΤ

Η ΤΙΜΙΟΤΗΣ ΑΝΤΑΜΕΙΒΟΜΕΝΗ

ΕΙΝΕ γνωστά τοις πάσι τὰ διάφορα επεισόδια τοῦ ποστ-ρεσταντ. Μικτὴ ἀλλοσημασία—ἀπειρά—παρεξηγήσεις καὶ τόσα ἄλλα μικροεπεισόδια, τῆς παλαιστῆρας βιβλικῆς εποχῆς, ὅσα καὶ αὐτὸ τόκου ἐνεκατέθη καὶ ξεφουλίθη ὅπως ὅλα σφιδόν, χωρὶς νὰ προσέβῃ ἐντέπασιν καὶ νὰ σαρξινὴ οὐδένα πλέον.

Τὰ ποσταντ επεισόδια δὲν ἔλειπον νὰ γίνωνται εἰς πολλὰ ἔθνος μισοῦσαν εὐμενὰ εἰς τοκοκρατίας ἰσχυρὰ καὶ εἰς τὸ παλαιὸν καὶ στεννοῦρον, ἀν ἐνθυμῶνται οἱ ἀναγνώσται μας τοιοῦτον ταχυδρομῆιον, ἔνθα μόνον τρεῖς ἢ τεσσαρὲς θανάτοις ἐπιτοῦργον καὶ οὐτὶ ἢ ἔλλειπος. Τὸ ποστ-ρεσταντ μάλιστα τότε ἐχρησιμοποιοῦτο εἰς τὸ τῆς θανάτου εἰς τῆς πωλήσεως γρηματοποιήσιον, ὅπου εἰς τὴν ἀφῆσαν πλάσαν αὐτῆς ἔπειτο ἡ ἀσπὴ ἐπιστολῶν τῶν ἀποστρεφῶνται, ὁ ἔθνος δὲ ὁ ἐπαύλιος ἐπέβλεπε κατὰ τῆς διακοπῆς τῶν.

Τοῦρου εἰς εἰς τὸ πλείστον ἐπαύλιος ἢ ἀμείνιο διεξῆγον τὴν ἐπιτησίαν, προσημῶν δὲ νὰ συντηρηθῇ κατὰ τῆς ἐχρησάτο καὶ διεφθαρῆς καὶ τοῦτου ἐνεκεν, ἢ χωρὶς τοῦ ποστ-ρεσταντ ἦτο σπανία.

Ἐν τοῦτοις καὶ τότε, ὅπως καὶ τὴν μετέπειτα ἐποχῆν, δὲν ἔλειπον τὰ διάφορα καιρὰ ἐπεισόδια, αὐτὰ ἔνθα τῆς σπανιότητός τῶν ἦσαν καὶ σκωδατα.

Μίαν ἡμέραν τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1911 εἰς τοκοκρατίας βέβαια καίτοι φίλη μου καὶ γειτόνισσα μου εἶπε ἔπα ἐπαύλιον καὶ τεταραγμένη, ὅτι εἶλε ἀπὸ ἀγροσῶν τῆς καίριον ἐπιστολῆν τινὰ καλλιὰ γρημμμένην. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὁ ἀγροσῶς αὐτῆς κάκος ἔλεγε ὅτι τὴν ἀπάντησιν ἐπέβλεπε εἰς τὸ ποστ-ρεσταντ. Ἡ ἐπιστολὴ ἔδεν εἰς τὸ σφιδόν τῆς φίλης μου μὲ τὴν διεφθαρῶν τῆς ταχυδρομῆας. Τὴν ἔβλεπε ὁ Τοῦρος ἀσπῆς

Y)

91
Thorpala
201 H. P. S. v.

ΣΤΟΝ ΚΟΝΙΤΣΙΩΤΗ

Ἀθανάτε μου Χρίστε Κονιτσιώτη
ποῦ ἔφθονο τὸν γέλωτα σκορπῆς
Ἑστρέλλανες καὶ τὸν ἐπαρχιώτη
Ἑστρέλλανες τὸν κόσμο καὶ ἔμπε

Αἰμ. Κοῦ

Πάρος τῆς Ἑσ/νίκης, ἔθρος 1904

ΤΗ Α..... Κ.....

Κλίνω γόνυ μπρὸς στὸ κέλλος
μὰ μπροστά στὴν ἀρετὴ
κλίνει γόνυ κι' ἡ καρδιά μου
κλίνει γόνυ κι' ἡ ψυχή.

Αἰμ. Κοῦ

Πάρος τῆς Ἑσ/νίκης,
Παρασκευή 14 Μαρτίου 1904

Ἐπί τῃ ἀναχωρῆσει τοῦ φίλου
Ροβέρτου εἰς Ἀθήνας

Ρέον τό κῆμα μακρὰν σέ πηγαίνει .
Ὅπως σέ δελεῖ τὴν γῆν Παραδείσου.
Βαίνει γοργός ὁ ἀτμός , καὶ γλυκαίνει
Ἐκρος ζέφυρος τὴν ψυχὴν σου.
Ρέον τό κῆμα , μακρὰν σέ πηγαίνει
Τῶρ α εἰς μέρη εὐδῶη Ἑλλίου,
Ὅμως ναί! ξέρε, καρδίαν πῶς εὐφραίνει
Σ ὅλη τῇ κτίσει ἡ γῆ τῆς πατρίου
Θεσ/νίκη Μάρτιος 1904

Ἐπί τῇ ἀφίξει του

Ροδινός ὅπως φωτίζει Ἡλιος γῆν
εὐδαιμονίας,
Οπου ὑπὸ οὐρανόσ ἀραίους φθωνται
μυστήνης κλῆνες,
Βῆμα ἔχεις κάμη ἕνα, καί ἰδες τόπους
εὐτυχίας,
Ενθ' ἀγήρατοι βιοθνε πάλλευκοι οἱ
Παρθενῶνες,
Ρέον κῆμα σέ κυλίζει, καί σέ φέρει
πίσω ἄλι,
Τώρα στές θερμάς ἀγκάλας φίλε
φίλων παμφιλιάτων,
Ὅμως πάντα ἐνθυμήσου τῆς πατρίδος μας
τά κάλλη
Σ δνειρα γλυκά γυρμένος Ἀκροπό-
λις ἀναπλάττων .

Διμ. Κοῦ

Θάρος εσ/νίκης
Πέμπτη 15 Ἀπριλίου 1904,

Ἐπί τῃ ἀναχωρήσει τοῦ φίλου
Ροβέρτου εἰς Ἀθήνας

Ρέον τό κῆμα μακρὰν σέ πηγαίνει .
Ὅπως σέ δεῖξῃ τήν γῆν Παραδείσου.
Βαίνει γοργός ὁ ἀτμός , καί γλυκαίνει
Ἐκρος ζέφυρος τήν ψυχὴν σου.
Ρέον τό κῆμα , μακρὰν σέ πηγαίνει
Τώρα εἰς μέρη εὐδῆς Ἑλλίου,
Ὅμως ναί. ξέρε, καρδίαν πῶς εὐφραίνει
Σ ὅλη τῇ κτίσει ἡ γῆ τῆς πατρίου
Θεσ/νίκη Μάρτιος 1904

Ἐπί τῇ ἀφίξει του

Ροδινός ὅπως φωτίζει Ἡλιος γῆν
εὐδαιμονίας,
Ὁπου ὑπὸ οὐρανόσ ἀραίους φθωνται
μυρίων κλῆνες,
Βῆμα ἔχεις ἀμὴ ἕνα, καίθες τόπους
εὐτυχίας,
Εὐθ' ἀγήρατοι βιοθνε πύλλευκοι οἱ
Παρθενῶνες,
Ρέον κῆμα σέ κυλίζει, καί σέ φέρει
πίσω ἄλι,
Τώρα σίς θερμάς ἀγκάλας φίλε
φίλων παμφιλιάτων,
Ὅμως πάντα ἐνθυμήσου πῆς πατρίδος μας
τά κἄλλη
Σ ὄνειρα γλυκά γυρμένος Ἀκροπό-
λις ἀναπλάττων .

Αἰμ. Κοῦ

Ἐκρος Θεσ/νίκης
Πέμπτη 15 Ἀπριλίου 1904,

Υ Μ Ν Ο Σ

Στόν μελλόρροτον ποιητήν Ι. Λυστανατινίδην

Μέττο χλωρό τό δάφνινο κλωνάρι
 ζητώ κι στεφανώσω και ἐγώ
 τό μέτωπό σου τό πλατύ, πού χάρι
 σάν τό μεγάλο κρύφτει ούρανό

.....
 Ζητώ κι ἐγώ ἐσέ κι στεφανώσω
 ἐσένα πού στεφανώσ'ό θεός,
 Δάφνη κι ἐγώ σ'ἐσέ ζητώ νά δάσω
 μέ τήν δάφνην εἰς τά πόδια σου ἐμπρός

.....
 Τῆς λύρας σου τόν κρυσταλλένιο στόχο
 μέ τῆς καρδιάς τοῦς χτύπους μου σχετῶ
 τό πᾶν σου, μόνο μ'ἀρμονία ἦχο
 ἢ μέ ἰδέα θεία παριστῶ.

.....
 Καί μέ τῆς δάφνης τό χλωρό κλωνάρι
 τό μέτωπό σου στεφανώνω καί ἐγώ,
 Καί ἀπορῶ στό νοῦ σου ὅπου χάρι
 σάν τόν μεγάλο κρύφτει ούρανό.

Αἰμ. Κ. οὐ

Ἐάρρε τῆς Θεοπόλινης
 Σάββατον 9 Ὀκτωβρίου 1904

Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Ἐπιτύμβιον στὸν Ἐθνομάρτυρα
Παύλον Μελά

Ἡ γῆ αὐτῆ, ἦ ἤρρα, ποῦ σὸ θνεὶ-
νε κοιτίδα
αὐτῆ ποῦ σὸ στεφάνωσε μὲ στέφανον
τιμῆς
αὐτῆ σὲ στήθεια ἄβουλα μὲν τρέφει
μὲν ἑλίδια
πῶς θά σπαράξῃ ἄπονα βαρβάρους κατὰ
γῆς

Γιὰ μὲν ρανίδα αἵματος, ποῦ χάθη
ἀπὸ σένα
ποτάμια, λίμνη αἵματος ἀτλίμων θά χυθῆ
καὶ μέσα ἔμετ οἱ δόλιοι θά βάρουν
νεκρωμένα
τά μαθρα των τά ὄνειρα, τοῦ γένους
των κνοή

καὶ σὺ κι' ἄν τώρα ἄφησες τὸ μέγα
πόνεμά σου
ἀτέλειωτο κ' ἐμπῆκες στοῦ τάφου τῆ
σκοτιά
Ἡ δόξα πάλι ἀκράτητος τοῦ γράφει
τ' ὄνομά σου
μὲ γράμματα ὀλοπύρινα σὲ καθενὸς καρδιά

Κοιμήσου μὲ τὸ πνεῦμα σου τριγύρω
ἄς γυρνᾷ
στῆς παθεϊνῆς πατρίδος μας, στοῦ Γένους
τῆ παιδιά
Ἡ δόξα νοῦν καὶ ὄνομα, σ' ἔκεινους
κ' ἄγαπᾷ
γιὰ νά πατήσουν πάντοτε τὴν Σλαβική
Ὀχιά

Μακεδονικὸς Κήρυξ,, Βόλος 31 Ὀκτωβρίου 1904

ΑΠΡΟΣΤΟΙΧΙΣ

ΗΒΟΛΕ ΜΕΛΕ , γλυκό παιδί κτή μήνη
 μας πατρίδα
 'Απόστολε ελευθερίας σ' εδωκεμένη
 χώρα
 Υγρό πικρό τραβός
 Λεοντάρι ήσαν στην καρδιά χι' αυ
 τήν είχες άσπίδα
 Οπόταν μας προστάτευσε έπ' αυτών αίσχρων
 τή μητέρα

Είγες . φού δέν μιλάς

ΜΕΛΕ . ή γη όπου σήτι σου έγεινε
 κοιτίδα
 ΕΣΕ που σέ στεφάνωσε με στέφανο
 τιμής
 Αιμυλάζοντα τέ αίματα Βουλγάρων ή
 πατρίδα
 Αγνή για σένα , ήρωα , σά χόση
 κατά γής
 Στεφάνι δόξης νε γενή για σένα και
 για μας

Αιμίλιος Κοβ

Καπεδονικόσ Εήρωσ Βόλος 31 'Οκτωβρίου 1904,

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΑΙΔΟΣ

Τὰς λέξεις τούτας τὰς ἀγάς μου,
ἀπὸ τῆς βάθης τῆς εὐχῆς μου
Ὁ. Πλαστουργέ, θερμῶς ἐκφέρω,
θερμῆς καρδίᾳς "προσευχῆς μου.
Ἐπειδὴ τὰ πάντα προσαρμόζει
εἰς ἁρμονίας τὴν ἀγάλην. -
Ἔαμε ὡς πρῶτον τὴν Ἑλλάδα,
καὶ πάλιν, ἰσχυρῶν, μεγάλην.

Ὁ. Πρόσεξον τὴν αἰτησίην μου
ἀπὸ τῆς βάθης μου, ὡς αἴραν
εἰς τ' οὐρανὸν τὴν ἡσυχίαν,
ἀπὸ τοῦ στήθεός μου τὴν λαύραν,
Ἐπειδὴ τὰ πάντα βαυκαλλίζεις,
εἰς τοῦ ἐλέους τὴν κοιλίαν.
Ρίψον κ' ἐν βλέμμα εὐσπλαχνίας,
εἰς τὴν Ἑλλάδα μας Πατρίδα.

Ἄλλο ὅν σοῦ ζητή, Ὁ. πῆτερ.
τὰ πάντα κόσμου, μεταϊότης.
Ἦλθ' ἐν παρακαλῶ ἀκόμη
γονυπετή, ἀγνή "εὐχῆς.
Ἐπειδὴ τὴν κτίσιν διεύθυνεις
εἰς τὴν ἁρμονικὴν ὁδόν της,
Ἔαμε μεγάλην τὴν Ἑλλάδα
κι' ἐμὲ, γενναίου προμαχόν της.

Μάρτιος 12 1905.

Ἐκ τῶν Ἀσμάτων τοῦ Λουκανοῦς,

Ἄσμα XI

Μέ τὰ εὐμορφά σου χεῖρα
 ὅταν κόρη μέ μιλοῦσες,
 καί μ' ἄρκιζέσο ἀγάπην
 ἀπ' τῆ βόθῃ σου πιστά,
 καί εἰς θνεῖρα μαζί μου
 εἰς τὰ στήθη μου κολλοῦσες
 καί μέ ἔβλεπες μέ πῖθος,
 ὦ Παρθένα, τρυφερά,
 μέ ἡπίτας ἔξ σκληρά

II

Αἱ ἡμέραι τοῦ Μαΐου
 ἔχουν φύγει ὁροσεραί,
 καί τῆρῶ τῶν χελιδόνων,
 τῆ φωνῆ ἑαυτῆ νεκρή,
 καί τὰ ὄλλα τὰ κυττάω
 γιὰ νά πέφτουνε χαμαί
 ὅσν τὰ ὄδλια θνεῖρά μου
 νεκρωμένα εἰς τῆ γῆ
 μέ ληημόντες σκληρά.

Αἰμ. Κοῦ

Ἔκρος τῆς Θεσσαλονίκης
 Πέμπτη 17 Μαρτίου 1905

ΥΜΝΟΣ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
('Απόπειρα)

'Η ψυχή σου πετὰ στὸν αἰθέρα
ἢ καρδιά σου κτυπᾷ δυνατὰ
Τὸ ρυάκι σου τρέχει κατ' ἕρα,
τὸ πουλί , σου σὺν ὕψι πετὰ
"Ὅλα λέγουν : σὲ τοῦτο τὸ χῶμα
σου τοῦ Κροῦμου ῥημέλι ἢ γεννηθῆ
θὲ ν' ἀρθῇ μιὰ ἡμέρα ἀκόμα,
σου θὰ δῆ καὶ αὐτὸ λευτεριά.

X

Μακεδόνες , παῖδιά τῶν ἀνδρείων,
πεταχτήτε ὀρθοί στή στιγμή ,
θυμηθεῖτ' 'Αλεξάνδρου τὸν βίον,
μὴ ξεχνᾶτε πατρίδα θερμὴ
τὸ σπαθί , μὲ τὸ ξίφος τὸ χέρι,
καὶ μὲ τ' ἄλλο πηλὸ τὸ σταυρό .
Ἐτιμῶστε τῆνα , τοῦ ἄλλου τὸ ταῖρι
καὶ σπαράχτε μ' αὐτὰ τὸν ἐχθρό.

X

Εἴν' οἱ Βούλγαροι , Λόκοι , σπαράξ υν,
εἴναι κτήνη , μὲ δίχως καρδιά,
καὶ στὰ στήθια των μέσα , φυλάττουν
ἄρα μαύρη , μὲ φερίδια μ' ὄχια .
Καθ' ἄλοχρόν ἢ ζωὴ των θὰ μένῃ ,
πάν πικρόν , τῆ χαρὰ των κινεῖ
καὶ στεφάνι των δόξης θα γείνῃ
τ' ἄτιμα των ἔργα μαζὸ .

Μακεδονία 1905

Διμίλιος 'Ελευθεριάδης

ΑΓΩΓΕΣ

μέ φωνήν περίσσιαν ,
 ἢ καρδία μου τάρα
 φάλλε τοὺς ἀγῶνας
 τοῦ θεοῦ τὰ ὄρα ,
 φάλλε τῆς ψυχῆς μου
 τὴν ἀγνή ἰδέα ,
 κι' ἔμπνευσέ με ἰούσα ,
 σ' ἀποτουνῶν τῆ θεία ,
 τί να πρωτοφάλλω ,
 ποιόν να ἐξυμνήσω
 ποιόν και να θαυμάσω ,
 ποιόν και να ἀψήσω ,
 "Ολοι ἔχουν κἀμη
 κι' ὄλοι ἔχουν δεῖξη .
 ποῦ τόν νοῦν τ' ἀνθρώπου
 τούρχειται να φρίξη
 Ἡρόδοτος μεγάλη :
 ἡ καρὰ μὲ πνίγει
 κι' ἡ ψυχὴ μου ὄλους ,
 μέ καρὰ τοὺς θείει
 Σώματα και στήθη
 Ὁ ἀγῶν κρατύνει
 νοῦν καρδίαι και σῆμα
 μοναχός καλλῶνει
 και ὁ νοῦς τὰ ἦθη
 τὰ ἐξημερῶνει
 και τ' ἄρατον σῆμα
 νοῦν ἐξωρατίζει
 και γερὸς ὁ νοῦς μας
 ἄνδρας ἐξυφώνει
 και τ' ἀνδρεῖτον στήφος ,
 μας υπερασπίζει
 "εαραί καρδίαι :
 σῆματα σεῖς θεῖα ,
 ποῦ γοργά στα στήθια
 τοὺς παλμοὺς σκορπῶτε ,
 εἶχομαι βαθεῖά σας
 κέντα να φυλάτε
 τὴν ἀνθοσπυρμένην
 ταύτην ἡλικίαν....
 τί να πρωτοφάλλω ,

τί να ἐξυμνήσω
 ποῦν να θαυμάσω
 ποιόν και να ἀψήσω
 ὄλοι ἔχουν κἀμη ,
 κι' ὄλοι ἔχουν δεῖξει
 ποῦ τοῦ νοῦ τ' ἀνθρώπου
 τούρχειται να φρίξη
 Αἰμ. Ἐρρ. Κοῦ

ἄρος τῆς ἑσ/νέας
 Σάββατον ΙΙ Ἰουνίου 1905

ΣΚΙΑΙ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

(Του Μακεδόνα ποιητού Α. Ήλυθερίδου)

Τί σκότος τριγύρω, τί φόβρα, τί χιόνι,
 Τί κλίμας μύθη, βαρείς μες πλακωνεί,
 Τί χέος, τή δόλια πατρίδα ὀργώνει
 Καί γέννημα σπέρνει κορμιά ἀδελφώνει
 Ποῦ, τρέχομε τώρα στή τόση σκοτίδα...
 Πετοῦμ' ἀπ' τό μῆμα; Ἐτό μῆμα κυλοῦμε ;
 Θεέ μου, λυπήσου τή δόλια πατρίδα
 Τήν ἔρημ' Ἑλλάδα σπλαχνίσου θεέ.

Ἦ ρίψε ἄπτερα ματιά σου μίτ, μόνο.
 Ἐτόν μαῦρο σου κόσμο ποῦ τρέχε' στή δόδα
 Τό πλάσμα σου ζιέτο, μέ λαβρά τή κτίσι
 Ποθεῖ νά γάλλω, μέ χέρι σκληρό.
 Ἰδέ τα κι' ἐμεῖνα ποῦ κλαίνε, κείνε κέρα.
 Μικρά ναι τά δόλια, γυμνά, πεινασμένα....
 Τό μαῦρο μαχαίρι τοῦ Ἑλαίου, μιά μέρα
 Ἐτή γῆ τ' ἔχ' ἀφίσει, πατέρα, δρῶνά....

Μαχαίρι καί βόλι, φωτιά καί φαρμάκι,
 Τή γῆ μας θερίζουν, κ' ἡ γῆ μας σπαράζει,
 Τ' ἄλλοτρι δειχμένο στήν ἄκρη σκουριάζει,
 Καί τ' ὄπλο μονάχα γυαλίζει φριχτά.
 Ποῦ τρέχομεν τώρα στή τόση σκοτίδα.
 Βροχή ἀπό αἶμα τριγύρω μου στάζει,
 Θεέ μου, λυπήσου, τή δόλια πατρίδα,
 Τήν ἔρημ' Ἑλλάδα σπλαχνίσου θεέ!-

Μακεδονία 12 XI 1905 ἑσπερας

Πόρος,, Ἀθήναι 22 Ἰουνίου 1906

ΑΙΣΧΗΝΕΙΑ

Τώρα τ' ἄνοιξοι ποὺ φεύγουν, ποὺ σβύνουν
καὶ τὰ δένδρα ἔρηρὰ π' ἀπομένουν,
καὶ τ' ἀηδόνια γοργὰ ποὺ ἀφάνουν
τῆς φωνῆς των, καὶ φεύγουν μακριὰ

Τώρα ὅσ' οἱ πόνος συγώνει,
καὶ ἡ ψυχὴ μικρὰ ποὺ στενεύει,
σαββαίνουσα καὶ σὺ μὲ τὸ χιόνι
τοῦ καιροῦ θ. πτωχὴ μου καρδιά.

Ἰσθὸς γελοῦσος ἀδύνα, θυμῆσου,
τώρα κλαίεις, ποιεῖς, υποφέρεις,
λέξ' τῆ ἀλήθια τυλίξου κοιμήσου,
τῆς στιγμῆς τοῦ γλαυκοῦ οὐρανοῦ,
καὶ στιγμῆς ἐν τὰ χεῖλη γελάσαν,
Ἐπὶ τὴν τὴν τὰ στήθια θρηνοῦνε,

Ἄλλὰ τώρα οἱ πόνος δὲ φεύγουν
ἢ ψυχῆ μου καὶ . πῆτα καὶ ἄλλοσ .

Τῆς ζωῆς τὸ μικρὸ τὸ αἰμάκι,
τῆς ψυχῆς μου τὰ ἄλλα δὲν πῆγε
ἀλλ' ἐν τοῦ πόνου τὸ μαθρο σαράκι
τῆν καρδίαν μου ξεσπῆζει φριχτὸ.
Ὅσο θάλλπος καὶ σπείρω ἐπιτοῦσα,
Ὅσο πῆγο ἀπύρτησε μόνο
Ὅσο γέλοιο καὶ ὄρεψο ποθοῦσα,
Ὅσο ἄνερυ εὐρύτα μικρὸ.

Ἄλλὰ τώρα τὰ ἄνοιξοι ποὺ σβύνουν,
καὶ τὰ δένδρα ἔρηρὰ π' ἀπομένουν,
καὶ τ' ἀηδόνια γοργὰ ποὺ ἀφάνουν
τῆς φωνῆς των, καὶ φεύγουν μακριὰ
Ἄλλὰ τώρα ποὺ ὁ πόνος συγώνει
καὶ ἡ ἀγάπη της σβύσθη σὺν ἄσμα
τοῦ καιροῦ σαββαίνουσα τὸ χιόνι
ἢ καρδίαν μου πτωχὴ καρδιά

Αἰρ. Ἐλευθεριδάκης
Ἰαννουαρίου 1905

Φ Θ Ι Ν Ο Η Ρ Ρ Ε Ν Ο Ν

Τώρα τ'άνθη που φεύγουν, που σβύνουν,
 Και τὰ δένδρα Ξηρά π'ἀπομένουν,
 Και τ'ἀγρόδια γοργά που δριγύνουν
 Τὴ φύλλὰ τους καὶ φεύγουν μακριὰ,
 Τώρα παιὰ που χεϊμῶνας σιγάνει,
 Καὶ ἡ φύσις θλιμμένη στενάζει
 Σαββανῶσου καὶ σὺ μὲ τὸ χιόνι
 Τοῦ καιροῦ Ὁ φτωχὴ μου καρδιά.

Χθὲς γελῶσες ἀκόμα, θυμῶσου.
 Τώρα κλαίεις, πονεῖς, υποφέρεις,
 Τὴ γὰρ σου δὲν θά βοῆς στὸν κόσμῳ.
 Στὴ στιγμή καὶ τῆ βρῆς τ'ἔδρα σὺ.
 Καὶ στιγμή θ'ν σὺ χεῖλη ἐκάνη
 Τῆς θλιμμένης μου νείδης τὸ γέλιο
 ἔβλε η μοῖρα καὶ αὐτὸ πᾶ πεθάνη.
 ἔβλε πᾶτα ψυχὴ μου καὶ ἄλλου.

Τῆς ζωῆς τὸ πικρὸ τὸ φαρμάκι
 Τῆς ψυχῆς μου τὰ φύλλα δὲν πῆγε
 ἔβλε τοῦ πόνου τὸ μαῦρο σαράκι
 Τὴν καρδιά μου σπαράζει φριχτὸ.
 Ὅσο ἔδρα καὶ ἔν ἐσπεῖρα γόρω
 Ὅσο πῆγε ἐσπεῖρα μόνου.
 Ὅσο δάκρυ ἐδράκα καὶ πόνου
 Ὅσο γέλιο κοθοῦσα γλυκὸ.

Ἀλλὰ τ'ᾶρα τὰ ῥόδα που σβύνουν,
 Και τὰ δένδρα Ξηρά π'ἀπομένουν,
 Και τ'ἀγρόδια γοργά που δριγύνουν
 Τὴ φύλλὰ τους καὶ φεύγουν μακριὰ,
 Τώρα παιὰ που χεϊμῶνας σιγάνει
 Καὶ θλιμμένη σακράζει ἡ φύσις
 Στοῦ καιροῦ σαββανῶσου τὸ χιόνι
 Ὁ καρδιά μου φτωχὴ μου καρδιά.

Δίμ. Ἐλευθεριάδης

Ἄλφεια,, Ἐσσαλονίκη Σάββατον 18 Σεπ/βρίου 1906
 α' φερὰν δημοσιεύω

ΑΣΜΑΤΙΟΝ

Ὡ ζανθὴ μου, τὸ θυμῶσαι;
 Ἦταν κόχτα τοῦ καλοῦ
 ποῦ σ' ἀντίκρισα νά πιζέεις
 μέ τό κῆμα τοῦ γιαιλοῦ.
 Ἐλαμπε καί τό φεγγάρι,
 καί τό κρῖνο τοῦ ἀγροῦ
 εὐθεδιάζει μέ χάρι

Τοῦ βουνοῦ τό ἀγέραι
 Στάριζε μέσ' στή μελλιά σου
 Ἀνοιξέη γλυκὴ τραγ' ὕει
 Ἀγνώστο γιά τήν καρδιά σου,
 Ποῦ σέ μένεσε παρθένα,
 καί σέβ' ἔδειξ' ἕνα ἔνα
 Τῶ κρυμμένα δουρά, μου,
 τυπωμένα στή μάτια μου.

Μέσ' τοῦ ἔρωτα γυρμένη
 τήν διόθερη ἀγάλη,
 Ἐπιτυχόσε δά ἡ φύση
 Πέρα ἔκει στό περιγιάλι
 Ἦ ἡ καρδιά μου στόλιωμένη
 Με λαγ' οὐδία μαρμαρένα
 Σάν ἀγγερινῶν, ἀχτίδα
 Ἐλαμνε μπροστά σέ σένα.

Ὡ ζανθὴ μου τὸ θυμῶσαι;
 Ἦταν κόχτα τοῦ καλοῦ
 ποῦ σ' ἀντίκρισα νά πιζέεις
 μέ τό κῆμα τοῦ γιαιλοῦ....
 Ἐφωγγε καί τό φεγγάρι
 καί τό κρῖνο τοῦ ἀγροῦ
 εὐθεδιάζει μέ χάρι

Διμ. Ἐλευθεριάδης

Ἀθήθεια Ἐσσαλονίκης
 Πέμπτη 21 Ἀπριλίου 1906.

Στόν Παρθενώνα

Τῷ μεγάλῳ μακεδόνι μουσουργῷ Δ. Αἴλλα

Ἦ προσκύνημα τοῦ κόμου, καί βυθὲ ἀγνὴ σοφίας,
'Ε τὴν μητέρα μας 'Ελλάδα ὃ Θεοῦ γλυκὸ φίλι
καί .ζυγὸς με τὴν ἀγοῶνα τῆς χρύσης 'Ελευθερίας
'Απὸ τῆς κλαβίδος τῆ νύχτα τῆ βαρείᾳ, τῆ σκοτεινῆ.

καί τό νοιόθω... ὅπως πρῶτα σπικταράει ἡ καρδιά σου
καί σὲ μάθρα τοῦτα χρόνια ἐποχὲς καλὴς θάρους,
ποῦ τῆ Δόξα ἐκρατοῦσε σὴν δολολευκὴ ἀγαλιά σου
μέσ'σὲ ἀλόχρυσον καλῆτα μετ' ἀθανάτης ἀμύθης

καί τό βάλω Παρθενῶν μου, τῆ ζωῆ ξανά ἀγναντεύεις,
καί 'σὲ στήθεα σου φωνάζει κάθε πόθος μας κρυφός.....
μέ τοῦ χρόνου τῆς φτεροθύγες στούς αἰῶνας ταξιδιόσεις
καί τοὺς φέγγεις, τοὺς θαμβάνεις μέ τό ἀθάνατό σου φῶς.

Παρθενῶν μου, ἀντικρύζω μέσ'σ'τῆς πέτρες σου τίς κρύες
νά γελεῖ νά λαμπυρίσῃ τοῦ Θεοῦ μας ἡ εὐχή.....

Πάντα ἀσάλευτος θα στέκῃς 'σ τὴν καιρῶν τίς τρικυμίες
ὡς ἀσάλευτη ὡς στέκη τῶν 'Ελλήνων ἡ ψυχή.

Αἰμίλιος 'Ελευθεριάδης

'Εθνικόν Ἡμερολόγιον ,, Γ. Σκόκου 1907

Β Ε Ρ Ρ Ο Ι Α

Έκεινη π'άγαπώ , μνήσκει στη Βέρροια,
στις νερομάνες μέσα και τα κρουονέρια.
Τό σπ'τι της τό ζήνουν καταπράχτες
κόβ, χάρια τή βοή, σαρρετς σηκώνουν σάχτες

Μά κάτω στά Διεθρία , στη Μπαρμπούτα,
σάμπως μαλλι να λαναρί/ουν τά λαγοθια...
Και τραγουδοθνε τά νερά τρεχάτα,
δραίνοντας την κάτασπρή τους σιράτα.

Έχει σωστά σαράντα παραθέρια
τ'άρχογτινθ της, και έξη μισοθέρια .
Κι' απ' οίκου και αν προβλή αν τ'α δείπει
τοθ δειλανεθ νερόμλου τό καρτιοχτόπι.

Κατά τό βρέλυ , πάνω στην παρτάσα
πλέκει , στά στήθια σκαλωμένη , κάλτσα,
και 'όθου μ' οδός και ηθ κομπανθρες
σ' 'όχους βαρόθλους σουλατσαδοθρες .

Τέτοιες , κοθ η τρυθόνα λθγει:
κοθ ή περιθμα τ' αθδόνι δαθθε κλαθγει...
Κι' ο σκαλός θριμο μεγάλο πέρνει,
γαλιδντρα τάρα πθς λαλει, κοθ καιαρινοθέρνει

τόσο , κοθ ο τριττικας αυτίθρυ ,
βαράει χάμου τή σουριχτρατου με ήλαρα
και στην καρθιά του πθθγει για χατζάρι
τ'άγανο , αντ'ις εγώ, απ' τ' έριμο κριθάρι ...

ΑΤΜ. ΠΙΑΝΟΣ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ
,, ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ ,,

Γλυκά σιγοσβώνει της μέρας τ'αστέρι,
Αρσάτο σούζει σιγά τ'άγερτι,
Προβάλλει σαμπό τ'όσο φεγγάρι,
Θρνεύει στο λειβάδι της νύχτας πουλί,
Βαθεία στο χροτάρι ο γρόλλος λαλεί,
Στενάζει γλυκάει εσθιά τ'όμαρτι.

Βουβό κρεβαίνει βαρεία τ'σκοτάδι,
Μακρύς ένας κόργος, άρχατο ρημάδι,
Σκοτιό ανταμύγει μαζή κι έρμηιά...
Στ' μαύρη σήλα τ'οδρανοσ άγκαλιά
Τά σόννεφα, σκόρπια του Άδου πουλιά
Πετούνε άργά σάν κωντάσματα κρέβα.

Και παύζουν τ'αστέρια,μιά ψέγγουν,μιά σβόνουν.
Μακρύσ'άτι φάτα τή λάμια τους γύνου
Βροντά... Άδς θερύδ λαθωμένο μουγγρίζει
Τού χάρου τ'ό βήμα που νοιθρεί κοντά.
Μιλεί τ'ο κουδοθι τ'άρνισσ που βοσκα,
Άστράφτει... Γοργό τ'ο πουλί στερουγρίζι .

Κ'έκει στο βουνό τ'ο κατάχλωρο πέρα
Στενάζει μιά έρσοι,θρηνεί μιά φλογέρα
Καίμμενος βοσκός.. Σκόρπια γύρω άπινει
Τ'άρνάκια νά βοσκουγ και χέμω σφαιεί
Στόν πάρον έκείνυς η σκέψις του σφεί.
"Άχ . μόνος του ήταν γραμμένο νά μείνι.

Ψυχή δέν τηράς ζωντανή στόχωράφι,
Νομίζεις πως είναι τ'αλλάκια του πάροι.
Μουάχα στην άκρη του άρδμου,κοπάδι
"Ανοθρώπινες πέντε ή έξη οικίεσ,
Μέ βήμα γοργό προχωρούνε βουβέσ,
Και σβόνουν στήσ νύχτας τ'ό μαύρο σκοτάδι.

Ποιοί νάνε;... Άπλοσ χωρτικοί Κοιρασμένοι
Γυρνοθν άκ'τήν τ'όση δουλειά του σκυμμένοι.
Δέν λένε τραγοθία σάν κρέβα με χάρτι.
Θαρρείς από λείψανο κάποιου γυρνοθν
Κι'άνησχοι κάποτε πλώσ τηροθν
Μή λάχη ο νεκρός κατά πόδι τοσ πέρη....

Τραβοθν στόχωριό τους που σάλνεταί κέρα.
Θημοθνται γονηθός, άδελφί, θυγατέρα.
Γυνατίες που μένουσ στό σκίτι τους μόνες
Γυμρίζουν ή λάμια πως μένει αυτί,
Πως κάπου δέ νάνε κρυμμένη έκεί,
Πως στίζει δ,τ εύρη... Άτωχόσ Μακεδόνες...

Και τρέχουν, κλαθύνε. 'αγέρας, άντάρια.
 'Αχ, τρέμ 'ή καρδοθλα του κάθε, κατάρια.
 Μήν εύρη τό σπλιτ του σάχητη, ρημάδι...
 Και μέσα στές σιρόπριες τές πέτρες σκυφτός
 Του κάκου θά κλαίη πικρά μοναχός,
 'Ενώ θά νά σκιάζει κοράκια κοπάδι

§

Επί ζάφνη απ' του δρόμου τήν άκρη τήν άλλη
 μέ βήμα ελαφρό κάποιος άλλος κι οβάλλει.
 Πριγύρω του κάτι τρανό φτερουγίζει.
 Θάρρετς πως στο διάβα του όλα μαζή
 Διο άνονται βλεπουν, λαβαίνουν ζή,
 Περνάει, κι 'άγνό μεγαλετο σ' έγγιζει.

§

Τη σιλάβα κωυρίδα του έχει θρησκεία,
 Τά δυό τά παιδιά του έλπίδα, λατρεία,
 Τό Βούλγαρο ήτσος, μεγάλο άμυγλή,
 Και κάποιον άκόμα μαζή με ατόν.
 Συγγιζέσθε; Πάνω κ' έγω τό λοιπόν...
 Θά νοιώσθε ,,ποιόν,, σέ λιγώκι μονάχοι...

§

Οι Βούλγαροι τρέμουν και ,, πείνα νά σήω,,
 'Αν μόνο τόν πέρη - ό μάτι τους λίγος,
 'Αν μόνο τ'αότι τους σχεδόν τόν άνόσος.
 Κοπέδι σπουργίτια μπροστά σ' αέτο.
 Μή τήχη του κάμουν κανένα κακό;
 Κακό νά του κάμουν; Αύτο; του Μητρούση...

§

Και όμως μπορεί τό κακό νά περάει
 'Εκεί που κι 'ατό τό πουλι δέν θά στάξει
 Μπορεί τόσο μέσα στη γης νά τρυπήσει
 Που σκέψι Σατάν νά μήν έχη χωρή.
 Μπορεί και σ' άγγελου φτερά νά κρούσει...
 Μητρούση, φυλάξου τόν Βούλγαρο... Γνωσί.

§

'Ος τόσο τή στρατά του έκείνος πηγαίνει.
 Βιάζεται. Κάποιος ατόν θά προσιένη.
 Α' άνήσυχος ρίχνει ψηλά μία ματιά του...
 Θά βρέξει, και πει στο σπλιτ άργά.
 'Ος τότες έδοθευε, χέρια γερά-
 'Ακοουασια σκιάφονται σά κτήματά του.

§

Ή κάποιος χωράφι τή μέρα έκείνη
 Σ' τ'όρατο βουνό έκεί κάτω που σβύνει,
 Χτυπώντας τήν τόσην στο χέμα χαρά του.
 Ξυττάει πως κάτι άγγιζει σκίληρο
 Στήν άκρη τό χέμα τραβά στο λεπτό
 Και βρίσκει μία κατάσταση πλάι 'από κάτω.

§

.. ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ ..

Τήν κιάνει γερὰ μὲ τὰ δυὸ, τήν παράζει,
Μὲ δόναμι πέρα ἐκεῖ τήν πετάζει,
Κ' ἔμπρός του ἕνα λάκος παρδός ξεπροβάλλει .
Στὸ βέθος του λυμπανε, τί τυχερό.
Ἡμπίλκια σπλά, χρυσάφι ἀγνό.
Ἄκ' ἄνητος στάθηκε, τοῦρχειται ἑάλη..

Ἄ. τ' ἦτανε πάλι καὶ τοῦτο, Νά σάθη
Κι' ἀνέλιπτα πάφο παλιὸ νά ξεθάθη;
Ἀδὲ πῆτε τ' εἶνε; αὐτὸ τί σημαίνει;
Γιατί ἔχει ἄλλος, κι' αὐτὸς νά τὸ βρῆ;
Τί, τάχα δὲν εἶναι κοινὴ μυστικὴ;
Ἐσχὴ ποῦ ἡ πατρίδα τοῦ στέλνε ἡ καὶ μῆνε;

Καὶ ὁ νοθεὶς του σὲ χρόνια πάλι φτερουγίζει.
Τὴν ἤμαστιν πρῶτα, καὶ τώρα ... Ἀυγίλει
Στὴ σκέψι αὐτὴ τὸ ἀπρόμητο γόνα.
Κι' αὐτὸς ποῦ ἄς τότε δὲ δάκουσε μιά.
Θρηνεῖ σὺν παύσει μεγαλεῖα παλιὰ
Στὸν τάφον ἑνὸς στρατηγοῦ ἡκαίδεονα...

Ἄχ . πῶς νά μὴ κλάση, τὸ δόξα ἐκεῖνος...
Ἀὐτὸς καταφρον' ἀλυσιδα σὺν κήνος.
Ἐκεῖνος πάλι τι θεοράτο χτίλει,
Ἀὐτὸς σὺν ῥημάτια του μέσα γυρνά.
Τὸν κόσμο ἐκεῖνος κερδίζει, γινά.
Κι' αὐτὸς μιά μικροῦλα γυνιά δὲν ὀρδίζει .

Ἄχ, ἄδικη μοῖρα. Τὸν ἕνα καθέλεις
Ἐπὶ τὰ οὐράνια, τὸν ἄλλο κρημνίζεις
Βαθεῖα σὲ μὲ μαύρη σὺν ἄδης χαρδία
Καὶ ὅμως τὸ ἔρουμε κι' οὐρανός
Ὁ εὐδ τους πῶς εἶναι πατέρας καὶ γυῖος .
Ἐτὸ εἶνε τοῦ κόσμου αὐτοῦ ἡ ἀρὰ α.

Κοντὸ στὸν τραυὸ Πραγικὸ Ἡερυλθνα.
Στενάει σανάτου σὲ Πίηης κορθνα
Καὶ ῥῆμη ἐκεῖ ποῦ ἡ Πέλλα ἔχθη.
Ἄμῆνα, Για ἕνα θεὸ Ἡερικῆ
Μονάξα Αἰμῆλιος Παυλός ἀρκεῖ.
Γιὰ ἕναν Ἀλεξάνδρου ἑτέλλου σπάθη.

Τὴν μιά πῶς, Ἄσθη, τὴν ἄλλη ῥημάδι.
Ἄος τὴν μιά μέγας, τὴν ἄλλη κοπάδι.
Τὴν μιά Ἡερθενθνας, τὴν ἄλλη γαυρίμα
Βυζάντιο τὴν μιά, τὴν ἄλλη σκιά
Τὴν μιά μεγαλεῖτο τὴν μιά λευτεριά
Τὴν ἄλλη σκοτίδα, σκαβιά, χάρος, μνημα..

.. ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ ..

'Ος τόσο, στον τάφο δένων γυμνός.
 Τά κούκλα βλέπει στο βέθος κλαμμένος.
 Κυτάζει σ' εκείνα τη μάβρη του μοτρα
 Τέ λεγο.κι' αότη τη δική μας ματζή...
 Δέν ήταν να επασσαν λεγο ζωή
 Σ' αότη τά δάκικρα χρόνια τά στετρα;

Κ' μέχει που αότη κι' αλλα τέτοια δοκίεται,
 Ηέ δούτσι να σου απ' τό μνήμα πετίεται
 Σά αόδη θεδρατη, κάποιος κρατίντας
 Σπαρά, που αμπάνει, στο χέρι βαρό.
 'Ολόγρυσά δπλα π' αστραφουον κορτί,
 Κυτάζειις χιλιάδες έκειτον κατάντας.

'Εστάθηκε λεγο, σπιδώνει τό χέρι.
 'Αμώος απ' όλα τριγώρη τά μέρη
 Ηό πάνω, από κάτω, από πέρ' απ' τά πλάγια
 Προβάλλουν χιλιάδες καβάλα, πεζή.
 'Απ' ούτετο. 'Ισοί δέν κάγουν βοή.
 Θαρρετε πως τόδε έκουσε όλους τους μάγια...

Σά σύννεφα γύρω πλακάνουν σ' έκείτον
 'Αραιά τ' ούρανοσ την άγίαη π' αίνουον
 Κ' έκεί στοσ θουνοσ την κορη στερουγίλου.
 Έκν κώματα κάτασπρα τ' άτια κυλοθν.
 Τά μάτια άστραπέσ και σβέρα σκοροθου
 Εκάλια στον άγέρα μακρου καματίλου.

Εκί λήμπουε λόγγος απ' όλα τά μέρια,
 Σπαρά που ηηλά τά κρατοθν ηύριά χέρια.
 'Αυή άγνηά σά θρονή σέ λιθκι.
 'Αλέξανδρε, χάτρε, τραπέ 'Ασλίθ,,
 'Η σάλπιγγ βαρετ- 'Ελεθε, 'Αλεθε.-
 Κ' έμπρός οιοί έκείνοι χυμοθνε σά δράκοι...

Στο χώμα τό μοσρ' ού Μήτρούσης γυμνός
 Κυτάζει ηηλά σιαπηλόσ, αμπωμένος.
 Που πάνε; Ρωτά μοναχός, τι σά ζείνη;
 Καί με ά φωνή τ' άπαντή μυστική.
 ,, Τόν θύρανο τρέχουν να διδύουν γαργολί,
 ,, Τ' 'Αλέξανδρου σκλάβα η γη δέ σά μελη...,,

'Ελεθερη πάλι αότη οπασ πρώτα,
 Σουλασ στον κόσο που έκιδρισε σπια,
 'Οσ γύρω χαρίζε τη θεία μας γλώσσα.
 'Οσ δε χυνει τόν 'Ελληνα μόνη αότη
 Η' άθωρήτηη όχι με Πλάστου λορεή
 Γλυκά που σκεπάζε μονάχη σάν κλώσσα.

.. ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ ..

Αδής της ευλής μας τ' άγνός μεγαλο...
 'Ελευθερη πάλι; 'Αχ, 'όνειρο, βέτο.
 θ' άνοση ξανά... 'Αλεξάνδρου ο θρόνος;
 'Ελευθερη, δάσκαρος τρέχει; με μια
 πιστίται όρθός, τό μαγαρι τραβα,
 κυμαί με λίσσα και βρισκείται... μόνος.

¶
 Ψηλά ό θάλαρα δύο σύννεφα σέρνει
 ακριβά και όξιος, παίγνιδίζοντας γέρνει,
 Κοπιά άρνακια τραβόνε στη σάπη.
 'Αχμα τό γόνα του τρέμει κ' 'κει
 Στά σήθια του πάει η καρδιά του σφυρί.
 Ηθς, όνειρο ήταν μονάχα και πάλι;

Και τέρα τό όρμος του ίσα τραβάει,
 Κι 'ό νοθε του δδ πέρα κ' 'κει άπείλει.
 'Η κήνια ποδ τρέει τό άλλο είνε άλλο;
 'Ο Βοδλαρος, είναι ποτέ άγνατόν;
 'Απορεί τάχα νάνε κι' αυτός Μακεδόνα;
 Τό ζούει ποδ τρέει τό μίλο είναι μίλο;

¶
 Αδτά συλλογίζοντας στη όβρα του στανει-
 Καί στέκει. Ν' άνοση τό χειρι του βάνει,
 'Η όβρα στα' όλα της υδνη γυρίσει.
 Τη ζήχασαν, λέγει, για ός, άνοχη.
 Την ίδια στιγμή άστραπη δυνατή
 Και όσση άγέρα τρέλλου τόν ξαννίσει.

¶
 Στο σπντι του μέσα τό πόδι του βάνει,
 'Ενθ τό σκαυρό του άρρηγορα κάνει.
 Σκοτάδι, Γιατί τό λυγαρι 'έν καίει;
 Θα βρδστικε μόνο του .. Σάν κι' ό πη.
 Ήναίκα, πωνάει, κανέννας σιωπή...
 'Οιός ζέρει ποδ είνε τη, μπαλονιας λέγει.

¶
 Μά ζάφνον τά πόδια του νοιάει πησ βρέχει.
 Τη πάλι; 'Η σάμνα γά ζέρεσ ή τρέχει
 Και τέτοιο τρανός ή κα' όρε βημα...
 Τη χέρι του σκαφτοντας βάνει, κηπά;
 'Αστράφτει, βροντά στο λιπό δυνατά.
 Κατάρ. Στα δυο του τά δαχτυλα αιμα...

¶
 Τι τρέχει; ποιος δρστικός τά δόντια του τρέζει;
 Ποιό μαθρο άγριότι, ποιό τέρας μουνγγρίζει;
 Τριγύρω του ποιος κερπατεί, ποιος πετάει
 Χωρίς ν' άρρηκίται ποιάς ταρταρα;
 Τι τρέχει; τι κηρνοσκόρια σφάρα;
 Ποιό χέρι κρησ κρησέρνόν κραταί;

„ ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ „

'Ανάπτυε τό λόγχο του λέγοντας μάτι.
Θεέ μου, καί φως ες μήν ειχε καί μάτι.
Σμή στα παιδιά του τά δυό ζαλωμένη
Τή μαύρη του άγάπη μπροστά του θυρεί.
Κι' αδιά πεσσιμένα, κι' έκεινη νεκρή...
Έν εχ. τι υρρεί κι' ο λόγχος του εβένει.

Και τότε άπ'τό σπύτι του ξεμ χυμεί.
Θαρρεί πως ο 'άδης μπροστά του πηδάει.
Θαρρεί πως στα πόδια του κάποιος μέ βιά
Και νόχτα και δόντια του μπήγει σουβάι.
Πού πεί; Δεν ξέρει. Μονάχα πλάλει...
'Η κλάσι εμπρός του και πλώ έρημιά...

Πετα, καί πετοβνε μαζή του μέ λαύρα
Σωροί νυχτερίδες, τά σύννεφα μαύρα.
'Η πρώτη στασιά της βροχής χάμη στάλει.
Τό πρώτο του δάκρυ κλάει φλογερό.
'Η μπόρα ξεσπάνει, καιδ φοβερό,
Βροντάει και βρέχει... θρηεΐ καίστεναίει...

„ Θηρία, κ'άδωπμα αίμα και πόνο
„ Καί κρηνη σκορπάτε τριγύρω σας μόνο-
„ Θηρία, που κλέε καλό και έρατο
„ Καρμύκι και άδη για, σας και καϊμάρ-
„ Θηρία, που μόνη γαρά ο χαμός
„ Κι' άν κλαίω, τ' μοΐα ή μάρι σας κλαίω.

„ Θηρία .. που ο χάρος, τό μύημα, ή λαχάρα
„ Βαθεία σκε εβραίνει, που ή κρηά καίρα
„ Στ' ατύχι σας γλυκειά μουσι ή σπερουγίλει,
„ 'Η ελπί που τριγύρω σε σας τά πετα...
„ Τού άλλου η χαρά να σας ζώνη σαιχιά,
„ Μπροστά σας τό γέλιο του άλλου ν'άναστη.

„ Κε θρήτε τον 'άδη παθειά στ' καρδιά σας.
„ Τά λυθούια νανε οχιές στα μέτα σας,
„ Την άνοιξη μπρός σας σολοθρα να έπιτε..
„ Στά δόντια, στα νόγια σας κάποιος μπροστά
„ Ποτέ να μην πείση, και μόνος ο'ατά
„ Τά μαύρα σας σπάχνα βαρειά να ριχίητε...

„ Εριά, κ'ά μή βλέπετε άλλο τριγύρω
„ Καρά έρημιά και τάπειρο στετρο.
„ Τό σάνατο γλίτες πορές να έπιτε,
„ Και μόνη ή ζένη εδύχια αθή,
„ Άρχά να τον δόση σε σας γυλαστή
„ Κ'ατά τό μικατρι που γάρο σκορπάτε.

„ ΜΗΤΡΟΥΕΝΣ „

„ Ή Βοσλγαρε. Ή έμε την κρβα την μπόρα
 „ Ποσ κρββ' ή καρδιά μου ή άχαρη τάρα.
 „ Τρομάρα άν σε σπράξη μπροστά μου ή μοτρα...
 „ Προτίμα λαρωγι γοργά να κρυφής,
 „ Τρανοβ καρχαριου παρ να ριχτής
 „ Στο δρόμο μου „ ορτίμα στο χέρι σε πήρα..

§

Βουρά καί λαγάδια ό άμοιρος πέρνει.
 ή κτίσι ως κάτω στον πόνο του γέρνει.
 ή ό Βοσλγαρος μπρός στο σπαθί του λυγεί
 „ Μητρούση λυήσου, Ή χάρος γυνά; „
 „ Δέν έχει κείά έλεος χάρι... Πέρα...
 Κορι ματωμένο στη γή σπαρτάει...

§

Κι' άποόραστος πάντοτε έσα τραβάει.
 Στο έλάβα του άγέρι σφράγιο υβάει.
 Ή λάφυι μπροστά του ή πρώτη ροβίλει
 ή έλας θελας αθούλας, ή έμει μακρυτής.
 Ή ψυχή μου από μέε α ή έμ έμ κανείς,
 Ή ρόβα στον τόπο μας άχ. ή ά σκορπίει;

§

Ή χροός με άβρα μυρμήγκι τον έγει.
 ή άβρη; ποτέ ένει αβ' οδ, ζεσπαθώνει.
 Ζυγύσσε τον τάρα, ήμάρδε σάν κομάτε...
 Στο βέση του σμύλου ναρά καί ταυός.
 „ Μητρούση. Ή έπια να βέσης καιρός „
 „ Σουλιά. Αταταίεμ' άμφοος, ή έμει... „

§

Μιά γόρω τό κήφος κυτάζει ή άμύχη-
 Καί υιά τό μαγατρι στο μαθρο σελήχι.
 Καί τότε ή άμύχητη λήσσα νυμάει,
 Καί τότε ο, τ' έψη σπαρτάει, τρυπά,
 Καί τότε δαγμώνει, ζεσκίλει, ντυπά,
 Καί τότε τρομάρα καί ή ρίση σκορπάει.

§

Τό μαθρο σπαθί του αβ' ετ' έμ σερβίλει
 ή άποόραστα κέκει ήρβό κι' άσπύλει.
 ή μπόρα, σοβέρα καί ή ρίση γιομάτη
 ήσ' αίμα καί πόνο σκορπίλει ή ριχτή.
 Κομμένα κε έλα ή άσπαίρου πατέτ,
 ή άνοίγουν καί κλείουνε σ-όμα καί μάτι...

§

Χτυπάει, σπαρτάει, κι' άμύχητοι μένουν.
 ή έμ, τόσοι προβάλλουν όσοι άλλοι πεθαίνουν.
 Τόν σελήγουν. ή ευετόγει λαγάρα σκορπώντας.
 ή ό κίσε τον παίρουν με μάτι φωτιά.
 ή εσέγει, Τόν σφάνουν... ή έμ άου θεριά.
 ή κρβόνονται, ή έφτουν, καί ή του πεθόντας...

§

„ ΜΗΤΡΟΥΣΗΣ „

Και κίω του κίωτε στρέφει ακόμη...
 Τρομάρα ... και πάλι εμπρός άχ. στο χέμα
 Άλυστικος βήματα μ' ατμη π' άχνίλει...
 Βαρειά καταπόδι του δλοι χιμωθν .
 Δέσ σκόνη και φύλλα ξερά πως πετούν
 Στην έρημο όδρομο, βορρείως δά σφαιρείται...

φ

*Απόστασε, πέφτει Σηρόνεται, κίωει
 Δύο βήματα. Δέσ από χάρον δρεπάνι
 Άγ-ίδα ζωής πως ν' άρπάξει σπύρει...
 Ηλέκτρου υμνός α του κρημνός κοίτης
 Ηητροβση . ένα βήμα... ητροβση . εμπρός.
 Δύο πρέτς άκαλιόζει. Ηηδδ, δδδεται... πάλι...

Έν Μουόχη 20 Άρκενβρίου 1933 . Μεδουόκτιον

ΑΜΗΛΙΟΣ ΒΑΒΥΓΕΡΙΑΛΗΣ

Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ

Ακτινωμένο στον μεγάλο μου δάσκαλο
Δημήτριον Δάλλα.-

Τό ποιήμα του κ. Ριάδη τό ανακαλύψαμε στην
Βιβλιοθήκη κάποιου λογίου Μακεδόνος και ση-
μερον τό φέρουμε εις τήν δημοσιότητα.

+++

- Κοιμήσου αδερφούλα μου, κοιμήσου, νάνι-νάνι.
- Μπα, τ' άργιούμενο... Σάπασε, οδ τό ζυγνήσης θά νάνει...
- Μά της, νενέκα μου καλή, λίγο άφασέ με άκομα;
- Αέ βλέπεις πως με χαίρεσαι με γελαστό τό στόμα;
- Μά όδες πως τά χεράκια του στο πρόσωπό μου άπλώνει,
- Μά όδία του έδω κι' έκει πως κάτσουντας τεντώνει.
- Μπα... Μά μαλλιά μου βάλθηκε νά πιάση. Άλλο πάλι...
- Όχι καλό μου... Ήουχα... Άσε μου τό κεφάλι.
- Ουμάνει. Τό παράνομο τό πιάνει, β. τί χάλι.
- Ας είναι. Έλα, Σάπασε... Τήρ' άη' τά γέλοια σιάζει.
- Όχ, όχ, τό κεφάλι μου, μή... Άφασέ με, λέω.
- Μά φούχτα τριχές μου βγαλε. Χωρίς νά θέλω κλαίω.
- Α, οδ σε... Άνάμι που σούχει, μά δέ ζέρει.
- Ο κόνος πουν' ο έόιος κι' άδελφής τό γέρι...
- Άντα πουσθνε τά μαλλιά στ' άλήθεια ή στ' άστέτο.
- Μά. Κλείνει ταματάκια του... Καλό λοιπόν σημετο.
- Κοιμήσου, αδερφούλα μου, κοιμήσου νάνι-νάνι.
- Νενέκα μου.
- Καλά, κα' ά, ύπνο γλυκό άς κάνη.
- Παράτα τώρα τό μωρό κ' έλα έδω σιμά μου.
- Μά τίς φωνές μπερδεύτηκε τό νήμα κ' ή δουλειά μου
- Κτύπησε πλώ για βολά. Κουνήσου μή χαζεύης.
- Άγιοβασιλή, έρχεται. Σκοφούνη οδ γυρένη.
- Καί οδ σου πω νά πως νά βρης. Τι, που ζητάς; .. Τι τρέχει;
- Άναθεμά το για μαλλί. Εμπερδεύδ δένέκει...
- Μά λίγο σκούτανε κ' οι δυο με προσοχή μεγάλη.
- Ραβόσο, έκεινη άπ' έδω, τ' άγγόνι άπ' τήν άλλη
- και χέμο έκει στο πάτωμα σερνόταν τό κουβάρι
- κι' ο γιατρός τό έχάιδευε δειλά με τό ποδάρι.
- Μά μάτια, ο κωμπόνηρος, τους κόνταζε μεγάλα,
- και για παγνίδι έτοιμος και κ' ρώτος για φευγάλα.
- Καί τό μωρό στην κοβνια του... Τ' άτράκι μουμπουνίζετ.
- Ός βορρείας οδ δαίμονας κηάει και σφυρίζετ,
- Βαρές χειμώνας παγωνιά, δέν τόν θυμούνται χρόνια.
- Άπ' τό πρωί δέν έπαψε, στα χιόνια ρέχνει γιόνια.
- Κ' είναι ή νύχτα φθεβρή και μαυρο τό σκοπάδι.
- Της κουκουβάγιας ή φωνή λές βγαίνει άπ' τόν Άδη.
- Δόβρον σκορπά φωνάσματα με τόν τρελλόν άγέρα.
- Τίποτε άλλο. Άγριος, χειμώνας και νοβέρα.
- Βοήθη, Χριστέ μου, ή γρηά με οδβο πιθούρζει,
- και τό σταυρό της κώνοντας, στ' άγγόνι της γυρίζετ
- Άκουσες;... Μάτην φωνάζει η κουκουβάγια πάλι
- ,, Βοήθη Χριστέ, κι' ο μικρός σταυροκοπιέται άγάλι,
- και με τά μάτια ορανούχτα, και με φωνή σβυσμένη
- Νενέκα, λέει, άλήθεια, ναι, κάποιος άδτου πεθαίνει
- Όπου φωνάζη τό πουλί;
- Τι λόγια 'ναι κωμάχα;

„ Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ „

αίσμα και δέν ξεπασα στη μέση έχει του δρόμου,
 κι άκουω περιπτώματα μπροστά μου. Τ' είνε πάλι.
 χωρίς να νοιώσω το γιατί, κ' εγώ με το τσουβάλι
 τραβήχτηκα και τρέψασα στον τοίχο εκείνο κέρα.
 Μπαλάσσο, λέω μέσα μου για να διαβούν καρτέρα...
 Δέν τέλεφα και σάντραν. Ήδη ήσαν οι σκασιμένοι.
 Μέσα σε κάπες όλοι τους σφυγτά ήσαν τυλιγμένοι
 κι άρματωμένοι σάτανε 'πό πάνω ως κάτω όλοι.
 Μπροστά μου λίγο στάθηκαν και λέγαν... "Τ' Αποστόλη
 νάτος ο μύθος, φτάσαμε στις τρεις έληδες τραβήμε,
 θέλει; ήε θέλει απ' έκει θ' άρση τον καρτεράμε...
 Μ' ούρη η ψυχή στο στόμα μου. Πόσα, σκοτάδι, άντάρια.
 άγέρας, κδομου ναλασμός, θεού έρηι κατάρια,
 κι άκουα και βουγαρικά ν' άκουσε σε νυχτερίδες
 να σε βαρύν στο πρόσωπο ή σαν κοπάδι άκρίδες...
 Άηρα το όρθε του χωριού και πίσω δέν τηρούσα
 το χύμα δέντο πάταγα. Δέν έτρεχα, πετούσα.
 "Ου, κί' αν με πάρουν μπροδιά. Το σκυλοδύ με βάλη
 στο τουφεκίδι μαζί και μπούμ... Στη ράχη, το τσουβάλι
 κ' εγώ κρεμνύ άρρήγορα κ' έτσι λοιπόν αν μ' ευρη
 μια ντουφεκιά στην πλάτη μου να πάη μεσ' στ' άλεθρι
 να μη μ' άγγιξη την καρδιά. Καί δόστω και γευθάλια.
 Κ' έτσι παιδί μου, έσταξα χωρίς να μ' ευρη η μπαλα...
 Πού η νεφέ να ής τά πώ την καρφή, το μαύρη.
 "Αχ, τί ήταν τοπο το κακό το σπινικό μας καύρη.
 Κ' ή θειά Μπαλάσσο άρχισε ξεφωνιτό και θρήνο
 μια, το μωρό στην κοιλία του τηρήνας μια, το Ντινο.
 χωρίς μπαλά, χωρίς κατίς, χωρίς άστροπέλεκι,
 ζήσως ο μικρός σιγά σιγά στ' άτάκι έκει παρέκει
 και το ντουφεκι μονομιάς πιάνει και ξεσκαλάνει...
 Μέ δυό μονάχα βήματα τή θύρα τους ζυγώνει
 την άνοιξε και βρέθηκε καταμεσής στο δρόμο.
 Πού, τρέχει τώρα βιαστικά με τ' όπλο του στον ώμο;
 Κι άνεως δέντον έννοιώσεν. Η θειά του ξεφωνίζει.
 "Εξ' ό βορρείας σε βαίμονας κηδάει και σφυρίζει.
 και το μωρό στην κοιλία του... τα κλάματά άρχινάει.
 "Από' τι και τοπο το κακό. Το σπινί ηχολογεί
 λέει ή νεφέ, προβάλλοντας απ' το κατό. Το τρέχει;
 "Αχ, πάλι ο Αποστόλης μας. Πάει. Ζωή δέν έχει...
 Οι Βοηλόγοι τον ζόσανε... Το είδα με τα μάτια.
 Πήρ' η γαστέρα καταγής και γίνεται κομμάτια.
 και τώρα τί θα κάμουμε, και τώρα τί θα γένη.
 "Ος τόσο η θύρ' άνοίγεται κι' ο Αποστόλης μπαίνει.
 Μπα. οι δυό τους κάνανε με μια σφή άντάρια.
 με μια έπασαν οι κινές, το βογγητό, το κλάμα.
 Ης γλίσσες; Δαβέθηκες; Ης Ζωντανός άκουα;
 Κι' έκενος τους έκτόταξε μ' όρθυνοίχτο το στόμα
 κρατώντας το μικρότερο παιδί στην άγκαλιά του.
 "Αυρέ τί τρέχει, πού τε μου και κόπρη ή λαλιά του.
 "Αρχίτησαν βιαστικά την ιστορία πάλι.
 Σταυροκοπιέτ' ο μωλιός κουνιώντας το κεφάλι.
 "Κανένα δέν άπάντησα στον δρόμο μου ούτε είδα.
 Καμώσεσ μόνο ντουφεκιές έπασαν στη σκοτία
 σαν έφταν' απ' το μύλο μου και λίγο παρά κέρα
 σε βογγυτό άκουσαμε. Θέ νάταν του άγέρα...
 και το παιδί του φίλης στα χέρια του κρατούσε.

Η ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑ,

-,, Δέν είνε έτσι; Πές καί σύ,, -"Έλα μητέρα, ποθεί;
 Πάρε καί βάλε τό οικρό νά κοιμηθῆ, νυστάζει.
 Κρίταις' εἶδ' ἔάν τό πουλί στόν βυθό μου ψυχάσει
 Μάνα, κι' ὁ Ντίνος τί έγινε; ἔάν ποῦ νά εἶνε τάχα;
 -'Ο Ντίνος, τί έγινε ἄνδ', πήγε τέτοιαν ἔρα.
 'Εἶδ' μπροστά μουήτανε.

~~ἄλλοι ποῦ εἶνε τῶρα;~~

-Μάνα, ποῦ εἶνε τῶρα;
 'Ανοίγει τό παράθυρο,, Ντίνος κοιμάται, Ντίνος,
 Πάει ἡ φωνή του, κάθισε μέσ' στόμακό ἄκετο.
 Καλένας δέν ἀπάντησε... Καλένας δέν ἔφαγε...
 Δυσέχημα εἶδ' κι' ἔκειε στήν κλιμαριά του κἀνει.
 "Ατά τ' ἀττίκα ἀμύλητος ἔβλεπον γυρνᾶ καί στέκει
 "Α' στήν ὄρη, τί έγινε; Ποῖος πήρε ἡ δ' ντουφέκι.
 Στή μάνα του ἀνθρώπος καί σκοτεινός γυρνάει.
 καί σιωπηλός γιά δύο στιγμές στά μάτια τήν κοιτάει...
 "Ὁζω ὁ βορραϊκός ἀκοχεται μέ λίσσα νά μου γυρῆ...
 Πρῶτα τά μάτια βούρκωσαν τοῦ ἀδούχου πατέρα.
 "Ἐφῆρες τήν κἀμα του ποῦ κρέμουνταν' κει πέρα.
 "Ἐνα τσεκούρι ἀράζει σέ μία γωνιά ποῦ βρέκει...
 κι' ἀμύλητος μισόνοιζε τή ἔρα του κι' ἔβγαζε.....

Μόναχον 1909

ΑΔΜΙΑΙΟΣ ΠΙΛΑΒΗΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1926
... ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΚΟΥΒΑΡ ...

I
Βέβαια, μάγια και γιγέες σαρριζες, Γκόη,
κι' όλα τα σαρκικά και τα σάντορ,
ολημερίς βαροθν για σένα μοιρολόι
ή ύμνο, μέσα και γύρω στην 'Αναντακούρ,
κι' από μακριά ξεσκίωσαν τόν Κούβαρ, που καβάλλα
στόν κάταστρο του, ολόχρυσον έλέφα,
έρχεται με ζουρνάκι γλυκό, μ' αβγίστη πάλλα,
ταμπούρι την άποθυμιά να στήση, χρυσογένεφα.
Ανέντι σου, ή μάχη ή σκοπός, γι' αυτό τ' άσκηρία
θία βαστάνε τα μισά και τ' άλλα ακολουθάνε.
Μέ βίνει, με ρεμπάκι, με σαρκικά στα χέρια,
και άλλων ήθουρος άναργυρός, τραβάνε.

II

Σφαλιένται ως τόσο ή 'Αναντακούρμπρός στο έλεφα.
Παίζει κλειδί βιαστικό και σέρνει μάνταλο,
κι' απ' άκρη ως άκρη μέσα της κλαγγή πολέμου κλάθει.
Ντό, ρέ φα-κι' όσο σίμωνε βογγίνα οχτρού-ντό, ρέ φα,
σπρώθη κορνιαχτό, βουή λαού μελισσόδοι,
κι' έπεσαν, ως τρέζανε πορτιά και σελοτήκαν μουργάια
στό κέντρισμα φωνής και πρόσταγμα του Μαχαργιά.
Κι' ως βγήκε ο ήλιος τοσ κακού άπάνω έκεί κι' άπλώθη,
άχτινες ζωφικός χαμός, τα βέλη σποθν ολοθθε
και να στο γατίμα βρέχοντας χρυσοπλεγμένο σάνταλο,
γλυκόμετο πάνω στην τρικυμία άστρο,
στις πολεμιστρες τίς θηλές,
που θέ
να λάμπη κέρ' από ψυχές
ή μάτια... ή Γκόη...
Κι' έτσι δέν πέρθηκε τό κάστρο,

III

Η μάχη πάλει κέρταξ ή χλαλοθ, σκοροπών οι θρήνοι,
κι' οι δυό στόν : ένα ό άλλος μνήσκει άνθικρα.
Έκτω άπ' τα τείχη ο υρηος Κούβαρ τονίζοντας τό θετο μέλος,
πάντα στις πολεμιστρες άνίλη, άδυσόσπητη Έκείνη,
σδοσάτ' άχορη τομίζοντας τ' άνθρωποχτόνο βέλος,
κέρηφανοί, ολο έρωτα κι' οι δυό τους τόρα, κι' όλο πίκρα.
Κι' ως σταματήσαμε τη μάχη τα κισά τ' άσκηρία
κνή ή άπ' τα παχνίδια άνάλαφοι ήχοι βγαίνουν .
Τότο τραγουδιστό ως φεγγαριού, ή ραβανίστρα,
πάγω σε λόγια, που λιγοθμάν στα χελια και πεθαίνουν
κι' ή Γκόη άγητευτη δε μνήσκει κιαά σάκαρα κάστρα.
Τό νεύθει, και σε νάρχιζε συρμένο μοιρολόι
τ' ατία της κλει άργά άργά με τα δυό χέρια
και τών χεριών τ' άργό τ' άνεβασμα αυτό, χαμός είναι σημετο....
Κι' όμως δέν πέρθηκε ή Γκόη.

IV

Και τόρα φεθγει ό βασιλιάς. Ψυγή παληκαρσία
Κι' έν πίσω πήρε τόν άπέραντο τό δρόμο πάλε μόνος
σε ως, σε φλόγα άκόσμητη, κλάστρα ή δολοόνα,
νός, διπλός πρωτόφαντος, τόν συντροφεύει πόνος,

Αιμιλίου ΡιάδηΤῆ Τραγωδία τῆς Φιρμασοβλας

Εἶδα ἓνα θυετρον ἀλλόκοτο.
 Ἐνα ἀστρὶ σα νάθελα ν' ἀράζω....
 Ἡ' ἄτανε τ' θυετρο ἀπέραντο
 Κ' ἔτσι ὄλο ἐκόντευα νά κτάζω.

Κι ἄν πάλε, μέσα ἔσω στὴ σόχη μου
 Ἄν ἐνγοίωσα, σα μὰ καρδιά, τ' ἀστέρι,
 φταίν' ἡ ψυχὴ μου, σπου δελιάσε,
 φταίει, ποὺ μ' ὄστρησε τὸ χέρι

Εἰ ἀπὸ τὸ φῶμα, τ' ἀβυσταστο ;
 Πῶς θυετρον ἐγὼ ὁ νικημένος,
 Ἐπῶσα πρὶ τὸ βοροβάρμα,
 Ἄδικοσκοταμένος.....

ΣΤΡΑΤΙΣΤΑΕΣ (Ἀιμιλιᾶτες)

Πριχοὺ τ' ἀρνίθια κρᾶζου κι' τοῦ μετ' ἄ σφροβλας ζιθαμπῶς,
 Βγαίν' οὐ φράτς' ἄγαιν' οὐ Πουρνάρς' βγαίν'
 Ὁ κῆρ Ἰρήσιος τῆς ἑλλάς.

Τὸς ἐγα, στὰ Βασιλικὰ ὁ γῆλιος τοῦν πυχαιν'
 Τοῦν ἄλλον μέσ στὴ βαρμὰ ἔττα μὲ τοῦν τρίτ'
 Ἀκὴ τοῦν βρῆκιν ὠρα κι χτυπιέτ'
 Ὅς, ἀπ' τῶς ἰόρτες κι ἰερακοιέτ'
 Κι ὄν τοῦ ἄθουμένου πῶγαιτ' ἡ σουνήτ'

Κάιντε .Κι' ἑαλοῦντε μακροῦ, κι' στρατ' ἀ-
 τέλειωτη, κι' ὄνι ἀπὸι κτάνου κι' ὄνι κῆριου....
 Κι' ὄταν ἄ φτάζου, τὶ λουκὶ ἀχου μαντάτα;...
 Κι' ὄταν ἄ φτάζου κὶ τοῦν πᾶ, μὲν κᾶθισαι, μὲν
 Ἐρέγα, κιδὶ ὄαλ' ἀμῆους; . Ἐ ἄλλου βαρῆρ ὄδ
 Καλὸς τῆς ὄν ἔλατ, ἀπ' ἔταν ἄφου ἔζόν;
 Γιατί ὄς τότε ὄαχ' πῶάν' κι' ὄα τ' ἔχ' ἄν παραχῶς'.....

ΠΡΑΞΗ

Ἡ Φιρμασοβλα μέσ παρήτση
 Ἐαυρ' ἡ κειεὶά μας μούρη.....
 Ἀπὸ νερὶς μέσα στὴ σέρμη τῆς
 ἰάβρη, ἰάσχιζεν, ἔσῆνα νάβρη.

Μέ τᾶ χέρια μου τὴν ἄλλαδα-ἐγὼ.
 Ἐάνταζε τὸ νυφιῶ ουστάλι.
 Στερνὴ βολὰ .Κ' ἔπειτα, τὸ κεφάλι μου σφιχτέδεσα
 μὲ τὸ λάδι τῆς μοίρας μου τουλιπῆν....

ΠΑΕΜΟΣ

Πῶσα σκοτῶδ' ἡ νύχτα
 Τὸ ὄσο βογγολογᾶ
 Ἐραμερῶντας τὰ σῆνεα,
 Ἐ ἀστραπὴ φλογολογᾶ.
 Πῶσα τᾶφος, ἡ νύχτα
 Μὲ τρουάρια σὲ τρουάρια
 Ἐκωτες τὸν κῆνο ἄν τὸν σκιάζει ..
 Ὁ πικραμένος ἀπερᾶ....

121

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΞΙΡΑΘΟΥΣΙΑΣ (συνέχεια)

ΠΑΡΟΛΟΓΙΑ

Μπροστά Στό σιδερένιο κάστρο,
Θρήνο μου ή καρδιά έσπασε
Καθώς ή νόχα τ'έστρο.

Δέν κλαίγω ένώ ή λυγρή ποδ πάσε,
Τη χρυσοθρανιονάτη...
Δέν κλαίγω ένώ ήν θμωρη ποδ πάσε
Και γυρισμό δέν έχει...

Κλαίγω μονάχα ήν καρδιά της στό σκοπάδι.
Κλαίγω μονάχα ήν καρδιά της σπου μάσε,
Εάν έρωταίε στόν Δεί,
Κ'έσφιόριζε τό κόνινο τό γαίμα της,
Στή ρούχα ή χιονάτη,,,,,

ΠΡΩΙΝΟ ΚΤΕΝΙΣΜΑ

Μιά γάστρα στό παλάτιο
Μέ κάταστρο λελοότι,
Και μετ'ένή εάν επ'έδοτι...
Κ'όδωχρυσά μακρρά μαλλιά,
Π'άρροσάλευει χέρι έστρο εάν τό χιόνι

Κτενίσει αύτή, πώνε στό κείνα,
Εάν ή γαλιόντρα σάνει και τό χιόνι...

ΤΟ ΚΑΛΟ ΤΗΣ

Κήμα και άνένο κι'άγριοσούλοσο.
Κ'έρμη, τό ριζικό της, πέτρα...
Κ'ή μόρα της, από τον ήλιο διάγγα

-Τυχή του; - Όχι.
Εάρια του, κι'έσ ευχομαχή.
Κι'έ άλλος, τρυφερά, τριφερά από ήν
κέχη.

Κήμα μου, δσπάχσο μου κι'άγριοσούλοσο;
- Μά με,
νυστε... Της τυχής νυστε..

Κι'είμαι ένώ, ένέινο π'άνειρέφτης
Τό μαθρο δειντρολίβανο
Μέσσω στερνό καλοκαιριάτικο σου γιόμα.
Κ'είσαι μου σό, τό στήμα
Τό έρωτικό, ποσ ή θήμισί μου έχει γύρει .
Και σ'σαι πάλε, ό θαιμός μου της
ζωής

Κι'ό βέγισμένος μου καθρέφτης.....

Περώντ ζιά μοσκοβολούσε,
Καίλό πουλο περνώσε.
"Έγερτε, τό έλπσε,
Και τό γλυκομίλησε,

ΤΑ ΠΡΑΓΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΕΙΡΜΑΘΟΥΣΑΣ (συνέχεια)

Βασιλόπουλο, του λέει,
Εί, αν μ' άπώνεσες,
Βασιλόπουλο, του λέει,
Μ' άληπομένης...

Δέν σ' άστόγησα,
Εί' ούτε σ' άληπομένησα
Από Ιοκίο κέρασα,
Στάθιρα, ξαπόστασα,,
Νεραντζιά μουκορολούσε,
Βασιλόπουλο κερνούσε,,,
Σείστηκε σφριάστηκε,
Ήθευσε μαράθηκε

Άλλοι μου Δέν άφλασα
Ευτυχισμένη ζωή...
Ααδί, μαυροκαπνίζοντας
Έχ η ζωή μας σίδη...

Στό κρηγιάλι κάθουμαι,
Εύ κεράβια γλέπω...
Μαύρο μου κεράβι,
Πού τραβήσ;
Ιόκκινύδ μου κεράβκι,
Πού πετάσ;
- Πάω έγώ για την Κασούτρα,
- Ριά την Άδουο, έγώ
- Κ' έγώ πάλε, για την Κούρο ζουκινύ.

Σκέρπισε, βορριά μου, άχαρη καρδιά,
Πάω σε πελάη και σε ζουκινιά.
- Πάρτε με μαζή
Δέ μου μνήσκει σπύτι, μητ' άνάπη πειά
Δε μου μνήσκει άλλο έξω κούδη
Πάρτε με μαζή..

Έη κόρη πήρε τ' έμμορσο τό μουσάτι.
"Ο, που φλογέρας βάρεμα κι' άστροεγγιές,
"Ο, που λογινύ άνήθν' οι θυμώδες,
Τ' άξούπητο κρεβάτι...

Έθμο τό περιβέλι της
και σιμπηλό σάν τάφος.
Μήτε νεράκι κεράβεται,
μήτε πουλάκι φέλνει,
Πόνο, κι τ' μέσα, μιά αυχή
άσθήρη πετάει,
και τ' άλλακα τριαγερύλλα
λαβωματιές της χάσκουσα....

Νύφη σά ντυνότανε κι' άρχις' η χαρά
-δακρυσο και κεριά-
Στό άγνώστημά μου λιγοθήμισε...
Και σίδη άη' έθήρη σάν έπάταγε,
Σείστηκε μέ μιά
Κι' έπεσε στής πλάτες και σφικτάρισε...

ΤΡΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΡΜΑΝΟΥΣΙΑΣ (συνέχεια)

Τρία χελιδονάκια,
 και τρεις πιπαρουνίτσες,
 -Πουλιάχιστο πέτε μας κάτι, σε τς, κουλιά.
 -Κ'έμμε, έμμε,
 Γιατί δε μας μιλάς,
 Σ'άγρου π'α λουλουδάκια;

Κι τας τίς κδοκινές μας τί κοδίτσες,
 Τ'έξνουιστη μας τή θωριά;
 Κόττα τη τάρα και τή μαύρη μας καρδιά
 Τή μαύρη τήν καρδιά πάχουνε φλες οι
 πιπαρουνίτσες ...

ΚΟΙΜΙΣΙ

Κοιμίζ'η μένα τό παιδί της
 Στό έμμε,
 Κι'ό θάνατος έφυγ'α τή μένα
 Στή θανά...

"Ονειρα γράφ'η μένα,
 "Ονειρα σβύν'ο χάρος
 "Ονειρα σβύν, έξδν έπ'τή ρωνή της,

Τή ρωνή της σάν καρμάνα,
 Τή ρωνή της, ποθ κοιμίζ'ο χάρος
 Στό παιδί

ΠΑΝΑΡΙΣΜΑ

"Έπε, παρ'μου το,
 Παρ'μου τό γλυκα -έμμε
 Πέρε τό χουσό μου -πάρε τ'άργουρδ μου.
 Έβριο, σά τριαντά, υλλά -σά, τό σά

πουλάκια
 Έβρε το σά μήλα τ'α ηλιά

Οί άγροί εύωδιές νά του έψουσιν
 Κι'όλο παγκούδισα -έ κουλιά
 Και τ'α μήλα ν'άν μαζή του ...

Έ'θστερα, μερ'μουτο πάλι
 Έ'θστερα και πιλιγκάρι,
 Κι'όστερα μερ'μου το πίσω
 "Αργοντα και Βασίλια,

Κι'έν στό γυρισμό του
 Δέ με έκακόη, τή μαύρη,
 Τόν κήνο, λουλουδόσπαρτο
 Στράγγι του ν'αθή.

ΤΡΙΣΤΑΓΙΟ (συνέχεια)

Και της φλογέρας ο σκοπός.
 Κ' έρχονται με ψυχή γυμνήη.
 Άπάνω στη θυσία της, μέσα
 Σ' της αγής το γλυκόσυμπο
 Μενεξεδένιο και ρόδινο θρήνο
 Το φέρεμα τούτο δέν είναι πένθιμο,
 Άσπρο, κι' όλο εθώδιες και αγαποσες,
 Σά πρωτοίδοσθραμε, τό φοροσά.

Και τούτος πάλε, δέν είναι πόνου που
 βαροσνε
 Τά λαγοσθα, τά καλοσμένα, σκοπός.
 Είναι τό τραγ' όδι της αγής μας ...

ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ

Εγγαπροπρόσωπη βραδυά
 Κι' άδωσνολαλοσά
 Από τό χέρι σέ κρατά
 Μέσ στα μακρολάιμα
 Τ' άχνά της τ' άσπρολοσλούδα
 Κι' ό κόςε άνωός της
 Θ' άχη κι' από μία
 Κόσκινη σταλαματιά
 Άκ' τό δικό σου αίμα.....

ΜΑΚΑΡΙΑ.....

Άγγέλους, μοιαζουσνε τ' αγροσ τά κρένα
 Κι' άμαρτωλός οι παπαροσνεσ οι καμα-
 ρωτές
 "Ας λάχουσνε, παρηγοριά σου, μέσ στο
 χτήμα σου άφτες,
 Άφοσ διάφανο νερό, ψυχή ζητοσν
 έπετίνα
 Και δέ φυτρώουσν κηόλας θ, που νάναι
 κι' όστε πάντα
 Χαροστες, τό λοιπό, άφτες λαγαριστά
 και δέν τοσ
 Παναβροσκεισ άλλο, άκόμα κι' αν τά
 Σωθικά σ υ σφάτ' αγιάτρευτη λαρωματιά
 Κ' είναι βαρό τό καρδιοχτήπι σου,
 Κι' άνήλιαγη της ζήσης σου ή θωριά
 "Όσο χεις χτήμα τήν άπλάφι, διαβαίν
 άσέντης
 Μέσ' σ' τήν καύμν σου τό χωράφι και τ' άχχ
 λήςης σου.....

Νύχτα πλανήτρα νύχτα.
 Παίζεις με τη ζωή μου σά βαστά ή αγήη
 Στά χερία της, τή φλογερή μου άγυπαρέλα..
 Μ' αίμα, 'Απόλλωνας... χοσλιαζε πόςε
 μου κι' άλθατα.

Και τώρα, όδωρεθ μεσ στη θόμησ μου έκει σέ βάνω,
 Μεσ' σ' άργοπεθαντα χρυσάνθεμα στο χιδνι άπάνω
 Τό μοιρολόι της ζωής μου νά μου λες
 Κι' έσθ καρδιά μου, άρχόντισσα κι' άσέντρα, τί χαλνάς,
 Και μοιρεσαι καισκαλές,
 Κι' άλλου τά μάτια δέν γυρνάς;

ΚΑΚΟΧΡΗΣΙΑ (ΚΑΚΟΧΡΗΣΙΑ)

ΕΥΡΙΣΜΟΣ

'Αγούνη τ' ἀκούοντα τῶν παιδιῶν
καὶ τῶν σκουινιῶν τὰ μελωδίσματα
'Αγούνη τ' ἀξεδιέλεχτα
τ' ἀφροῦ τὰ ψιθυρίσματα
Αἰώνιο χωρισμὸς τραγοῦδι....

Ἔσθια σέ κῆμα,
Μήνυμα σέ μήνυμα
Οἱ θάλασσεσ κιάρμυρα
Πέλαος τὰ ζωντανέματα
Αἰώνιο χωρισμὸς τραγοῦδι
'Ἰδέ ματιά ματιδέ νέματα
'Ἰδέ ὄφουρμυδσ ματιδέ μίλημα
Μοῦτρα
'Ἰδέ ματιά ματιδέ βῆμα....
Αἰώνιο χωρισμὸς τραγοῦδι

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

"Ὅτι φιλιὰ δέ δόκαμε, στὰ χεῖλι μου μελίσσια
Δουλοῦδία γλυκουῦρῖστα γενήσαν πῆμα, ἄρατο
καὶ, χέρι μεσ'σε χέρι, ἀγνωροὶ τό κατὰ ποῦ
σὲ φῶγαμε τό μαῦρο κυπαρίσσι
Μ' ἄλλη ψυχῆ, μ' ἄλλη καρδίῃ, μὲ σῆμα νέο...
καὶ, στὸ εἴησ ἄς εἶναι ἡ ζωὴ μου,
Πῆμα ἄρατο;
Για μένα ἡ λαχτάρα τοῦ ἀμῆλιχτου
τοῦ ἀμαλλαχτου καὶ τοῦ ἀσάλληκτου .

Μόνος μὲ τῆ ψυχῆ μου

ΑΙΜ. ΡΙΑΔΗΣ

ΕΚ ΤΩΝ ΑΣΜΕΤΩΝ ΤΟΥ ΔΥΚΑΥΤΟΥΣ

Ἄσμα VI

Τώρα πού ἡ φύσι θάλλει
καί φάλλουν τά πουλιά,
κ' ἦλθε τό χελιδόνι
μακρὰ πτη ζενιτειά,
Τώρα πού ὁ αἰθέρας
ὁ γαλανός γελά,
ἔλα κοντά μου κόρη,
καί πῆσμου μυστικιά.

Θέλεις δροσιά κι ἀγούθλα
γιά στέμμα σου λαμπρό
Θέλεις αὐτά τά νέφη
μανθόνα νυμφικό ;
Θέλεις αὐτό τό κῆμα
πού γλυκοκελαδεῖ
καθρέφτης ζηλευτός σου
κεῖ πέρα νάγενῆ;
Θέλεις διαμάντια πάλι
τό ἄστρο τό λαμπρό
τή πούλια πού χρυσίζει
ἤ τόν ἀγερινό;

.....
.....
"Ὁχι δέν θέλεις τέτοια,
τό λέγει ἡ ματιά,
πῆσ' θέλεις τή καρδιά
νά κάνωμε φωλειά,
τά στήθεα μου νά εἶνε
τό κρᾶτος σου αὐτό,
φαρό, πλατό, μεγάλο,
ὡσαν τόν οὐρανό,

ἄρος τῆς ἑσπέρης
ἑβραίων 9 Ἀπριλίου 1905

Ἐκ τῶν Ἀσμάτων τοῦ Ἰωαννοῦ

Ἄσμα IV

+

.....

Ἄρπε λοιπὸν χαροῦμενος τὰ ἄνθια τὰ ὄσπρια
 πρὶν τὸ ἀθῶνι στὰ κλαδιά τὸ ἄλλημα τοῦ πύου
 ἄρην τῆς μορῆς μαρτυροῦν τὰ φύλλα τὰ ἀφρέτα
 πρὶν ἢ καρδίᾳ σου νεκρωθῆ, καὶ ἡ ψυχὴ σου κλαῖσῃ
 Ὅτι πλάσσει με, ἡ χαρὰ παρέρχεται καὶ σβῆνει
 σὺν φλόγα καὶ ἐφῶτισε, καὶ σπᾶχτην καὶ ἀφίνει.

ΑΙΜ.ΚΟΥ

ἄρτος τῆς ἑσσηλονίκης
 Πέμπτη 3 Μαρτίου 1905

26 Αυγούστου 1934

130

ΕΡΑΥΜΟΣ

ΤΟ ΠΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΡΑΙΗΜΕΝΩΝ

ΤΟΥ Κ. ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΠΙΛΛΗ

-I-

Τού γήλιου ήτανε ὁ χωρισμός σου
τὸ φῶς τ' ἀστεϊρευτο καὶ τὸ καλὸ χω-
ρᾶφι
Τ' ἀλέτρι, τὸ σιτάρι καὶ τὸ χέρι τὸ δεξί
γιά μένα.
Κ' ἔσως μοῦ τὸ χρῆστούσε ἡ μοῖρα, τὸ χρυ-
σάφι
Ἐτόσμο μουτοῦ θερισμοῦ τ' ἀτίμητο -
Ἐδένα-
τῆ νεῖδτη, τὴν ἀγάπη σου, τὸ γυρισμὸ σου...

-II-

Ἐδὲ τί μοῦ χάρισε, τὸ τί μοῦ πήρε.
Ἄφημα σου καὶ θησαυρὸς μου
καὶ νύκτες, κοντοστᾶθηκαὶ ὁ θάνατος
κ' οἱ μοῖρες.
Κι' ἔδειχτός μου
ἤθευτας προσέβησε τῆ δόναμι μου, ὅλη
τῆ σάρκα μου ἀντικρῶζοντας καὶ τὴν πυ-
γὴν ἀντάμα,
Κι' ἀδέρεια βλέποντας μεσ' ὅσῃς ἔδω
τὸ περιβόλι
Ἦρην ἀπ' τὸν ἔδρω τῆς ζωῆς κι' ἀπ' τὸ πι-
κρὸ κλάμμα
Ἦ, κῶσμε τὴν πῶσθ μου
τὴν τῆρη, τὴν δαχὺ, τ' ἀρνὶ τῶν λογι-
σμῶ μου...

-III-

Ἄν εἶσαι σάρκα οὔτε ψυχή,
Ἐδὲ λιγοστό τῆς συγαριᾶς ἢ τὸ παρακα-
νήσιο.
τῆς ἐδῆς τ' ἄλλο, τῆς χαραῆς τὸ χρῆμα,
ἔψτε τὸ σφραγισμένον ἢ τὸ ἀλλοστῶμα
Σιτάρι σὺ, δὲν εἶσαι ἀμπελιόιο
Ἦ τ' οὐρμανιοῦ σταθλοῦ σου μερὸ.
Ἦ, τίς παλάμες μου τίς ματωμένες, τῆ
χολή.
τὸ λοχευμένον μου πλευρὸ
εἶσαι ἄγῶστασι καὶ ἄνῶτασι παντοτει-
νή...

- IV -

'Αρωματηράκι σταύλι μου, δάθε μου
 'Ανθ' σε πρωτοκίττα, σε πρωτοκίττα
 (καί σε πρωτοκαρτέρεφα
 Κ' Έγινα ήλιος γιάτσε
 'Ασκού νά'πτάσης σ' 'Ασημα και την τρα-
 (νή την 'Αριμάδα,
 Σε 'αγγελικό παράτημα, του αίμα και του
 (εαυτού σου
 Στο αίμα μου, στα σπλάχνα μου και στη
 (ψυχή μου.
 Κ' Έτσι άπλόακα
 Στο πρωτοβόχια τη λαμπριώτικη λια-
 (κάδα.....
 Κ' Έτσι κοινωνήσα τη θεία κοινωνία του
 (επισού σου.
 Στο ψυχοβάγνημα της σάρκα μου ε.
 (ζωή μου.

- V -

Δεν είμαι κόρης σου κι 'δεντικό σου.
 Είμαι σου 'πιστήθιος προσκυνητής
 'Αγιοταεινός σου.
 Γι' αυτό, μαζή μου μοιρασε-ψυχή κι'
 (αλλάτι-
 Το γλυκάσιμό, κ' 'εστρώσε τό κορμί σου
 (καταής
 Και τοίμασε κρεβάτι
 Κι' έκειτ' που πέσαμε τά εσύ, ροδάμισαν
 (οι λόγγοι.
 Και γέφυ με, στον ύπνο τον ερημικό,
 Ευπρόσανε τά λοβλουδα, τ' 'αμάρανα...
 'Αμάρανα σαν τό χρυσοειρό με,
 Ήλλ' είνερινα, κλουμιστά και μ' 'ευσδιά.
 Διάφορη. Κι' 'άρανα
 'Απ' της νύχτας τη όρουιά
 Κι' 'άπ' τον καϊμή με άκαυτα τό φλο-
 (γερό με.

-VI-

'Ελα νά φιληθούμε μέσ' στα κήματα,
 Στής θάλασσας τά βόθη
 Στεφανί γέμου σε ν' 'άλλεξη πένου με
 Τ' 'άρατο νερό που έκινήθη
 'Ελα νά φιληθούμε μέσ' τα κήματα,
 Δίπλα στο ζουμερό σταύλι.
 Τραγοβόια γέμου σε μες φέλυ' αϊθνια
 Τ' 'άνορθίνο τ' 'άχετλι.

- II -

Μου λές:

- Μή ξεθαρρύνεσαι και μη φοβάσαι
Κι' όποιος κυττάζει δε θωρεί...
Μονάχ' άκλόβω με πιστά κι' άσε
Τά λόγια...
Δέν είμαι τάλφθεια ή πικρή
Και τό πρανό τό θάυμα.
Σίμως πρόσχαρι, και παρ' αυτό τό χέρι
Μουν' άσημένιο ποταμάκι, κρύνο
Τού λιβαδιού, κι' άφοβος τράβα μπρός
Στά άρατα μέρη.....

Μου λές.....
"Αχ..μ' άναι σάβρατο τό χέρι σου, τ' ά-
(σπρονοθερό έκείνο.
Δεριά τά μάτια σου, Καπνός
Και χάρου μυρουδιάς θυμάμα,
Τά γλυκερά σου λόγια....

- X -

Ήλε στήν άγκαλιά μου ό άχνός των στεναγμών σου.
Οι στάλας της ψυχής απ' του καύσου τήν
(Άκρη.
'Ο ίδρωσ των ματιών σου
"Αχ ... γιατί σά χέρια σου άνάμεσα τά δυό
Τό πρόσωπό σου κρόβοντας, τό κουμπολί
(τ' άρμυρό,
Τά δάκρυα;
"Αχ .γιατί στά βόδια σου οι διαπλάτες
(φτεροσφες
Και πάρα πέρα έρημικές οι λαγκαδιές
(ά'οι ροθγες;

- XI -

'Ολακαιο του πόνου τ' άναμμένο σίδερο
'Ακέρνα της ζωής ή φαρμακάδα
Μάτια έραστού ... άντεραστού... Σόπα φυ-
(χή μου
Φυλλομετρώντας στής άγάπης τή λιανάδα
Αουλ' όι έλπίδας μ' άριθμό άγγό
Μάτια έραστού ... άντεραστού ... Σόπα
(ψυχή μου
Κι' άς στάζ' ή άμορφιά πηγού .. Κόν-
(κίνο σίδερο
'Ακέρνα της ζωής ή φαρμακάδα.

- XII -

Καλαμοδέρνω μεσ' στον άνεμο και λιανο-
(τρένω
Σέ φυλλαράκι μεσ' στη γόμνια του δέν-
(τριού του ...
Κ' είναι βαρός μου έτοστός ό χειμώνας ...
Και σά ρωτήσω : Πούναι ή καρδιά σου .
Μουά νάναι ή καρδιά. Μου ν' άν έκείνη

Πιστή κι' ἀργιστή ὡς τὸ τέλος πῶχει δ-
 (πορεύει...
 Καὶ εἰ ρωτήσω πῶς; Πόδιαι τὰ δὺδ σου
 (χέρια...
 - Πῶς τὰ χαχέρια μελάνε πικροτέινά
 (σφιγμένα
 Ὅσα δὲ τὰ νεκρωμένα...
 Καὶ εἰ ρωτήσω : Ἄχ πόδιαι ἢ ματιῶ
 (σου...
 - Πῶς σ' ἐκείνου τῆ ματιῶ δὲ στρέψανε
 (μαχαίρια...

-XIII-

Ἐπὶν ἔρημ ἀπορογαλιῶ
 ποδ παραστῆκουν βράχοι,
 χειροκισσῆνοι μελάνε
 μέσ' στῆ νυκτιῶ μονάχοι .
 Ἐπὶν ἔρημ τῆν ἀπορογαλιῶ
 σαν οἱ ἀροῶ πεθαίνουν ,
 Εἶπαμε λόγι' ἀξέχαστα
 Ποδ τῆ νυκτὶ γλυκίανουν ...
 Ἐπὶν ἔρημ τῆν ἀπορογαλιῶ
 ποδ τῆ χτυπῶ τὸ κῆμα
 Εἰργασθε π. καρδιῶ μας μὲ νυκτιῶ..
 κ' ἔγινεν ἡ ἀγάπη ἄρῆμα...

-XIV-

Εἰκόμνα εἶναι τ α τοῦ εἰπῆ τῶ τρανῶ-
 (εὐλλα
 Καὶ παραμῆνα ἀκόμα,
 Ἰδομιν' εἶναι τῶ τῆς ὀδυσησ τῶ χεῖλια
 καὶ νεκρωμῆ ἀκόμα ...
 Ἄλλα σπαίλουν κι' ἀργοσαλεύου ἄλλα.
 Εἰ ἄλλα μιᾶνε...
 Εἰ ἄλλα σοῦ ὀδυσοῦ τὸ εἶλι τὸ ματω-
 (μῆνο...
 Εἰ ὄλα κωνδουνε γιὰ μιᾶς καὶ πῶνε..

Θεσσαλονίκη 1920

ΑΠΗΛΙΟΣ ΠΙΑΡΣ

ΕΡΑΔΥΝΗΣ

ΤΟ ΗΕΡΑΣΜΑ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ

Τοῦ κ. ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΡΙΑΔΗ

.-I.-

Τοῦ γήλιου ἦτανε ὁ χωρισμός σου
 Τό φῶς τ' ἀσπείρευτο καί τό καλό χω-
 Τ' ἀλέτρι, τό σιτάρι καί τό χέρι τό δεξι
 Κ' ἴσως μοῦ τό χρωστοῦσε ἡ κοίτρα, τό χρυ-
 Ἐτοῦπο μουτοῦ θερισμοῦ τ' ἀτίμητο -
 Τή νείδτη, τήν ἀγάπη σου, τό γυρισμό σου...

-II-

Τό τί μοῦ χάρισε, τό τί μοῦ πήρε.
 Χτήμα σου καί θησαυρός μου
 Καί νάτες, κοντοστάθηκαγ ὁ θάνατος
 Κι' ἑαυτός μου κ' οἱ κοίτες.
 Πέφτοντας προσκύνῃσε τή δύναμι μου. ὅλη
 Τή σάρκα μου ἀντικρύζοντας καί τήν ψυ-
 Κι' ἀδέρφια βλέποντας μέσ' ὅσῃς ἑδέμ
 Πρὶν ἀπ' τὸν ἴδρω τῆς ζωῆς κι' ἀπ' τό πι-
 Ἔδωκε τῶν παθῶν μου κρό κλάμμα
 Τήν τίγρη, τήν δχιά, τ' ἀρχί τῶν λογι-
 σμῶν μου...

-III-

Δέν εἶσαι σάρκα οὔτε ψυχῇ,
 Τό λιγοστό τῆς ζυγαριῆς ἢ τό παραπα-
 τῆς δόσης τ' ἄλλικο, τῆς χαραῆς τό χρῶμα,
 Μῆτε τό σφραγισμένο ἢ τό ἀλλοστόμα
 Σιτάρι οὐ, δέν εἶσαι ἀμπελίσιο
 Ἦ τ' οὐρμανιοῦ σταφύλι ζουμερό.
 Μά, τίς παλάμες μου τίς ματωμένες. Τή
 Τό λοχεμμένο μου πλευρό χολή.
 Εἶσαι Ἀνάσταση κι' Ἀνάβαση παντοτει-
 νή...

- IV -

'Ακρωτηριακό σταυλί μου, δόθε μου
 'Ανθό σε πρωτοκύταξα, σε πρωτοπόθησα
 (καρπέ
 και σε πρωτοκαρτέρεψα
 Κι' ἔγινα ἥλιος γιά τσεσέ,
 "ὄσου νά φτάσης στ' ἀφῆμα και τήν τρα-
 (νή τήν 'ἄριμάδα,
 Στ' ἀγγελικό παράτημα, τοῦ αἵμα και τοῦ
 (εαυτοῦ σου
 Στό αἷμα μου, στά σπλάχνα μου και στή
 (ψυχή μου.
 Κ' ἔτσι ἀπόλαφα
 Στά πρωτοβόρξια τή Λαμπριάτικη λια-
 (κάδα.....
 Κ' ἔτσι κοινώνησα τή θεία κοινωνία τοῦ
 (φιλιού σου..
 Στό ψυχορράγημα τῆς σάρκα μου ὦ.
 (ζωή μου.

- V -

Δέν εἶμαι κόρη σου κι' ἀφεντικό σου.
 Εἶμαι σου ἐπιστήθιος προσκυνητής
 μαντοτείνός σου.
 Γι' αὐτό, μαζή μου μοίρασεσ-φωμί κι'
 (ἀλάτι-
 Τό γλυκασμό, κ' ἔστρωσεσ τό κορμί σου
 (καταῆς
 Καί τοίμασεσ κρεβάτι.
 Κι' ἐκεῖ ποῦ πέσαμε τά δύο, ροδάμισαν
 (οἱ λόγγοι.
 Καί γῆρω μας, στόν ὕπνο τόν εἰρηνικό,
 φυτρώσανε τά λούλουδα, τ' ἀμάραντα...
 'Αμάραντα σάν τό χρυσονεῖρό μας.
 Ψηλά σάν κρίνα, πλουμιστά και μ' ἔνωδιά.
 Διάφορη. Κι' ἄρραντα
 'Απ' τῆς νύχτας τή δροσιά
 Κι' ἀπ' τόν καῦμό μας ἀκαντα τό φλο-
 (γερό μας.

-VI-

"Ἐλα νά φιληθοῦμε μέσ' στά κύματα,
 Στῆς θάλασσας τά βόθη
 Στεφανι γάμου θε ν' ἀλλάξη πάνου μας
 Τ' ἄρατο νερό ποῦ ἐκινήθη
 "Ἐλα νά φιληθοῦμε μέσ' τ' ἀ κλήματα,
 Δίπλα στό ζουμερό σταυλί.
 Τραγοδία γάμου θά μας ψέλυ' αἰώνια
 Τ' ἀνθρώπινο τ' ἀχεῖλι.

-VII-

Ψάλε μου τοῦ Χριστοῦ τὰ Πάθια καὶ τῆ Σταύρωσί Του,
 Καὶ τῆς Μαρίας τὰ παράπονα -τῆς ^{νάς.} ~~κιά-~~
 Ἐπειτα ψάλε μου μέσ'στα βαθεῖά με-
 (σανυχτα, τὰ μύρια
 Τ'δοτέργια σάν τρεμοκοποῦν, καὶ τὴν 'Α-
 (νάστασί Του.
 Γιατ'ἡ φωνή σου εἶναι τη, κι'ἀπ'τῆς
 (καμπάνας
 Πεῖότερο, κι'ἀπ'τ'ἀηδονιοῦ γλυκολα-
 (λοῦσα
 Ἐεῖναι τη χρυσά κεργιά καὶ φλίγες ἀση-
 (σημένιες,
 Τοῦ λιβανιοῦ ποῦ δευολώνονται αἱ πλεξίδες
 Μέσ'σέ καμάρες ἀ'ηλές, μαλαμοκαπνι-
 (σιμένες.
 Ἐεῖναι τη καμπαναριά, κησιές καὶ μανα-
 (στήρια
 Μέσα στή Σαλονίκη....
 Πάνω σ'αὐτά, δοῦλοι πιστοὶ ὕεσσι κι'έ-
 (μεῖς, ἀχτίδες
 Ἀρτεροῦμεν ἐπουράνιες-Πάντα σέ λα-
 (τῆλίκι....

-VIII-

Κελαῖδομάτη μου "Ἄη Νέστορα κι' "Ἄη
 (μου Δημήτρη,
 "Ἄη μου Δημήτρη Κυροβλήτη,
 Σ'ἀγκάθια ἡ καρδιά μου, σέ πελῆ καὶ
 (σ'ἀνίμους.
 "Ἐξῆμα δέ λέγεται ἡ ἀγάπη μου.
 Ζουδλῖα δέ λέγετε ἡ ἀγάπη μου.
 Κελαῖδομάτη μου "Ἄη Νέστορα κι' "Ἄη
 (μου Δημήτρη.
 "Ἄη μου Δημήτρη Κυροβλήτη,
 'Ακοιμητο καντήλι καὶ ἐγώ στῆς ἐκκλη-
 (σίᾳς σας
 Τὰ μάρμαρα, ὅποῦθε ὑψώνονται γιὰ προ-
 (σευκῆς, κολόννες
 Κελαῖδομάτη μου "Ἄη Νέστορα κι' "Ἄη
 (μου Δημήτρη
 "Ἄη μου Δημήτρη Κυροβλήτη,
 Σέ μπάτες ἡ ψυχή μου καὶ σέ μυθολογίας
 (ἀνθοπολέμους.
 Πόθος δέ λέγεται ἡ ἀγάπη μου
 Σάρκα δέ λέγεται ἡ ἀγάπη μου.
 Ἐεβάφανε χαμόγελο πανάρχαιες εἰκόνες
 Ἐπρὸς σέ καρδιά σου κυττὰ ἡ ματιὰ σας
 Σφιχτοπλεγμένη,
 Μέ μιάν ἄλλη γλυκολυθμισμένη....

- II -

Μου λές:

- Μή ξεθαρρύνεσαι καί μή φοβῆσαι
Κι' ὅποιος κυττάζει δέ θωρεῖ...
Μονάχ' ἀκλόυθα με πιστά κι' ἄσε
Τά λόγια...
Δέν εἶμαι ἡλιθία ἢ πικρή
Καί τό πρᾶνδ τό θάυμα.
Σίμωσε πρόσχαρε, καί παρ' αὐτό τό χέρι
Μοῦν' ἀσημένιο ποταμάκι, κρίνο
Μοῦ λιβαδιού, κι' ἀφοβος τράβα μπρός
Στά ὄρατα μέρη.....

Μοῦ λές

"Αχ... μ' ἀνάι σάβρατο τό χέρι σου, τ' ἄ-
(σπρονθερό ἐκεῖνο.

Δεριά τά μάτια σου, καπνός
καί χάρου μυρουδιάς θυμίαμα,
Τά γλυκερά σπυ λόγια....

- X -

- 1) ✓ Πάλε στήν ἀγκαλιά μου ὁ ἄχνος τῶν στεναγμῶν σου.
Οἱ στάλες τῆς ψυχῆς ἀπ' τοῦ καύμοῦ τήν
(ἀκρῆα.
'Ο ἴδρωσ τῶν ματιῶν σου
"Αχ ... γιατί σπᾶ χέρια σου ἀνάμεσα τᾶ δυό
Τό πρόσωπό σου κρύβοντας, τό κομπολόι
(ἀ' ἄρμυρό,
Τά δάκρυα;
"Αχ . γιατί στά βάθια σου οἱ διαπλάτες
(φτεροῦδες
Καί πάρα πέρα ἐρημικές οἱ λαγκαδιές
(ἀ' οἱ ροῦδες;

- XI -

- 2) 'Ολῆκαίρο τοῦ πόνου τ' ἀναμμένο σίδερο
'Ακέρηα τῆς ζωῆς ἢ φαρμακιάδα
Μάτια ἐραστοῦ ... ἀντεραστοῦ... Σώπα ψυ-
(χή μου
Φυλλομετρῶντας στής ἀγάπης τῆς λιανιάδα
Μουλοῦοι ἐλπίδας μ' ἀρίθμῳ ζυγῷ
Μάτια ἐραστοῦ ... ἀντεραστοῦ ... Σώπα
(ψυχή μου .
Κι' ἄς στάζ' ἢ ὀμορφιά παντοῦ .. Εὐκ-
(κίνο σίδερο .
'Ακέρηα τῆς ζωῆς ἢ φαρμακιάδα.

- XII -

- 3) Καλαμοδέρνω μέσ' στόν ἄνερο καί λιανο-
(τρέμω
Σά φυλλαράκι μέσ' στή γύμνια τοῦ δέν-
(τριοῦ του ...
Κ' εἶναι βαρῦς μου ἐτοῦτος ὁ χειμῶνας ...
Καί θά ρωτήσω : Ποῦναι ἢ καρδιά σου .
-Μοιά νάναι ἡ καρδιά. Μοῦ ν' ἄν ἐκεῖνη

πιστή κι' ἀράγιστη ὡς τὸ τέλος πάχει δ-
(πομείνει...)

Καὶ θά ρωτήσω πάλε: Πούναι τὰ ὄσθ σου
(χέρια..)

-Μοιά τάχα χέρια μένανε παντοτεινά
(σφιγμένα)

"Ὄξω ἀπ' τὰ νεκρωμένα...

Καὶ θά ρωτήσω: "Ἄχ πούναι ἡ ματι-
(σου...)

- Μόνο σ' Ἐκείνου τὴ ματιά δέ στρέψανε
(μαχαίρια...)

-XIII-

Στὴν ἔρημ ἀκρογιαλιά
πού παραστέκουν βράχοι,
χειροπιασμένοι μενᾶμε
μέσ' στή νυχτιά μονάχοι .

Στὴν ἔρημ τὴν ἀκρογιαλιά
σαν οἱ ἀφοῖ πεθαίνουν ,
Εἶπαμε λόγι' ἀξέχαστα
Ποῦ τὴ ψυχὴ γλυκαίνουν ...

Στὴν ἐρημ τὴν ἀκρογιαλιά
Ποῦ τὴ χτυπᾶ τὸ κῆμα
Βόγγηξε ἡ καρδιά μας μιὰ νυχτιά..
κ' ἐγένεν ἡ ἀγάπη θρῦμμα...

- XIV -

Κόκκινα εἶναι τὰ τοῦ κᾶη τὰ τραντά-
(φυλλά)

Καὶ μαραμμένα ἀκόμα.
Μόκκινα εἶναι τὰ τῆς θύμησης τὰ χεῖλια
καὶ νεκρωμέ' ἀκόμα ...

"Ἄλλα σωμαίνουν κι' ἀργοσαλεύουν ἄλλα.
Κι' ἄλλα μιλᾶνε...

Κι' ἄλλα σοῦ δώσανε τὸ φιλὶ τὸ ματω-
(μένο...)

Κι' ὅλα χωνεύουνε γιὰ μᾶς καὶ πάνε..

Θεσσαλονίκη 1920

ΑΠΙΛΙΟΣ ΠΙΛΛΗΣ

- IV -

Ἀκρωτηριακό σταθλί μου, δέσε μου
 (καρπέ
 Ἄνεθ σέ πρωτοκτάξα, σέ πρωτοπύθησα
 (καί σέ πρωτοκαρτέρενα
 Κι ἔγινα ἥλιος γιά τσεσέ,
 Ὄσπου νά φτάσης στ' ἄφημα καί τήν τρα-
 (νή τήν ἄριμάδα,
 Στ' ἀγγελικό παρῶτημα τοῦ αἵμα καί τοῦ
 (ἐαυτοῦ σου
 Στό αἷμα μου, στά σπλάχνα μου καί στή
 (ψυχή μου.
 Κ' ἔτσι ἀπόλαφα
 Στά πρωτοβρῶχια τῆ Δαμπριάτικη λια-
 (κάδα.....
 Κ' ἔτσι κοινώνησα τῆ θεῖα κοινωνία τοῦ
 (φιλιού σου..
 Στό ψυχροβῆγμα τῆς σάρκας μου ὦ.
 (ζωή μου.

- V -

Δέν εἶμαι κέρης σου κι ἀκροντικό σου.
 Εἶμαι σου ἐπιστήθιος προσκυνητής
 ἄντοτείνος σου.
 Γι' αὐτό, μαζή μου μοίρασεσ-φωμ κι'
 ἀλάτι-
 Τό γλυκασμό, κ' ἔστρωσεσ τό κορμί σου
 (καταψῆ
 Καί τοίμασεσ κρεβάτι.
 Κι ἔκει ποῦ πέσαμε τά ὀδύ, ροδῶμισαν
 (οἱ λόγγοι.
 Καί γῆρω μας, στόν ἕπνο τόν εἰρηνικό.
 Εὐτρέσανε τά λοβλουδα, τ' ἀμάραντα...
 Ἄμάραντα σάν τό χρυσονεῖρό μας.
 Ἐπὶ ὀνκρίνα, κλουμιστά καί μ' ἐνωϊά.
 Διάφορη. Κι ἄρρανα
 Ἄπ' τῆς νύχτας τῆ ὀρωϊά
 Κι ἀπ' τόν καθμό μας ἀκαυτά τό φλο-
 (γερό μας.

-VI-

Ἔλα νά φιληθοῦμε μέσ' στά κῆματα,
 Στῆς θάλασσας τά βῆθη
 Στεφανί γάμου ὅε ν' ἀλλάξη πένου μας
 Τ' ὄρατο νερό ποῦ ἐκίνηθη
 Ἔλα νά φιληθοῦμε μέσ' τὰ κῆματα,
 Δίπλα στό ζουμερό σταφλί.
 Τραγοῦδία γάμου ὅε μέσ' φέλυ' αἰῶνια
 Τ' ἀνθρώπινο τ' ἀχεῖλι.

-VII-

Ψάλε μου τοῦ Χριστοῦ τὰ Πάθη καὶ τῆ Σταύρωσι Του,
 Καὶ τῆς Μαρίας τὰ παράνομα -της-
 (νας.
 Κ' ἔπειτα ψάλε μου μέσ' στα βαθεῖα με-
 (σανυχτα, τὰ μύρια
 Τ' ἀστέρια σὺν τρεμοκοποῦν, καὶ τὴν Ἄ-
 (νάστασι Του.
 Γιατ' ἡ φωνή σου εἶναι τῆ, κι' ἐπ' τῆς
 (καμπάνας
 Πεῖτερο, κι' ἐπ' τ' ἀηδονιοῦ γλυκολα-
 (λοῦσα
 Κ' εἶναι τῆ χρυσαῖ κερυιά καὶ φάλαγγες ἀση-
 (σημένιες,
 Τοῦ λιβανιοῦ ποῦ δονοδονοῦνται αἱ πλεξίδες
 Μέσ' σέ καμάρες ἀηλές, μαλαμοκαπνι-
 (σμένες.
 Κεῖναι τῆ καμπαναριά, κλησίδες καὶ μανα-
 (στήρια
 Μέσα στῆ Σαλονίκη....
 Πάνω σ' αὐτὰ, δοῦλοι πιστοὶ ἑοῦ κι' ἐ-
 (μεῖς, ἀχτίδες
 Ἀρτεροῦμεν ἐκουράνιες - Πάντα σέ Χα-
 (τῆλίκι...

-VIII-

Κελαῖδομαῖτη μου Ἄη Νέστορα κι' Ἄη
 (μου Δημήτρη,
 Ἄη μου Δημήτρη Μυροβλήτη,
 Σ' ἀγάθια ἡ καρδιά μου, σέ πελάη καὶ
 (σ' ἀν' ἄμους.
 Ἐξάρμα δὲ λέγεται ἡ ἀγάπη μου.
 Ζοῦλια δὲ λέγεται ἡ ἀγάπη μου.
 Κελαῖδομαῖτη μου Ἄη Νέστορα κι' Ἄη
 (μου Δημήτρη.
 Ἄη μου Δημήτρη Μυροβλήτη,
 Ἀκοίμητο καντήλι καὶ ἐγὼ στῆς ἐκκλη-
 (σίας σας
 Τὰ μάρμαρα, ὅπουθε ὑψώνονται γιὰ προ-
 (σευκῆς, κολόννες
 Κελαῖδομαῖτη μου Ἄη Νέστορα κι' Ἄη
 (μου Δημήτρη
 Ἄη μου Δημήτρη Μυροβλήτη,
 Σὲ μάτες ἡ ψυχὴ μου καὶ σὲ μυγαλιὰς
 (ἀνθοπολέμους.
 Πόθος δὲ λέγεται ἡ ἀγάπη μου
 Σάρμα δὲ λέγεται ἡ ἀγάπη μου.
 Ἐβάφανε χαμόγελο πανάρχαιες εἰκόνας
 ἔπος σὲ καρδιά ὅπου κιντὰ ἡ ματιὰ σας
 Σφιχτοπλεγμένη,
 Μὲ μιὰν ἑλλη γλυκολυγοθυμισμένη....

- II -

Μου λέει:

- Μή ξεθαρρύνεσαι και μη φοβάσαι
Κι' όποιος κιντάζει δε θωρεί...
Μονή' αμλοθθα με πιστά κι' άσε
Τά λγια...
Δέν είμαι ήλθθεια ή κικρή
Και τό μπανό τό όμμα.
Σίμωσε πρόσχαρι, και παρ' αυτό τό χέρι
Ποθν' άσημνιο ποταμάκι, κρύνε
Τού λιβαδίου, κι' άφοβος τράβα μπρός
Στά άρατα μέρη.....

Μου λέει

Άχ.. μ' άναι σάββατο τό χέρι σου, τ' ά-
(σπρονθερό έκεينو)
Άερία τά μάτια σου. Άκονός
Και κέρου μπουουάκις θυμιαμα,
Τά γλυκερά στυ λγια....

- X -

Πάλε στην άγκαλιά μου ό άχνός τών στεναγμών σου.
Οι σιάδες της ευχής άπ' τού καίμιοσ τήν
(άκρια.)

Ό έθρος τών ματιών σου ...

Άχ ... γιατί σάα χέρια σου άνάμεσα τά δυό
Τό πρόσωπό σου κρόβοντας, τό κομπολόι
(έ' άρμυρό,

Τά άκρια;

Άχ, γιατί στά βόδια σου οι άιαπλατες
(άτεροθγες)
Και πέρα πέρα έρημικές οι λαγκαδιές
(ά' οι ρούγες;

- XI -

Όλακαιο τού πόνου τ' άναμμένο σίδερο
Άκρια της ζωής ή φαρμακεία

Μάτια έραστού ... άντεραστού... Σόπα φυ-
(χή μου)

Φυλλομετρήντας στην άγάπης τή λιανίδα

Αουλάθι έλπίδας μ' άριόμοσ θυγέ

Μάτια έραστού ... άντεραστού ... Σόπα
(θυγή μου)

Κι' άς στέλ' ή άμορφιά πιντοσ .. Εόνα-
(κίνο σίδερο)

Άκρια της ζωής ή φαρμακεία.

- XII -

Καλαμοόδερνε μεσ' στόν άνερο και λιανο-
(τρέμ)

Σά φυλλαράκι μεσ' στη γόνια τοσ δέν-
(τριπσ του ...)

Κ' είναι βαρός μου έτοθτος ό χειμώνας ...

Και τά ρωτήσθ; Ποθναι ή καρδιά σου.
Μου ά νάναι η καρδιά. Μου ν' άν έκεινη

Μιστή κι' ἀρρώγιστη ὡς τὸ τέλος πῶχει ἀ-
(πομείνει...)

Καὶ θά ρωτήσω πάλι: Πούναι τὰ ὄψ σου
(χέρια..)

- Πού τὰ χέρια μένανε πάντοτε τινά
(σφιγμένα)

Ὅσον ἀπ' τὰ νεκρωμένα...

Καὶ θά ρωτήσω: Ἄχ πούναι ἡ ματιὰ
(σου...)

- Μόνο σ' Ἐκείνου τῆ ματιὰ δὲ στράφανε
(μαχαίρια...)

-XIII-

Στὴν ἔρημ ἀκρογιαλιά
ποῦ παραστέκουν βράχοι,
χειροπιασμένοι μένανε
μέσ' στή νυχτιά μονάχοι .

Στὴν ἔρημ τὴν ἀκρογιαλιά
σαν οἱ ἀεροὶ πεθαίνουν ,

Εἶπαμε λόγι' ἀξέχαστα

Ποῦ τῆ εὐχὴ γλυκαίνουν ...

Στὴν ἔρημ τὴν ἀκρογιαλιά

Ποῦ τῆ χτυπᾷ τὸ κῆμα

Βόγγηδε ἡ καρδιά μας μετ' νυχτιά..

κ' ἐγένεν ἡ ἀγάπη ὄρθμα...

- XIV -

Ἐδίκαια εἶναι τὰ τοῦ Μᾶη τὰ τρανιά-
(συλλα)

Ἐὰν μαραμμένα ἀκόμα.

Ἐδίκαια εἶναι τὰ τῆς ὀσμῆς τὰ χεῖλια

καὶ νεκρωμένα ἀκόμα ...

Ἄλλα συμπλίνουν κι' ἀργοσαλεύουν ἄλλα.

Κι' ἄλλα μιλλῶνε...

Κι' ἄλλα σοῦ ὀφθαλμοῦ τὸ φίλ τὸ ματω-

μένο... (μένο...)

Κι' ὅλα χωνεύουνε γιὰ μίαν καὶ πάντε..

Θεσσαλονίκη 1920

ΑΠΗΛΙΑΣ ΠΙΑΔΗΣ

ΒΕΡΡΟΙΑ

Ήμειν κ' ἔγασθ', μνήσκει στή Βέρροια,
 στίς νερομάνες μέσα καί τά κρουνέρια.
 Τό στίτι τῆς τό λάνου καταρράχτες
 κοῦ, χέρια τῆ βοή, θαρρεῖς σηκώνουν στάχτες...

Μά κάτω στά Λιθάρια, στή Μκαρμουδα,
 σάμκος μαλλι νά λαναρίζου τά λαγούτα...
 Καί τραγουδοῦνε τά νερά τρεχάτα,
 ὄφαινοντας τήν κάτασπρή τους στράτα.

Ἔχει σωστά σαράντα παραθύρια
 τ' ἀρχοντικῆ τῆς, κι ἔξω μισοθύρια.
 Κι ἀκ' ὅπου κι ἂν προβάλλῃ δέν τῆς λείπει
 τοῦ διπλανοῦ νερόμυλου τό καρδιοχέει.

Κατά τό βράδυ, πάνω στήν ταραύσα
 κλέκει, στά στήθια σκαλαμένη, κάλτσα,
 καί ὄσπου μέ οὐρές καί μέ κουντοῦρες
 σ' ἦχους βαθύηλους σουλαταδοῦρες

τέτοιες, κοῦ ἡ γρογάνα λέγει:
 κοῦδ' ἐπίσημα τ' ἀηδόνι ἔκδοσε κλαίγει...
 Κι ὁ σικαελός ὄρκο μεγάλο κέρνει,
 γαλιάντρα τάχα κῆς λαλεῖ, κοῦ καναρινοφέρνει

τόσο, κοῦ ὁ τζιτζικας ἀντίγρα,
 βαράει χάμου τῆ σουρίχτρα του μέ κίτρα,
 καί στήν καρδιά του μνήγει γιά χατίρι
 τ' ἔγασθ', ἀντίς ἔγῳ, ἀκ' τ' ἔριμο κριθάρι...

ΑΙΜ. ΠΙΛΗΞ

Π Ο Θ Ο Σ

'Η χόχτα προβάλει δροσάτη ,
 Τό κήμα σκορπά εδωδία,
 Ψηλά στούρανοσ τήν άγκάλη
 Τ'άρατο φεγγάρι πετά.
 Τ'άηδόνι στό δάσος κρυμμένο
 'Αγάπης τραγοσδι λαλετ',
 Τ'άσθα σου χετίη φιλετ'
 Τ'άγέρι τρελλό ,μυρωμένο.

 'Ασ ήμουν τής 'Ασβλίας άχτίδα,
 'Αγνή σάν άγγελου ματιά,
 'Αιά μόνη στιγμή νά χρυσίσω,
 Γλυκά τά σγουρά σου μαλλιά...
 'Ασ ήμουν τό άνθος ποσ μένει
 Στ'άμράτα σου στήθη έκει
 'Ασθα μικροδία ξανθή,
 Ποσ σβόνει σιγά, ποσ πεθαίνει...

Θεσσαλονίκη-Μάιος

Αιμίλιος 'Ελευθεριάδης

Π Ο Θ Ο Σ

'Η χύχτα προβάλει δροσάτη ,
 Τό κθμα σκορπά εδωδιά,
 Ήλά στοθρανοθ τήν άγκάλη
 Τ'ώρατο φεγγάρι πετά.
 Τ'άηδόνι στό δάσος κρυμμένο
 'Αγάπης τραγοῦδι λαλει,
 Τ'άθωα σου χείλη φιλει
 Τ'άγέρι τρελλό ,μυρωμένο.

'Ας ήμουν τής 'Μούλιας άχτιδα,
 'Αγνή σαν άγγελου ματιά,
 'Μιά μόνη στιγμή νά χρυσίσω,
 Γλυκά τά σγουρά σου μαλλιά...
 'Ας ήμουν τό άνθος ποῦ μένει
 Στ'άμράτα σου στήθη έκει
 'Αθῶα μικροβλα ξανθή,
 Ποῦ σβύνει σιγά,ποῦ πεθαίνει...

Θεσσαλονίκη-Μάιος

Αιμίλιος 'Ελευθεριάδης

Π Ο Θ Ο Σ

'Η χύχτα προβάλει δροσάτη ,
 Τό κῆμα σκορπᾷ εὐωδιά,
 Ψηλά στούρανοῦ τήν ἀγκάλη
 Τ' ᾠρατο φεγγάρι πετά.
 Τ' ἀηδόνι στό ὄαρος κρυμμένο
 'Αγάπης τραγοῦδι λαλεῖ,
 Τ' ἀθῶα σου χεῖλη φιλεῖ
 Τ' ἀγέρι τρελλό ,μυρωμένο.

 "Ἄς ἤμουν τῆς Μούλιας ἀχτίδα,
 'Αγνή σάν ἀγγέλου ματιά,
 Μιά μόνη στιγμή νά χρυσίσω,
 Γλυκά τά σγουρά σου μαλλιά...
 "Ἄς ἤμουν τό ἄνθος ποῦ μένει
 Στ' ἀμράτα σου στήθη ἕκει
 'Αθῶα μικρούλα ξανθή,
 Μοῦ σβύνει σιγά, ποῦ πεθαίνει...

Θεσσαλονίκη-Μαΐος

Αἰμίλιος Ἐλευθεριάδης

Ο ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΣ ΧΡΥΣΙΜΟΣ

ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΑΡΟΣ

"Όλο διαμάντια ό οδρανός κα'όλο λουλοόδια ή φόση
 Σπρόχουν το κήμα ό'εθωόια στήν άμμουόια νά σβόση
 Νερφίδες κρινοόόχτυλες πού τόν καιρό περροόνε
 Μέ τόν άφρό νά καλζουνε και σάν άφρό νά σβοόνε..
 "Όσου κα'έν στρέφης έρημιά .Και όμως ,έν γυρσίση
 Τήν κάθε πέτρα πού θά βρης ,ζωή θέ ν'άντικρύσης .
 Παντοό τριγύρω σιγαλιά πού κι'ό παλμός στά στήθεια
 Δέν κρύβεται καλά καλά . Και όμως ,έν'άληθεια
 Τό πών τριγύρω σου μιλά μέ γλώσσα μαγεμμένη..

Ή πλάσι όλη γύρω σου κοιμάται έρωτευμένη
 Και όμως νεώθησ διαπηλό ,πονετικά ένα μάτι,
 Μέσ στή σκοτίδα όρθάνοιχτο κρυφό και σε κυτάζη...
 Σάν νά σοό λέγη κάτι.

Ής πρέπει άπ'τό πλάϊ της ,ό όόστυχος νά σβγη
 "Άγ . τί άόάνατη καρδιά γιατί θεοί ,νά φέξη,
 Μ'ένα πηγμένο στεναγμό τήν άγκαλιά του άνοίξει
 Κυβίς νά νοίώση τίποτε ή κοιμισμένη χάρη

Και τήν άφνει μαλακά στό όροσερό χορτάρι
 Στερνεί της ρίχνει μια ματιά και κάτι ψυθιρίζει
 Έάνει νά σβγη ,προσπερ ,πίσω ζαναγυρίζει

Και ή Ήρώ όέν ζόπνησε τήν ήμερη θωριά της
 Καποια λαμπράδα θεϊκή,οδράνια σπλάει
 Ποιός ζέρει τί, στά στήθια της βαθεία χαμογελάει
 Σάν τί γλυκό κελαϊόητό άκοόει στήν καρδιά της
 "Ένώ πετάει τ'όρνεο τ'άρπιαχτικό παρέκει
 "Ένώ χυμάει άπάνω της βαρό τ'άστροπελέκι
 Ποιά τάχ άχτίδα μυστική τά βάθεια της φωτίζει
 Και χλίτες χάρες χαρωπά τίς χάρες της χαρίζει
 Και ή Ήρώ όέ ζόπνησε ,,κοιμού ,κοιμού αιδνία.
 Κατόπιν άπ'τήν άνοιξι άς μή πενθής τά χιδνία.
 Κι'άπ'τά γλυκά χαϊδέματα βορρεία φιλι ψυχρό

Αιμίλιος Έλευθεριάδης

Ο ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΣ ΧΑΡΙΣΜΟΣ

ΗΡΩ ΚΑΙ ΑΕΑΝΑΡΟΣ

Όλο διαμνντια ο οδρανός κα'δλο λουλ δδια η εδση
Επρώχνουν τό κημα δ'εδωδιά στην άμμουδιά να εδση
Νεράδες κρινοδάχτυλες ποδ τόν καιρό κερρουνε
Με τόν άερο να κελζουνε και σάν άερός να ερουνε..
"Όσου κα'έν στρέψης έρημιά .Και όμως ,έν γυρσίσης
Τήν κάθε πέτρα που θα βρης ,ζωή θε ν'αντιμωδσης .
Παντού τριγύρω σιγαλιά που κι'ο παλμός στα στήθεια
Δέν κρβεται καλή καλα.. Και όμως ,είν'αλλήθεια
Τό πέν τριγύρω σου μιλά με γλίσσα μαγευμένη...

Η πλάσι όλη γύρω σου κοιμάται έρωτευμένη
Και όμως νείδσης σιωπηλό ,ονετικά ένα μάτι,
Μέσ στη σκοτίδα δρδννοιχτο κρυβ και σε κοιτάζει...
Εάν να σοβ λήγη κάτι.

Ής πρέπει απ'τό πλάϊ της ,δ εδστυχός να εγη
Αν . τι άθανάτη καρδιά ,γιατί θεός ,να φέξη,
Μ'ένα πρημένο στεναγμό τήν άγκαλιά του άνοίξει
Χωρίς να νοίδη τίποτε η κοιμισμένη καρδιά

Και τήν άφνει μαλακά στο δροσερό χορτάρι
Εστερνεί της ρίχνει μια ματιά και κάτι ευθιρίσει
Εάνει να εγη ,προσσωστ ,πίσω ζαναγυρίσει

Και η 'Ηρώ δέν εδπησε τήν ήμερη θυριά της
Καποια λευπράδα θεΐσι,οδρόνια ελάσει
Ποιός εδρει τί, στα στήθια της ραθεία χαμογελάει
Χάν τί γλυκό κελατόητό άκοσει στην καρδιά της
'Ενδ πετάει τ'έρνεο τ'άρρωχτικό παρχει
'Ενδ χυμάει άπάνω της βαρδ τ'άστροπελέει
Μοιά τάχ άχτίδα μυστική τά βάσεια της φωτίζει
Και γλίτες χάρες χαρωπά τίς χάρες της χαρίζει
Και η 'Ηρώ δέ εδπησε ,,κοιμοσ,κοιμοσ αιδύια.
Κατόπιν απ'τήν άνοιξι δε μη πευθής τά χιδύια,
Μι'δπ'τά γλυκά χαϊδόμενα βορρειά μιλι ευχρό

Αιμίλιος 'Ελευθε, ιδής

Ο ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΣ ΧΩΡΙΣΙΟΣ

ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΣ

"Όλο διαμάντια ό ούρανός κα'δο λουλούδια ή φύση
 Σπράχνουν τό κήμα ό'εΰωδιά στην άμμουδιά να σβόση
 Νεράϊδες κρινοδάχτυλες πού τόν καιρό περρουνε
 μέ τόν άερό να καίζουνε και σάν άερός να σβοΰνε..
 "Όσου κα'άν στρέψης έρημιά ,καί όμως ,άν γυρίσης
 Τήν κάθε πέτρα πού θά βρης ,ζωή θε ν'άντικρύσης .
 Παντού τριγύρω σιγαλιά πού κι'ό παλμός στά στήθεια
 Δέν κρύβεται καλά καλά.. Καί όμως ,ειν'αλήθεια
 Τό πόν τριγύρω σου μιλά μέ γλώσσα μαγεμένη...

'Η πλάσι όλη γύρω σου κοιμάται έρωτευμένη
 Καί όμως νειώτης σιωπηλό ,πονετικά ένα μάτι,
 Μέσ ότή σκοτίδα όρθάνοιχτο κρυφό και όέ κωτιάση...
 Σάν να σου λέγη κάτι.

Πώς πρέπει απ'τό πλάι της ,ό όδστυχός να φύγη
 "Αγ . τί άθάνατη καρδιά ,γιατί θεός ,να φέξη,
 Η'ένα πηγμένο στεναγμό τήν άγκαλιά του άνοίξει
 Χωρίς να νοιώση τίποτε ή κοιμισμένη χάρη

Και τήν άφινει μαλακά στό όροσερό χορτάρι
 Στερνει τής ρίχνει μια ματιά και κάτι ψυθιρίζει
 Κάνει να φύγη ,προσφρετ ,πίσω ξαναγυρίζει

Και ή 'Ηρώ όέν ζύπνησε τήν ήμερη θωριά της
 Καποια λαμπράδα θεϊκή,ούράνια φλάει
 Ποιός ξέρει τί, στα στήθια της βαθιά χαμογελάει
 Σάν τί γλυκό κελαϊχό άκούει στην καρδιά της
 'Ενώ πετάει τ'όρνεο τ'άρπαχτικό παρέκει
 'Ενώ χυμάει άπάνω της βαρύ τ'άστροπελέκι
 Μοιά τάχ άχτίδα μυστική τά βάθια της φωτίζει
 Καί γλιες χάρες χαρωπά τίς χάρες της χαρίζει
 Καί ή 'Ηρώ όέ ζύπνησε ,,κοιμού,κοιμού αϊώνια.
 Κατόπιν απ'τήν άνοιξι άε μή πενθης τά χιδνία.
 Κι'απ'τά γλυκά χαϊδέματα βορρετά φιλι ψυχρό

Αιμίλιος Έλευθεριάδης

Ο ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΣ ΧΡΥΣΙΟΣ

ΗΡΩ ΚΑΙ ΑΞΑΝΑΡΟΣ

"Όλο διαμάντια ό ούρανός κα'όλο λουλούδια ή φύση
 Σπράχνουν τό κήμα ό'έδωδά στην άμμουδιά νά σβόση
 Νεράϊδες κρινόδοχτες ποδ τόν καιρό περρουνε
 Μέ τόν άφρό νά κελόνε και σάν άφρός νά σβόνε..
 "Όσου κα'άν στρέψης έρημιά ,Και όμως ,άν γυρίσης
 Τήν κάθε πέτρα ποδ θά βρης ,ζωή θε ν'άντικρύσης .
 Παντού τριγύρω σιγαλιά ποδ κι'ό παλμός στά στήθεια
 Δέν κρύβεταγ καλά καλά.. Καί όμως ,είν'άληθεια
 Τό πάλν τριγύρω σου μιλά μέ γλώσσα μαγεμένη..

"Η πλάσι όλη γύρω σου κοιμάται έρωτευμένη
 Καί όμως νειδής διαπηλό ,πονετικά ένα μάτι,
 Μέσ στη σκοτίδα δρεάνοιχτο κρυφά και σε κοιτάζει...
 Εάν νά σοδ λέγη κάτι.

Ής πρέπει απ'τό πλάϊ της ,ό έδωτος νά έγη
 "Αχ . τί άθώγατη καρδιά ,γιατί θεοί ,νά φέξη,
 Μ'ένα πηγμένο στεναγμό τήν άγκαλιά του άνοίξει
 Χωρίς νά νοίση τίποτε ή κοιμισμένη κερή

Και τήν άφνει μαλακά στό δροσερό χορτάρι
 Στερνεί της βίχνει μια ματιά και κάτι ψυθίρει
 Κάνει νά φύγη ,προσωρετ ,πίσω ξαναγυρίζει

Και ή "Ηρώ δέν ζόνησε τήν ήμερη θωριά της
 Καποια λαμπρόδα θεϊκή,οδράνια φάλαει
 Ποίος ζέρει τί, στά στήθια της βαθεία χαμογελάει
 Εάν τί γλυκό κελαϊχό τό άκοιει στην καρδιά της
 "Ενθ πετάει τ'όρνεο τ'άρπαχτικό παρκαει
 "Ενθ χυμάει άπάνω της βαρό τ'άστροπελέει
 Μοιά τάχ άχτίδα μυστική τά βάθεια της φωτίζει
 Και χλίες χάρες χαρωπά τίς χάρες της χαίρει
 Και ή "Ηρώ δέ ζόνησε ..,κοιμού,κοιμού αίσονια.
 Κατόπιν απ'τήν άνοιζει άς μή πενθής τά χιδνία.
 Κι'απ'τά γλυκά χαϊδόμενα βορρειά φιλι ψυχρό

Αιμίλιος "Ελευθεριάδης

Σ Α Π Ξ Ω

Μέ ξεπλεκα στόν ὄμο τὰ μαλλιά της ,
Μέ ξή ματιά στό πέλαρ ριχμένη,
Μόνη στόν ἔρημο βράχο καθισμένη
Τή λύρα σφιγγει μέσ στην ἀγκαλιά της.

Καί πτερουγίζουν πάλι , ἐρμυτευμένα
Τραγοῦδια γύρω της σάν ἀγγελοῦδια ,
Ἀνάλαφρα , φωλειάζουν ἕνα ἕνα
Στό κῆμα , στά λουλοῦδια.

Μά ἤσυχάζη τό ^{εὐαγγέλιο} ~~εὐαγγέλιο~~ γέρνει ...
Μυστήριο γλυκό στή φύσι κατεβαίνει
ποῦ γεννιέται φθενει
πεθαίνει .

„^{δαίμονα} ~~δαίμονα~~ , νάξερεσ , ^{δαίμονα} ~~δαίμονα~~ ,
Πῶς τ'οὐρανοῦ τὰ δάκρυα ποῦ λαμπυρίζουν
Εἶναι σακελιά μέσ' στό ^{δαίμονα} ~~δαίμονα~~ νερά ποῦ κυματίζουν
Μπροστά σέ κείνα πᾶχουα γιά σένα. „

ΣΑ Π Θ Ω

Μέ ζέπεικα στόν θμο τά μαλλιά της ,
 Μέ ξή ματιά στό πλάσ ριχλινη,
 ΄δνη στόν έρωο βράχο καθισμένη
 Τή λύρα σείγγει μέσ στην άγκαλιά της,

Και φτερουγίζουν πάλι , έρωτευμένα
 Τραγοδία γδρω της σάν άγγελοδία ,
 'Ανέλαφα , φωλιάζουν ένα ένα
 Στο κήμα , στα λουλοδία.

Νά ήσυχάση τό σούλαρι γέρνει ...
 Μυστήριο γλυκό στη φθσι καταβαίνει
 Κόβ γαννιζεται φθνει
 κεθαίνει .

„ , νέξερεσ , , κι' έμένα
 Ήσ τ'ούρανοσ τά δάκρυα κόβ λαμπυρίζουν
 Είναι σακιά μεσ'σάλαχη νερά κόβ κυματίζουν
 Μπροστά σε κείνα πύχουα γιά σένα. „

ΣΑ Π Φ Ω

Μέ ξέπλεκα στὸν ὦμο τὰ μαλλιά της ,
Μέ τῆ ματιά στὸ πέλαρ ριχμένη,
Ἄδνη στὸν ἔρμιο βράχο καθισμένη
Τῆ λύρα σφιγγει μέσ στὴν ἀγκαλιά της,

--

Καί φτερουγίζουν πάλι , ἐρωτευμένα
Τραγοῦδια γύρω της σάν ἀγγελουῖδια ,
Ἄνάλαφρα , φωλειάζουν ἕνα ἕνα
Στὸ κῆμα , στὰ λουλοῦδια.

--

Νά ἡσυχάση τὸ ~~φῶμα~~ γέρνει ...
Μυστήριο γλυκὸ σὴ φύσι κατεβαίνει -
πού γεννιέται φβενει
πεθαίνει .

Φῶμα , νάξερς , *φῶμα* , *εἰμένα*
Πῶς τ' οὐρανοῦ τὰ δάκρυα πού λαμπυρίζουν
Εἶναι *σακιά* μεσ' στὰ ~~κῆμα~~ νερά πού κυματίζουν
Ἐπροστά σέ κείνα πῶχουα γιά σένα. ,,

158
Ὁμῆρος Ἡλιάδης βιβλ. 5.
ὁ "Ἡλιάδης
~~ἠμῶν~~ οὐκ ἔστιν ἄλλο
Ἀπόστολος Βροχίονος.
~~ἠμῶν~~ οὐκ ἔστιν ἄλλο.

Ἥρως, ἢ Ἀργεῖα ἰδίῃ
Ἥ' ἢ Ἀχιλλεὺς γενναῖος,
Τὸ χεῖρ ὅς ἠεὶ γένεαι
Ἥ' ἢ Ἰφιδάμαντα παῖδα.

Ἥρως, ἢ μὴ ἢ αἰώνια,
Ἥ' ἢ Νίκα καὶ ἡμῶν,
Τὸ ἄνερο τοῦ δειροκόμο,
Ἥ' ἢ φωνὴ καὶ ὁ μῦθος.

Ἥρως! ἢ φωνὴ ἢ ὅς ἔγνωσε
Σοὶ ἔδωκεν ὕψος,
Ἥ' ἢ Νίκα καὶ ἡμῶν
Ἥ' ἢ φωνὴ καὶ ὁ μῦθος.
Πῶμα θεοπόλο.

ἠμῶν οὐκ ἔστιν ἄλλο.

Δεκεμβρίου 1 Ἰαννουαρίου 1918.

δ)

Emile RIADIS.

Poésies.

157

JASMIN ET MINARETS.
Chansons Orientales.

1. RAIKA.

Oh! les délices des blancs jasmins et des minarets!
Raïka, Raïka, si tes yeux rencontrent ces vers,
Ton âme, ton âme d'Orient s'ouvrira comme une fleur,
Comme une rose à l'ombre du souvenir.
Oh! Les délices des minarets
Étendus sur la mer du matin.
Raïka!
Mes chansons, mes chansons lointaines, c'est ta voix.
Mes chansons tristes, c'est tes yeux
Mes chansons, mes chansons, mes chansons,
C'est toi, c'est toi, c'est toi.

2. L'Odalisque.

L'odalisque aux noirs cheveux,
L'odalisque aux yeux vert d'eau
Danse sa danse ailée
Dans l'obscur palais....

Sourde à l'amour, serpent et vautour,
Elle n'aime que ses yeux vert d'eau,
Ses cheveux si longs d'ébène et la danse.
Hirondelle, elle voltige dans un rêve printanier,
Un rêve printanier, un rêve de ton aile rapide.
Hirondelle, elle voltige dans une cage d'amour
Ses cheveux noirs sont une tombe,
Ses yeux un paradis!

Ainsi, svelte comme l'oiseau,
L'odalisque aux yeux vert d'eau
Danse sa danse ailée
Dans l'obscur palais.
Sourde à l'amour, serpent et vautour,
Elle n'aime que ses yeux vert d'eau
Ses cheveux si longs d'ébène et la danse.

3. Salonique.

Salonique je te vois toujours, charmante
sous le regard si triste de l'Olympe.
Salonique, tes fleurs et l'écume de ta mer se berce toujours
Solitaire absent, je sens encore un regard triste,
triste dans mon âme qui s'éteint.
Qui s'allume, qui s'éteint (bis)
Je sens, je sens une odeur de jasmin
qui m'entoure et meurt

HERCÈUSE.

Dors! voici des pommes du pommier,
Voici les fleurs du grenadier.
Dors! ton doux sommeil est parfumé
et ton haleine embaume.
Dors! comme une étoile ton cœur bat,
comme une étoile qui m'éclaire

Comme une étoile.
Ame chérie,
Cœur de mon cœur, tu me donnes en palpitant toujours,
des diamants, des perles, des rubis pour me parer,
des lits de fleurs où je reposerai.
Dors. Dors. Dors.

(Trois Chansons Macédoniennes.)

158

A Madame Edouard Célérier.

L'Aveugle au Métier.

Métier, triste métier, tisse,
Tisse de perles de soie,
De larmes,
De sanglots,
Ma robe de fiancée.

Il vient bientôt.
Mais je l'attends toujours, toujours.
Il va venir bientôt...

Qui le sait, si loin de moi
Dans la tombe son corps repose,
Qui le sait s'il vit encore.
Ah! Ah!

Pleure mon âme ta joie, Hélas! perdue.
Pauvre aveugle, la tombe est l'oubli...
Ame, mon âme, ne pense qu'à la mort...

Métier, triste métier, tisse,
tisse de perles de soie,
de larmes,
de sanglots,
Ma robe de fiancée.

Il va venir bientôt
Et je l'attends toujours. Ah! Ah!

Métier, mon triste métier
tisse mon doux linceul.

(À Gustave Charpentier)

L'orpheline.

Je suis seule dans ce monde,
Orpheline.
Sans parents, sans amis,
Orpheline.
Mes chèvres broutent sur les grands rochers.
La nuit est noire
Et mon âme s'éveille, et mon âme dit:
Je m'en vais loin, vers les rêves.
Et je pense à lui,
à ses yeux caressants, que jamais,
que jamais je n'ai vus.
Et je pense à lui, si triste, si doux,
Et je pleure.

III. L'esprit du Lac et le Roi.

Le lac enchante
Violes, flûtes emplissent l'air
d'une senteur exotique.

L'esprit des eaux paraît.
"Je suis la reine des eaux,
Pleine de profonde douleur.

Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des eaux.
J'ai la tristesse du sable.
J'ai la douleur des roseaux!
Car je suis fille du Némuphar
et de la lune plus blanche encore.
Seul qui mourra m'aura!

Oh! Je suis fou d'amour!
Fou de toi!
Fou de toi!

Eauté qui m'entoures,
Eauté qui promets,
Eauté qui me hantes,
Eauté qui me fuis.

Ainsi sanglote le roi.

J'ai la tristesse des sables,
J'ai la tristesse des roseaux!
Car je suis fille du Némuphar
Et de la lune encore plus blanche.
Seul qui mourra m'aura.
Ah! Ah! Ah!

copié de la musique
"Trois Chansons Macédoniennes"
éditée chez Maurice Senart & Co.
20, rue du Dragon,
Paris.

(Treize chansons grecques)

160

III. Demande.

(à M. Denis Lavrangas)

Dis moi oh! toi, qui viens de loin de la Sykiâ la belle
Ce que ma bien aimée m'a dit, ma bien aimée Corée.
Quand à toi souvent elle pense
Ses pleurs coulent en abondance,
Tristes jours pour la pauvrete
Car elle reste là seulette (bis).

Que mon amie cesse ses pleurs
Et plus ne se chagrine
Me voici prêt pour le départ
Je vole la rejoindre.
Ces plus joyeuses années
Pour toujours s'en sont allées
Elle attend et elle espère
Qu'a-t-elle donc de mieux à faire. (bis)

On vit toujours avec l'espoir.
On meurt en espérant.
Mais ce qui nous soutient au loin
C'est l'amour d'une femme.
L'amour et l'absence, me semble,
ne sont pas toujours ensemble.
La séparation qui dure
Met l'amour en terre dure. (bis).

(à M. et Mme René Lenormand)

II. Luth

Ton regard est une ombre, est une ombre
Du soleil rayon à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.
Ton regard est fleur d'aloee
Et l'épine à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.
Ton regard est miel suave
Et l'abeille à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.

(Traduction de M. Malakassis)

IV Automnal.

Oh! mes pensées, malheur à moi!
Sont des pensées automnales.
Elles sont comme feuilles mortes
Qu'un vent disperse au loin et chasse.
Au pied de ce platane antique
Je bois les larmes d'une fontaine.
Tu m'y rencontreras toujours
Couché sur les feuilles jaunies
A l'heure où vient la triste nuit....

(Treize chansons grecques)

161

V. Chansonnette.
Traduction de Malakassis.

(à M. & Mme Mario Varvoglis)

Rappelle-toi la nuit si belle,
Rappelle-toi la nuit d'été.
La lune croit tranquille et belle
La lune croit au ciel d'été.
Mélodé à la pleine lune superbe
L'amour qui naît ne vit longtemps.
Rappelle-toi la nuit si belle
La lune brillait au ciel d'été.

VI. Musique

Traduction de Malakassis:

Airs doux, accents, abandonnés
Ne pleureriez vous pas ce soir
La nuit vêtue de chair de lune
La nuit, que je retiens en moi.

Vous dites que d'elle il n'en souviens
Pour que je voie, oh! nuit d'été
Que maintenant il ne me reste
Du cœur pour sangloter tout bas.

Consolation.

162

Nous sommes seuls,
Sous les arbres qui chantent.
Nous sommes seuls ~~seuls~~
Sous les arbres fleurés.

Dis, pourquoi si triste,
Dis, pourquoi si sombre,
Dis pourquoi tes yeux sont clos!

Je connais des airs très tendres,
Je connais des airs très gais,
Je te chanterai....

L'ombre te donne la tristesse,
L'ombre de la nuit...

Je boirai tes larmes
Sur tes douces lèvres.
Dis pourquoi tes yeux sont clos.

Je connais des airs très tendres,
Je connais des airs très gais.
Je te chanterai....

Sceaux, 10 août 1913.

Le luth

Mon luth, c'est toi alors
Le dernier?...
Plus doux que les autres,
Plus pur aussi;...
Tu fus toujours près de moi
Et je te vois maintenant seulement
Pour la première fois.

Je t'ai méconnu.
J'ai toujours cru que tu étais
Un plaisant passant.

Fidèle et profond et consolant
Tu me diras tout à l'heure,
Puisque nous sommes deux âmes,
Ce que deux âmes
Auront à se dire...

Ah! console moi.
Je suis lasse de tout.
Et j'ai peur....
Fige en moi
Un dernier chant
Puisque je touche
Au pays sombre
Du silence.....

Paroles d'un coeur qui doute.

De père en fils
 Les siècles dorment en paix
 Au cimetière antique
 Où chantent les oiseaux
 Leur chant naïf et doux,
 Vieux comme la vie.

Une porte, des marches,
 Obscurité.
 Et l'on pénètre dans l'ossuaire
 Où tout est plein de ceux qui ne sont plus.
 Une immortelle veilleuse
 Dore le nimbe de l'icône,
 La Vierge au doux regard consolateur,
 Evangelistria.

Sanctifié par la douleur et par l'amour,
 Blanchi par la prière,
 Un prêtre,
 Le vieux, le confesseur,
 Seul y pénètre,
 Ceint de la sainte étoile.
 Lui seul connaît leur nom.
 Miséricorde.

Perdonne nos crimes, nos méfaits,
 Perdonne nos péchés.
 Donne nous le jour et la lumière
 Et ravive nos cendres.
 Miséricorde.

Ne te détourne pas de nous,
 Ne nous renie pas dans la mort.
 Mon âme fléchit,
 Mon coeur faiblit;
 Je sens mes deux genoux trembler.
 Regarde nous.
 Donne nous la force de supporter
 La fin.

La fin du sang et de ma chair.
 Permits nous tous,
 Nous tous, pêcheurs et pécheresses
 De voir encore ton doux soleil,
 Après la tombe.
 Console nous.

Nos larmes adoucies sur notre dernier sommeil
 Et ne nous laisse pas périr en nous.
 Père, aie pitié
 Des trépassés et des vivants,
 De ceux qui souffrent,
 De ceux qui ont souffert,
 De ceux qui souffriront.
 Et que ta volonté soit accomplie,
 Seigneur,
 De siècle en siècle:

Lumière ou cendres.2

Amilios Reiadis.
 Saint Palais-sur-Mer
 mai 1915

LA TRIEUNE 20 décembre 1918.

164

ODE AUX SERBES

à S. Alt. R. le Prince Alexandre
de Serbie.

Pas, grave!
Rythme sur le chemin,
Lourd, au chemin,
Qui en avant ou en arrière...

Ame,
Ame en peine, au rythme grave,
Gonfalonnière,
Fière,
Mystique comme procession,
Dépasse le pas,
-Non pour celui qui a cherché la vie-
Le but dépasse
Et va plus loin encore....

Fleurs!
Des fleurs aux armes...
Des fleurs rouges.
Des blessures sur la poitrine,
-Las! Las! pour ceux qui attendent toujours-
Des larges blessures sur la poitrine
Non closes.

Pas, grave!
Rythme.
Ame en peine, au rythme grave!
Gonfalonnière!
Fière!
Mystique comme procession!
-Las, pour les yeux, qui pleurent encore-
Comme procession tant héroïque
De deuil!

Derbie!
Pour la Serbie et pour ses ruines
Et pour son sang versé,
Ames!
Ames de lumière et de douleur,
Du bout des doigts et de l'épée la pointe.
-Las, pour tes cendres, tes chapiteaux brisés-
S'élançant, éclairent
Et brûlent.

Cierges!
Des cierges d'hyménée vos corps,
Vos corps, vos âmes meurtries,
Aux nymbes resplendissantes.
Serbie!
Laisse moi goûter du fiel
Et du vinaigre que tu as bu.
Laisse moi baiser tes cinq blessures
-Las pour l'aveugle aux yeux ouverts!-
Serbie!
Et montre-nous
Ta sainte résurrection.

Emile RIADIS
Professeur du Conservatoire
Royal de Salonique

LES ROMES DE LA NOSTALGIE.
Les Chansons d'Aïcha.

165

Voici les jours sont venus
Les jours lointains
Les jours des fruits parfumant le verger.

Le raisin enlace les grenades
Qui s'entr'ouvrent comme pour un aveu,
En posant ses lourdes grappes
Contre les jous tendres des pêches.
Instants tragiques!
Je vous ressemble tous ô! fruits!
Vous tous que le temps a mûris....

Mes ongles sont roses,
Mes doigts charmeurs,
Mes longs cheveux sont noirs et fins
Comme de la soie.
Mon corps parfumé aux parfums exquis,
Au santal,
Au musc,
Au bergamote,
Est blanc comme du lait.
Mes mains sont ornées ~~de pierres rouges et vertes;~~
De pierres rouges et vertes;
Ma bouche est douce,
Mes yeux languissants.

Pour un adieu suprême,
Mon corps est paré de toute sa douceur.
Roustem, Roustem, aux larges baisers,
Aux yeux verts,
Au corps couleur d'ébène!...

II

La voix du muezzin s'éteint
Comme la flamme sous les cendres.
La nuit est là qui jette
Ses noirs cheveux
Autour du cou des minarets,
Blanc comme celui des cygnes.

La route est vide,
Mes larmes ne coulent plus.
Poussière....Poussière....

LES PLAINTES D'AYCHA.

III

Dans le jardin
Où seule je pleure,
Les feuilles tombent,
Les roses se fanent.

Je sens:

Il est trop tard ~~de~~
de demander consolation
A ce qui fuit...
Et j'ai eu tort de vivre
Les yeux rivés sur une clarté trompeuse
(ailleurs: Dans cet amour qui m'a trahi)
Et j'ai fauté (amèrement)
D'avoir tant cru à la beauté.

Il est trop tôt
De demander au souvenir
L'adoucissement.

Il est trop tard de demander
Au rêve, la chère illusion.
L'épre solitude
Convient à l'âme qui se sent
L'automne tragique et le tombeau
Crie le courage de se cacher,
Pauvre âme
et de se taire.

Ainsi, je reste toute seule,
Triste,
Mes froids diamants
Et mes joyeux moqueurs
Autour du cou et de mes mains.
Et le regret
Des irna voluptueux
Qui ne sont plus...

O! Solitude IV

Oh! Je la revois
La ville où je suis née,
Où j'ai grandi.
Oh! Je la revois
Comme je l'ai vue enfant,
Rien n'a changé.

Ah! voilà l'antique mosquée,
Les minarets légers et ses coupoles.
Ah! voilà la place
Où je jouais heureuse une fois
Sous l'ombre du platane,
Près de la fontaine.

Ah! Je la revois
Mes douces collines parfumées,
Fleines de brises,
Fleines de chants d'oiseaux.

Voilà, voilà là-bas
Ma vieille maison
qu'entoure le verger.
Et puis, plus loin,
Parmi les fleurs et les
cyprés,
Le cimetière ami...

(Aïcha??)

Souffle o! vent
Hors de ma vie,
Hors de mon coeur,
Ces rivages heureux.

Souvenirs ~~XXXXXXXXXXXX~~
Ne venez pas.
Je m'en vais toute seule,
Comme je suis venue.

Souffle o! vent
Hors de ma vie,
Hors de mon coeur
Ces rivages heureux.

Et qu'enfin je repose
Comme l'épave après l'orage
Dans le fond de l'océan,
En un rêve perpétuel
De rouges coraux,
De plantes vertes
Et de méduses multicolores.....

Souffle o! vent!...

O! image divine je te tiens,
 Danse devant mon âme.
 Car je ne suis qu'une âme qui souffre
 En ce moment.

Mon chant te remue
 Comme la brise une fleur.
 C'est moi le chanteur aux yeux morts.
 Je ne te vois plus,
 Mais je t'ai vue.
 Je ne te possède plus,
 Mais je t'ai.
 O! image.

 O! mon bey!
 O! mon amour!
 Je suis la plus heureuse
 Et la plus pénitente des femmes.
 Car tu m'as préférée à toutes les autres
 Et tu m'as haussée
 Jusqu'à ton coeur
 Et jusqu'à tes lèvres,
 Jusqu'à ton âme
 Et jusqu'à tes yeux.
 Et tu m'as ressuscitée
 De parmi les ombres vaines
 Vers tes désirs.
 Or,
 Je n'ai pour toi
 Que des danses qui se statufient
 Et des poses qui se fondent,
 Des instants changeants
 Dans l'immuable de mon amour.

 RETOUR

Oh! je le revois
 La ville où je suis né,
 Où j'ai grandi.
 Oh! je la revois comme je l'ai vue enfant.
 Rien n'a changé...
 Voilà la place
 Où je jouais.
 Voilà! le vieux platane
 Est là toujours.
 Voilà là-bas ma vieille maison
 Qu'entoure le verger.
 L'antique mosquée,
 Ses minarets et ses coupoles.
 Et puis, là-haut,
 Parmi les fleurs et les oiseaux,
 Calme, accueillant,
 Le cimetière

A Michel Caplan.

Nocturnes chinois.

169

I

Notre barque fuit rapide
Sur l'eau du lac.
La lune suit
A travers les roseaux,
L'ayant enfin attachée
A ses rayons,
Elle nous remorque doucement
A travers les roseaux.
Sur le ciel lointain
Les oies sauvages s'en vont....

II

La lune brillante
Se pose sur le roseau qui plie,
Devant le calme miroir du lac.
Ainsi le rossignol
Chante éperdument,
et sans tarir,
Au coeur même,
Au coeur silencieux de la lune...

III

Le vent joue ce soir
Dans les rizières,
Le flûte amoureuse.
Le vent sait siffler
Plus doucement qu'un merle.
Aussi, baisse la voix
Quand tu me parles, ma bien aimée,
Ou ne parle plus.

Emile Rindis.

L'offrande.

Il faut chercher les clous
Et les trouver, et les palper.
Et faut les arracher et les jeter bien loin,
Se délivrer....
J'ai fustigé mon corps,
J'ai appelé mon âme,
Ma chair a sangloté,
Elle a gémi, elle a hurlé bien fort.
Mon âme s'est tue.
Partout j'ai découvert ma chair,
Partout j'ai appelé mon âme.
L'eau froide qui m'engloutit,
Je sens, -touche déjà ma gorge
(Il joue son pipeau au son mélancolique et grave)

Je suis monté jusqu'à mon coeur.
Je suis monté jusqu'à mes lèvres.
Je suis monté jusqu'à mes yeux....

(Le passant douloureux)
(L'esprit du Lac)

170

L'option du visionnaire.

Minuit.

Sur les flots noirs du lac
Fleurent violes d'amour et flûtes extatiques,
Changent voix douces exotiques.
L'esprit des eaux paraît

"Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère,
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune.
Je suis l'esprit mélancolique des flots.
J'ai la tristesse du sable,
J'ai la douleur des roseaux,
Car je suis fille du néauphar,
Et de la lune plus pâle encore.
Personne ne m'aura...."

- Ame, qui joues avec les flots
Comme le printemps avec les fleurs.
Ame qui me fais et qui me hantes toujours
Indifférente,
Je n'ai de toi que la douleur présente
De mon amour
Ou de ma mort stérile le choix.
J'aime ma douleur! Je garde ma vie...
Ainsi sanglote le passant
Qui a compris et qui a vu....

Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune.
Je suis l'esprit mélancolique des flots.

Emile Hindis.
écrité chez Senart, chanté par
Mlle Malnory des Concerts Lamoureux
et Mme Calo-Séailles des Concerts
Colonne et du Conservatoire.

LA NUIT
 La voix du muezzin s'est tue
 Comme une flamme
 Sous les cendres.
 Rêves sveltes,
 Les minarets veillent!
 Divine tristesse!...
 Je frémis, je t'attends
 Et ton nom je répète.
 Seule est la rue
 Seule mon âme
 Poussière sur poussière.

 A demoiselle Jeanne Dalliès
 Qui, d'une main enchantresse
 Fait de la harpe un jet d'eau
 Et fuse des perles, des lys, des azalées,
 Aus étoiles arrosées(") (") en rosée
 Qui s'éveillent en sursaut,
 Et la lune, penchée sur la colline,
 Ecoute cette lointaine musique, rêveuse.

KISMET
 Plusieurs chemins étaient devant moi,
 Je les revois en rêve.
 Je les vois tous parés de fleurs
 Et tous ornés de feuilles.
 J'ai pris entre eux celui
 que mon destin m'avait fixé:
 A moi le triste sentier des larmes,
 A moi tourments, à moi douleurs!

(Poème de Malakassi)

Chansonnette Orientale
 publiée dans
 Les Feuilles de Mai
 N° 1 Nov. 1912

variation: PASSE
 Plusieurs chemins devant moi,
 Je les revois tous en pensée.
 Je les vois tous parés de fleurs,
 Tous ornés de feuillages verts.

Et j'ai choisi entre eux celui
 -le sentier avec les épines
 que m'avait fixé mon destin-
 de mes tourments, de ma douleur.

 PRINTEMPS.
 Aujourd'hui je tombe encore en extase
 Devant ce nouveau printemps de mai!
 La neige toujours me rappelle....
 Dans son deuil blanc - ainsi que l'edelweiss.

Comme je penche ici la tête
 Dans le rêve d'un jour d'or,
 Je sens combien je voudrais être
 cette fleur! - ou l'air, la lumière!

Tu es la fleur que mon amour agite
 O! fleur de ma passion.
 Tu es la fleur que ma chanson agite,
 Fleur de ma consolation.

Ma voix tremble, mon chant sanglotte.
 Soeur, pourquoi ta main tremble-t-elle dans ma main?
 Tu es la fleur que mon délire agite,
 O! fleur de ma passion!

Soeur, chaste soeur,
 Ma soeur promisee,
 Ma fiancée...
 Pourquoi si près
 Si loin nous deux, ~~non~~ ma soeur,
 Pourquoi nos coeurs
 Si près si loin de la suprême crise?

 Laisse moi sans deuil
 Et sans regret.
 Laisse moi mourir,
 Laisse moi mourir tout seul.
 Tu dois me voir vivant en toi, .
 Deux jours encore!
 Deux jours! Je te le dis.
 Et puis je deviendrai encore ce que j'étais avant
 De naître - hormis la chance de l'être à nouveau.
 Laisse moi des fruits, un peu d'eau pure
 Et va avec celui
 Qui t'aimera d'une autre façon.
 Aime-le, si tu le peux, toujours
 Pour la douceur et la candeur de ta vie.
 Ne dis pas non à ses desirs et volontés.
 Deviens son âme tendre et obéissante.
 Deviens son coeur inséparable.
 Aime-le.

 La danse mystique.

L'âme en peine danse
 Sur les fleurs sombres du regard,
 La danse des larmes, et les doigts
 Tissent sur la harpe sonore
 Le sacrifice de l'âme.

Printemps de ma douleur
 O! fleurs pures de mon sang!
 O! fleurs plus claires que le jour!

Emile RIADIS.

Poésies.

JASMIN ET MINARETS.
Chansons Orientales.

174

1. RAÏKA.

Oh! les délices des blancs jasmins et des minarets!
Raïka, Raïka, si tes yeux rencontrent ces vers.
Ton âme, ton âme d'Orient s'ouvrira comme une fleur,
Comme une rose à l'ombre du souvenir.
Oh! Les délices des minarets
Etendus sur la mer du matin.
Raïka!
Mes chansons, mes chansons lointaines, c'est ta voix.
Mes chansons tristes, c'est tes yeux
Mes chansons, mes chansons, mes chansons,
C'est toi, c'est toi, c'est toi.

2. L'Odaliscue.

L'odaliscue aux noirs cheveux,
L'odaliscue aux yeux vert d'eau
Danse sa danse ailée
Dans l'obscur palais....

Sourde à l'amour, serpent et vautour,
Elle n'aime que ses yeux vert d'eau,
Ses cheveux si longs d'ébène et la danse.
Hirondelle, elle voltige dans un rêve printanier.
Un rêve printanier, un rêve de ton aile rapide.
Hirondelle, elle voltige dans une cage d'amour
Ses cheveux noirs sont une tombe,
Ses yeux un paradis!

Ainsi, svelte comme l'oiseau,
L'odaliscue aux yeux vert d'eau
Danse sa danse ailée
Dans l'obscur palais.
Sourde à l'amour, serpent et vautour,
Elle n'aime que ses yeux vert d'eau
Ses cheveux si longs d'ébène et la danse.

3. Salonique.

Salonique je te vois toujours, charmante
sous le regard si triste de l'Olympe.
Salonique, tes fleurs et l'écume de ta mer me berce toujours
Solitaire absent, je sens encore un regard triste,
triste dans mon âme qui s'éteint,
Qui s'allume, qui s'éteint (bis)
Je sens, je sens une odeur de jasmin
qui m'entouré et meurt

BERCEUSE.

Dors! voici des pommes du pommier,
Voici les fleurs du grenadier.
Dors! ton doux sommeil est parfumé
et ton haleine embaume.
Dors! comme une étoile ton coeur bat,
comme une étoile qui m'éclaire
Comme une étoile.
Ame chérie,
Coeur de mon coeur, tu me donnes en palpitant toujours,
des diamants, des perles, des rubis pour me parer.
des lits de fleurs où je reposerai.
Dors. Dors. Dors.

A Madame Edouard Célérier.

L'Aveugle au Métier.

Métier, triste métier, tisse,
Tisse de perles de soie,
De larmes,
De sanglots,
Ma robe de fiancée.

Il vient bientôt.
Mais je l'attends toujours, toujours.
Il va venir bientôt...

Qui le sait, si loin de moi
Dans la tombe son corps repose,
Qui le sait s'il vit encore.
Ah! Ah!

Pleure mon âme ta joie, Hélas! perdue.
Pauvre aveugle, la tombe est l'oubli...
Ame, mon âme, ne pense qu'à la mort...

Métier, triste métier, tisse,
tisse de perles de soie,
de larmes,
de sanglots,
Ma robe de fiancée.

Il va venir bientôt
Et je l'attends toujours. Ah! Ah!

Métier, mon triste métier
tisse mon doux linceul.

(À Gustave Charpentier)

L'orpheline.

Je suis seule dans ce monde,
Orpheline.
Sans parents, sans amis,
Orpheline.
Mes chèvres broutent sur les grands rochers.
La nuit est noire
Et mon âme s'éveille, et mon âme dit:
Je m'en vais loin, vers les rêves.
Et je pense à lui,
à ses yeux caressants, que jamais,
que jamais je n'ai vus.
Et je pense à lui, si triste, si doux,
Et je pleure.

(à Gustave Charpentier)

176

III. L'esprit du Lac et le Roi.

Le lac enchante
Violes, flûtes emplissent l'air
d'une senteur exotique.

L'esprit des eaux paraît.
"Je suis la reine des eaux,
Plaine de profonde douleur.

Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des eaux.
J'ai la tristesse du sable,
J'ai la douleur des roseaux!
Car je suis fille du nénuphar
et de la lune plus blanche encore.
Seul qui mourra m'aura!

Oh! Je suis fou d'amour!
Fou de toi!
Fou de toi!

Beauté qui m'entoures,
Beauté qui promets,
Beauté qui me hantes,
Beauté qui me fuis.

Ainsi sanglote le roi.

J'ai la tristesse des sables,
J'ai la tristesse des roseaux!
Car je suis fille du nénuphar
Et de la lune encore plus blanche.
Seul qui mourra m'aura.
Ah! Ah! Ah!

copié de la musique
"Trois Chansons Macédoniennes"
éditée chez Maurice Senart & Co.
20, rue du Dragon,
Paris.

(Treize chansons grecques)

177

III. Demande. (à M. Denis Levrangas)

Dis moi oh! toi, qui viens de loin de la Sykiá la belle
Ce que ma bien aimée t'a dit, ma bien aimée dorée.
Quand à toi souvent elle pense
Ses pleurs coulent en abondance,
Tristes jours pour la pauvrete,
Car elle reste là seulette (bis).

Que mon amie cesse ses pleurs
Et plus ne se chagrine
Me voici prêt pour le départ
Je vole la rejoindre.
Ces plus joyeuses années
Pour toujours s'en sont allées
Elle attend et elle espère
Qu'a-t-elle donc de mieux à faire. (bis)

On vit toujours avec l'espoir.
On meurt en espérant.
Mais ce qui nous soutient au loin
C'est l'amour d'une femme.
L'amour et l'absence, me semble,
ne sont pas toujours ensemble.
La séparation qui dure
Met l'amour en terre dure. (bis).

(à M. et Mme Rehé Lenormand)

II. Luth

Ton regard est une ombre, est une ombre
Du soleil rayon à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.
Ton regard est fleur éclos
Et l'épine à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.
Ton regard est miel suave
Et l'abeille à la fois.
Si tu m'aimes dis le moi tout bas.
Si tu me chéris parle.

(Traduction de M. Melakassis)
IV Automnal.

Oh! mes pensées, malheur à moi!
Sont des pensées automnales.
Elles sont comme feuilles mortes
Qu'un vent disperse au loin et chasse.
Au pied de ce platane antique
Je bois les larmes d'une fontaine.
Tu n'y rencontreras toujours
Couché sur les feuilles jaunies
A l'heure où vient la triste nuit....

(Treize chansons grecques)

V. Chansonnette.
Traduction de Melakassis.

(à M. & Mme Mario Varvoglis)

Rappelle-toi la nuit si belle,
Rappelle-toi la nuit d'été.
La lune errait tranquille et belle
La lune errait au ciel d'été.
Hélas! à la pleine lune superbe
L'amour qui naît ne vit longtemps.
Rappelle-toi la nuit si belle
La lune brillait au ciel d'été.

VI. Musique

Traduction de Melakassis:

Airs doux, anciens, abandonnés
Ne pleureriez vous pas ce soir
La nuit vêtue de chair de lune
La nuit, que je retiens en moi.

Vous dites que d'elle il m'en souviendra
Pour que je voie, oh! nuit d'été
Que maintenant il ne me reste
Du cœur pour sangloter tout bas.

Consolation.

139

Nous sommes seuls,
Sous les arbres qui chantent.
Nous sommes seuls
Sous les arbres fleuris.

Dis, pourquoi si triste,
Dis, pourquoi si sombre,
Dis pourquoi tes yeux sont clos!

Je connais des airs très tendres,
Je connais des airs très gais,
Je te chanterai....

L'ombre te donne la tristesse,
L'ombre de la nuit...

Je boirai tes larmes
Sur tes douces lèvres.
Dis pourquoi tes yeux sont clos.

Je connais des airs très tendres,
Je connais des airs très gais.
Je te chanterai....

Sceaux, 10 août 1913.

Le luth

Mon luth, c'est toi alors
Le dernier?...
Plus doux que les autres,
Plus pur aussi;...
Tu fus toujours près de moi
Et je te vois maintenant seulement
Pour la première fois.

Je t'ai méconnu,
J'ai toujours cru que tu étais
Un plaisant passant.

Fidèle et profond et consolant
Tu me diras tout à l'heure,
Puisque nous sommes deux âmes,
Ce que deux âmes
Auront à se dire...

Ah! console moi.
Je suis lasse de tout.
Et j'ai peur....
Fige en moi
Un dernier chant
Puisque je touche
Au pays sombre
Du silence.....

(Le passant douloureux)
(L'esprit du Lac)

180

L'option du visionnaire.

Minuit.
Sur les flots noirs du lac
Pleurent violes d'amour et flûtes extatiques,
Changent voix douces exotiques.
L'esprit des eaux paraît

"Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère,
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des flots.
J'ai la tristesse du sable,
J'ai la douleur des roseaux,
Car je suis fille du nénuphar
Et de la lune plus pâle encore.
Personne ne m'aura...."

- Ame, qui joues avec les flots
Comme le printemps avec les fleurs.
Ame qui me fuis et qui me hantes toujours
Indifférente,
Je n'ai de toi que la douleur présente
De mon amour
Ou de ma mort stérile le choix.
J'aime ma douleur! Je garde ma vie...
Ainsi sanglote le passant
Qui a compris et qui a vu....

Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des flots.

Emile Riadis.
écrité chez Benatt, chanté par
Mlle Malnory des Concerts Lamoureux
et Mme Calo-Séailles des Concerts
Colonne et du Conservatoire.

(Le passant douloureux)
(L'esprit du Lac)

180

L'option du visionnaire.

Minuit.
Sur les flots noirs du lac
Pleurent violes d'amour et flûtes extatiques,
Changent voix douces exotiques.
L'esprit des eaux paraît

"Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère,
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des flots.
J'ai la tristesse du sable,
J'ai la douleur des roseaux,
Car je suis fille du nénuphar
Et de la lune plus pâle encore.
Personne ne m'aura...."

- Ame, qui joues avec les flots
Comme le printemps avec les fleurs.
Ame qui me fuis et qui me hantes toujours
Indifférente,
Je n'ai de toi que la douleur présente
De mon amour
Ou de ma mort stérile le choix.
J'aime ma douleur! Je garde ma vie...
Ainsi sanglote le passant
Qui a compris et qui a vu....

Je suis la reine des eaux
Pleine de profond mystère
Belle comme aucune,
Blanche comme aucune,
Je suis l'esprit mélancolique des flots.

Emile Riadis.
écrité chez Benett, chanté par
Mlle Malnory des Concerts Lamoureux
et Mme Calo-Séailles des Concerts
Colonne et du Conservatoire.

Paroles d'un coeur qui doute.

De père en fils
 Les siècles dorment en paix
 Au cimetière antique
 Où chantent les oiseaux
 Leur chant naïf et doux,
 Vieux comme la vie.

Une porte, des marches,
 Obscurité.
 Et l'on pénètre dans l'osuaire
 Où tout est plein de ceux qui ne sont plus.
 Une immortelle veilleuse
 Dore le nimbe de l'icône,
 La Vierge au doux regard consolateur,
 Evangelistria.

Sanctifié par la douleur et par l'amour,
 Blanchi par la prière,
 Un prêtre,
 Le vieux, le confesseur,
 Seul y pénètre,
 Ceint de la sainte étole.
 Lui seul connaît leur nom.

Miséricorde.
 Pardonne nos crimes, nos méfaits,
 Pardonne nos péchés.
 Donne nous le jour et la lumière
 Et ravive nos cendres.

Miséricorde.
 Ne te détourne pas de nous,
 Ne nous renie pas dans la mort.
 Mon âme fléchit,
 Mon coeur faiblit;
 Je sens mes deux genoux trembler.
 Regarde nous.
 Donne nous la force de supporter

La fin.
 La fin du sang et de ma chair.
 Permetts nous tous,
 Nous tous, pêcheurs et pécheresses
 De voir encore ton doux soleil,
 Après la tombe.

Console nous.
 Nos larmes adoucies sur notre dernier sommeil
 Et ne nous laisse pas périr en nous.
 Père, aie pitié
 Des trépassés et des vivants,
 De ceux qui souffrent,
 De ceux qui ont souffert,
 De ceux qui souffriront.
 Et que ta volonté soit accomplie,
 Seigneur,
 De siècle en siècle:
 Lumière ou cendres.2

Aimilios Reiadis.
 Saint Palais-sur-Mer
 mai 1915

ODE AUX SERRES

à S. Alt. R. le Prince Alexandre
de Serbie.

Pas, grave!
Rythme sur le chemin,
Lourd, au chemin,
Qui en avant ou en arrière...

Ame,
Ame en peine, au rythme grave,
Gonfalonnière,
Fière,
Mystique comme procession,
Dépasse le pas,
-Non pour celui qui a cherché la vie-
Le but dépasse
Et va plus loin encore....

Fleurs!
Des fleurs aux armes...
Des fleurs rouges.
Des blessures sur la poitrine,
-Las! Las! pour ceux qui attendent toujours-
Des larges blessures sur la poitrine
Non closes.

Pas, grave!
Rythme.
Ame en peine, au rythme grave!
Gonfalonnière!
Fière!
Mystique comme procession!
-Las, pour les yeux, qui pleurent encore-
Comme procession tant héroïque
De deuil!

Derbie!
Pour la Serbie et pour ses ruines
Et pour son sang versé,
Ames!
Ames de lumières et de douleur,
Du bout des doigts et de l'épée la pointe.
-Las, pour tes cendres, tes chapiteaux trisés-
S'élançant, éclairant
Et brûlent.

Cierges!
Des cierges d'hyménées vos corps,
Vos corps, vos âmes meurtries,
Aux nymbes resplendissantes.
Serbie!
Laisse moi goûter du fiel
Et du vinaigre que tu es bu.
Laisse moi baiser tes cinq blessures
-Las pour l'aveugle aux yeux ouverts!-
Serbie!
Et montre-nous
Ta sainte résurrection.

Emile FIALIS
Professeur du Conservatoire
Royal de Salonique

LES ROMES DE LA NOSTALGIE.
Les Chansons d'Aïcha.

173

Voici les jours sont venus
Les jours lointains
Les jours des fruits parfumant le verger.

Le raisin enlace les grenades
Qui s'entr'ouvrent comme pour un aveu,
En posant ses lourdes grappes
Contre les joues tendres des pêches.
Instants tragiques!
Je vous ressemble tous ô! fruits!
Vous tous que le temps a mûris....

Mes ongles sont roses,
Mes doigts charmeurs,
Mes longs cheveux sont noirs et fins
Comme de la soie.
Mon corps parfumé aux parfums exquis,
Au santal,
Au musc,
Au bergamote,
Est blanc comme du lait.
Mes mains sont ornées ~~de pierres rouges et vertes~~
De pierres rouges et vertes;
Ma bouche est douce,
Mes yeux languissants.

Pour un adieu suprême,
Mon corps est paré de toute sa douceur.
Roustem, Roustem, aux larges baisers,
Aux yeux verts,
Au corps couleur d'ébène!...

II

La voix du muezzin s'éteint
Comme la flamme sous les cendres.
La nuit est là qui jette
Ses noirs cheveux
Autour du cou des minarets,
Blanc comme celui des cygnes.

La route est vide,
Mes larmes ne coulent plus.
Poussière....Poussière....

(Aïcha??)

Souffle o! vent
Hors de ma vie,
Hors de mon coeur,
Ces rivages heureux.

Souvenirs ~~XXXXXXXXXX~~
Ne venez pas.
Je m'en vais toute seule,
Comme je suis venue.

Souffle o! vent
Hors de ma vie,
Hors de mon coeur
Ces rivages heureux.

Et qu'enfin je repose
Comme l'épave après l'orage
Dans le fond de l'océan,
En un rêve perpétuel
De rouges coraux,
De plantes vertes
Et de méduses multicolores.....

Souffle o! vent!...

LES PLAINTES D'AYCHA.
III

Dans le jardin
Où seule je pleure,
Les feuilles tombent,
Les roses se fanent.

Je sens:
Il est trop tard ~~de~~
de demander consolation
A ce qui fuit...
Et j'ai eu tort de vivre
Les yeux rivés sur une clarté trompeuse
Et j'ai fauté (amèrement) (ailleurs: Dans cet amour qui m'a trahi)
D'avoir tant cru à la beauté.

Il est trop tôt
De demander au souvenir
L'adoucissement.

Il est trop tard de demander
Au rêve, la chère illusion.
L'épre solitude
Convient à l'âme qui a senti
L'automne tragique et le tombeau
Crie le courage d'ese cacher,
Fauvre âme
et de se taire.

Ainsi, je reste toute seule,
Triste,
Mes froids diamants
Et mes joyeux moqueurs
Autour du cou et de mes mains.
Et le regret
Des bras voluptueux
Qui ne sont plus...

O! Solitude IV

Oh! Je la revois
La ville où je suis née.
Où j'ai grandi.
Oh! Je la revois
Comme je l'ai vue enfant,
Rien n'a changé.

Ah! voilà l'antique mosquée,
Les minarets légers et ses coupoles.
Ah! voilà la place
Où je jouais heureuse une fois
Sous l'ombre du platane,
Près de la fontaine.

Ah! Je la revois
Mes douces collines parfumées,
Pleines de brises,
Pleines de chants d'oiseaux.

Voilà, voilà là-bas
Ma vieille maison
qu'entoure le verger.
Et puis, plus loin,
Parmi les fleurs et les
cyprés,
Le cimetière ami...

O! image divine je te tiens,
Danse devant mon âme.
Car je ne suis qu'une âme qui souffre
En ce moment.

Mon chant te remue
Comme la brise une fleur.
C'est moi le chanteur aux yeux morts.
Je ne te vois plus,
Mais je t'ai vue.
Je ne te possède plus,
Mais je t'ai.
O! image.

O! mon bey!
O! mon amour!
Je suis la plus heureuse
Et la plus pénitente des femmes.
Car tu m'as préférée à toutes les autres
Et tu m'as haussée
Jusqu'à ton coeur
Et jusqu'à tes lèvres,
Jusqu'à ton âme
Et jusqu'à tes yeux.
Et tu m'as ressuscitée
De parai les ombres vaines
Vers tes désirs.
Or,
Je n'ai pour toi
Que des danses qui se statufient
Et des poses qui se fondent,
Des instants changeants
Dans l'immuable de mon amour.

RETOUR

Oh! je la revois
La ville où je suis né,
Où j'ai grandi.
Oh! je la revois comme je l'ai vue enfant.
Rien n'a changé...
Voilà la place
Où je jouais.
Voilà! le vieux platane
Est là toujours.
Voilà là-bas ma vieille maison
Qu'entoure le verger.
L'antique mosquée,
Ses minarets et ses coupes.
Et puis, là-haut,
Parmi les fleurs et les oiseaux,
Calme, accueillent,
Le cimetière

LA NUIT

La voix du muezzin s'est tue
Comme une flamme
Sous les cendres.
Rêves sveltes,
Les minarets veillent!
Divine tristesse!...
Je frémis, je t'attends
Et ton nom je répète.
Seule est la rue
Seule mon âme
Poussière sur poussière.

A demoiselle Jeanne Dalliès
Qui, d'une main enchanteresse
Fait de la harpe un jet d'eau
Et fuse des perles, des lys, des azalées,
Aus étoiles arrosées(") (") en rosée
Qui s'éveillent en sursaut,
Et la lune, penchée sur la colline,
Ecoute cette lointaine musique, rêveuse.

KISMET

Plusieurs chemins étaient devant moi,
Je les revois en rêve.
Je les vois tous parés de fleurs
Et tous ornés de feuilles.

J'ai pris entre eux celui
que mon destin m'avait fixé:
A moi le triste sentier des larmes,
A moi tourments, à moi douleurs!

(Poème de Malakassis)

Chansonnette Orientale
publiée dans
Les Feuilles de Mai
N°1 Nov. 1912

variation: PASSE

Plusieurs chemins devant moi,
Je les revois tous en pensée.
Je les vois tous parés de fleurs,
Tous ornés de feuillages verts.

Et j'ai choisi entre eux celui
-le sentier avec les épines
que m'avait fixé mon destin-
de mes tourments, de ma douleur.

PRINTEMPS.

Aujourd'hui je tombe encore en extase
Devant ce nouveau printemps de mai!
La neige toujours me rappelle...
Dans son deuil blanc - ainsi que l'edelweiss.

Comme je penche ici la tête
Dans le rêve d'un jour d'or,
Je sens combien je voudrais être
cette fleur! - ou l'air, la lumière!

789
Tu es la fleur que mon amour agite
O! fleur de ma passion.
Tu es la fleur que ma chanson agite,
Fleur de ma consolation.

Ma voix tremble, mon chant sanglote.
Soeur, pourquoi ta main tremble-t-elle dans ma main?
Tu es la fleur que mon délire agite,
O! fleur de ma passion!

Soeur, chaste soeur,
Ma soeur promise,
Ma fiancée...
Pourquoi si près
Si loin nous deux, ~~non~~ ma soeur,
Pourquoi nos coeurs
Si près si loin de la suprême crise?

Laisse moi sans deuil
Et sans regret.
Laisse moi mourir,
Laisse moi mourir tout seul.
Tu dois me voir vivant en toi, .
Deux jours encore!
Deux jours! Je te le dis.
Et puis je deviendrai encore ce que j'étais avant
De naître - hormis la chance de l'être à nouveau.
Laisse moi des fruits, un peu d'eau pure
Et va avec celui
Qui t'aimera d'une autre façon.
Aime-le, si tu le peux, toujours
Pour la douceur et la candeur de ta vie.
Ne dis pas non à ses désirs et volontés.
Deviens son âme tendre et obéissante.
Deviens son coeur inséparable.
Aime-le.

La danse mystique.

L'âme en peine danse
Sur les fleurs sombres du regard,
La danse des larmes, et les doigts
Tissent sur la harpe sonore
Le sacrifice de l'âme.

Printemps de ma douleur
O! fleurs pures de mon sang!
O! fleurs plus claires que le jour!

Nocturnes Chinois.

I.

Notre barque fuit rapide
Sur l'eau du lac.
La lune suit
À travers les roseaux,
L'ayant enfin attachée
À ses rayons,
Elle nous remorque doucement.
À travers les roseaux,
Sur le ciel lointain,
Des oies sauvages s'en vont.

II.

La lune brillante
Se pose sur le roseau qui plie.
Devant le calme miroir du lac.
Ainsi le rossignol
Chante éperdument et sans tarir
Au cœur même,
Au cœur silencieux de la lune.

III.

Le vent joue ce soir
Dans les rizières,
Le flûte amoureuse.
Le vent sait souffler
Plus doucement qu'un merle.
Aussi, laisse la voix
Quand tu me parles, me bien aimée,
Ou ne parle plus...

Emile Riadis.

à Michel Caplan.

192

Nocturnes Chinois.

I.

Notre barque fuit rapide
Sur l'eau du lac.
La lune suit
A travers les roseaux,
L'ayant enfin attachée
A ses rayons,
Elle nous remorque doucement.
A travers les roseaux,
Sur le ciel lointain,
Des oies sauvages s'en vont.

II.

La lune brillante
Se pose sur le roseau qui plie,
Devant le calme miroir du lac.
Ainsi le rossignol
Chante éperdument et sans tarir
Au coeur même,
Au coeur silencieux de la lune.

III.

Le vent joue ce soir
Dans les rizières,
La flûte amoureuse.
Le vent sait souffler
Plus doucement qu'un merle.
Aussi, baisse la voix
Quand tu ne parles, ma bien aimée,
Ou ne parles plus...

Emile Risdis.

à Michel Caplan.

193

Nocturnes Chinois.

I.

Notre barque fuit rapide
Sur l'eau du lac.
La lune suit
A travers les roseaux,
L'ayant enfin attachée
A ses rayons,
Elle nous remorque doucement.
A travers les roseaux,
Sur le ciel lointain,
Des cils sauvages s'en vont.

II.

La lune brillante
Se pose sur le roseau qui plie,
Devant le calme miroir du lac.
Ainsi le rossignol
Chante éperdument et sans tarir
Au coeur même,
Au coeur silencieux de la lune.

III.

Le vent joue ce soir
Dans les rizières,
La flûte amoureuse.
Le vent se fait souffler
Plus doucement qu'un merle.
Aussi, baisse le voix
Quand tu se parles, ma bien aimée,
Ou ne parle plus...

Emile Nizard.

62

Ανοόμενα ζώνου
Κριτιές

a

4-5-1914

plate 1-3

α)

1

LE MONDE MUSICAL

ces jolies mélodies amoureuses de lumière et trop jetées dans l'ombre.

Perdu, comme *le Greco* parmi les ibériens, M. Emile Riadis, jeune compositeur hellène, démontra une fois de plus, à l'aide de trois mélodies, qu'il est un des plus rarement doués de sa génération! Mme Ceccaldi-Gaillard remplaça, inopinément dans leur interprétation, Mme G. Vicq annoncée mais subitement indisposée. Mme Ceccaldi-Gaillard n'a pas dû regretter son juste dévouement. Etant donné le peu de temps dont elle disposa, elle chanta avec une étonnante sûreté: *Une Jeune Fille parle; Les Courtis; Cette Fille, elle est morte*, et remporta un succès très accentué en ces musiques exquises, dont la dernière particulièrement est un petit chef-d'œuvre d'expression et de juste déclamation lyrique. Pour une fois, le public fut clairvoyant en partageant ses plus grandes faveurs, ce soir-là, entre Emile Riadis et Manuel de Falla, duquel Mme Bathori-Engel, avec sa perfection coutumière dans la diction, détailla, accompagnée par l'auteur, *les Colombes, Chinoiserie* et la lumineuse et séduisante *Sigueadillo*, qu'il lui fallut répéter!

Quant à M. Arenal, je me suis plus clairement aperçu qu'il était un pianiste de talent, que je n'ai apprécié ses pièces intitulées *De mon Pays*. Certains passages promoteurs n'ont fait qu'augmenter mes regrets... L'auteur, ce me semble est dans une époque d'évolution, de troubles harmoniques! Avant de le juger sérieusement il faut attendre qu'il en sorte ou qu'il y sombre... P. M.

LE MONDE MUSICAL

contemporains. On a fort goûté ces courtes pièces, agréables et sans prétention, qui furent gracieusement chantées par Mlle Trillault, avec accompagnement de quintette à cordes et de timbale, sous la direction de l'auteur. Mes préférences traitent à *Prouesses équestres* (bissé) et à la *Chanson de la Pluie*.

J'ai gardé pour la fin les éloges dus au quatuor Oberdorff (M. P. Oberdorff, Chédécal, Ph. Jurgensen, Math. Barraine) pour la persévérance avec laquelle il plaide la cause des œuvres modernes, et pour l'intelligence, la conviction, la parfaite homogénéité, qu'il met au service de leur interprétation. Pour les *Kinderlieder*, il avait fait appel au précieux concours de M. M. Gasparini (contrebasse) et Leteneur (timbales).

G. C

Schola Cantorum. — Le cinquième concert consacré par la *Schola Cantorum* à la gloire de Monteverdi fut un des meilleurs qu'elle ait fait entendre, non seulement par la valeur des œuvres exécutées, mais encore par la bonté et la conscience de l'interprétation.

Le *Salve Regina*, écrit en 1641, pour deux voix et basse continue (mis en partition par M. Tirabassi), est une pièce remarquable, mais l'intérêt s'en efface avec les *Trois madrigaux* à cinq voix, donnés en 1re audition. « Ce sont de véritables chefs d'œuvre d'expression dramatique. Aucune composition polyphonique de la même époque ne présente un pareil souci du rendu » description pitto-

Extrait de PARIS - MIDI 2
Adressé à 15 Rue de Valenciennes, 8
Date : 4 MAI 1914
Signature : _____
Exposé :

Bloc-Notes du Melomane

La Société Musicale Indépendante continue à manifester un internationalisme conscient et organisé. Ce soir elle ouvrira une fois de plus les bras à sa famille étrangère. Une sympathie particulière semble surtout s'attacher à l'Espagne. L. S. M. I. a rendu, cet hiver, à la jeune école espagnole des hommages aussi fervents que répétés. La présence de Manuel de Falla et de Joaquim Turina dans son comité suffit d'ailleurs à nous prouver quelle étroite solidarité règne entre notre école moderne et celle de nos voisins. On a vu récemment, par le triomphal concert Granados, que le public ratifiait volontiers cette entente amicale.

Aujourd'hui l'affiche de la S. M. I. annonce non seulement des œuvres espagnoles mais des interprètes authentiquement ibériens. Nous aurons la bonne fortune d'entendre l'extraordinaire Quatuor Rencaminant de Barcelona, groupement exceptionnellement heureux de quatre artistes disciplinés, MM. Tollra, Piñans, Sanchez et Recasens qui sont parvenus à une virtuosité collective tout à fait remarquable. Ils reviennent d'ailleurs d'une vaste tournée européenne, chargés de lauriers. C'est avec un enthousiasme tout patriotique que ces excellents musiciens interprètent le Quatuor en ré de Joaquim Turina et le Quatuor en la d'un jeune compositeur inconnu en France, Rogelio Villar, passionné de folk-lore et l'imagination ont imprégnée des chants populaires de la province de Léon.

De délicieuses et pittoresques mélodies de Manuel de Falla, déjà entendues à la S. M. I. seront interprétées par Mme Bathori-Engel, providence des musiciens dont elle sait toujours défendre les œuvres avec une intelligence et un dévouement légendaires. M. Arenal exécutera lui-même ses pièces de piano pour nous donner des impressions de son pays : clavier en main il nous expliquera ce qu'il voit « en contemplant la lune » ce qui ne manquera pas de réjouir les mauvais plaisants.

Enfin, nous aurons de la musique grecque du jeune auteur athénien Emile Rjadis. Les Hellènes n'envahissent pas le marché musical contemporain. Quand un Grec joue ce n'est ordinairement ni du piano ni du violon. Ce soir, nous entendrons des mélodies helléniques sur des poèmes de Jean Moréas — naturellement — et de notre prince Paul Fort. Mme Gaétane Vicq-Chalot en sera la mélodieuse interprète. Et nous aurons « il faut continuer à redouter les Danaos même lorsqu'ils nous apportent de tels présents.

Le Collecteur d'Affiches.